

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI. 10.

LØNNSTELLINGEN

Jern- og metallindustri, tekstilindustri, kjemisk og elektrokjemisk industri

1948

Recensement des salaires

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1950

Pris kr. 2.00

Norges Offisielle Statistikk, rekke X. (Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1948.

- Nr. 149. Norges handel 1946. (*Commerce.*)
- 150. Norges fiskerier 1944. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 151. Pelsdyrtellingen i Norge 1946. (*Élevage d'animaux à fourrure.*)
- 152. Veterinærvesenet 1946. (*Service vétérinaire.*)
- 153. Meieribruket i Norge 1946. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 154. Norges industri 1945. (*Statistique industrielle.*)
- 155. Syketrygden 1944. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 156. Norges private aksjebanker og sparebanker 1946. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
- 157. Norges postverk 1947. (*Statistique postale.*)
- 158. Skolestatistikk 1944—45. (*Instruction publique.*)
- 159. Arbeidslønninger 1946. (*Salaires des ouvriers.*)
- 160. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1942—44. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 161. Jordbruksstatistikk 1947. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 162. Statistisk årbok 1946—48. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- 163. Syketrygden 1945. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 164. Industrierbeidertrygden 1943—45. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
- 165. Kommunevalgene 1947. (*Elections pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 166. Kriminalstatistikk 1945 og 1946. (*Statistique de la criminalité.*)
- 167. Norges kommunale finanser 1943—44. (*Finances des communes.*)
- 168. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1947. (*Dette etc. des communes.*)
- 169. Syketrygden 1946. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 170. Skattestatistikken 1946—47. (*Répartition d'impôts.*)

Rekke X.

Trykt 1949.

- Nr. 171. Statistisk økonomisk oversikt over året 1948. (*Aperçu de la situation économique.*)
- 172. Folkemengdens bevegelse 1942—45. (*Mouvement de la population.*)
- 173. Meieribruket i Norge 1947. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 174. Forsikringsselskaper 1947. (*Sociétés d'assurances.*)
- 175. Veterinærvesenet 1947. (*Service vétérinaire.*)
- 176. Norges bergverksdrift 1947. (*Mines et usines.*)
- 177. Norges jernbaner 1945—46. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 178. Statistiske Oversikter 1948. (*Résumé rétrospectif.*)
- 179. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1945. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 180. Norges industri 1946. (*Statistique industrielle.*)
- 181. Sinnssykehusenes virksomhet 1943, 1944, 1945. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI. 10.

LØNNSTELLINGEN

Jern- og metallindustri, tekstilindustri, kjemisk og elektrokjemisk industri

1948

Recensement des salaires

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1950

Innhold:

	Side
I. Alminnelig oversikt	7
1. Innledning s. 7, 2. Skjemaet og revisjonen s. 8, 3. Omfanget s. 9, 4. Forskjellige lønnsstatistiske begreper s. 10, 5. Lønnsnivået i hovedgruppene s. 13.	
II. Jern- og metallindustrien	15
1. Organisasjons- og tariff-forhold s. 15, 2. Fag- og stillingsgrupper s. 16, 3. Fortjenesten i de ulike fag- og stillingsgrupper s. 18, 4. Fortjenesten i undergruppene s. 20, 5. Fortjenesten i de forskjellige «organisasjonsgrupper» s. 21, 6. Akkordarbeidets omfang s. 22, 7. Overtidsarbeidets omfang. Fortjeneste med og uten overtid s. 23, 8. Arbeidere med «reduisert arbeidstid» s. 24, 9. Lønnsnivået ved større og mindre bedrifter s. 25, 10. Lønns-spredningen s. 27.	
III. Tekstilindustrien	28
1. Organisasjons- og tariff-forhold s. 28, 2. Fortjenesten i undergruppene s. 30, Fortjeneste med og uten skifttillegg s. 32, 4. Fortjeneste i de ulike stillingsgrupper s. 32, 5. Lønns-spredningen s. 35, 6. Lønnsnivået ved større og mindre bedrifter s. 38.	
IV. Kjemisk og elektrokjemisk industri.	38
Alminnelig oversikt.	
1. Sementfabrikker	39
Tariffavtalene s. 39, Fortjenesten i stillingsgruppene s. 40, Fortjenesten etter arbeidsordning s. 41, Lønns-spredningen s. 42.	
2. Keramisk industri	42
Tariffavtalene s. 43, Fortjenesten i stillingsgruppene s. 43, Lønns-spredningen s. 45.	
3. Glassverk	46
Tariffavtalene s. 46, Fortjenesten i stillingsgruppene s. 47, Fortjenesten etter arbeidsordning s. 49, Lønns-spredningen s. 49.	
4. Olje- og fettindustri	50
Tariffavtalene s. 50, Fortjenesten i stillingsgruppene s. 50, Lønns-spredningen s. 52.	
5. Såpe- og lysfabrikker	52
Tariffavtalene s. 53, Fortjenesten i stillingsgruppene s. 53, Lønns-spredningen s. 55.	
6. Gummivareindustri	56
Tariffavtalene s. 56, Fortjenesten i stillingsgruppene s. 57, Fortjenesten etter arbeidsordning og øvethet s. 58, Lønns-spredningen s. 58.	
7. Diverse kjemisk industri	60
Tariffavtalene s. 60, Fortjenesten i de ulike stillings- og produksjonsgrupper s. 61, Lønns-spredningen s. 63.	
8. Elektrokjemisk storindustri	64
Tariffavtalene s. 65, Dag- og skiftarbeid — stillingsgrupper s. 66, Fortjenesten i stillingsgruppene s. 66, Fortjenesten for dagarbeidere og skiftarbeidere s. 69, Bedriftene gruppert etter organisasjonsforhold s. 70, Lønns-spredningen s. 71.	
V. Forskjellige tilleggssytelser	72
1. Bedrifter som gir fritt hus, lys o. l. — husleiebidrag s. 73, 2. Lønn under sykdom ved offentlige bedrifter i jern- og metallindustrien s. 74.	
VI. Alder og lønn	75
1. Aldersgruppene størrelse s. 75, 2. Fortjenesten i de ulike aldersgrupper s. 81.	
VII. Lønnsnivået i ulike landsdeler	86
1. Jern- og metallindustrien s. 86, 2. Tekstilindustrien s. 87.	

Tabeller:

Tabell	Side
<i>Jern- og metallindustri.</i>	
1.	Gj.sn. stip.lønn og timefortj. i samtlige fag og stillingsgrupper 90
2.	Gj.sn. stip.lønn og timefortj. i de ulike produksjons- og organisasjonsgrupper 93
3.	Stip. lønn og timefortj. ved bedrifter i ulike størrelsesgrupper 100
4.	Gj.sn. stip. lønn og timefortj. i de ulike landsdeler 102
5.	Ant. arbeidere, timelønn og stip. lønn i de ulike aldersgrupper 104
6.	Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper 108
7.	Ant. arbeidere i de ulike lønnsgrupper og organisasjonsgrupper 111
<i>Tekstilindustri.</i>	
8—9.	Gj.sn. timefortj. for voksne produksjonsarbeidere, menn — kvinner .. 120
10—11.	Timefortj. for voksne arbeidere i org. og uorg. bedr., menn — kvinner 121
12.	Gj.sn. timefortj. for skiftarbeidere 122
13.	Gj.sn. timefortj. for driftsarbeidere 122
14—15.	Timefortj. for voksne produksjonsarb. etter stilling, menn — kvinner 123
16—17.	Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper, menn — kvinner 125
18.	Voksne mannlige arbeidere i produksjonen, fordelt etter alder 127
19.	Timefortj. i de forskjellige aldersgrupper for voksne mannlige arbeidere i prod. 128
20.	Voksne kvinner fordelt etter alder 129
21.	Gj.sn. timefortj. for kvinner etter alder 130
22.	Timefortj. ved bedrifter i ulike størrelsesgrupper 131
<i>Kjemisk- og elektrokjemisk storindustri.</i>	
23.	Sementfabrikker. Gj.sn. timefortj. i de ulike stillinger 134
24.	Sementfabrikker. Gj.sn. timefortj. for voksne arbeidere etter arbeidsordning 135
25.	Sementfabrikker. Ant. arbeidere og timefortj. i de ulike aldergrupper 136
26.	Sementfabrikker. Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgruppe 137
27.	Sementfabrikker. Voksne arbeidere fordelt etter arbeidsordning og lønnsgruppe 137
28.	Keramisk industri. Timefortj. etter stilling og arbeidsordning 138
29—30.	Keramisk industri. Timefortj. og antall arbeidere i de ulike aldersgrupper, menn — kvinner 139
31.	Keramisk industri. Voksne menn og kvinner fordelt etter stilling og lønnsgrupper 141
32.	Glassverk. Gj.sn. timefortj. i de ulike stillinger 142
33.	Glassverk. Gj.sn. timefortj. for voksne menn fordelt etter arbeidsord. 143
34.	Glassverk. Ant. voksne menn og timefortjeneste i de ulike aldergrupper 144
35.	Glassverk. Voksne menn fordelt etter stilling, arbeidsordning og lønnsgrupper 145
36.	Olje- og fettraffinerier. Timefortj. etter stilling og arbeidsordning 146
37.	Olje- og fettraffinerier. Ant. voksne arbeidere — menn, og timefortj. i de ulike aldersgrupper 147
38.	Olje- og fettraffinerier. Voksne arbeidere — menn, fordelt etter stilling og lønnsgrupper 148
39.	Såpe- og lysfabrikker. Timefortj. etter stillinger og arbeidsordning 149
40—41.	Såpe- og lysfabrikker. Ant. voksne arbeidere og fortj. i de ulike aldersgrupper, menn — kvinner 150
42.	Såpe- og lysfabrikker. Voksne menn og kvinner fordelt etter stilling, arbeidsordning og lønnsgrupper 152
43.	Gummivarefabrikker. Gj.sn. timefortj. i de ulike stillingsgrupper 153
44.	Gummivarefabrikker. Timefortj. og ant. voksne arbeidere fordelt på øvde, uøvde, skift- og dagarbeidere 154
45—46.	Gummivarefabrikker. Timefortj. og ant. i de ulike aldersgrupper, menn — kvinner 155
47.	Gummivarefabrikker. Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper 156
48.	Diverse kjemisk industri. Gj.sn. timefortj. i de ulike stillinger 157

Tabell

Side

49.	Diverse kjemisk industri. Gj.sn. timefortj. for voksne menn etter arbeidsordning	158
50—51.	Diverse kjemisk industri. Gj.sn. timefortj. i forskjellige produksjonsgrupper etter organisasjonsforhold, menn — kvinner	159
52—53.	Diverse kjemisk industri. Timefortj. og ant. i de ulike aldergrupper, menn — kvinner	161
54—55.	Diverse kjemisk industri. Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper, menn — kvinner	163
56.	Elektrokjemisk storindustri. Timefortj. i de forskjellige stillingsgrupper	164
57.	Elektrokjemisk storindustri. Timefortj. ved bedrifter tilsluttet Elektrokemiske Arbeidsgiverforening	165
58.	Elektrokjemisk storindustri. Timefortj. ved bedrifter utenfor Elektrokemiske Arbeidsgiverforening	166
59.	Elektrokjemisk storindustri. Ant. arbeidere og timefortj. i de ulike aldersgrupper	167
60.	Elektrokjemisk storindustri. Arbeiderne fordelt etter stilling og lønnsgrupper	168

Table des matières :

Pages

I. Aperçu général	7
1. Introduction p. 7, 2. Le questionnaire et la révision p. 2, 3. L'étendue industrielle p. 9, 4. Divers concepts statistiques p. 10, 5. Niveau des salaires dans les groupes principaux p. 13.	
II. Industrie du fer et des métaux	15
1. Les organisations patronaux et les conventions collectives p. 15, 2. Les groupes de métiers et de professions p. 16, 3. <i>Gains moyens</i> dans les groupes de métiers et de professions p. 18, 4. dans les sous-groupes de production p. 20, 5. dans les divers groupes d'organisation p. 21, 6. L'étendue du travail aux pièces p. 22, 7. L'étendue du surtravail. Gain incl. et excl. le surtravail p. 23, 8. Ouvriers avec heures de travail réduces p. 24, 9. Les salaires dans les établissements de grandeur différente p. 25, 10. Répartition par groupes des salaires p. 27.	
III. Industrie textile	28
1. Les organisations patronaux et les conventions collectives p. 28, 2. <i>Gains moyens</i> dans les sous-groupes de production p. 30, 3. Incl. et excl. supplément pour travail alternatif continué p. 32, 4. dans les divers groupes de professions p. 32, 5. Répartition par groupes des salaires p. 35, 6. Les salaires dans des entreprises de grandeur différente p. 38.	
IV. Industrie chimique et électro-chimique	38
Aperçu général	
1. Fabriques de ciment	39
Les conventions collectives p. 39. <i>Gains moyens</i> dans les groupes de professions p. 40, d'après les systèmes de travail p. 41, Répartition par groupes de salaires p. 42.	
2. Industrie céramique	42
Les conventions collectives p. 43. <i>Gains moyens</i> dans les groupes de professions p. 43, Répartition par groupes de salaires p. 45.	
3. Verreries	46
Les conventions collectives p. 46. <i>Gains moyens</i> dans les groupes de profession p. 47, d'après les systèmes de travail p. 49, Répartition par groupes de salaires p. 49.	
4. Industrie de l'huile et de la graisse	50
Les conventions collectives p. 50. <i>Gains moyens</i> dans les groupes de professions p. 50, Répartition par groupes de salaires p. 52.	
5. Fabriques de savons etc.	52
Les conventions collectives p. 53. <i>Gains moyens</i> dans les groupes de professions p. 53. Répartition par groupes de salaires p. 55.	
6. Industrie des produits en caoutchouc	56
Les conventions collectives p. 56. <i>Gains moyens</i> dans les groupes de profession p. 57, d'après les systèmes de travail et par qualification p. 58. Répartition par groupes de salaires p. 58.	
7. Industrie chimique diverse	60
Les conventions collectives p. 60. <i>Gains moyens</i> dans les groupes différents de professions et de production p. 61. Répartition par groupes de salaires p. 63.	
8. Grande industrie électro-chimique	64
Les conventions collectives p. 65 — Le travail du jour et le travail alternatif continué. Les groupes de professions p. 66. <i>Gains moyens</i> dans les groupes de professions p. 66, pour les ouvriers du jour et les ouvriers avec travail alternatif continué p. 69. Les établissements groupés par les systèmes d'organisation p. 70. Répartition par groupes de salaires p. 71.	
V. Suppléments divers des salaires	72
1. Etablissements qui donnent d'habitation, d'éclairage etc. libre, supplément au loyer etc. p. 73.	
2. Salaires pendant les maladies dans les établissements publics dans l'industrie du fer et des métaux p. 74.	
VI. Age et salaire	75
1. Nombre d'ouvriers dans les différents groupes d'âge p. 75, 2. <i>Gains moyens</i> dans les groupes d'âge p. 81.	
VII. Répartition géographique des salaires	86
1. Industrie du fer et des métaux p. 86.	
2. Industrie textile p. 87.	

Tableaux :

Pages

Industrie du fer et des métaux.

Tableau	1. Gains moyens dans les groupes de métier et de profession	90
»	2. Gains moyens dans les groupes de production et d'organisation	93
»	3. Gains moyens dans les établissements de grandeur différente ..	100
»	4. Gains moyens dans les différentes parts du royaume	100
»	5. Ouvriers, salaires et gains d'après les groupes d'âge	104
»	6. Ouvriers, par professions et groupes de salaires	108
»	7. Ouvriers, dans les groupes de salaires et d'organisation	111

Industrie textile.

»	8—9. Gains moyens dans les groupes de production, hommes-femmes	120
»	10—11. Gains moyens dans les groupes d'organisation, hommes-femmes	121
»	12. Gains moyens pour ouvriers avec travail alternatif continué ..	122
»	13. Gains moyens pour ouvriers de production indirecte	122
»	14—15. Gains moyens dans les groupes de profession, hommes-femmes	123
»	16—17. Répartition par professions et groupes de salaires	125
»	18. Ouvriers de production, hommes d'après les groupes d'âge	127
»	19. Gains moyens, hommes d'après les groupes d'âge	128
»	20. Ouvrières de production, femmes d'après les groupes d'âge	129
»	21. Gains moyens, femmes d'après les groupes d'âge	130
»	22. Gains moyens, dans les établissements de grandeur différente	131

Industrie chimique et électro-chimique.

»	23. Fabriques de ciment. Gains moyens dans les groupes de professions	134
»	24. Fabriques de ciment. Gains moyens d'après les systèmes de travail	135
»	25. Fabriques de ciment. Ouvriers et gains moyens d'après les groupes d'âge	136
»	26. Fabriques de ciment. Ouvriers par professions et groupes de salaires	137
»	27. Fabriques de ciment. Ouvriers par systèmes de travail et groupes de salaires	137
»	28. Industrie céramique. Gains moyens d'après professions et systèmes de travail	138
»	29—30. Industrie céramique. Ouvriers et gains moyens d'après les groupes d'âge, hommes-femmes	139
»	31. Industrie céramique. Ouvriers par professions et groupes de salaires	141
»	32. Verreries. Gains moyens dans les groupes de professions	142
»	33. Verreries. Gains moyens, hommes, par systèmes de travail	143
»	34. Verreries. Ouvriers et gains moyens d'après les groupes d'âge ..	144
»	35. Verreries. Ouvriers par professions, systèmes de travail et groupes de salaires	145
»	36. Industrie de l'huile et de la graisse. Gains moyens d'après les groupes de professions et systèmes de travail	146
»	37. Industrie de l'huile et de la graisse. Ouvriers et gains moyens par groupes d'âge	147
»	38. Industrie de l'huile et de la graisse. Ouvriers par groupes de professions et de salaires	148
»	39. Fabriques de savons etc. Gains moyens par groupes de professions et systèmes de travail	149
»	40—41. Fabriques de savons etc. Ouvriers et gains moyens par groupes d'âge, hommes-femmes	150
»	42. Fabriques de savons etc. Ouvriers par groupes de professions, systèmes de travail et groupes de salaires	152
»	43. Industrie de caoutchouc. Gains moyens d'après les groupes de professions	153
»	44. Industrie de caoutchouc. Ouvriers et gains moyens par qualification et par travail du jour et par travail alternatif continué ..	154
»	45—46. Industrie de caoutchouc. Ouvriers et gains moyens par groupes d'âge, hommes-femmes	155

Tableau 47.	Industrie de caoutchouc. Ouvriers par groupes de professions et de salaires	156
»	48. Industrie chimique diverse. Gains moyens par groupes de professions	157
»	49. Industrie chimique diverse. Gains moyens par systèmes de travail	158
»	50—51. Industrie chimique diverse. Gains moyens par groupes de productions et d'organisations, hommes-femmes	159
»	52—53. Industrie chimique diverse. Ouvriers et gains moyens par groupes d'âge, hommes-femmes	161
»	54—55. Industrie chimique diverse. Ouvriers par groupes de professions et de salaires, hommes-femmes	163
»	56. Grande industrie électro-chimique. Gains moyens par groupes de professions	164
»	57. Grande industrie électro-chimique. Gains moyens dans les établissements sous le Syndicat patronal	165
»	58. Grande industrie électro-chimique. Gains moyens dans les autres établissements	166
»	59. Grande industrie électro-chimique. Ouvriers et gains moyens par groupes d'âge	167
»	60. Grande industrie électro-chimique. Ouvriers par professions et groupes de salaires	168

Forord.

I 1948 ble lønningsforholdene i en del store og viktige industrier undersøkt på grunnlag av individualoppgaver for hver arbeider i 2. kvartal — for elektrokjemisk industri i 3. kvartal. Tellingene skulle omfatte alle bedrifter i de undersøkte grupper, organiserte og uorganiserte, private og offentlige, men de minste bedrifter ble ikke tatt med. De undersøkte grupper var jern- og metallindustri, tekstilindustri, kjemisk og elektrokjemisk industri, sement-, keramisk og glassindustri, olje- og fettraffinerier, såpefabrikker og gummivareindustri.

Arbeidet har vært ledet av sekretær Ole Kjørstad og sekretær aspirant Johan Sørseth.

Resultatene ble offentliggjort i 3 stensilerte hefter i løpet av 1. halvår 1949. De er nå sammenarbeidd til en publikasjon.

Oslo, 15. september 1949.

Petter Jakob Bjerve.

Sig ny Ar ct and er.

I. Alminnelig oversikt.

I. Innledning.

I 2. kvartal 1948 har Statistisk Sentralbyrå foretatt en undersøkelse av lønningsforholdene for arbeidere i tekstilindustrien, jern- og metallindustrien, kjemisk industri og ved gummivarefabrikker, såpefabrikker, olje- og fettraffinerier, glassverk, sementfabrikker, keramikk- og porselensfabrikker.

For den elektrokjemiske og elektrometallurgiske industri ble undersøkelsen på grunn av de ekstraordinære produksjonsforhold våren 1948 utsatt til 3. kvartal 1948.

Den offisielle statistikk over arbeidslønningene i industrien bygger på et samarbeid mellom Norsk Arbeidsgiverforening, Mekaniske Verksteders Landsforening, Papirindustriens Arbeidsgiverforening og Statistisk Sentralbyrå. Grunnmaterialet er oppgaver som sendes inn til arbeidsgiverforeningene fra medlemsbedriftene. Som offentlig statistikk går oppgavene tilbake til 1940 og betyr et stort framskritt i forhold til hva en tidligere hadde av statistikk på dette område. Men likevel kan disse oppgaver ikke gi materiale til en mer grundig analyse av lønningenes sammensetning. De er — når en unntar Mekaniske Verksteders Landsforenings materiale — bygd på summariske kvartalsoppgaver for grupper av arbeidere. Omfanget er innskrenket til de organiserte bedrifter og kan derfor ikke vise lønningsforholdene for alle.

I Statistisk Sentralbyrås arbeidsplan for lønnstillingene er uttalt:

«Bedriftene skal gi individualoppgaver over lønningene for hver arbeider i hele kvartalet. Tellingene vil gi materiale til en strukturanalyse av lønningene: arbeidernes fordeling etter lønnsgrupper, lønninger etter alder og kjønn for forskjellige faggrupper og stillinger, lønningsforholdene i bedrifter av forskjellig størrelse og i forskjellige deler av landet — alt forhold som en for tiden har lite inngående kjennskap til. Samtidig vil tellingene gi erfaringer av verdi for den videre utbygging av en mer tilfredsstillende offisiell lønnsstatistikk.»

Noen analyse av arbeidslønningene i industrien har ikke vært foretatt siden Fabrikktellingen 1909, men de fleste av de forhold som nå er undersøkt ble også den gang tatt opp. Arbeidernes og arbeidsgivernes organisasjoner viste nå som den gang stor interesse for undersøkelsen og ga verdifull hjelp under arbeidet. For tekstilindustrien har man en spesialundersøkelse — Arbeids- og lønningsforhold i trikotasjeindustrien — som kom ut i 1924. Skjønnsmessige oppgaver over lønninger ble inntil 1920 innhentet sammen med Amtmændenes Femårsberetninger, de såkalte «Femårslønninger», som går tilbake til 1875.

I lønnstillingen 1948 er der søkt klarlagt flere forhold enn det en mener er nødvendig i en løpende statistikk.

2. Skjemaet og revisjonen.

Opgaveskjemaene ble sendt ut i mars 1948 til alle bedrifter som kom inn under undersøkelsen i 2. kvartal, og i juni til de bedrifter hvor tellingen gjaldt 3. kvartal.

Ved utarbeidingen av spørreskjemaene hadde en god støtte i de opplysninger som forelå i en enquéte om lønnsbokføring og lønssystemer i industrien som ble foretatt sommeren 1947. Den viste at systemene er temmelig uensartede slik at det for tiden er vanskelig å forme spørsmålene så de passer for alle industrigrupper og bedrifter. Det har derfor ikke vært til å unngå at en del bedrifter har hatt vanskeligere for å fylle ut skjemaet enn andre, selv om en for industrigruppene har brukt noe forskjellige rubrikksystem hvor en har tatt hensyn til særlige forhold i vedkommende gruppe.

Da de organiserte bedrifter i samme kvartal også måtte gi oppgaver til den løpende statistikk, ble tellingsskjemaene lagt opp etter samme prinsipper som i denne med en del tilleggsspørsmål, men oppgavene ble gitt for hver arbeider. Foruten at det ble spurt om antall timer og utbetalt lønn for tidlønnsarbeid, akkord og overtidsarbeid hadde en tatt inn rubrikker for dyrtidstillegg, stipulert lønn, kjønn, fødselsår, stilling og fagbetegnelse. Det ble også spurt om bedriften var medlem av noen arbeidsgiverorganisasjon og hvilken tariffavtale den følger. Videre ble det spurt om det forekom produksjonspremie, bonus og tantième. Totalverdien av fritt hus, brensel o. l. ble gitt i en sum for hele bedriften.

Under utarbeidingen av skjemaene konfererte Byrået med representanter for organisasjonene.

Det ble utarbeidd 4 forskjellige oppgaveskjemaer: Skjema A for medlemsbedrifter av Mekaniske Verksteders Landsforening, skjema B for andre bedrifter i jern- og metallindustri, skjema C for tekstilindustri og skjema D for bedrifter som tilhører de andre industrigrupper som er med i tellingen.

Skjema A var stort sett det samme som det M.V.L. bruker i sin egen lønnsstatistikk. Denne bygger på individuelle oppgaver for alle arbeidere, men har noe færre rubrikker enn skjemaet for den løpende summariske statistikk. Således gis oppgaver bare over antall arbeidstimer i alt og samlet fortjeneste med og uten overtids- og skifttillegg. Ved denne spesielle telling ble skjemaet utvidd med en rubrikk for arbeidernes alder og rubrikker for akkordtimer, overtidstimer og skifttimer. M.V.L. påtok seg elskverdiggst og uten vederlag både trykking, utsending og innsamling av de oppgaveskjemaer som Byrået bearbeidde for disse bedrifter.

Skjema B for de øvrige jern- og metallvarebedrifter inneholdt det fullstendige rubrikksystem som er nevnt ovenfor. På denne måte fikk en for jern- og metallindustrien to sett ulike skjemaer, og all hullkortbearbeiding måtte skje i to avdelinger.

Skjema C for tekstilbedrifter og *skjema D* for kjemiske og liknende bedrifter hadde også det vanlige rubrikksystem, men på skjema C var det dessuten føyd til en rubrikk for spesifikasjon av ordinært skifttillegg, og på skjema D en rubrikk for tilleggspresenter for helligdagsskift.

Opgaveskjemaene ble inngående revidert i Byrået. Ufullstendige og tvilsomme oppgaver ble korrigert etter en skriftlig eller muntlig konferanse med vedkommende bedrift. Revisjonen besto dels i en ettersumming av de totaltall for timer og kroner som var ført opp for hver arbeider, dels i en kritisk vurdering av de timetall som var ført opp, og av den fortjeneste hver arbeider hadde hatt på tid, akkord, overtid og totalt. De

forskjellige lønns- og arbeidstidsbestemmelser i de gjeldende tariffavtaler ble gjennomgått og dannet som regel grunnlaget for denne kritiske revisjon.

Når det gjaldt føringen av dyrtidstillegget, ble bedriftene stilt fritt slik at de som spesifiserte dette tillegg i sitt lønningsbokholderi, kunne føre det opp i den særskilte rubrikk på oppgaveskjemaet. Når en ser bort fra M.V.L.'s bedrifter, som benyttet et eget skjema, viste det seg at henimot halvparten av bedriftene spesifiserte dyrtidstillegget. Ved bearbeidingen i Byrået ble dette tillegg for hver arbeider fordelt på tid, akkord og overtid etter timetallet — et arbeid som tok temmelig lang tid.

3. Omfanget.

Lønnstillingen 1948 bygger på bedriftsregisteret for Byråets produksjonstatistikk. Denne statistikk omfatter som regel alle bedrifter som utfører minst 12 000 timeverk i året, dvs. bedrifter med minst 5 arbeidere. For enkelte industrigrupper er grensen noe lavere. Dette gjelder også noen av de grupper som er med i denne lønnstilling, men vanligvis har en utelatt bedrifter med mindre enn 5 arbeidere.

Det ble i alt sendt ut skjemaer til 1647 bedrifter. Det er bearbeidd lønnsoppgaver fra tilsammen 1468 bedrifter, eller ca. 89 pst. 179 bedrifter sendte ikke inn oppgaver, eller oppgavene måtte kasseres fordi de var ufullstendig fylt ut eller kom for sent inn.

Det bearbeidde materialet omfatter i alt 94 786 arbeidere. Da imidlertid en del bedrifter ikke hadde merket av hvilke arbeidere som var sluttet i løpet av kvartalet, ligger dette tallet noe høyere enn det *gjennomsnittlige* sysselsettingstallet. De 179 bedrifter som det ble sendt skjema til, men som ikke kom med i tellingen, beskjeftiget ca. 2700 arbeidere. Svarprosenten ved denne lønnstilling, når det gjelder antall arbeidere, var altså ca. 97.

For de tre hovedgrupper som tellingen omfatter, er omfanget og svarprosenten slik:

Jern- og metallindustrien. Foruten små bedrifter under 5 arbeidere sløyfet en for denne gruppen alle bedrifter i undergruppene *Gull- og sølvvarefabrikker*, *Bedrifter for tilvirking av musikkinstrumenter* og *Galvanoplastiske anstalter*, som en mente lå på siden av den egentlige jern- og metallindustri.

Skjema ble sendt til i alt 1 184 bedrifter. Det er bearbeidd oppgaver fra 1 040, eller ca. 88 pst.. Disse bedrifter beskjeftiget tilsammen 55 634 arbeidere (39 091 menn og 3 293 kvinner). De 144 bedrifter som ikke kom med i bearbeidingen, hadde ca. 2 000 arbeidere. Svarprosenten for arbeiderne var altså ca. 97. Innen jern- og metallindustrien forekommer småbedrifter med under 5 arbeidere i forholdsvis stort antall. Byråets *Industristatistikk*, som bygger på oppgaver fra alle bedrifter som kommer inn under loven om ulykkestrygd for industriarbeidere, omfattet i 1945 (det siste året som er ferdigregnet) i alt 3 129 bedrifter innen jern- og metallindustrien, når en ser bort fra de tre nevnte undergrupper. *Produksjonsstatistikken* for samme år omfattet 1 167 bedrifter. Småbedriftene utgjorde altså vel 63 pst. av det samlede antall bedrifter. Men ser en på arbeidertallet, målt ved utførte timeverk pr. år, representerte småbedriftene bare ca. 18 pst. av det samlede antall.

Arbeidsdirektoratets sysselsettingsstatistikk for juni 1948 (antall sykedegede) viser et arbeidertall i jern- og metallindustrien på ca. 73 000

arbeidere — når en trekker fra ca. 2 000 for de tre bedriftsgrupper som ble sløyfet i tellingen. I forhold til dette tall omfatter lønnstillingen for jern- og metallindustrien vel 76 pst. av det samlede antall arbeidere innen denne industrigræn.

Tekstilindustrien. Det ble sendt skjemaer til i alt 215 bedrifter, og det er bearbeidd oppgaver fra 201, eller ca. 94 pst. Bearbeidingen omfatter 15 448 arbeidere (5 081 menn og 10 367 kvinner), mens de bedrifter som ikke sendte inn oppgave, beskjefte ca. 350 arbeidere, det vil si en svarprosent på ca. 98.

Antallet av småbedrifter med under 5 arbeidere er ganske betydelig også innen tekstilindustrien. Av industristatistikkens 294 bedrifter i 1945 kom 218 med i produksjonsstatistikken. Dvs. at småbedriftene utgjorde omtrent 26 pst. av alle bedrifter. Men arbeidertallet ved småbedriftene representerte bare ca. 2 pst. av det hele arbeidertall i denne industrigræn.

Arbeidsdirektoratets tall for sysselsettingen i tekstilindustrien i juni 1948 var 17 330 (6 687 menn ¹⁾ og 10 643 kvinner). I forhold til dette tall omfatter tellingen ca. 90 pst. av arbeidertallet.

Kjemisk, elektrokjemisk og organisasjonsmessig beslektet industri. Det ble sendt skjemaer til 248 bedrifter, hvorav oppgaver fra 227 bedrifter er bearbeidd (92 pst.). Tellingene omfatter 23 604 arbeidere (20 120 menn og 3 484 kvinner) i denne gruppen. De 21 bedriftene som ikke fikk svar fra beskjefte ca. 350 arbeidere, dvs. en svarprosent på over 98. (Da antall arbeidere som har begynt og sluttet i løpet av kvartalet var særlig stort for denne gruppen, må en på grunn av det forhold som er nevnt foran, regne noe lavere prosenttall).

Produksjonsstatistikken for 1945 har med 281 bedrifter i disse gruppene, mens industristatistikken for de tilsvarende grupper omfatter 578 bedrifter. Småbedriftene, som ikke er med i produksjonsstatistikken, beskjefte ca. 850 arbeidere. (Det er særlig i gruppen gummivareindustri og tjærefabriker, impregnerings- og destillasjonsverk at det er mange småbedrifter. For 1945 har produksjonsstatistikken med 35 bedrifter i gruppen gummivareindustri og industristatistikken 106 bedrifter og under kjemisk industri har produksjonsstatistikken 150 bedrifter mot industristatistikken 302 bedrifter).

En sammenlikning med Arbeidsdirektoratets sysselsettingsstatistikk lar seg ikke gjøre for kjemisk og elektrokjemisk industri da grupperingen ikke er likeartet.

4. Forskjellige lønnsstatistiske begreper.

Timefortjenesten. I den samlede timefortjeneste har en ved denne lønns-telling regnet med all utbetalt lønn for tid- og akkordlønnt arbeid inklusive overtidstillegg og alle andre utbetalte tillegg som knytter seg direkte til de arbeidde timer. En har også regnet med den lønn som ble utbetalt for 1. mai til de timelønnte arbeiderne (17. mai falt i 1948 på 2. pinsedag), og for 1. og 6. (Kr. himmelfartsdag) og 17. mai for de ukelønnte. *Timer* for disse fridagene ble derimot ikke tatt med ved utregning av timefortjenesten. «10-ørestillegget» som ble utbetalt fra 15. april til en del av arbeiderne ifølge den såkalte «Apriloverenskomst 1948» er regnet med i fortjenesten, som også inkluderer produksjonspremie, bonus, tantième o. l. i den utstrekning dette er utbetalt i tellingskvartalet.

¹⁾ En del av de mannlige arbeidere er i tellingen skilt ut og ført over til produksjonsgrupper hvor de etter arbeidets art hører hjemme.

Et mindre antall bedrifter i denne lønnstilling gir visse tilleggssytelser til den kontante lønn, som fri bolig, husleiebidrag o. l. De offentlige bedrifter betaler dessuten hel eller delvis sykkelønn. Slike tilleggssytelser er ikke tatt med i fortjenesten, men en har gjort en del beregninger av hva de oppgitte ytelser representerer for de ulike grupper (se 5. hovedavsnitt side 72).

Verktøygodtgjørelse, klesgodtgjørelse o. l. tillegg, som etter sin art er å betrakte som en dekning av utgifter vedkommende har under sitt arbeid, er ikke regnet med i fortjenesten. Dette gjelder også feriegodtgjørelse.

Stipulert timelønn. En mener her den tariffmessige eller på annen måte avtalte faste lønn. For normallønnslag vil dette regelmessig si tariffavtalens satser, for minstelønnslag den individuelt avtalte lønn. For uke-, måneds- og årslønte har en regnet om den fastsatte lønn til timelønn. Ved denne omregning har en tatt hensyn til at disse arbeidere vanligvis har lønn for helligdager utenfor søndagene. Ved omregning av f. eks. ukelønn har en, i stedet for med 48, dividert denne med 46,6 som er det gjennomsnittlige antall effektive timer pr. uke ved 8 timers dag, når en ser året under ett og trekker fra de ekstra helligdager.

«10-ørestillegget» er ikke regnet med i den stipulerte lønn.

Tidlønn. Som tidlønn er regnet fortjenesten ved alt arbeid på ordinær tid som ikke er akkordlønt. Foruten den fast avtalte timelønn (stip. lønn) kommer her også inn forskjellige tillegg som er gitt under time- (dag-, uke-) lønt arbeid: smusstillegg, høydetillegg o. a. Akkordavsnittstillegg er også sett på som tillegg til tidlønnfortjenesten, og dessuten en del former for produksjonspremie (se nedenfor). — — — Tidlønnfortjenesten vil derfor som regel ligge litt høyere enn stip. lønn. En forskjell mellom gjennomsnittlig stip. lønn og tidlønn vil også kunne oppstå fordi den første er veid med *arbeidertallet* i vedkommende gruppe, mens den siste med antall *timer* på tidlønnbasis.

Produksjonspremie forekommer ved mange bedrifter, og i en rekke ulike former. Under bearbeidingen av skjemaene for denne lønnstilling har en så godt det har latt seg gjøre fulgt følgende prinsipp: Ved produksjonspremieordninger som nærmest har karakteren av en fellesakkord, er både timer og lønn inklusive premiebeløpet ført i akkordrubrikkene. Ved premieordninger som nærmest kan betraktes som et tillegg til rent tidlønt arbeid, har en ført premiebeløpet som tidlønn. Akkordavsnitt er som nevnt betraktet som et tillegg til tidlønt arbeid. En del bedrifter har imidlertid i sitt lønnsbokholderi behandlet arbeid som det betales akkordavsnittstillegg for som likestilt med vanlig akkord. En har under revisjonen søkt å korrigere dette, men det er likevel sannsynlig at de prosenttall som viser akkordarbeidets omfang, av den nevnte grunn er litt for høye for enkelte grupper. — For sementfabrikkene, hvor produksjonspremie ble spesifisert for alle bedrifter, har en særskilt regnet fortjenesten med og uten premie.

Akkordoverskudd. Med akkordoverskudd mener en i det følgende den merfortjeneste som akkordlønt arbeid gir utover den faste timelønn. Hvor akkordoverskuddet er uttrykt i prosent, har en regnet det i forhold til stipulert lønn *eksklusive dyrtidstillegget*, da dette er overensstemmende med den akkordberegning som er tatt inn i en rekke tariffavtaler, og for øvrig med alminnelig terminologi i forbindelse med lønnsforhandlinger. En helt korrekt beregning av akkordoverskuddet gir skjemaene for denne lønnstilling ikke mulighet for. I akkordfortjenesten, slik den er ført her, går nemlig også inn en del mindre tillegg, som smusstillegg, varmetillegg o. l. som ikke henger sammen med akkordarbeidet som sådant. I gjennomsnitt vil imidlertid ikke disse tillegg spille noen vesentlig rolle.

Arbeidere med «reduisert» arbeidstid. Enkelte bedrifter som er med i denne lønnstilling, praktiserer en kortere arbeidstid enn den vanlige for industriarbeidere (48 timer pr. uke). Dels gjelder dette som en *generell* forkortning av arbeidstiden, slik at alle arbeidere har f. eks. 45 timer pr. uke eller 42 timer pr. uke. Dels er den reduserte arbeidstid gjennomført bare for skiftarbeidere på 2, 3 eller 4 skift, og da vanligvis med et lønnstillegg pr. time som mer enn kompenserer den forkortede tid.

Hvis en for disse arbeidere regner ut en gjennomsnittlig timefortjeneste på den vanlige måte, ved å dividere den samlede fortjeneste med antall arbeidde timer i kvartalet, vil en få fortjenestesatser som ikke gir et riktig bilde av disse arbeideres reelle inntekt sammenliknet med arbeidere på vanlig arbeidsuke. Om en arbeider på 42 timers uke har den *samme* fortjeneste pr. uke som en arbeider på 48 timer, vil den «faktiske» timefortjeneste for den første arbeider ligge 14 pst. høyere enn for den annen.

Fra et bedriftsøkonomisk syn kan det være av interesse å beregne den «faktiske» timefortjeneste, som er uttrykk for bedriftens lønnsomkostninger pr. arbeidd time.

For å få et bilde av en slik arbeiders inntekt sett i forhold til arbeidere på normal uke — uttrykt ved en *timelønnsstatistikk* — må en beregne hans timefortjeneste på grunnlag av en normal ukes timetall (dvs. at en forhøyer hans faktiske timer i kvartalet med 48/42, hvis den regulære arbeidstid har vært 42 timer pr. uke).

Verdien av den «sosiale» fordel en arbeider på forkortet arbeidsuke har framfor en arbeider på normal uke, kan ikke uttrykkes ved en lønnsstatistikk, men må vurderes som en selvstendig faktor.

Av denne grunn har en i en del tabeller som skal vise lønnsnivået for ulike grupper, beregnet to satser for timefortjenesten hvis det i vedkommende grupper er enkelte arbeidere med redusert arbeidstid. Timefortjenesten i parentes gir da gjennomsnittsfortjeneste for *hele* gruppen når timetallet for arbeidere med redusert arbeidstid regnes om til normal 48 timers uke.

For tekstilindustrien, hvor 2. skift er tariff-festet til 42½ time pr. uke med 17 pst. tillegg pr. time, hadde en ikke oppgave over skifttimenes antall. En har imidlertid her for alle grupper regnet ut timefortjenesten med og uten skifttillegget, og på denne måten fått et bilde av de forhold som er nevnt foran.

Driftsarbeidere — produksjonsarbeidere. Ved de fleste bedrifter av en viss størrelse er det beskjefligget en del arbeidere som ikke deltar i den egentlige produksjon. Det kan være sjåførere og andre transportarbeidere, lagerfolk, vakt- og rengjøringspersonale o. l. Dertil kommer ofte egne reparatører for bygninger, maskiner o. l., som ved de mindre bedrifter oftest er «alt mulig folk», ved de store som regel utlærte fagarbeidere og håndverkere.

En har i denne lønnstilling søkt å skille ut slike arbeidere i en egen gruppe under betegnelsen «driftsarbeidere», mens de øvrige arbeidere er betegnet som «produksjonsarbeidere».

I enkelte tilfelle vil grensen mellom de to grupper være uklar. Det kan også være stillingsgrupper som ved en del bedrifter naturlig hører til driftsarbeiderne, men som ved bedrifter av en annen produksjonstype må regnes som produksjonsarbeidere. Eksempelvis vil lagerarbeidere (med pakking o. l.) oftest regnes som driftsarbeidere. Ved mange metallvarefabrikker (produksjon av fiskekroker, barberblad o. a.) vil imidlertid storparten av pakkearbeidet måtte regnes som en del av produksjonen. Det

samme gjelder for de fleste kjemiske bedrifter hvor det ferdige produkt pakkes eller fylles i kasser, sekker og annen emballasje. Liknende forhold gjelder for tekstilindustrien.

Det vil av tellingens tabeller gå fram hvilke stillinger er regnet som driftsarbeidere eller produksjonsarbeidere innen de ulike industrigrupper.

Unge arbeidere. De fleste bedrifter har et større eller mindre antall unge arbeidere, som lønnes etter andre satser enn voksne arbeidere. Dels vil dette være læregutter som etter et bestemt antall læreår i et fag kan anerkjennes som fagarbeidere eller håndverkersvenner. Dels vil det, i virksomhet som ikke regnes som fagarbeid, være hjelpegutter (og -piker) som etter en viss øvelse og alder kommer opp på lønnssetningen for voksne arbeidere. Ved en og samme bedrift kan det være beskjefteget både læregutter og hjelpegutter.

De aldersregler som er knyttet til lønnsavtalenes bestemmelser for unge arbeidere, kan være ulike for de forskjellige yrker. Ved avgrensingen av gruppen Unge arbeidere i denne lønnsstilling har en alltid lagt tariffavtalens aldersregler for vedkommende industrigruppen til grunn.

Arbeidende formenn. Arbeidere som ved siden av å delta i produksjonen, er ledere for en avdeling eller et arbeidslag, vil som regel enten ha et tillegg til den alminnelige lønn, eller være lønt etter egne satser, som ofte ikke er tatt inn i tariffavtalene. Slike arbeidere har en i denne lønnsstilling skilt ut i en egen gruppe: Arbeidende formenn — eller for kvinnelige arbeidere, som oftest: Bestyrerinner.

Formenn som utelukkende er arbeidsledere, er ikke tatt med i tellingen.

5. Lønnsnivået i hovedgruppene.

Som en innledende oversikt er nedenfor stilt sammen den totale gjennomsnittsførtjeneste for voksne arbeidere i de tre hovedgrupper som tellingen omfatter.

	Jern- og met. industri	Tekstil- industri	Kjem.- og elektr.kjem. industri etc.
Antall bedrifter	1 040	201	227
Antall arbeidere i alt	55 634	15 448	23 604
herav menn	52 061	5 081	20 120
« kvinner	3 573	10 367	3 484
Timefortjeneste: voksne menn	3.01	2.65	3.10
—«— « kvinner «	2.11	1.84	1.92

Skjønnsmessig utregnet etter et årlig betalt timetall på 2 400 for menn og 2 350 for kvinner (her er regnet med ferie og ca. 3 pst. overtimer for menn og ca. 0.5 pst. overtimer for kvinner — og trukket fra ca. 2 ukers fravær) gir disse timefortjenester følgende årsinntekter:

	Jern- og met.industri	Tekstilindustri	Kjemisk industri
Voksne menn — ca. kr.	7 220	6 360	7 440
Voksne kvinner «	4 960	4 320	4 510

Oversikten viser en ganske betydelig forskjell i lønnsnivået for disse tre viktige grener av norsk industri tross den utjæmnende lønnspolitikk som har vært ført de senere årene.

Statistisk Sentralbyrås summariske lønnsstatistikk for 2. kvartal 1948 ga disse gjennomsnittsførtjenester for voksne arbeidere i *alle* industrigrupper:

Menn	kr. 2.92
Kvinner	« 1.88

Sammenliknet med disse tall (som riktignok bare representerer bedrifter tilsluttet N.A.F.) ligger fortjenesten for voksne menn i kjemisk og elektrokjemisk industri 18 øre eller vel 6 pst. *over* gjennomsnittet for hele industrien. Jern- og metallindustrien ligger 9 øre eller ca. 3 pst. *over* dette gjennomsnitt, mens tekstilindustrien ligger hele 27 øre, eller ca. 9 pst. *lavere* enn gjennomsnittet.

For kvinnelige arbeidere er forholdet noe annerledes: Her ligger jernindustrien ca. 13 pst. *over* gjennomsnittet for voksne kvinner i hele industrien. Kjemisk industri ligger ca. 2 pst. *over* gjennomsnittet og tekstil ca. 2 pst. *under*.

Ved denne sammenlikning er håndverksfagene i Byråets lønnsstatistikk (byggningsfag, grafiske fag, baker- og pølsemakerfagene), med gjennomgående høyere lønnsnivå enn i industrien, holdt utenfor.

De gjennomsnittstall for lønnsnivået i de tre hovedgruppene som er nevnt foran, dekker over meget store ulikheter i fortjenesten når en spalter materialet opp etter bedriftenes art, organisasjonsforhold, størrelse, beliggenhet i landet, og etter lønnstakernes arbeidsstilling og alder. Disse forhold er behandlet i de følgende hovedavsnitt. Her vil en bare gi et grovt bilde av denne *spredningen* i lønningene ved at en nedenfor har regnet ut den prosentvise del av arbeidertallet i 4 ulike fortjenstgrupper:

	Jern- og met. industri	Tekstil- industri	Kjem.- og elektr.kjem. industri etc.
<i>Voksne menn.</i>			
Gjennomsnittlig timefortjeneste	3.01	2.65	3.10
Prosent av arbeidere som tjener:			
under kr. 2.50	15.4	41.4	10.3
kr. 2.50—2.99	34.2	41.6	34.3
« 3.00—3.49	33.7	14.4	36.6
« 3.50 og mer	16.7	2.6	18.8
<i>Voksne kvinner.</i>			
Gjennomsnittlig timefortjeneste	2.11	1.84	1.92
Prosent av arbeidere som tjener:			
under kr. 1.50	2.8	12.2	6.6
kr. 1.50—1.99	38.1	60.4	57.7
« 2.00—2.49	46.0	24.2	29.8
« 2.50 og mer	13.1	3.2	5.9

I den følgende framstilling har en behandlet de tre industrigrupper — jern- og metallindustri, tekstilindustri, og kjemisk og elektrokjemisk industri — i tre hovedavsnitt for seg når det gjelder de fleste forhold av lønnsmessig art. Enkelte spørsmål som det var naturlig å se under ett for alle grupper, har en imidlertid behandlet i egne avsnitt til slutt. Dette gjelder: «Forskjellige tilleggsytelser», «Alder og lønn», «Lønnsnivået i de ulike landsdeler».

II. Jern- og metallindustrien.

1. Organisasjons- og tariff-forhold.

De fleste større private bedrifter innen jern- og metallindustrien er medlemmer av Mekaniske Verksteders Landsforening (tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening). Av de andre bedriftene som er med i denne lønnsstillingen, er et stort antall direkte tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening, eller er medlemmer i frittstående arbeidsgiversammenslutninger. Tilsammen er omtrent halvparten av alle bedriftene tilsluttet en arbeidsgiverorganisasjon, og disse bedrifter sysselsetter om lag 70 pst. av alle arbeidere (se tabellen side 16).

De aller fleste arbeidere innen jern- og metallindustrien har sine lønns- og arbeidsforhold fastsatt ved tariffavtale. Også storparten av de uorganiserte bedrifter har overenskomst sluttet med arbeidernes organisasjoner. I alminnelighet er det her arbeidsgiversammenslutningens avtaler for tilsvarende grupper som er vedtatt eller lagt til grunn.

Den mest omfattende av tariffavtalene innen jern- og metallindustrien er den såkalte Verkstedsoverenskomst, som er opprettet mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Mekaniske Verksteders Landsforening på den ene side og Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund på den annen. Denne overenskomst er tiltrådt av en lang rekke uorganiserte arbeidsgivere og omfatter de aller fleste private mekaniske verksteder, jernskipsbyggerier, støperier, jern- og metallvarefabrikker o. a.

Verkstedsavtalen er en *minstelønns*tariff, med satser som danner de nedre grenser for lønningene. De viktigste satser, som var gjeldende 2. kvartal 1948, var (inkl. dyrtidstillegg):

Fagarbeidere, etter 1 år	kr. 2.03 pr. time
Spesialarbeidere, etter 1 år	« 1.98 « «
Hjelpearbeidere, etter 1 år	« 1.91 « «
Kvinner over 18 år, etter 2 år	« 1.64 « «

For de organiserte bilverksteder i Oslo er det opprettet en egen tariffavtale, som også er gjort gjeldende for de fleste bilverksteder utenfor Oslo, til dels med noe reduserte satser. Dette er likeledes en *minstelønns*avtale, og dens viktigste satser var:

Fagarbeidere, etter 1 år	kr. 2.55 pr. time
Hjelpearbeidere, etter 1 år	« 2.31 « «

For treskipsbyggeriene er det opprettet flere avtaler. Den mest omfattende er en landsavtale som er vedtatt av de fleste bedrifter utenom Møre og Romsdal. Denne avtalen har *normal-lønninger*, og de viktigste satser var følgende:

Fagarbeidere	kr. 2.45 pr. time
Hjelpearbeidere	« 2.25 « «

Av andre viktige lønnsavtaler innen jern- og metallindustrien nevner en: fellesavtalen for en rekke større blikkemballasjefabrikker, avtalen for radiofabrikkene, fellesavtalen for en gruppe uorganiserte sykkelverksteder. Hertil kommer en rekke særavtaler med enkelte bedrifter eller mindre bedriftsgrupper.

Når det gjelder de offentlige bedrifter, nevner en at Verkstedsoverens-

komstens bestemmelser, med enkelte mindre endringer, gjelder i regulativs form for de militære verksteder og fabrikker.

For jernbanens verksteder er det opprettet regulativ med normallønns-satser, og for de kommunale sporveisverkstedene består det overenskomster med normalsatser opprettet mellom de respektive kommunale bedrifter og Norsk Kommuneforbund.

I alt er det for de arbeidere som denne lønnstilling omfatter, opprettet overenskomster med 10 forskjellige fagforbund tilsluttet Landsorganisasjonen. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund har imidlertid de aller fleste avtaler, nemlig med ca. 86 pst. av bedriftene og for ca. 80 pst. av arbeiderne.

Ved 91 bedrifter som er med i tellingen, er det ikke opprettet tariff-avtale. Som en ser av tabellen nedenfor, er dette stort sett små bedrifter. De beskjeftiger snaut 2 pst. av det samlede antall arbeidere. Da de fleste små bedrifter med under 5 arbeidere ikke er med i tellingen, er dette prosent-tall imidlertid ikke representativt for *hele* jern- og metallindustrien.

Organisasjons- og tariff-forholdene er i grove trekk illustrert ved følgende oppstilling:

	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Antall arbeidere pr. bedrift	Bedrifter i pst.	Arbeidere i pst.
Org. priv. bedr.	492	39 240	80	47.3	70.5
Uorg. « « med tariff	426	8 261	19	41.0	14.9
Bedrifter uten tariff	91	1 058	12	8.8	1.9
Offentlige bedrifter	31	7 075	228	2.9	12.7
I alt	1 040	55 634	53	100.0	100.0

2. Fag- og stillingsgrupper i jernindustrien.

Verkstedsoverenskomstens § 2 fastsetter at det for voksne mannlige arbeidere skal skilles etter kvalifikasjoner og arbeidets art mellom: *fagarbeidere*, *spesialarbeidere* og *hjelpearbeidere*.

Betingelsen for å bli anerkjent som fagarbeider er at vedkommende har gjennomgått 4 års læretid, eller har arbeidd 3 år i faget og er fylt 22 år. Fagarbeidere har krav på å få «fagarbeiderbevis» av bedriften.

Vilkår for å bli anerkjent som spesialarbeider er at vedkommende har fylt 19 år, og har slik øvelse at han selvstendig og under eget ansvar kan betjene maskiner eller utføre annet spesialarbeid som er et nødvendig ledd i produksjonen. I følge den overenskomst som gjaldt til og med juni 1948, skulle spesialarbeidere bare forekomme ved bestemte bedrifter, hvorav de viktigste var: valseverk og rujernsverk, spikerfabrikker, jern- og metallvarefabrikker, kabelfabrikker, lampefabrikker, emaljeverk o. l. Ved revisjonen av Verkstedsavtalen juni 1948 ble det bestemt at arbeidere også ved andre jern- og metallbedrifter skal anerkjennes som spesialarbeidere når de fyller de vilkår som er nevnt foran. — Da denne lønnstilling gjelder 2. kvartal 1948, har en ved grupperingen på dette punkt fulgt reglene i den *tidligere* verkstedsavtalen.

Også andre tariffavtaler innen jern- og metallindustrien bruker betegnelsen spesialarbeidere. Dette gjelder landsavtalen for radiofaget og overenskomsten med en del enkeltbedrifter. Den definisjon av spesialarbeider-betegnelsen som er gitt i Verkstedsavtalen, vil imidlertid i det vesentligste passe også i disse tilfelle. Videre er maskinformere, kupolovnsmenn, sandblandere og pussere ved støperiene gruppert som spesialarbeidere.

Det samme gjelder galvanisører, fortinnere o. l., uansett hva slags bedrift de arbeider ved.

Alle andre mannlige arbeidere over 19 år (unntatt læregutter) betegnes som hjelpearbeidere.

Det *fagskille* som er omtalt her, er gjennomført som gruppering i de fleste tabeller.

Ved bearbeidningen av denne lønnstilling har en videre gruppert arbeiderne etter de mest alminnelige stillings- eller yrkesbetegnelser som forekommer innen jern- og metallindustrien.

For *fagarbeidere* vil det her dreie seg om ganske faste og avgrensede grupper hvor stillingsbetegnelsene er tradisjonsfestnet og alminnelig anerkjent og brukt. (Eksempelvis: verktøymakere, dreiere, sveisere, håndformere, klinkere, bilmekanikere osv.) — Her kommer også en rekke arbeidere hvis stilling egentlig først og fremst er knyttet til andre industrigrener enn metallindustrien, men som i et mindre antall er beskjeftiget i denne industri. Dette gjelder f. eks. blikkenslagere, rørleggere, malere o. a. — Enkelte av de stillingsgrupper som er ført opp er noe «uklare» lønns- og tariffmessig sett. Således inneholder gruppen *Treskipsbyggere, tømmermenn* både fagarbeidere ved de egentlige treskipsbyggerier, og tømmermenn, riggere o. l. ved jernskipsbyggerier (med atskillig høyere lønnsnivå). I gruppen *Bilmekanikere* kommer ikke inn en del fagarbeidere ved de større og spesialiserte bilverksteder, som av bedriften er ført opp som f. eks. bil-elektrikere, dreiere, sveisere o. l. Disse er plassert under de tilsvarende stillingsbetegnelser. I gruppen *Flymekanikere* går bare de *autoriserte* mekanikere; de andre er ført som filere, platearbeidere osv. I gruppen *Instrumentmakere* er plassert, foruten de egentlige instrumentmakere (håndverkere), også reparatører av kontormaskiner, symaskiner o. l.

For *spesialarbeiderne* er det vanskeligere å finne faste, entydige stillingsbetegnelser. En har derfor her stort sett plassert arbeiderne i stillingsgrupper etter den bedriftstype de er knyttet til, således: «spesialarbeider ved jern- og valseverk», «spesialarbeider ved kabelfabrikk» osv. Helt tilfredsstillende er imidlertid denne gruppering ikke, da det kan være arbeidere i ulike grupper som utfører det samme, eller omtrent samme slags arbeid (eksempelvis ved stansemaskiner, trådtrekkermaskiner o. l.).

For *hjelpearbeiderne* har det heller ikke vært mulig å gjennomføre en egentlig stillingsgruppering, særlig fordi oppgaveskjemaene i mange tilfelle ikke var tilstrekkelig spesifisert på dette punkt. Hjelpearbeiderne er derfor bare fordelt etter de «produksjonsgrupper» hvor vedkommende bedrifter hører til.

De voksne *kvinner* (over 18 år) er gruppert på liknende måte som spesialarbeiderne.

Arbeidere som ikke deltar direkte i produksjonen, som f. eks. lagerfolk, transportarbeidere, vaktfolk o. a., har en søkt å skille ut som en egen gruppe, de såkalte «*driftsarbeidere*», hvor også en del ulike stillinger er spesifisert. I mange tilfelle er grensen mellom driftsarbeidere og produksjonsarbeidere nokså uklar, og grupperingen er ikke helt tilfredsstillende. Således har en plassert samtlige kranførere under gruppen «*driftsarbeidere*» mens en del av dem naturlig hører under produksjonsarbeidere.

Når det gjelder *læregutter*, ville det vært av vesentlig interesse å gruppere dem etter det fag de blir lært opp i. Dette har ikke latt seg gjøre på grunn av utilstrekkelig spesifisering på oppgaveskjemaene. De er imidlertid gruppert etter «produksjonsgrupper».

3. Fortjenesten i de ulike fag- og stillingsgrupper.

Oppstillingen nedenfor viser gjennomsnittlig stip. lønn og timefortjeneste for de forskjellige hovedgrupper av arbeidere i den samlede jern- og metallindustri.

Fag-grupper	Antall arbeidere	Gj. snittlig stip. lønn	Gjennomsnittlig timefortjeneste	Akk. timer	Over-timer
		kr.	kr.	pst.	pst.
1. Arbeidende formenn, menn	1 015	2.98	3.33	13.0	3.0
<i>Voksne arbeidere, menn.</i>					
2. Driftsarbeidere	6 396	2.30	2.88	44.6	3.8
3. Fagarbeidere	22 135	2.43	3.13 (3.12)	50.9	3.2 3/4
4. Spesialarbeidere	5 764	2.17	3.10 (3.09)	75.7	1.6
5. Hjelpearbeidere	11 192	2.11	2.80	65.1	2.9
I alt prod. arbeidere, menn (3 + 4 + 5)	39 091	2.30	3.03	62.3	2.8
I alt voksne arbeidere, menn (2 + 3 + 4 + 5)	45 487	2.30	3.01	60.6	3.0
<i>Voksne arbeidere, kvinner.</i>					
6. Driftsarbeidere	67	2.04	2.24	9.6	5.6
7. Produksjonsarbeidere	3 293	1.61	2.10 (2.09)	72.4	0.5
I alt voksne kvinner (6 + 7)	3 360	1.62	2.11	71.1	0.6
<i>Unge arbeidere.</i>					
8. Læregutter	4 288	1.27	1.48	43.8	1.2
9. Andre menn under 19 år	1 271	1.28	1.55	48.6	1.2
10. Kvinner under 18 år	213	1.22	1.51	55.9	0.5
I alt unge arbeidere (8 + 9 + 10) ..	5 772	-	-	-	-
Total	55 634	-	-	-	-

Fagarbeiderne utgjør den tallrikeste gruppe av jern- og metallarbeiderne, omtrent halvparten av alle voksne menn. Gruppen hjelpearbeidere omfatter ca. ¼ part, mens spesialarbeiderne og driftsarbeiderne hver for seg representerer 12—14 pst. av de voksne mannlige arbeiderne. Kvinnene er ikke særlig tallrike innen jern- og metallindustrien. De utgjør ca. 6 pst. av hele arbeidertallet. De unge arbeiderne, læregutter, hjelpegutter under 19 år og hjelpepiker under 18 år, representerer tilsammen vel 10 pst.

De timefortjenester som er satt i parentes, viser timefortjeneste i gjennomsnitt for vedkommende gruppe når en for de arbeidere som har «reduisert» regulær arbeidstid (mindre enn 48 timer pr. uke) regner om timetallet til 48 timers uke (se nærmere om dette side 12 og side 24).

Bortsett fra arbeidende formenn, har gruppen fagarbeidere den høyeste gjennomsnittlige timefortjeneste. Spesialarbeidernes fortjeneste ligger imidlertid i gjennomsnitt bare uvesentlig lavere (kr. 3.10 mot kr. 3.13), til tross for at deres stipulerte timelønn ligger betydelig lavere. Årsaken

er først og fremst at spesialarbeiderne gjennomgående har mer akkordlønt arbeid enn fagarbeiderne (ca. 76 pst. av alle arbeidde timer mot ca. 58 pst.). — Hjelpearbeidernes timefortjeneste ligger vel 10 pst. lavere enn fagarbeidernes.

Gjennomsnittsfortjenesten for voksne kvinnelige arbeidere utgjør 70 pst. av timefortjenesten for de voksne menn, og selv i forhold til mannlige hjelpearbeidere ligger kvinnes fortjeneste 70 øre — eller 25 pst. lavere.

Tallet for den gjennomsnittlige fortjeneste i gruppen «driftsarbeidere» sier svært lite da denne gruppe omfatter arbeidere i meget forskjellig virksomhet og med høyst ulike grader av faglærthet. Tilsvarende gjelder for de unge arbeidere, hvor tariffene har en rekke trinn etter alder og øvelsestid.

Gjennomsnittsfortjenesten for de hovedgrupper av arbeidere som er nevnt ovenfor dekker over betydelig forskjell i fortjenesten i de ulike stillinger. Tabell 1 i tabellbilaget viser gjennomsnittlig stip. lønn og gjennomsnittlig timefortjeneste for alle de viktigste stillingsgrupper innen jern- og metallindustrien.

Innenfor gruppen fagarbeidere har *radiomontørene* den høyeste fortjeneste, med kr. 3.65 pr. time. En del arbeidere innenfor denne gruppe har imidlertid bare 42 timers arbeidsuke. Omregnet etter «normal» arbeidstid — 48 timer pr. uke — ligger fortjenesten for radiomontørene på kr. 3.59. Etter denne omregning har *flymekanikere* (autoriserte) den høyeste timefortjeneste innen jern- og metallindustrien, med kr. 3.64 pr. time, (dvs. 17 pst. over gjennomsnittet). Sammen med *jernbane- og sporvognsreparatører, grafiske montører* og *heisemontører* ligger disse 5 grupper, alle med en timefortjeneste over kr. 3.50, på et vesentlig høyere fortjenestnivå enn de andre stillingsgrupper innen denne industrigren. Tilsammen teller imidlertid de 5 nevnte gruppene bare 721 arbeidere eller 3—4 pst. av fagarbeiderne.¹⁾

Gruppen *flymekanikere* har også den høyeste stipulerte timelønn, med kr. 3.42. Dernest kommer gruppen *grafiske montører* med kr. 3.31. Disse to grupper har ikke akkordarbeid.

Den laveste timefortjeneste blant fagarbeiderne har gruppen *treskipsbyggere, tømmermenn*, med kr. 2.82. Den nest laveste fortjeneste har gruppen *bilmekanikere*. Her ligger den stipulerte timelønn relativt høyt, men gruppen har ikke akkordarbeid.

Alle andre stillingsgrupper blant fagarbeiderne, bortsett fra *karosserimakere*, har en fortjeneste over kr. 3.00 pr. time. En legger merke til at de tallrikkeste gruppene: *filere, arbeidere ved maskiner i maskinverkstedet* (borere, dreiere o. l.) og *platearbeidere*, har praktisk talt samme gjennomsnittsfortjeneste, kr. 3.13—kr. 3.16.

Blant spesialarbeiderne ligger timefortjenesten gjennomsnittlig høyest for *arbeidere ved jern- og valseverk* (kr. 3.35 — eller 8 pst. over gjennomsnittet for hele gruppen). Den laveste har *spesialarbeidere ved blikkemballasjefabrikker* (kr. 2.72). Den stipulerte timelønn viser langt mindre forskjell for de ulike grupper av spesialarbeidere enn for fagarbeiderne.

I gruppen hjelpearbeidere har likeledes arbeiderne ved jern- og valseverk den høyeste timefortjeneste (kr. 3.01 — eller vel 7 pst. over gjennomsnittet for hele gruppen).

¹⁾ For *heisemontører* gjelder for øvrig at bare halvparten av alle arbeidere i landet som hører til i denne gruppen, er med i tellingen, da en del bedrifter og avdelinger av bedrifter ved en feil ikke fikk tilsendt skjema. Den beregnede gjennomsnittsfortjeneste for denne gruppen kan derfor være noe usikker.

Blant driftsarbeiderne har *kontrollørene* den langt høyeste timefortjeneste. Dette er som regel meget godt kvalifiserte fagarbeidere, som også gjennomgående har en høy stipulert timelønn.

Blant voksne kvinner i jern- og metallindustrien finner en den høyeste fortjenesten for *kvinner i kabelfabrikkene* (med kr. 2.38 pr. faktisk arbeidstime — omregnet kr. 2.31). Den laveste gjennomsnittsfortjeneste har *kvinner ved blikkemballasjefabrikkene* (kr. 1.89).

4. Fortjenesten i undergruppene (produksjonsgruppene).

Bedriftene er i en viss utstrekning gruppert etter produksjonens art. En har her bygd på den gruppering som er gjennomført i Byråets Industristatistikk. I en del tilfelle har en imidlertid slått sammen grupper som det faller naturlig å se som en enhet fra et lønnsmessig synspunkt. På den annen side har en delt opp et par av industristatistikkenes grupper. Dette gjelder f. eks. flyfabrikker og jern- og valseverk som er skilt ut som egne grupper på grunn av de særegne produksjonsforhold. Karosserifabrikkene er skilt ut fra bilverkstedene fordi disse to bedriftsgrupper tross samme tariffavtaler viser vesentlig lønnsmessig ulikhet da utstrekningen av akkordarbeid er meget forskjellig.

Mange bedrifter i jern- og metallindustrien er produksjonsmessig sett «kombinerte». Her har en stort sett fulgt samme prinsipp som i industristatistikken: en har gruppert bedriftene etter deres hovedproduksjon (målt ved verdien). Kombinerte bilverksteder og karosserifabrikker er imidlertid i alle tilfelle plasert i gruppen *Bilverksteder*. Noen få bedrifter, hvis hovedproduksjon er treskip, men som følger Verkstedsavtalen i stedet for en av de spesielle avtaler for treskipsbyggerier, er plasert i gruppen *Jernskipsbyggerier*, da disse overenskomster avviker så sterkt fra hverandre.

Da de fleste produksjonsgrupper inneholder kombinerte bedrifter, vil en finne spesialarbeidere også i grupper hvor slike egentlig ikke skulle forekomme (jmfør definisjonen av spesialarbeider i innledningen).

Timefortjenesten i ulike produksjonsgrupper.

Produksjonsgrupper	Antall bedr.	Prod. arb. menn over 19 år		Prod. arb. kvinner over 18 år	
		Antall arb.	Timefortjeneste	Antall arb.	Timefortjeneste
			kr.		kr.
1. Jern- og valseverk	8	1 324	3.23	-	-
2. Støperier	42	2 210	3.17	14	2.20
3. Jern- og metallvarefabr.	177	5 602	3.02	1 767	2.02
4. Mekaniske verkst., smier o. l.	298	11 151	3.15	11	2.16
5. Jernskipsbyggerier	34	9 769	2.95	23	2.13
6. Treskipsbyggerier	89	1 387	2.53	-	-
7. Bilverksteder	230	2 292	2.79	-	-
8. Karosserifabrikker	29	524	3.01	-	-
9. Flyfabrikker	5	718	3.22	-	-
10. Våpenfabrikker	8	848	3 08	39	1.88
11. Fabr. for elektriske apparater og materiell	103	3 102	3.07 (3.05)	1 437	2.22 (2.19)
12. Fabr. for andre apparater og instr.	17	164	2.87 (2.75)	-	-
I alt	1 040	39 091	3.03	3 293	2.10 (2.09)

Timefortjenesten er temmelig forskjellig i de ulike produksjonsgrupper. For menn varierer den fra kr. 3.23 ved *Jern- og valseverk* (7 pst. over gjennomsnittet) ned til kr. 2.53 ved *Treskipsbyggerier* (17 pst. under gjennomsnittet). De kvinnelige arbeidere er praktisk talt bare beskjeftiget i de to gruppene *Jern- og metallvarefabrikker* og i *Fabrikker for elektriske apparater og materiell*, hvor timefortjenesten er henholdsvis kr. 2.02 og kr. 2.22 (omregnet kr. 2.19).

Tabell 2 i tabellbilaget gir en fullstendigere oversikt over gjennomsnittlig stip. lønn og gjennomsnitt timefortjeneste for de forskjellige faggrupper fordelt etter produksjonsgrupper. Denne tabell viser omtrent det samme forhold mellom gruppene som oppstillingen foran hvor alle voksne arbeidere er sett under ett.

For fagarbeiderne ligger timefortjenesten høyest i gruppen *Flyfabrikker* (kr. 3.37 — eller 8 pst. over gjennomsnittet) og lavest ved *Treskipsbyggerier* (kr. 2.58 — eller 18 pst. under gjennomsnittet). I gruppene *Mekaniske verksteder*, og *Jernskipsbyggerier*, som tilsammen beskjeftiger over 60 pst. av alle fagarbeidere, er timefortjenesten henholdsvis kr. 3.24 og kr. 3.08.

For spesialarbeidere finner en den høyeste timefortjeneste i gruppen *Jern- og valseverk*, med kr. 3.33, som er 16 øre høyere enn for fagarbeidere i samme gruppe. Også i gruppen *Støperier* er gjennomsnittsfortjenesten høyere for spesialarbeidere enn for fagarbeidere. Det er i begge tilfelle akkordarbeidets omfang som gjør utslaget. I alle andre produksjonsgrupper ligger fortjenesten for spesialarbeiderne betydelig lavere enn for fagarbeiderne.

5. Fortjenesten i de forskjellige «organisasjonsgrupper».

Når en grupperer bedriftene etter organisasjons- og tariff-forhold som nevnt innledningsvis får en følgende gjennomsnittsfortjenester for voksne produksjonsarbeidere i de ulike grupper:

	Menn	Kvinner
	kr.	kr.
Organiserte private bedrifter	3.01 (3.00)	2.09 (2.08)
Uorganiserte private bedrifter med tariff	2.85	2.02
Uorganiserte private bedrifter uten tariff	2.64 (2.63)	2.52 (2.26)
Offentlige bedrifter	3.36	2.48
I alt	3.03	2.10 (2.09)

Oppstillingen viser at det gjennomsnittlige fortjenestenivå for voksne menn ligger betydelig lavere ved bedrifter som *ikke* har tariffavtale enn ved de andre (ca. 13 pst. under gjennomsnittet). For de kvinnelige arbeidere synes det som om det motsatte er tilfelle. Her er det imidlertid en enkelt stor uorganisert bedrift med mange kvinnelige arbeidere som slår ut.

Ved de *offentlige* bedriftene er gjennomsnittsfortjenesten både for menn og kvinner vesentlig høyere enn ved de private, for menn ca. 11 pst. høyere enn gjennomsnittet for *alle* voksne arbeidere, og for kvinner ca. 13 pst. høyere. Ved en sammenlikning av lønnsnivået ved offentlige og private bedrifter må en også ta i betraktning at omtrent alle arbeidere ved de offentlige bedrifter har hel eller delvis lønn under sykdom, mens dette bare unntaksvis er tilfelle for privat ansatte arbeidere i jern- og metallindustrien.

(Se avsnitt side 72). Tabellen side 16 viser at de offentlige bedrifter gjennomgående er meget store. Også dette forhold må en trekke inn i vurderingen ved en slik sammenlikning, da gjennomsnittsførtjenesten som regel viser seg å ligge betydelig høyere ved større enn ved små bedrifter. (Se side 25). Sammenlikner en lønnsnivået ved de offentlige bedrifter med de store private, blir derfor forskjellen mindre.

Gruppen *Organiserte private bedrifter* svarer stort sett til gruppen *Jern- og metallindustri* i Byråets summariske kvartalsstatistikk, som bygger på Norsk Arbeidsgiverforenings bedrifter. (Riktignok kommer inn i gruppen *Organiserte bedrifter* også en del bedrifter tilsluttet et par frittstående arbeidsgiversammenslutninger, men disse beskjeftiger tilsammen forholdsvis få arbeidere). Byråets statistikk for 2. kvartal 1948 for Jern- og metallindustri var: voksne menn: kr. 3.00, voksne kvinner: kr. 2.08, altså en meget liten forskjell fra denne lønnstilling.

Ved en særbehandling av M.V.L.'s skjemaer har en fått følgende gjennomsnittsførtjenester: for voksne menn kr. 3.01, for voksne kvinner kr. 2.09. De tilsvarende tall i M.V.L.'s egen lønnsstatistikk for 2. kvartal 1948 er henholdsvis kr. 3.00 og kr. 2.13. Helt sammenliknbare er ikke disse tallene heller, da et par bedrifter *utenfor* M.V.L. med i alt ca. 1 500 arbeidere (derav et stort antall kvinner) ga sin lønnsoppgave på M.V.L.'s skjemaer, og er bearbeidd sammen med disse.

Tabell 2 i tabellbilaget gir et fullstendigere bilde av fortjenesten i de ulike organisasjonsgrupper kombinert med produksjonsgrupper. Det er først og fremst i gruppene *Mekaniske verksteder* og *Bilverksteder* at timefortjenesten ved de offentlige bedrifter ligger vesentlig høyere enn ved de private. Ved bedrifter uten tariffavtale er fortjenesten i alle produksjonsgrupper, unntatt i gruppen *Fabrikker for elektriske apparater og materiell*, vesentlig lavere enn ved de andre tilsvarende bedrifter. De organiserte private bedrifter har også i omtrent alle produksjonsgrupper et noe høyere fortjenestenivå enn de uorganiserte bedrifter med tariffavtale.

6. Akkordarbeidets omfang.

Da skjemaene for bedrifter i Mekaniske Verksteders Landsforening ikke ga opplysning om lønn for akkordarbeid, har en ikke kunnet regne ut gjennomsnittlig akkordförtjeneste. Derimot oppga de fleste av disse bedrifter antall akkordtimer for hver arbeider. En har derfor som et uttrykk for akkordarbeidets betydning for den samlede fortjeneste i de ulike grupper, beregnet antallet av akkordtimer i forhold til det samlede antall arbeidstimer («akkordtimeprosenten»), idet en har holdt utenfor de bedrifter som ikke oppga akkordtimene.

For de fem hovedgrupper av voksne arbeidere var akkordtimeprosenten slik:

Driftsarbeidere	44.6	pst.
Fagarbeidere	57.8	«
Spesialarbeidere	75.7	«
Hjelpearbeidere	65.8	«
Kvinner	72.4	«

Tabell 1 i tabellbilaget viser akkordtimeprosenten for de forskjellige stillingsgrupper innen jern- og metallindustrien.

I de aller fleste stillingsgrupper for menn ble mer enn halvparten av timene utført på akkord. For spesialarbeidere og kvinnelige produksjons-

arbeidere gjelder dette alle grupper, unntatt den fåtallige gruppen «*vulkanisører*». Målt etter arbeidertallet representerer de stillingsgrupper hvor det gjennomsnittlig arbeides mer enn 75 pst. av timene på akkord, 28.5 pst. av det samlede antall voksne mannlige arbeidere. De grupper hvor akkordtimeprosenten er lavere enn 25, representerer 9.9 pst. av arbeiderne. — Bare i noen få stillingsgrupper forekommer ikke akkordarbeid i det hele tatt, eller bare helt unntaksvis. Dette gjelder fly- og bilmekanikere, grafiske montører, vulkanisører, sjåførere og vaktfolk.

For de voksne kvinner finner en på tilsvarende måte at de grupper som har en akkordtimeprosent over 75, representerer 44.7 pst. av alle kvinner, mens grupper med mindre enn 25 pst. av timene på akkord, representerer bare 1.7 pst.

Akkordarbeidets relative omfang i de forskjellige produksjonsgrupper vil en se av tabell 2 i tabellbilaget. Den høyeste akkordtimeprosent for voksne menn har en ved *Våpenfabrikker*, hvor ca. 91 pst. av alle timer arbeides på akkord. Også ved *Jernskipsbyggerier* og *Jern- og valseverk* utføres over 80 pst. av alle arbeidstimer på akkord. Akkordarbeidet har atskillig mindre omfang (62 pst.) ved *Mekaniske verksteder* — den produksjonsgruppe som omfatter de fleste arbeidere innen jernindustrien. En merker seg videre at mens akkordtimeprosenten ved *Karosserifabrikker* er ca. 50, forekommer akkordarbeid praktisk talt ikke ved *Bilverkstedene*. Dette er den viktigste årsak til at timefortjenesten gjennomsnittlig ligger 22 øre høyere ved karosserifabrikene enn ved bilverkstedene, selv om de to bedriftsgrupper stort sett følger de samme tariffavtaler.

Også ved *Treskipsbyggerier* blir det sjelden arbeidd akkord, og ved *Flyfabrikker* forekommer akkordarbeid nesten ikke.

7. Overtidsarbeidets omfang. Fortjeneste med og uten overtidstillegg.

Overtidsarbeid praktiseres i temmelig ulik utstrekning for de forskjellige stillingsgrupper og produksjonsgrupper innen jern- og metallindustrien. Selv om overtidsarbeidets omfang er noe sesongbestemt, vil oppgaver for ett kvartal gi gode holdepunkter både for en vurdering av dets totale omfang og forskjellen mellom de ulike grupper.

I gjennomsnitt i 2. kvartal 1948 var overtidstimenenes antall i forhold til det samle timetall («overtidstimeprosenten») for voksne menn 3.0 pst., og for voksne kvinner 0.6 pst. Beregnet etter ca. 600 arbeidstimer pr. kvartal gir dette henholdsvis ca. 6 overtidstimer for menn og bare ca. 1 overtidstime for kvinner i løpet av en måned. Sett for hele jern- og metallindustrien under ett, hadde altså overtidsarbeidet temmelig lite omfang.

Tabell 1 i bilaget viser imidlertid at overtidsarbeidet hadde ganske stor utstrekning i enkelte stillingsgrupper: Således hadde *kjølemontører* 11.5 pst. av alle arbeidstimer på overtid (dvs. ca. 23 timer pr. måned), *jernbane- og sporvognsreparatører* 7.1 pst. (ca. 14 timer), *elektrikere* 5.7 pst. (ca. 11 timer), *rørleggere* 5.5 pst., *kjelesmeder* 4.9 pst., *flymekanikere* 4.6 pst.

Blant spesialarbeiderne og hjelpearbeiderne hadde ingen av gruppene særlig høy overtidstimeprosent, og av de voksne kvinner i produksjonen hadde alle grupper mindre enn 2 pst. av timene på overtid.

Innen de forskjellige produksjonsgrupper (tabell 2) har det gjennomsnittlig vært arbeidd mest overtid i gruppen *Mekaniske verksteder*, med 4.0 pst. (ca. 8 timer pr. måned). Omtrent samme omfang hadde overtidsarbeidet ved *Bilverkstedene* (3.7 pst.). Lavest ligger *Våpenfabrikkene* med bare 0.8 pst.

Det har gjennomgående vært arbeid betydelig mer overtid ved de offentlige enn ved de private bedriftene i jern- og metallindustrien (4.4 pst. mot 2.5 pst.). De offentlige bilverkstedene ligger høyest, med 7.8 pst. av timene på overtid. Også de offentlige mekaniske verkstedene har høy overtidsprosent (6.0). Dette forhold er en av årsakene til det relativt høye lønnsnivå ved offentlige bedrifter i disse to produksjonsgrupper.

Oppgaveskjemaene for M.V.L.'s bedrifter ga ikke fortjeneste på overtid spesifisert. En har derfor ikke vært i stand til å regne ut den gjennomsnittlige fortjeneste pr. overtidstime for hele materialet. Da det imidlertid har vesentlig interesse å vite hvor stor betydning fortjenesten på overtid har for den totale fortjeneste, har en nedenfor regnet ut den gjennomsnittlige overtidsfortjeneste og den totale timefortjeneste med og uten overtid særskilt for de bedriftene som ga sin lønnsoppgave på det fullstendige skjema:

	Antall	Over- timer i pst.	Over- tids- fortjeneste pr. time	Time- fortjeneste inkl. overtid	Time- fortjeneste ekskl. overtid
			kr.	kr.	kr.
Fagarbeidere	10 983	3.6	4.10	3.13	3.10
Spesialarbeidere	2 217	1.7	3.68	2.96	2.94
Hjelpearbeidere	4 123	3.3	3.82	2.86	2.82
Menn i alt	17 323	3.3	4.01	3.05	3.02
Voksne kvinner	1 664	0.5	2.25	2.12	2.12

Etter denne oppstilling representerer overtidsfortjenesten et tillegg på 3 øre til den ordinære timefortjeneste for voksne menn. Utreget pr. overtids-timeprosent blir tillegget ca. 1 øre. I gjennomsnitt for hele jernindustrien har altså overtidsarbeidet bare liten innvirkning på timefortjenesten. Men for enkelte grupper, f. eks. for dem som er nevnt foran, spiller overtidsfortjenesten en vesentlig rolle, som en må ta hensyn til når en skal vurdere fortjenesten på ordinær tid for disse gruppene. En må for øvrig for grupper med mye overtid regne større overtidsfortjeneste pr. time enn gjennomsnittet, da disse regelmessig vil ha relativt flere overtimer betalt etter 50- og 100-prosentsatsene enn grupper med lite overtid.

8. Arbeidere med «reduisert» arbeidstid.

Blant de jern- og metallbedrifter som er med i tellingen, er det 10 som har redusert arbeidstid i en eller annen form. (Se side 12). For i alt 541 arbeidere ved disse bedrifter har en regnet om timetallet i 2. kvartal slik at det blir sammenliknbart med arbeidere på regulær 48 timers uke. — Til dette kommer også et par offentlige bedrifter med liknende ordning. Her har en imidlertid ikke fått så nøyaktige oppgaver over timetallet at en har kunnet gjøre en tilsvarende omregning. Men i disse tilfelle er det bare noen få arbeidere det gjelder, slik at det neppe ville hatt noen betydning for de utregnede fortjenestesatser. Den regulære arbeidstid ved de 10 nevnte bedrifter er fra 42 timer pr. uke til 47½ time pr. uke, dels som ordinær arbeidstid, dels i forbindelse med skiftordning.

En ser av tabell 1 og 2 i tabellbilaget at de forhold som er nevnt her, spiller en uvesentlig rolle når det gjelder grupper hvor antallet av arbeidere

med redusert tid er lite i forhold til det samlede antall arbeidere. For hele jern- og metallindustrien vil omregningen gi bare 1 øres forskjell i den gjennomsnittlige timefortjeneste for fag- og spesialarbeidere og voksne kvinner, og ingen forskjell for de andre gruppene.

For de to produksjonsgrupper *Fabrikker for elektriske apparater og materiell* og *Fabrikker for andre apparater og instrumenter*, hvor samtlige bedrifter med redusert arbeidstid hører til, gir imidlertid de to beregningsmåter en betydelig forskjell i timefortjenesten. For spesialarbeidere og kvinnelige arbeidere i den førstnevnte gruppe blir forskjellen henholdsvis 5 øre og 3 øre, for fagarbeidere og kvinner i den sistnevnte produksjonsgruppe hele 12 øre pr. time. Også for enkelte stillingsgrupper (se tabell 1) vil den ordinære beregningsmåte gi atskillig for «høy» timefortjeneste: for radiomontører 6 øre, for instrumentmakere 8 øre, spesialarbeidere ved kabelfabrikker 14 øre, kvinner ved kabelfabrikker 7 øre, kvinner ved radiofabrikker 5 øre.

For tydeligere å illustrere forholdet har en i oppstillingen nedenfor tatt ut bare de arbeidere som har redusert arbeidstid, og regnet ut deres timefortjeneste på de to måtene:

	Antall arbeidere med red. arb.tid	Timefortjeneste etter faktisk tid	Timefortjeneste etter 48 t. pr. uke
		kr.	kr.
Fagarbeidere i alt	68	3.39	3.06
Herav: radiomontører, instrumentmakere o. l.	14	4.31	3.78
Spesialarbeidere i alt	47	3.18	2.87
Voksne kvinner i alt	187	3.30	3.05
	185	2.50	2.28

9. Lønnsnivået ved større og mindre bedrifter.

Oppstillingen nedenfor viser gjennomsnittlig timefortjeneste for voksne menn og kvinner når en deler inn bedriftene i grupper etter deres samlede arbeidertall.

	Antall bedrifter	Timefortjeneste	
		Menn	Kvinner
		kr.	kr.
Under 10 arbeidere	302	2.73	1.92
10—19 «	288	2.83	1.95
20—49 «	232	2.90	2.05
50—99 «	111	3.02	2.09
100—199 «	45	3.04	2.34
200—499 «	33	3.06	1.95
over 500 «	29	3.14	2.15
I alt	1 040	3.03	2.10

Når det gjelder mannlige arbeidere, viser tabellen tydelig et stigende fortjenstnivå ettersom arbeidertallet ved bedriftene er større. For kvinnelige arbeidere er imidlertid tendensen uklar.

For bedre å kunne isolere andre lønnsbestemmende faktorer har en i tabell 3 i tabellbilaget foretatt en tilsvarende størrelsesgruppering særskilt for produksjonsgruppene *Jern- og metallvarefabrikker*, *Mekaniske verksteder*, *Jernskipsbyggerier*, *Bilverksteder*, og *Treskipsbyggerier* som alle inneholder et stort antall bedrifter. For de tre siste gruppene finner en her en klar tendens til øking i fortjenesten med bedriftens størrelse. Dette gjelder både fag-, spesial- og hjelpearbeidere. Disse grupper inneholder bedrifter som produksjonsmessig sett er ganske ensartet. Når en ikke finner en liknende øking i fortjenesten for gruppene *Jern- og metallvarefabrikker*, ligger det nær å gå ut fra at dette henger sammen med at gruppen er sammensatt av bedrifter med meget forskjelligartet produksjon, slik at andre lønnsbestemmende faktorer enn bedriftens størrelse spiller inn.

En så i forrige avsnitt at det var betydelig forskjell i gjennomsnittsfortjenesten i de ulike «organisasjonsgrupper». For også å isolere virkningen av dette forhold har en i oppstillingen nedenfor gruppert de mekaniske verksteder etter bedriftens størrelse særskilt for de organiserte private bedrifter og de offentlige bedrifter.

Mekaniske bedrifter — hele landet.

Størrelsesgrupper	Antall bedr.	Fagarbeidere				Hjelpearbeidere			
		Antall arb.	Stip. lønn	Timefortj.	Akk.-timer	Antall arb.	Stip. lønn	Timefortj.	Akk.-timer
<i>Org. priv. bedrifter</i>									
under 10 arbeidere....	11	40	2.52	3.06	-	16	2.20	2.58	-
10—19 «	25	245	2.45	2.91	-	53	2.15	2.56	-
20—49 «	35	602	2.41	2.96	-	267	2.08	2.59	-
50—99 «	26	968	2.34	3.16	-	326	2.07	2.65	-
100—199 «	9	484	2.25	3.13	-	281	2.05	2.78	-
200—499 «	7	935	2.25	3.25	-	509	2.05	2.87	-
over 500 «	1	262	2.26	3.25	-	90	2.05	2.90	-
I alt	114	3 536	2.32	3.14	-	1 542	2.06	2.75	-
<i>Offentlige bedrifter</i>									
under 10 arbeidere....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10—19 «	2	14	2.23	3.26	29.1	5	1.91	2.78	16.3
20—49 «	1	25	2.61	3.24	44.5	-	-	-	-
50—99 «	4	249	2.85	3.48	58.5	41	2.61	3.13	58.9
100—199 «	2	166	2.88	3.78	53.2	43	2.68	3.72	40.0
200—499 «	4	839	2.87	3.57	67.3	173	2.69	3.44	69.4
over 500 «	3	1 199	2.90	3.63	66.4	654	2.69	3.36	64.9
I alt	16	2 492	2.87	3.60	64.5	916	2.68	3.38	64.1

En finner også her for de *private* bedrifter at timefortjenesten stort sett øker med bedriftens størrelse. Den stipulerte timelønn viser derimot en fallende tendens. Det gis altså gjennomgående større individuelle tillegg ved de mindre bedrifter. Når den samlede fortjeneste likevel blir lavere her, må dette skyldes at akkordfortjenesten er høyere og akkordarbeidets omfang er større ved de største bedriftene. Sannsynligvis er også akkordavsavns-godtgjørelse mest alminnelig ved større bedrifter. En har imidlertid ikke kunnet bringe klarhet over disse forhold, da som før nevnt det oppgaveskjema som M.V.L.'s medlemsbedrifter brukte, ikke spesifiserte akkordfortjenesten og i en del tilfelle heller ikke akkordtimene.

Ved de offentlige mekaniske verksteder er sammenhengen mellom bedriftenes størrelse og fortjenesten mindre klar. Her spiller for øvrig det forhold inn at lønnsbestemmelsene er meget ulike ved jernbanens, sporveiens og forsvarets verksteder.

En undersøkelse av sammenhengen mellom bedriftsstørrelse og fortjeneste burde også ta hensyn til at det kan være ulikt lønnsnivå i de forskjellige landsdeler. (Se hovedavsnitt VII.) En isolering av denne faktor, ved å undersøke ensartede bedrifter i samme landsdel, ville imidlertid gi så få bedrifter i hver størrelsesgruppe at sammenstillingen ble verdiløs av den grunn.

10. Lønnsspredningen.

Oppstillingene nedenfor viser lønnspredningen for voksne produksjonsarbeidere.

Den samlede fortjeneste.

Menn, produksjonsarbeidere		
Timefortjeneste	Antall arbeidere	Prosent arbeidere
Under kr. 2.00	562	1.4
kr. 2.00—2.24	1 638	4.1
« 2.25—2.49	3 868	9.9
« 2.50—2.74	6 378	16.3
« 2.75—2.99	6 964	17.9
« 3.00—3.24	7 660	19.6
« 3.25—3.49	5 499	14.1
« 3.50—3.74	3 622	9.3
« 3.75—3.99	1 540	3.9
over kr. 4.00	1 360	3.5
I alt	39 091	100.0

Den største del av arbeiderne ligger i gruppen kr. 3.00—3.24. Det kunne en for så vidt vente da gjennomsnittsfortjenesten er kr. 3.03. Men ellers legger en merke til at alle de fire 25-øres gruppene mellom kr. 2.50 og kr. 3.50 er omtrent like store, og hver inneholder et stort antall arbeidere.

Ca. 15 pst. av de voksne menn tjener under kr. 2.50 pr. time. Mellom kr. 2.50 og kr. 3.00 ligger ca. $\frac{1}{3}$ -part av arbeiderne. En annen $\frac{1}{3}$ -part tjener mellom kr. 3.00 og kr. 3.50, mens om lag 17 pst. tjener mer enn kr. 3.50 pr. time.

For voksne kvinner får en følgende oppstilling:

Kvinner, produksjonsarbeidere		
Timefortjeneste	Antall arbeidere	Prosent arbeidere
Under kr. 1.50	92	2.8
kr. 1.50—1.74	438	13.3
« 1.75—1.99	818	24.8
« 2.00—2.24	961	29.2
« 2.25—2.49	553	16.8
« 2.50—2.74	269	8.2
« 2.75—2.99	108	3.3
over kr. 3.00	54	1.6
I alt	3 293	100.0

Også her grupperer det største antall seg omkring gjennomsnittsførtjenesten, kr. 2.10 (gruppen kr. 2.00—2.24), men gruppen kr. 1.75—1.99 har en nesten like stor del av arbeiderne.

Ca. 16 pst. av de kvinnelige arbeiderne tjener mindre enn kr. 1.75 pr. time. $\frac{1}{4}$ -part tjener mellom kr. 1.75 og kr. 2.00, og omtrent halvparten ligger mellom kr. 2.00 og kr. 2.50. Om lag 13 pst. av kvinnene tjener mer enn kr. 2.50, og bare 4.9 pst. når opp i den fortjeneste som er den vanligste for mannlige hjelpearbeidere.

Tabell 6 i tabellbilaget gir en tilsvarende fordeling etter fortjenestegrupper for fag-, spesial- og hjelpearbeidere, og dessuten for en rekke av de viktigste *stillinger* innen jern- og metallindustrien. Denne tabell viser det samme bilde av en sterk spredning i lønningene i alle stillingsgruppene.

Stipulert timelønn.

Gruppert etter stipulert timelønn får en følgende fordeling av de voksne produksjonsarbeidere:

Stipulert timelønn	Voksne menn		Voksne kvinner	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Under kr 1.50	-	-	674	20.5
kr. 1.50—1.59	-	-	857	26.1
« 1.60—1.69	-	-	1 310	39.8
« 1.70—1.79	-	-	230	7.0
« 1.80—1.89 ¹⁾	1 439	3.7	74	2.2
« 1.90—1.99	4 674	12.0	76	2.3
« 2.00—2.09	5 284	13.5	43	1.3
« 2.10—2.19 ²⁾	6 141	15.7	27	0.8
« 2.20—2.29	6 897	17.6	-	-
« 2.30—2.39	2 942	7.5	-	-
« 2.40—2.49	2 256	5.8	-	-
« 2.50—2.59	2 313	5.9	-	-
« 2.60 og over	7 145	18.3	-	-
	39 091	100.0	3 291	100.0

¹⁾ For menn: under kr. 1.90. ²⁾ For kvinner: over kr. 2.10.

Tabell 7 i tabellbilaget viser spredningen etter stipulert lønn for de ulike undergrupper og organisasjonsgrupper.

III. Tekstilindustrien.

I. Organisasjons- og tariff-forhold.

Av de 201 tekstilbedrifter som er med i undersøkelsen, var 103 tilsluttet en arbeidsgiverorganisasjon og 98 var uorganiserte. Et stort antall av de uorganiserte bedrifter følger imidlertid tariffavtalene for tekstil- og trikotasjeindustrien. Av alle bedriftene er det 122 som følger tekstiltariffen og 42 tariffen for trikotasjebedrifter, altså tilsammen 80 pst. av bedriftene. 7 bedrifter følger andre tariffen og 30 følger ingen tariffavtale. De siste er bare småbedrifter. De bedrifter som følger tariffen for tekstil og trikotasje omfatter ca. 95 pst. av arbeidertallet.

Tekstiltariffen bygger på timelønn (normallønn). For mannlige arbeidere over 19 år begynner den på kr. 1.35 pr. time, etter 2 års arbeid kr. 1.45. Arbeidere ved fargereri, blekeri, appretur, vaskeri og stamperi over 19 år har i begynnerlønn kr. 1.40 og blir full-lønt etter 1 år med kr. 1.50. Til disse satsene kommer gjeldende dyrtidstillegg med kr. 0.73 pr. time for voksne mannlige arbeidere. Kvinnelige arbeidere begynner med kr. 0.85 pr. time og stiger til kr. 0.95 etter 2 år. Dyrtidstillegget for voksne kvinner er kr. 0.54 pr. time. Lønningen for unge arbeidere stiger med alderen fra kr. 0.55 pr. time for gutter 15—16 år til kr. 1.00 pr. time for gutter 18—19 år, og for kvinner 15—16 år kr. 0.50 og 16—17 år kr. 0.60. Dyrtidstillegget for unge er 37 pst. + 15 øre pr. time. — Stolstillere blir full-lønt etter 4 års øvelse i faget. De får da kr. 75.00 pr. uke + dyrtidstillegg kr. 35.04 + tantième av produksjonen som skal gi minst 20 pst. i tillegg til grunnlønnen. Fagarbeidere (snekkere, murere, reparatører) og fyrbøtere med sertifikat har en timelønn på kr. 1.70 + 0.73.

Tariffen for *trikotasjebedriftene* har ikke aldersgruppering for unge arbeidere. Lønningen stiger etter ½, 1 og 2 års øvelse til kr. 72.00 pr. uke eller kr. 1.55 pr. time for mannlige arbeidere og til kr. 48.00 pr. uke eller kr. 1.03 pr. time for kvinnelige arbeidere. Cottonstrikkere (enhetsmaskiner) menn,¹⁾ blir full-lønt først etter 3 års øvelse med kr. 80.00 pr. uke eller kr. 1.72 pr. time. Ukelønnsatsene gjelder for bedrifter hvis arbeidere er medlemmer av Bekledningsarbeiderforbundet, timelønnsatsene hvor arbeiderne er medlemmer av Tekstilarbeiderforbundet. Til disse satser kommer dyrtidstillegg. For akkordarbeid er det forutsetningen at gjennomsnittlig dyktige arbeidere skal tjene 30 pst. over akkordgrunnlaget, kr. 1.40 pr. time for menn og kr. 0.95 pr. time for kvinner etter tekstiltariffen, og 20 pst. over akkordgrunnlaget, kr. 1.50 pr. time for menn og kr. 1.01 pr. time for kvinner etter trikotasjetariffen.

I veiledningen ble nevnt at produksjonspremie, bonus og tantième skulle føres i akkordlønnsrubrikken uten tilsvarende timer, mens timene og tidlønnsbetalingen skulle øres i tidlønnsrubrikkene. Under revisjonen ble da som regel timer og tidlønnsbetaling for disse flyttet over i akkordrubrikkene da en betrakter produksjonspremie- og bonusordningen i tekstilindustrien som en form for akkord.

For skiftarbeidere gis det i tekstil- og trikotasjeindustrien et tillegg til akkord og timelønnsarbeid på 17 pst. for annet skift. Arbeidstiden for 2. skift er 42½ time pr. uke og tillegget er således mer enn full kompensasjon for den kortere arbeidstiden. En har villet ha tillegget spesifisert i oppgavene for å ha mulighet for å skille det ut. Det vil jo nemlig for skiftarbeiderne føre til en vesentlig høyere timefortjeneste, men bare til en mindre øking i ukefortjenesten. En har derfor foretatt en særskilt bearbeiding av lønningene for skiftarbeiderne.

I veiledningen ba en om å få arbeidernes stilling nøye oppgitt, men føydde til at rubrikken for fagbetegnelse ikke behøvde å fylles ut hvis det ikke var noe bestemt fagskille. I tekstilindustrien er det ikke noe egentlig skille etter faglærthet unntatt for håndverkere og en del andre driftsarbeidere. Men tariffene graderer lønningene etter øvethet, — dvs. etter hvor lenge en har arbeidd i industrien. I oppgavene fikk en oppgitt den stipulerte timelønn for alle arbeidere unntatt for dem som hadde ren akkord. For tidlønnsarbeidere og kombinerte tidlønns- og akkordarbeidere har en etter oppgavene over den stipulerte timelønn fordelt arbeiderne på øvde og

¹⁾ Ved en fabrikk betjenes de delte cottonmaskiner også av kvinner.

uøvde (øvde her tatt i betydningen arbeidere med så lang tids øvelse at de får tariffens topplønn, uøvde de med lavere satser). Som før nevnt følger storparten av bedriftene hovedavtalen, men skillet mellom øvde og uøvde kan bli usikkert hvis de uøvde er betalt over tarifflønnen. En har derfor innhentet en rekke tilleggsopplysninger på dette punkt, og fordelingen på de to grupper skulle derfor være forholdsvis sikker. En kan ikke dele opp akkordarbeiderne etter samme regler. Det som her vil være oppgitt under timelønn er akkordgrunnlaget, og dette gir ingen veiledning for en slik fordeling. Men som oftest vil det være mer øvde arbeidere som settes på ren akkord. For arbeidere med produksjonspremie eller bonusordning har en derimot oppdeling på øvde og uøvde.

2. Fortjenesten i undergruppene (produksjonsgruppene).

Oppgavene er bearbeidd stort sett etter industristatistikkens undergrupper, men ullveverier er slått sammen med kombinerte ullspinnerier og veverier. Ved de kombinerte fabrikker A/S Dale Fabrikker og A/S Arne Fabrikker er arbeiderne fordelt på flere grupper. En har forsøkt å få arbeidere ordnet etter mest mulig ensartede grupper. Tekstilarbeiderne ved Kunstsilkefabrikken A/S er tatt med under «annen tekstilindustri» mens A/S Norsk Cellullfabrikk ikke er tatt med i tellingen.

Tabellene 8 og 9 i tabellbilaget gir for voksne menn og kvinner i produksjonen i de forskjellige undergrupper arbeidertall, fortjeneste på tid, akkord og overtid, akkord- og overtidstimer i pst. av det hele timetall og totalfortjenesten i alt og uten skifttillegg. Hovedtallene er:

Produksjonsgrupper	Antall bedr.	Prod.arb., menn over 19 år		Prod.arb., kvinner over 17 år	
		Antall arbeidere	Timefortjenste	Antall arbeidere	Timefortjenste
			kr.		kr.
Tilv. av sjoddi, vatt m.m.	11	142	2.99	225	2.01
Ullspinnerier	12	109	2.54	337	1.97
Komb. ullsp. og veveri..	50	1 547	2.61	2 676	1.84
Bomullsvarefabrikker ..	23	789	2.69	2 044	1.83
Trikotasjefabrikker	64	371	2.66	2 670	1.80
Hamp-, jute- og lin- varefabrikker	10	99	2.51	362	1.90
Reipslagerier	8	224	2.65	317	1.81
Tilv. av snører, fiske- garn o. l.	11	112	2.42	391	1.69
Båndveverier, lissefabr. .	8	116	2.60	553	1.76
Annen tekstilindustri ..	4	34	2.84	233	2.02
I alt	201	3 543	2.65	9 808	1.84

Ullvarefabrikkene og trikotasjefabrikkene omfatter over 60 pst. av bedriftene og nesten 60 pst. av arbeiderne. Bomullsvarefabrikkene er gjennomgående større bedrifter med gjennomsnittlig 34 voksne mannlige og 89 voksne kvinnelige arbeidere. De andre grupper er vesentlig mindre. Fordelingen av arbeidertallet viser at det ved ullspinnerier og veverier er 1 656 voksne menn, 46.7 pst. av samtlige, og 3 013 kvinner (30.7 pst.). Ved

bomullsvarefabrikker er det 789 menn (22.3 pst.) og 2 044 kvinner (20.8 pst.) Timefortjenesten er temmelig forskjellig i de ulike undergrupper, men i de største grupper skiller den seg lite fra gjennomsnittet både for menn og kvinner. — Akkordtimeprosenten (akkordarbeidets omfang) varierer meget fra gruppe til gruppe og ligger i alle grupper høyest for de kvinnelige arbeidere. For alle grupper under ett er den for mannlige arbeidere 50.5, for kvinnelige 64.6.

Overtidsfortjenesten viser meget stor uregelmessighet. Den bygger som regel på et relativt lite timetall, og en kan derfor ikke ta disse tall som et uttrykk for en normal overtidbetaling. I gruppen annen tekstilindustri har det vært overtid helligdager med 100 pst. tillegg for en del arbeidere. Dette er grunnen til den høye fortjeneste. Det prosentvise antall timer på overtid ligger lavt og betyr derfor lite for den totale fortjeneste. For voksne produksjonsarbeidere blir fortjenesten med og uten overtid slik:

	Uten overtid.	Med overtid.
Menn	kr. 2.64	kr. 2.65
Kvinner	« 1.84	« 1.84

I tabellene 10 og 11 i bilaget er for de største produksjonsgrupper oppgaver over lønningene særskilt ved *organiserte og uorganiserte bedrifter*. De gir følgende tall over totalfortjenesten.

Grupper	Prod.arb., menn		Prod.arb., kvinner	
	Ved org. bedr.	Ved uorg. bedr.	Ved org. bedr.	Ved uorg. bedr.
	kr.	kr.	kr.	kr.
Ullvarefabrikker	2.60	2.62	1.87	1.83
Bomullsvarefabrikker	2.64	2.76	1.80	1.87
Tritotasjefabrikker	2.69	2.60	1.79	1.83
Andre	2.68	2.61	1.85	1.77
I alt	2.65	2.65	1.84	1.83

En legger merke til det gjennomgående høyere lønnsnivå ved de uorganiserte bomullsvarefabrikker.

En jamføring av gjennomsnittsfortjenesten i de organiserte bedrifter som er med i lønnsstillingen, med gjennomsnittsfortjenesten for tekstilindustrien i 2. kvartal 1948 i den løpende statistikk viser god overensstemmelse for de kvinnelige arbeidere, mens de mannlige ifølge den løpende statistikk har 5 øre mer pr. time. Det er 6 organiserte bedrifter som ikke er med i tellingen, så helt sammenliknbare er tallene ikke. I en enkelt bedrift med et høyt lønnsnivå er det både tekstilarbeidere og arbeidere ved kjemisk produksjon. En har skilt ut arbeiderne ved den siste og ført dem over til kjemisk industri. Dette er overveiende mannlige arbeidere. De er tatt med i den løpende statistikk. Skiller en denne bedrift ut av den løpende statistikk blir overensstemmelsen god også for de mannlige arbeidere.

Forholdet mellom antall arbeidstimer på tid og akkord har en i tellingen hatt bedre mulighet for å revidere. Derfor faller ikke tallene over fortjenesten på tid og akkord helt sammen i de to oppgaver.

3. Fortjeneste med og uten skifttillegg.

Den totale timefortjeneste er regnet ut med og uten skifttillegg. For voksne mannlige arbeidere i alt utgjør skifttillegget 4 øre timen, for kvinnelige 3 øre. Skulle en fastslått omfanget av skiftarbeidet, måtte en hatt antall timer arbeid på skift, men det kunne bare et fåtall av bedriftene gi. For de arbeidere hvor en fikk oppgitt skifttillegget for 2. skift, ble det foretatt en særskilt bearbeiding. I tabell 12 i bilaget er satt opp deres timefortjeneste og skifttillegget i pst. av utbetalt lønn. I *gjennomsnitt* for voksne skiftarbeidere blir tillegget 6.11 pst. for menn og 6.13 pst. for kvinner. Timefortjensten for skiftarbeiderne er for menn kr. 2.77, for kvinner kr. 1.97. Reduserer en denne med skifttilleggsprosenten får en henholdsvis kr. 2.60 og kr. 1.84. En må være oppmerksom på at prosenten ikke gir noe rent uttrykk for skifttillegget fordi arbeiderne i løpet av et kvartal vil arbeide dels på første skift og på vanlig arbeidstid uten tillegg, og dels på annet skift. En del arbeidere står bare på 2. skift, og særlig i de mindre grupper har dette virket slik at en får en høy tilleggsprosent. 12 bedrifter har ikke spesifisert skifttillegget i sitt bokholderi, men en fikk merket av skiftarbeiderne i oppgavene. Etter de utregnede tilleggsprosenten i tabellen har en da beregnet skifttillegget for de arbeidere hvor det ikke var oppgitt. Beregningen omfatter 73 menn og 224 kvinner, — henholdsvis 10 og 15 pst. av de arbeidere hvor skifttillegget er oppgitt, så de beregnede tall skulle være temmelig sikre.

4. Fortjenesten i de ulike stillingsgrupper.

Tabellen nedenfor viser fortjenesten for de forskjellige hovedgrupper av arbeidere.

	Antall arb.	Gjennomsnittlig timefortjeneste					Akkord timer
		Tid	Akkord	Over-tid	Til-sammen	Uten skift-tillegg	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.
Arb. formenn	290	2.99	3.06	3.74	3.02	-	-
Driftsarbeidere	988	2.58	3.02	3.76	2.69	-	-
Produksjonsarbeidere	3 543	2.40	2.85	3.39	2.65	2.60	50.5
Voksne menn i alt	4 531	2.46	2.86	3.54	2.65	-	-
Kvinnelige formenn (bestyrerinner)	59	-	-	-	2.34	-	-
Voksne kv. arbeidere	9 808	1.59	1.96	2.42	1.84	1.81	64.6
Unge arb. menn	302	-	-	-	1.61	-	-
« « kvinner	500	-	-	-	1.29	-	-
I alt	15 490	-	-	-	-	-	-

I tabellene 14 og 15 i bilaget er det for voksne produksjonsarbeidere, menn og kvinner oppgaver over antall og fortjeneste særskilt for rene akkordarbeidere og kombinerte tidlønns- og akkordarbeidere, de siste fordelt på øvde og uøvde.

Til kombinerte tidlønns- og akkordarbeidere er også regnet arbeidere med produksjonspremie eller bonus. En har for disse også oppgaver over

den gjennomsnittlige stipulerte timelønn (tarifflønn, dyrtidstillegg og personlige tillegg). En jamføring av timelønn og timefortjeneste kan gi et uttrykk for hva disse lønningsformer økonomisk betyr. I den stipulerte timelønn er også inkludert tillegget ifølge apriloverenskomsten 1948. For dem som får dette tillegget kan det forekomme at den gjennomsnittlige stipulerte lønn i stillinger med lavere fortjeneste blir høyere enn for stillinger med så høy fortjeneste at tillegget ikke blir aktuelt. For arbeidere med ukelønn har en regnet om til timelønn ved å dividere ukelønnssatsene med 46.6. En har da tatt hensyn til de betalte helligdager i året, som gjennomsnittlig utgjør 1.4 timer pr. uke.

I tekstilindustrien er det en rekke stillinger, og ofte gis samme stilling flere forskjellige betegnelser. Det har derfor vært nødvendig å trekke sammen flere spesialstillinger til større stillingsgrupper. En har da lagt vekt på at de forskjellige stillinger som slås sammen, tilhører noenlunde samme trinn i produksjonen. Stillinger som tallmessig er store eller lønnsmessig skiller seg ut, er spesifisert.

Arbeiderne er ordnet i følgende hovedgrupper: Forberedning, spinning, veving, trikotasje, etterbehandling — og til slutt — snøre- og fiskegarnsarbeidere, repslagere, pakkere, kontrollører, lagerarbeidere og maskinstillere. Et helt systematisk skille mellom de forskjellige prosesser er det ikke mulig å sette. Under forberedning er her bare tatt råstoff-forarbeiding, mens forberedelsen av spinneri- og veveriprosessen er regnet med til spinneri og veveri. Under etterbehandling er regnet dem som tariffmessig hører sammen: arbeidere i farger, blekeri, appretur, vaskeri, stamperi, men ikke kontrollører.

Hovedtallene for fortjenesten for de største stillingsgrupper av mannlige arbeidere blir:

Stillingsgrupper	Voksne arb. i alt		Rene akk.-arb.	Komb. tidl. og akk.-arb.	
	Antall	Fortj.	Fortj.	Øvde, fortj.	Uøvde, fortj.
		kr.	kr.	kr.	kr.
Forberedningsarbeidere	252	2.58	2.88	2.50	2.20
Spinneriarbeidere	868	2.72	2.93	2.63	2.34
Veveriarbeidere	767	2.72	2.76	2.78	2.45
Trikotasjearbeidere	197	2.66	2.87	2.61	2.32
Etterbehandlingsarbeidere	815	2.58	2.90	2.58	2.31
I alt	3 543	2.65	2.87	2.63	2.34

En finner for øvrig ganske store variasjoner i fortjenesten innen de forskjellige stillingsgrupper. Høyest er fortjenesten for stolstillere¹⁾ som står i en særklasse. Hvis en ikke tar med de uøvde (stolstillermehjelperne) blir gjennomsnittet kr. 3.04 pr. time. Repslagere har også en høy fortjeneste. En del av disse er fagarbeidere. Lavest ligger snøre- og fiskegarnsarbeidere. Det viser seg også at disse i stor utstrekning står på ren tidlønn.

Fortjenesten for de rene akkordarbeidere ligger i de fleste stillinger atskillig over gjennomsnittsfortjenesten — og som regel også atskillig over fortjenesten for kombinerte tidlønns- og akkordarbeidere. Et unntak er her

¹⁾ En del bedrifter regner stolstillere som formenn, men hvor de under stilling er betegnet som stolstillere er de tatt med her.

veveriarbeiderne hvor imidlertid de kombinerte tidlønns- og akkordarbeidere tallmessig er i overvekt.

Akkordgrunnlaget for mannlige arbeidere er etter tariffen kr. 1.40. Forberedningsarbeidere, spinneriarbeidere og arbeidere ved etterbehandling tjener på ren akkord 54—57 pst. over akkordgrunnlaget, veveriarbeidere ca. 45 pst. over. Etter trikotasjetariffen har cottonstrikkere et akkordgrunnlag av kr. 1.65, andre trikotasjearbeidere kr. 1.55. De som står på ren akkord tjener således ca. 35 pst. over grunnlaget. Ved jmføring av fortjenesten for rene akkordarbeidere og kombinerte tidlønns- og akkordarbeidere må en være oppmerksom på at det er en del uøvde på ren akkord. For de store stillingsgrupper er fortjenestetallene satt opp særskilt for de organiserte og uorganiserte bedrifter. En viser til tabellene i bilaget.

Hovedtallene for fortjenesten for de største grupper av kvinnelige arbeidere er:

	Voksne arb. i alt		Rene akk.-arb.	Komb. tidl. og akk.-arb.	
	Antall	Fortj.	Fortj.	Øvde, fortj.	Uøvde, fortj.
		kr.	kr.	kr.	kr.
Spinneriarbeidere	3 130	1.84	2.01	1.78	1.56
Veveriarbeidere	2 354	1.86	1.92	1.82	1.61
Trikotasjearbeidere	2 481	1.83	2.02	1.81	1.44
I alt	9 808	1.84	1.98	1.79	1.53

Av kvinnene er den største gruppen spinneriarbeidere, som sammen med veveri- og trikotasjearbeidere utgjør 80 pst. av det samlede antall kvinnelige arbeidere. Under de største gruppene har en spesifisert de viktigste stillinger.

Gjennomsnittsfortjenesten i disse grupper avviker ikke meget fra totalfortjenesten. Av de enkelte stillinger er fortjenesten for spinnersker atskillig over, for spolersker en del under gjennomsnittet.

Om lag halvparten av de kvinnelige arbeidere står på ren akkord, men av veveriarbeiderne ca. 66 pst. og av arbeiderne ved etterbehandling 26 pst. Timefortjenesten for akkordarbeiderne ligger over gjennomsnittsfortjenesten i alle grupper.

Akkordgrunnlaget etter tekstiltariffen er kr. 0.95 pr. time eksklusive dyrtidstillegg. For spinneriarbeiderne i alt er fortjenesten på ren akkord vel 55 pst. over akkordgrunnlaget, mens den for spinnerskene og spolerskene er henholdsvis 63 og 47 pst., for veveriarbeiderne tilsvarende ca. 45 pst. over og for trikotasjearbeiderne ca. 47 pst. over grunnlaget kr. 1.01.

Det er vesentlig forskjell i arbeidets art for spinneriarbeidere ved ullvare- og bomullsvarefabrikker. En har her behandlet fortjenesten etter stilling for hele tekstilindustrien under ett, men en har i arbeidstabellene oppgaver over stillingene innen hver undergruppe. På grunnlag av dette materiale har en satt opp fortjenesten for spinneriarbeidere særskilt for bomullsvare- og ullvarefabrikker (ullveverier, ullspinnerier og kombinerte ullspinnerier og veverier).

Stillingsgruppe	Ullvarefabrikker			Bomullsvarefabrikker		
	Antall arb.	Gj.snittsfortjeneste	Akkordtimer	Antall arb.	Gj.snittsfortjeneste	Akkordtimer
<i>Kvinner.</i>		kr.	pst.		kr.	pst.
Spinneriarbeidere	877	1.91	79.8	714	1.89	77.8
Derav:						
Spinnersker	280	2.02	90.1	190	1.95	87.8
Tvinnersker	198	1.83	72.2	61	1.89	68.9
Spolersker	236	1.82	69.9	320	1.88	78.4
<i>Menn.</i>						
Spinneriarbeidere	466	2.82	75.3	103	2.66	59.2
Derav:						
Kardere	162	2.73	63.9	29	2.64	53.5
Spinnere	217	2.89	92.1	9	(2.54)	(56.9)

De uøvde arbeidere er her ikke tatt med.

Under produksjonsgruppene er det vist at fortjenesten for produksjonsarbeidere under ett for menn var høyest ved bomullsvarefabrikkene, men for kvinner var den høyere ved ullvarefabrikkene. Av spinnere er det imidlertid bare et fåtall ved bomullsvarefabrikkene. Mennene er vesentlig ullspinnere, og de har høyere fortjeneste.

Av kvinnene er et stort antall beskjeftiget ved bomullsvarefabrikkene. Der er ingen vesentlig lønnsforskjell mellom kvinnelige spinneriarbeidere i ullvare- og bomullsvarefabrikker, selv om de egentlige spinnersker har høyere lønn ved bomullsvarefabrikkene. En sammenlikning av lønningene for mannlige og kvinnelige spinneriarbeidere i tekstilindustrien under ett må på grunn av disse forhold bli mindre tilfredsstillende.

For driftsarbeidere under ett ligger fortjenesten noe over produksjonsarbeidernes, men de forskjellige grupper av driftsarbeidere viser store variasjoner innbyrdes (bilaget, tabell 13).

Snekkere og andre håndverksarbeidere er den største gruppe. De har også den høyeste timefortjeneste, kr. 2.84. Akkordtimeprosenten er ca. 17 og de har vel 3 pst. overtidsarbeid. Her er bare tatt med fagarbeidere. Hjelpearbeidere er regnet til gruppen «andre driftsarbeidere». Her er også tatt med de fyrbøtere som har lavere stipulert timelønn enn den i tariffen fastsatte for fyrbøtere med sertifikat. «Andre driftsarbeidere» har den laveste gjennomsnittsfortjeneste, kr. 2.46. De fyrbøtere og maskinister som er spesifisert, er mer kvalifiserte arbeidere med timefortjeneste på kr. 2.73. Transportarbeiderne er delt opp i sjåførere og andre, hvor sjåførene ligger avgjort høyest med en gjennomsnittsfortjeneste på kr. 2.81. Vaktmenn har en forholdsvis lav timefortjeneste, kr. 2.51. De arbeider bare på tidlønn, men har en overtidsprosent på over 4. — Av kvinner er det bare rengjøringshjelp som kommer inn under denne kategori og de er tatt sammen med produksjonsarbeiderne.

5. Lønnsspredningen.

Tabellene 16 og 17 viser fordelingen på lønnsgrupper for stillinger og stillingsgrupper. Mannlige arbeidere i alt har følgende fordeling på lønnsgrupper absolutt og relativt.

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, menn	
	Antall	Prosent
Under kr. 2.00	101	2.9
kr. 2.00—2.24	344	9.7
« 2.25—2.49	1 023	28.9
« 2.50—2.74	788	22.2
« 2.75—2.99	685	19.3
« 3.00—3.24	374	10.6
« 3.25—3.49	136	3.8
« 3.50—3.74	53	1.5
« 3.75—3.99	19	0.5
over kr. 4.00	20	0.6
I alt	3 543	100.0

De fleste arbeidere finnes i lønnsgruppen kr. 2.25—2.49, altså noe lavere enn det en etter gjennomsnittsførtjenesten kr. 2.65 skulle vente. Over 70 pst. av arbeiderne har en fortjeneste mellom kr. 2.25—3.00, over 90 pst. mellom kr. 2.00—3.25. Over og under dette er unntagelser. De tallrikste stillingsgruppene i tabellen viser en liknende fordeling selv om det kan konstateres en forskjell mellom gruppene. Spinneriarbeiderne har således tyngdepunktet i lønnsgruppen kr. 2.75—2.99, veveriarbeiderne — når en ser bort fra stolstillerne — i gruppene kr. 2.25—2.49 og kr. 2.50—2.74, og arbeidere ved etterbehandling i gruppe kr. 2.25—2.49. Stolstillerne har tyngdepunkt i gruppen kr. 3.00—3.24. De som her finnes i de lavere lønte grupper er ikke stolstillere, men stolstillermedhjelpere.

Kvinnelige arbeidere i alt har følgende fordeling:

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, kvinner	
	Antall	Prosent
Under kr. 1.00	49	0.5
kr. 1.00—1.24	198	2.0
« 1.25—1.49	953	9.7
« 1.50—1.74	3 177	32.4
« 1.75—1.99	2 744	28.0
« 2.00—2.24	1 762	18.0
« 2.25—2.49	613	6.2
« 2.50—2.74	199	2.0
« 2.75—2.99	67	0.7
over kr. 3.00	46	0.5
I alt	9 808	100.0

Det største antall er det i gruppen kr. 1.50—1.74, altså også for kvinnene noe lavere enn en etter gjennomsnittet (kr. 1.84) skulle vente, men det er et stort antall i de to høyere lønnsgrupper. 78 pst. av alle tjener mellom kr. 1.50 og 2.25.

I de forskjellige stillingsgrupper får en omtrent samme bilde av fordelingen som totaltallene viser, særlig gjelder dette trikotasje- og spinneriarbeiderne. Men veveriarbeiderne har det største antall i gruppen kr. 1.75—1.99 pr. time. Enda sterkere blir konsentrasjonen for stillingen veversker, hvor fortjenesten er forskjøvet en gruppe oppover i forhold til totalfordelingen. Spinneriarbeiderne har en innbyrdes noe ulik lønnsstruktur,

da kardersker og spinnersker samler seg på høyere grupper, mens spoldersker har tyngdepunktet i lavere grupper, selv om de ikke skiller seg vesentlig fra totalfordelingen. I nedenstående tabell har en tatt ut de viktigste grupper av kvinnelige arbeidere, spinneri-, veveri- og trikotasjearbeidere, og fordelt antallet i lønnsgruppene på organiserte og uorganiserte bedrifter:

Lønnsgrupper	Kvinnelige arbeidere ved:					
	Organiserte bedrifter					
	Spinneriarb.		Veveriarb.		Trikotasjearb.	
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
Under kr. 1.00	7	0.3	4	0.3	25	1.5
kr. 1.00—1.24	13	0.6	5	0.3	70	4.2
« 1.25—1.49	206	9.0	114	7.3	174	10.5
« 1.50—1.74	744	32.4	460	29.3	515	30.9
« 1.75—1.99	713	31.1	520	33.1	430	25.8
« 2.00—2.24	420	18.3	308	19.6	291	17.5
« 2.25—2.49	136	5.9	117	7.5	96	5.8
« 2.50—2.74	36	1.6	25	1.6	45	2.7
« 2.75—2.99	12	0.6	10	0.6	11	0.7
« 3.00 og over	5	0.2	7	0.4	6	0.4
I alt	2 292	100.0	1 570	100.0	1 663	100.0
	Uorganiserte bedrifter					
Under kr. 1.00	2	0.2	-	-	6	0.7
kr. 1.00—1.24	24	2.9	16	2.0	31	3.8
« 1.25—1.49	103	12.4	95	12.1	64	7.8
« 1.50—1.74	240	28.7	218	27.8	259	31.6
« 1.75—1.99	184	21.9	223	28.5	200	24.5
« 2.00—2.24	200	23.8	150	19.1	137	16.8
« 2.25—2.49	63	7.5	61	7.8	72	8.8
« 2.50—2.74	15	1.8	15	1.9	26	3.2
« 2.75—2.99	5	0.6	4	0.5	11	1.3
« 3.00 og over	2	0.2	2	0.3	12	1.5
I alt	838	100.0	784	100.0	818	100.0

Gjennomsnittsførtjenesten for kvinnelige spinneri- og veveriarbeidere ligger noe høyere ved de organiserte bedrifter, mens den for trikotasjearbeidere ligger høyest ved de uorganiserte.

Både ved de organiserte og de uorganiserte bedrifter er storparten å finne i de tre alminneligste lønnsgrupper, kr. 1.50—2.25, men det er likevel en viss forskjell. Ca. 82 pst. av spinneriarbeiderne ved de organiserte bedrifter er i disse grupper, men bare 74 pst. ved de uorganiserte. De tilsvarende tall for veveriarbeiderne er henholdsvis 82 og 75 pst. For disse to grupper er det større lønnsbredning ved de uorganiserte bedrifter. Ved trikotasjefabrikkene er lønnsstrukturen for de to grupper mer ensartet.

Lønningene viser ganske store variasjoner både for menn og kvinner. En må være oppmerksom på at under hver stilling er her rene akkordarbeidere og kombinerte tidlønns- og akkordarbeidere, øvde og uøvde slått sammen. En ville fått en større konsentrasjon omkring bestemte lønnsgrupper om en hadde behandlet disse grupper hver for seg.

Selv om disse oversikter i sin sammentrengte form ikke kan kaste lys over alle de årsaksfaktorer som her griper inn, viser de i hvert fall tydelig at en ikke har et ensartet lønnsnivå. Det er til dels store variasjoner mellom

de forskjellige stillinger, noe som vesentlig henger sammen med arbeidets art. Men innen den enkelte stilling er det også stor ulikhet. Denne henger sammen med en rekke forhold, bedriftens art og størrelse, arbeidernes alder og øvelse, utstrekningen av akkordarbeid. Den totale gjennomsnittsførtjeneste dekker derfor høyst ulike lønnsforhold.

6. Lønnsnivået ved større og mindre bedrifter.

Tabell 22 i bilaget viser timefortjenesten i bedrifter av forskjellig størrelse. Bedriftene er gruppert etter det hele antall arbeidere, mens tallet av arbeidere i tabellen gjelder voksne arbeidere i produksjonen — formenn, driftsarbeidere og unge arbeidere er ikke tatt med. De minste bedriftene er mindre godt representert da de bedrifter som måtte sløyfes fordi de kom for sent inn eller var ufullstendig utfylt, gjennomgående hørte til disse grupper. Dertil kommer at alle bedrifter under 5 arbeidere ble strøket i registeret. Både fortjenesten og akkordtimeprosenten stiger med bedriftenes størrelse, helt regelmessig for kvinnelige arbeidere, men med en avbrutt stigning for nest høyeste gruppe for mannlige arbeidere. En finner ingen forklaring i akkordprosenten som er jamt stigende, heller ikke i gruppens sammensetning, da nedgangen fra gruppen 100—199 gjelder både de rene akkordarbeidere, de øvde og de uøvde. En har i tekstilindustrien en noe mer uensartet sammensetning av arbeidsstokken når det gjelder de mannlige arbeidere. Enkelte grupper skiller seg ut ved en høyere plassering. Gjennomsnittet kan derfor påvirkes av hvilken rolle disse grupper spiller i vedkommende bedrifts lønninger. Det er derfor de kvinnelige arbeideres lønninger som gir det tydeligste bilde av forskjellen i lønningsforholdene.

IV. Kjemisk, elektrokjemisk og tariffmessig beslektede industrigrupper.

Alminnelig oversikt.

Denne 3. del av lønnstillingen 1948 er bearbeidd i følgende grupper:

1. *Sementfabrikker* — (Industristatistikkens gr. II 12).
2. *Keramisk industri* — (gr. II 15 — pottemakerier, og gr. II 16 — porse-lensfabrikker).
3. *Glassverk* — (gr. II 17).
4. *Olje og fettraffinerier* — (gr. V 4).
5. *Såpefabrikker, lysstøperier* — (gr. V 5).
6. *Gummivareindustri* — (gr. IX 5).
7. *Kjemisk industri* — (gr. IV 1 — sprengstoff-fabr., gr. IV 2 — fyrstikk-fabr., gr. IV 3 — farge- og fernissfabr., gr. IV 4 — trekullfabr., impreg-nerings- og destillasjonsverk, gr. IV 5 — farmasøytisk industri, gr. IV 6 — kjemisk-tekniske fabr., gr. IV 7 — andre kjemiske fabrikker).
8. *Elektrokjemisk storindustri* — (gr. I 2 — elektrometallurgisk industri, gr. IV 8 — karbid- og cyanamidfabr., gr. IV 9 — annen elektrokjemisk industri, og enkelte foretak i gr. II 10 — kalkbrudd).

Disse grupper kan produksjonsmessig være temmelig forskjellige, men er tariffmessig beslektede for så vidt som de lønnsavtaler som gjelder for gruppene, er opprettet ved Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Gruppene dekker praktisk talt hele dette forbunds tariffområde.

Som en innledende oversikt viser tabellen nedenfor antall bedrifter og arbeidere, og den gjennomsnittlige timefortjeneste for voksne menn og kvinner i de grupper som denne del av tellingen omfatter:

Industrigrupper	Ant. bedr.	Antall arbeidere i alt	Voksne menn		Voksne kvinner	
			Antall arbeidere	Timefortj. 1)	Antall arbeidere	Timefortjeneste
				kr.		kr.
Sementfabrikker	4	1 282	1 205	3.42 (3.35)	-	-
Keramisk industri	17	1 388	795	2.80	426	1.83
Glassverk	6	1 449	1 187	2.92 (2.86)	102	1.62
Olje- og fettraffinerier..	8	954	915	3.03	9	1.89
Såpefabr., lysstøperier..	33	974	422	2.78	500	1.97
Gummivareindustri	40	3 165	1 727	3.25 (3.23)	1 233	1.94
Div. kjemisk industri ..	96	3 398	2 220	2.85 (2.84)	966	1.91
Elektrokjem. storindustri	23	10 984	10 295	3.16	92	2.10
I alt	227	23 594	18 766	3.10 (3.09)	3 328	1.92

1) Tallene i parentes gir timefortjenesten for vedkommende gruppe når en regner om timefortjenesten for de arbeidere som har «reduisert» regulær arbeidsuke til vanlig 48 timers uke. (Se side 12.)

Den mer detaljerte behandling av lønnsforholdene for disse grupper vil en finne i det følgende.

Da undergruppene innen kjemisk og elektrokjemisk industri er så forskjelligartede, har en valgt å behandle de fleste sider ved lønnsforholdene i hver gruppe for seg. Aldersfordelingen og sammenhengen mellom lønn og alder har en imidlertid behandlet under ett i hovedavsnitt VII.

I. Sementfabrikker.

Tariffavtalene.

Gruppen omfatter 4 bedrifter med tilsammen 1 282 arbeidere. En bedrift er tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening. To har direkte lønnsavtale med Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Den 4., som er ganske liten, har ikke tariffavtale. — De tre lønnsavtalene har omtrent samme oppbygning, men satsene varierer en del, også for de samme stillinger. Christiania Portlands Cementfabrikks tariff, er mer detaljert enn de andre, og har spesielle timelønnssetninger for en rekke stillinger.

Felles for alle tariffene er skillet mellom fag- og hjelpearbeidere og dag- og skiftarbeidere. De siste er igjen oppdelt i 2-, 3- og 4-skiftarbeidere etter den skiftordning det arbeides på. Skiftarbeid betraktes som ordinær arbeidstid, men for helligdagsskift gir Dalen Portland Cementfabrikk et tillegg på 100 pst., på de store høytider 200 pst. tillegg. De andre bedriftene gir 50 pst. tillegg for vanlige helligdagsskift og 100 pst. på høytider. For 2-skiftarbeid gis oftest et fast tillegg pr. time for ettermiddagsskiftet.

Godtgjørelsen for overtidsarbeid er 50 pst. tillegg for normal overtid de 5 første ukedager, 100 pst. for helligdager og 200 pst. for de store høytider. Nordland Portland Cementfabrikk gir det vanlige tillegg, 25 pst., for de to første overtidstimer, 50 pst. for de andre overtidstimer de 5 første ukedager og 100 pst. for helligdager og høytider. For smussig og ubehagelig

arbeid gis tilleggsprosjenter 25 — 50 og 100 pst. — etter arbeidets art. Rengjøring av slamsilo f. eks., betales med 100 pst. tillegg. Det er dessuten en del bestemmelser i de enkelte tariffen om spesielle tillegg: Til vakthavende elektriker gis f. eks. en godtgjørelse av kr. 30.00 pr. uke. Snekkere får verktøygodtgjørelse, og tillegg gis til skytebas og maskinborer osv. Foruten timelønnsattsene har tariffene en rekke bestemmelser om akkordarbeid. Akkord-sattsene er som oftest oppstilt for hver avdeling: steinbrott, pakkeri, brygge osv. Christiania Portland Cementfabrikk har tatt inn i overenskomsten bestemmelser om produksjonspremie som utbetales etter en fastsatt skala når klinkerproduksjonen overstiger 16 000 tonn i måneden. De andre bedriftene gir også produksjonspremie, men det er ikke tatt inn noen bestemmelse om det i tariffen.

Dalen Portland Cementfabrikk regner gutter over 18 år for voksne arbeidere, mens Christiania Portland Cementfabrikk og Nordland Portland Cementfabrikk setter grensen til 19 år. Dalen Portland Cementfabrikk og Christiania Portland Cementfabrikk har særskilt læreguttskala.

Sementfabrikkene har spesifisert beløpene som er utbetalt i *produksjonspremie*. Ved å betrakte produksjonspremien som en form for akkord og beregne den sammen med akkordbeløpet vil en ikke få noe skille mellom akkordfortjenesten og den betydningen produksjonspremien har i de enkelte stillinger. En har derfor regnet ut en totalfortjeneste med og uten produksjonspremie. Timer som er arbeidd på produksjonspremiebasis har en ikke oversikt over.

Fortjenesten i de ulike stillingsgrupper.

Tabellen nedenfor viser fortjenesten for de forskjellige hovedgrupper av arbeidere.

	Antall arb.	Stip. lønn	Gj.snitt timefortjeneste				Akk.-timer	Over-timer
			Ak-kord	Over-tid	I alt			
					m/ prod.-premie	u/ prod.-premie		
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arbeidende formenn ..	47	2.83	4.01	5.29	3.86	3.43	19.9	3.4
Driftsarbeidere	606	2.49	3.73	4.81	3.42	3.22	36.7	3.9
Produksjonsarbeidere..	599	2.41	3.62	4.83	3.42	3.22	39.4	2.5
Voksne arb. i alt	1 205	2.45	3.68	4.82	3.42 (3.35)	3.22 (3.16)	37.9	3.2
Unge arbeidere	30	1.71	2.44	3.47	2.02	1.84	12.9	1.5
I alt	1 282	-	-	-	-	-	-	-

I tabell 23 i tabellbilaget vil en finne fortjenesten for de ulike arbeidsstillinger ved sementfabrikkene. — Den eneste stillingsgruppen som tjener under kr. 3.00 pr. time, er rengjøringspersonalet. Maskinister og fyrbøtere ligger også 39 øre under gjennomsnittet. Brennere og maskinpassere er best betalt, henholdsvis kr. 3.79 og kr. 3.74 pr. time, og minerere og spesialarbeidere tjener kr. 3.61 pr. time. Ellers ligger fortjenesten i de enkelte stillinger temmelig nær gjennomsnittet for voksne arbeidere i alt.

Den stipulerte timelønn er kr. 2.45 pr. time i gjennomsnitt, og for de enkelte stillinger varierer den mellom kr. 2.30 for jord- og steinarbeidere

og kr. 2.70 for brennere. I samme lønnsgruppe som brennerne kommer andre fagarbeidere, f. eks. jern- og metallarbeidere, bygningsarbeidere og andre håndverkere og laboratoriearbeidere som alle har over kr. 2.60 pr. time i stipulert lønn. Hjelpearbeiderne har en lavere stipulert lønn, og de stillinger som nærmest betjenes av spesialarbeiderne danner en mellomgruppe. Tidlønnen varierer etter stillingen stort sett som den stipulerte lønn, men det betales betydelige tillegg for forskjellig slags arbeid. Brennerne har særlig mye skift tillegg. Særlig slampasserne har høye tilleggsprosenter, for enkelte arbeider opp til 100 pst.

Det er en gjennomsnittlig akkordtimeprosent på 37.9 for voksne arbeidere. Akkordarbeidets omfang varierer sterkt med stillingene. I steinbrottene er det forholdsvis mye ren akkord, mens de andre produksjonsarbeiderne for det meste har produksjonspremie. Transport- og lagerarbeidere har også om lag halvparten av arbeidstiden på akkord.

Akkordoverskuddet for bygningsarbeidere og andre fagarbeidere med betydelig akkordarbeid er om lag 60 pst. Transportarbeidere, laste-, losse- og lagerarbeidere har ca. 80 pst. i akkordoverskudd, regnet av stipulert lønn, uten dyrtidstillegg.

Produksjonspremie betyr mindre for de arbeidere som har høy akkordtimeprosent. Laboratoriearbeidere og brennere har 45—46 øre pr. time i produksjonspremie, vaktmenn og maskinpassere henholdsvis 41 og 35 øre pr. time, ellers er det oftest mellom 15 og 30 øre pr. time.

Overtidstimeprosenten er 3.2 for voksne arbeidere i alt. Det er driftsarbeiderne som har mest overtid. Elektrikere har hele 9 pst. overtid og maskinistene 7.6 pst.

Fortjeneste etter arbeidsordning.

Av de 1 205 voksne arbeidere i sementfabrikkene er det 688 som arbeider på dagtid, 176 på 2 skift, 171 på 3 skift og 170 på 4 skift. Følgende oppstilling viser den gjennomsnittlige fortjeneste for hver kategori:

Arbeidsordning	Stip. lønn	Fortjeneste på					Akkordtimeprosent
		Tid	Akkord	Overtid	Tilsammen		
					Med prod.-premie	Uten prod.-premie	
kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.		
Dagarbeidere	2.42	2.67	3.70	4.72	3.28	3.11	35.5
2-skiftarbeidere	2.34	2.49	3.62	5.54	3.57	3.38	72.0
3- —«—	2.43	2.84	3.70	4.70	3.40	3.28	45.1
4- —«—	2.68	3.38	3.62	4.79	3.84	3.41	2.0
I alt, faktisk timefortj. ..	2.45	2.84	3.68	4.82	3.42	3.22	37.9
I alt omregnet til normal 48 timers uke	-	2.75	3.67	-	3.35	3.16	-
4-skiftarb* omregnet til 48 timers uke	-	2.96	3.16	-	3.36	2.98	-

Dagarbeiderne er vesentlig driftsarbeidere, og er den gruppen som ligger lavest i fortjeneste. 2-skiftarbeiderne kommer høyere enn 3-skiftarbeiderne i gjennomsnittlig fortjeneste i alt, på grunn av den mye høyere akkordtimeprosent.

På sementfabrikkene sønnafjells er det gjennomført 42-timers uke for kontinuerlig skiftarbeid ved en 4-skiftordning. For 4-skiftarbeiderne har en derfor beregnet en «normal» timefortjeneste ved å forhøye timetallet med med 48/42 og det viser seg at timefortjenesten da blir redusert fra kr. 3.84 til kr. 3.36. Timefortjenesten for voksne arbeidere i alt blir kr. 3.35 etter 48 timers uke, mens den «faktiske» timefortjeneste er kr. 3.42. I tidlønn- og akkordfortjenesten blir det tilsvarende reduksjoner i timefortjenesten, om en vil uttrykke inntektsforholdet etter normal arbeidsuke.

Lønnsspredningen.

Oppstillingen nedenfor viser hvordan skift- og dagarbeidere og voksne arbeidere i alt fordeler seg på lønnsgrupper.

Lønnsgrupper	Dagarbeid		2 skift		3 skift		4 skift		Tilsammen	
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
Under kr. 2.50	52	7.6	-	-	2	1.2	1	0.6	55	4.6
kr. 2.50—2.74 ..	69	10.0	5	2.8	12	7.0	-	-	86	7.1
« 2.75—2.99 ..	92	13.4	10	5.7	22	12.9	6	3.5	130	10.8
« 3.00—3.24 ..	139	20.1	27	15.3	38	22.2	20	11.8	224	18.6
« 3.25—3.49 ..	127	18.5	24	13.6	37	21.6	9	5.3	197	16.3
« 3.50—3.74 ..	93	13.5	43	24.4	13	7.6	28	16.5	177	14.7
« 3.75—4.00 ..	55	8.0	53	30.2	18	10.5	45	26.5	171	14.2
over kr. 4.00 ..	61	8.9	14	8.0	29	17.0	61	35.8	165	13.7
I alt	688	100	176	100	171	100	170	100	1 205	100

Gjennomsnittsfortjenesten for voksne sementarbeidere i alt er kr. 3.42 pr. time, og det er stor spredning omkring dette gjennomsnittet. Det er bare 4.6 pst. av arbeiderne som tjener under kr. 2.50. Det største antall arbeidere (18.6 pst.) finner en i lønnsgruppene kr. 3.00—3.24, men de høyere lønnsgrupper er forholdsvis nesten like godt besatt. Hele 13.7 pst. tjener over kr. 4.00 pr. time, og gjennomsnittsfortjenesten trekkes opp slik at den ligger i en lønnsgruppe over den typiske.

Ved å foreta en oppdeling etter arbeidsordning ser en at lønnsstrukturen er forskjellig for skiftarbeidere og dagarbeidere. Tyngden av dagarbeiderne (38.6 pst.) tjener mellom kr. 3.00 og 3.50 pr. time, mens hele 54.8 pst. av 2-skiftarbeiderne kommer i gruppen kr. 3.50—4.00. Fordelingen av 3-skiftarbeiderne på lønnsgrupper viser en uensartet sammensetning og en må helst se på de enkelte stillinger. 62.3 pst. av 4-skiftarbeiderne tjener over kr. 3.75 pr. time, men en må ta i betraktning at de har en kortere arbeidstid, og viser for øvrig til avsnittet ovenfor, hvor en behandler dette.

Den store spredning omkring gjennomsnittet skyldes vesentlig forskjellige lønnsnivåer i bedriftene.

I tabellene 26 og 27 i tabellbilaget vil en finne lønnsspredningen for voksne sementarbeidere gruppert etter stillinger og etter arbeidsordning.

2. Keramisk industri.

Industristatistikkens grupper pottemakerier og porselensfabrikker er sammenfattet under betegnelsen «Keramisk industri». Porselensfabrikkene er 4 større bedrifter, som alle er med i tellingen. Av 17 pottemakerier i produksjonsstatistikkens register er 13 bedrifter med i tellingen. De bedriftene som en ikke har oppgaver for, har tilsammen ca. 60 arbeidere. I alt er det sysselsatt 1 388 arbeidere ved bedriftene i denne gruppen.

Tariffavtalene.

Keramikkfabrikkene har en felles tariffavtale. De organiserte porselensfabrikkene og stentøyfabrikkene har enkelt-avtaler. Tariffområdene faller ikke sammen med produksjonsstatistikkens grupper.

Keramikktariffen har *minste-lønnsatser* for fagarbeidere, fullt utlærte frihåndsdreiere, gipsmodellmakere og dekoratører. De mannlige fagarbeidere har kr. 2.33 pr. time og de kvinnelige kr. 1.69 pr. time. De øvrige arbeidere har *normallønnsatser* for voksne og unge arbeidere. Voksne menn får kr. 2.33 pr. time og voksne kvinner kr. 1.62. Tariffen har skala for læregutter og lærepiker over 8 halvår. Skiftarbeid betales med 25 pst. tillegg i tiden fra kl. 18—6. Helligdagsskift betales med 50 pst. tillegg, på de store høytider 100 pst. tillegg. A/S Figgjo kraftselskap, Keramikkfabrikk, har enkelt-avtale som er oppbygd som fellesoverenskomsten for keramikkfabrikkene og har samme satser. Satsene i tariffen for Sycoavdelingen ved Arnold Wiigs bedrifter ligger også på samme nivå som ovennevnte tariff.

Porsgrunds Porselensfabrik og Norsk Teknisk Porselensfabrikk har generelle lønnsatser for mannlige fagarbeidere på kr. 2.38 pr. time og for øvrige mannlige arbeidere på kr. 2.18 og kr. 2.23 pr. time. Kvinnelige arbeidere har etter 6 måneder kr. 1.54 pr. time. I tariffene er gjort nærmere rede for hvilken læretid en må ha i de forskjellige stillinger for å bli godkjent som fagarbeider og spesialarbeider. Norsk Teknisk Porselensfabrikk har også spesiallønninger for en rekke avdelinger: ovnshus, sliperi, masse mølle, snekerverksted, stanseri, dreieri og støperi, modellverksted og formstøperi. Tariffene har læreguttskala og egne satser for unge arbeidere. For overtidarbeid, avbrutt nattarbeid og skiftarbeid betales tilleggsprosjenter. For vanlige helligdagsskift gis 75 pst. (Norsk Teknisk Porselensfabrikk 100 pst.), og på de store høytider gis 100 pst. tillegg. Ved Norsk Teknisk Porselensfabrikk betales nattskift ved grammofon- og bakelittavdelingen med 25 pst. tillegg. Ellers betraktes vanlig nattskift som ordinær tid.

A/S Egersunds Fayansefabrikk har satser for uøvde mannlige arbeidere over 19 år med begynnerlønn kr. 1.98 og øvde mannlige arbeidere kr. 2.18 pr. time. Uøvde kvinnelige arbeidere får en begynnerlønn på kr. 1.24 pr. time og øvde kvinnelige arbeidere over 17 år kr. 1.39 pr. time.

Eie Stentøyfabrikk A/S har spesifiserte minstelønnsatser for en del stillinger. Disse er for dreiere og brennere kr. 2.04 pr. time, for pressere, stuere, slipere, glasserere kr. 1.98 pr. time, og for ovnsstuere, bærere, puggere, skjevere og formere kr. 1.93 pr. time. Andre mannlige arbeidere har kr. 1.77 pr. time, og kvinner over 17 år med 2 års øvelse kr. 1.27 pr. time.

Fortjenesten i de ulike stillingsgrupper.

Fagarbeider er ikke et helt entydig begrep i keramisk industri. Læretiden er forskjellig i bedriftene, og for flere stillinger er fagskillet ikke gjennomført. For mekanikere, elektrikere og andre driftsarbeidere har fagarbeiderbegrepet samme innhold som i andre industrigrener. Flere av produksjonsarbeiderne er også fagarbeidere, bl. a. dreiere, modellører, dekoratører, slipere og brennere.

En del stillinger er trukket sammen til stillingsgrupper. Grupperingen er foretatt etter hvorvidt stillingene lønnsmessig er noenlunde like, krever samme kvalifikasjoner og er på samme trinn i produksjonen.

En har ikke regnet ut *særskilt* gjennomsnitt for fagarbeidere, da skillet mellom kvalifiserte og ukvalifiserte arbeidere ikke er klart. Lærlingene er behandlet for seg.

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittsfortjensten for de forskjellige hovedgrupper av arbeidere i keramisk industri:

	Antall arb.	Stip. lønn	Gj.snittlig timefortjeneste			Akkord- timer	Over- timer
			Akkord	Overtid	I alt		
		kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arbeidende formenn ..	37	2.91	3.23	4.75	3.20	8.0	2.0
Driftsarbeidere	130	2.33	2.93	3.31	2.73	34.4	3.0
Produksjonsarbeidere ..	665	2.32	3.31	3.89	2.81	44.3	1.3
Voksne arb. menn i alt	795	2.32	3.30	3.70	2.80	42.7	1.5
Voksne kvinner	426	1.58	1.97	2.92	1.83	62.5	0.2
Unge arb. menn	111	1.55	2.31	2.64	1.65	16.5	0.3
« « kvinner	19	1.22	2.63	2.58	1.28	5.0	0.3
I alt	1 388	-	-	-	-	-	-

Den gjennomsnittlige fortjeneste for voksne menn i alt er kr. 2.80 pr. time. Driftsarbeiderne tjener kr. 2.73 pr. time og produksjonsarbeiderne kr. 2.81 pr. time. Fortjenesten i de enkelte stillinger viser imidlertid store variasjoner (se tabell 28 i bilaget).

Transportarbeidere, trearbeidere og andre håndverkere og hjelpearbeiderne har en gjennomsnittsfortjeneste som ligger mellom kr. 2.49 og 2.55 pr. time, mens jern- og metallarbeiderne tjener kr. 3.18 pr. time. Dette henger sammen med omfanget av akkordarbeidet.

Blant produksjonsarbeiderne er det slipere, modellører og formstøpere, stansere og maskinformere som har størst fortjeneste med over kr. 3.00 pr. time. Kontrollører, sorterere, pakkere og lagerarbeidere, «andre arbeidere i keramisk industri» og pussere er de lavest-liggende grupper med en timefortjeneste mellom kr. 2.37 og kr. 2.48. Det stilles da heller ikke så store krav til kvalifikasjoner i de sistnevnte stillingene.

Den stipulerte lønn er kr. 2.32 pr. time i gjennomsnitt. De mer kvalifiserte arbeidere har gjennomgående høyere timelønnsatser enn de andre, men forskjellen mellom stillingene er ikke så stor som den totale timefortjeneste viser. Maskinister og trearbeidere og andre håndverkere har den høyeste stipulerte timelønn.

Fortjenesten på tid viser stort sett samme variasjon etter stilling som den stipulerte lønn. I enkelte stillinger gis det tillegg for smussig og ubehagelig arbeid, og tilleggsprosentene for skiftarbeid på tid og akkordavsavn regnes inn i tidlønnsfortjenesten. Den gjennomsnittlige stipulerte lønn er veid med antall arbeidere, og i stillinger med få arbeidere kan den ligge over tidlønnsfortjenesten som er veid med antall timer.

Den gjennomsnittlige fortjeneste på akkord er kr. 3.30 pr. time og akkordtimeprosenten er 42.7. Blant driftsarbeiderne har akkordarbeid mindre betydning, bortsett fra jern- og metallarbeidere som har en akkordtimeprosent på 74.3. For de enkelte stillinger i produksjonen er det ikke så stor forskjell i akkordarbeidets omfang som i akkordoverskuddene.

Særlig høyt akkordoverskudd har pussere, modellører og formstøpere (100 og 115 pst.). Massearbeidere, stansere og maskinformere har et akkordoverskudd på 78—85 pst., regnet av stipulert lønn eksklusiv dyrtidstillegg. For de andre stillinger ligger akkordfortjenesten 50—60 pst. over den stipulerte lønn, unntatt pakkere og lagerarbeidere som har et akkordoverskudd på 36 pst.

Maskinister, fyrbøtere og vaktmenn har en høy overtidsprosent. I de andre stillingene er det lite overtidsarbeid. For voksne menn i alt er overtidsprosenten 1,5, og overtiden får således ikke noen nevneverdig innvirkning på totalfortjenesten.

Skiftarbeiderne har en timefortjeneste som ligger under dagarbeidernes. Det er særlig ovnsarbeidere som arbeider på skift, og deres fortjeneste ligger litt under gjennomsnittet for voksne menn i alt.

Timefortjenesten for *voksne kvinner* i keramisk industri er kr. 1.83 pr. time. Kvinnene er fordelt på færre stillinger enn mennene, og det er stor lønnsmessig forskjell etter stilling også for kvinner. Det er rengjøringskvinnene som har den høyeste timefortjeneste. Etterbehandlingsarbeidersker, pakkersker og stansersker ligger også over gjennomsnittet for kvinner i alt. I den stipulerte timelønn er det likeledes en del variasjoner etter stilling. Etterbehandlingsarbeidersker, pakkersker og rengjøringspersonale ligger en gruppe høyere enn de andre i stipulert lønn.

Den gjennomsnittlige timefortjeneste på akkord for kvinner er kr. 1.97 og akkordtimeprosenten er 62.5. — De kvinnelige stansere, maskinformere og rengjøringspersonale har mest akkordarbeid, henholdsvis 85 og 90 pst. Ellers er akkordtimeprosenten over 50 i de fleste stillingene. Akkordoverskuddet varierer mellom 20 pst. for gruppen «andre arbeidere i keramisk industri», og 55 pst. for kvinnelige stansere og maskinformere. Akkordfortjenesten for rengjøringspersonalet og etterbehandlingsarbeiderskene ligger også over den gjennomsnittlige akkordfortjeneste for kvinner i alt. I det hele har akkorden stor innvirkning på totalfortjenesten for de kvinnelige arbeidere i keramisk industri, men av overtidsarbeid har de lite.

Lønnsspredningen.

Tabellen viser lønnspredningen for voksne mannlige arbeidere:

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, menn	
	Antall	Pst.
Under kr. 2.00	22	2.8
kr. 2.00—2.24	47	5.9
« 2.25—2.49	279	35.1
« 2.50—2.74	135	17.0
« 2.75—2.99	83	10.4
« 3.00—3.24	70	8.8
« 3.25—3.49	44	5.5
« 3.50—3.74	43	5.4
« 3.75—3.99	45	5.7
« 4.00 og over	27	3.4
I alt	795	100.0

Den typiske lønnsgruppe er kr. 2.25—2.49, mens gjennomsnittsfortjenesten, kr. 2.80 pr. time, faller i lønnsgruppen kr. 2.75—2.99. I lønnsgruppen over denne kommer 29 pst. av arbeiderne, men 61 pst. faller i lavere lønnsgrupper. Det er altså stor lønnspredning i denne industrien, og totalfortjenesten har en «skjev» sammensetning.

Lønnsstrukturen i de enkelte stillinger (se tabell 30) er noe forskjellig fra totalbildet, men den typiske lønnsgruppe er kr. 2.25—2.49 for nesten alle stillingene. Av jern- og metallarbeiderne faller 41 pst. i gruppen kr. 3.50—3.74, mens resten av driftsarbeiderne stort sett har en timefortjeneste mellom kr. 2.25 og 2.99.

Blant produksjonsarbeiderne er det stor lønsspredning i de fleste stillingene. For massearbeidere, stansere og maskinformere er den typiske lønnsgruppe kr. 3.75—3.99, mens en prosentvis stor del av antallet også faller i lønnsgruppen kr. 2.25—2.49. Noe liknende er tilfelle med dekoratører, dreiere og støpere. En kan her tale om to forskjellige lønnsnivåer i samme stillingsgruppe. Dette skyldes vesentlig forskjellige akkordtimeprosentter og ulike lønnsnivåer i de forskjellige bedriftene. For de stillingene som er slått sammen, ville det ikke bli noen vesentlig forskjell i fordelingen på lønnsgrupper om en hadde spesifisert hver stilling for seg, bortsett fra modelørene som kan ligge over formstøperne i timefortjeneste. Gruppen «andre arbeidere i keramisk industri» har forholdsvis liten lønsspredning.

For de kvinnelige arbeidere i keramisk industri er det en annen lønnsstruktur enn for mennene. Nedenfor viser en fordelingen på lønnsgrupper for voksne kvinnelige arbeidere i absolutte og relative tall:

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, kvinner	
	Antall	Pst.
Under kr. 1.00	1	0.2
kr. 1.00—1.24	5	1.2
« 1.25—1.49	79	18.5
« 1.50—1.74	99	23.3
« 1.75—1.99	117	41.6
« 2.00—2.24	79	4.5
« 2.25—2.49	37	8.7
« 2.50—2.74	7	1.6
« 2.75—2.99	1	0.2
« 3.00 og over	1	0.2
I alt	426	100.0

Den typiske lønnsgruppe er her kr. 1.75—1.99, og gjennomsnittsfortjenesten, kr. 1.83, faller i samme lønnsgruppe. 20 pst. av de voksne kvinner tjener under kr. 1.50 pr. time og 28 pst. tjener under kr. 1.60 pr. time.

I enkelte stillingsgrupper er det et lite antall å bygge på, men stort sett viser fordelingen på lønnsgrupper at spredningen er mindre i fortjenesten for kvinner enn for menn.

3. Glassverk.

Det er 6 bedrifter med i tellingen under glassverk. De omfatter over 99 pst. av arbeiderne i denne gruppen — i alt 1 449.

Ett av de mindre glassverkene er ikke organisert. 5 av bedriftene har enkeltavtaler med Norsk Kjemisk Industrierarbeiderforbund, og en bedrift har overenskomst med Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Tariffavtalene.

Glassverkene her i landet har en forskjelligartet produksjon, og har i ulik grad tatt tekniske hjelpemidler i bruk. Dette er grunn til at tariffene er nokså uensartede både når det gjelder stillingsbetegnelser, lønnssetser og akkordsatser.

I alle glassverkene er det normallønn. Det er ikke gjennomført fagskille i alle bedriftene, men en del tariffene har spesifiserte satser for fagarbeidere og hjelpearbeidere. I de tariffene hvor en ikke nytter oppdeling etter fag-

lærthet, har en oftest en detaljert stillingsfortegnelse. Det kan således la seg gjøre å trekke en del direkte sammenlikninger mellom de forskjellige tariffsatsene. I fagarbeidergruppen inngår vesentlig driftsarbeidere, som reparatører, elektrikere, smeder, sveisere, murere osv. Disse har mellom kr. 2.59 og kr. 2.33 pr. time. Ved Drammens Glassverk har tariffen en gruppe spesialarbeidere (sorterere, dekoratører, maskinførere, maskinbetjening, kjelefyre og trådglassarbeidere) som har kr. 2.34 pr. time. Liknende grupper i de andre tariffar har mellom kr. 2.41 og kr. 2.23 pr. time.

Mannlige arbeidere over 19 år uten nærmere stillings- eller fagbetegnelse, og vanlige dagarbeidere har en tarifflønn på mellom kr. 1.50 og kr. 1.40 pr. time. Til denne gruppen regnes også de fleste hjelpearbeidere.

Akkordsatsene er tildels gitt meget detaljert, likeså delingsforholdet av fellesakkorder mellom glasshyttearbeiderne.

I glassverkene arbeides det mye på skift, og skillet dagarbeidere og skiftarbeidere er gjennomført i de fleste tariffar. Moss Glassverk har lønns-satser pr. skift for skiftarbeiderne, ellers er det timelønnsatser også for disse. Som kompensasjon for den ubekvemme arbeidstid har skiftarbeiderne høyere timelønnsatser enn tilsvarende for dagarbeidere.

Helligdagsskift betales som regel med 50 pst. tillegg. På de store høytider gis et helligdagstillegg på 100 pst. til timelønningen. For smussig og ubehagelig arbeid er det også bestemmelser om tillegg. Unge mannlige arbeidere under 19 år og kvinnelige under 18 år lønnes etter overenskomst mellom bestyrelsen og den enkelte arbeider, så nær som ved Hadelands Glassverk og Flesland Glassverk. Lærlingene ved Moss Glassverk har læregutt-skala basert på 5 års læretid.

I de fleste tariffene for glassverkene er det bestemmelser om fritt hus eller husleigodtgjørelse. Ved Moss Glassverk skal alle skift- og fagarbeidere, dagarbeidere og kvinnelige arbeidere ha fritt hus og brenne. Hvis ikke bedriftens husrom strekker til, skal disse arbeiderne ha kr. 25.00 pr. måned i husleigodtgjørelse. Hadelands Glassverk gir fritt hus eller husleigodtgjørelse på kr. 15.00 pr. måned til gifte og kr. 7.50 til ugifte. Drammens Glassverk yter fritt hus eller husleigodtgjørelse på kr. 20.00 til gifte og kr. 10.00 til ugifte, som har vært ansatt i 12 måneder. (Se for øvrig hoved-avsnitt V side 72.)

Fortjenesten i de forskjellige stillingsgrupper.

Tabellen viser fortjenesten for hovedgruppene av arbeidere ved glassverk:

	Antall arb.	Stip. lønn	Gj.snittlig timefortjeneste			Akkord-timer	Over-timer
			Akkord	Overtid	I alt		
		kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arbeidende formenn ..	18	2.75	3.87	4.69	2.92	7.9	3.1
Driftsarbeidere	459	2.41	3.52	3.86	2.73	13.0	3.3
Produksjonsarbeidere ..	728	2.39	3.32	3.95	3.05	52.0	1.8
Voksne arb. menn i alt	1187	2.40	3.35	3.89	2.92 (2.86)	37.0	2.4
Voksne kvinner	102	1.57	1.63	2.23	1.62	9.4	0.1
Unge arb. menn	123	1.33	2.06	2.62	1.55	29.8	0.4
« « kvinner	19	1.17	-	-	1.19	-	-
I alt	1449	-	-	-	-	-	-

I tabell 32 i bilaget har en spesifisert de forskjellige arbeidsstillinger. Stillingene er forskjelligartet og stiller ulike krav til kvalifikasjoner. Det viser seg også at timefortjenesten varierer sterkt etter stilling. Den høyeste gjennomsnittsfortjeneste har maskinbetjeningen ved vindusglassfabrikasjon med kr. 4.04 pr. time og gruppen «andre pressglassarbeidere» (konservesglassarbeidere) tjener kr. 3.80 pr. time. I glasshyttene tjener mesteren kr. 3.28 pr. time, og oppblåseren kr. 2.86, mens anfangere og innbærere tjener henholdsvis kr. 2.53 og kr. 2.11 pr. time. Innbærere og anfangere har nærmest lærestillinger, og aldersfordelingen viser at de gjennomgående er unge arbeidere.

Mengebodarbeiderne har kr. 3.23 pr. time i gjennomsnittsfortjeneste, og ovnsarbeiderne kr. 3.30. Ellers kommer glass-slipere og dekoratører forholdsvis høyt over totalfortjenesten med en timefortjeneste på kr. 3.37.

Den stipulerte lønn er kr. 2.40 for voksne menn i alt. Driftsarbeiderne har gjennomsnittlig kr. 2.41 i stipulert lønn, og det er vesentlig fagarbeidere (trearbeidere, jern- og metallarbeidere etc.) som trekker dette gjennomsnittet opp. Det er mindre variasjoner i den stipulerte lønn enn i fortjeneste for de forskjellige stillinger. Blant voksne arbeidere i produksjonen er det gruppen «andre glasshyttarbeidere» som har den laveste (kr. 2.01) og maskinførerne (kr. 2.25) som har den høyeste stipulerte lønn. Det er liten forskjell i den stipulerte lønn for oppblåser og mester i glasshyttene, mens det er stor forskjell i fortjeneste. Det samme ser en i forholdet mellom innbærere og anfangere. Den stipulerte lønn er ikke sterkt gradert etter de kvalifikasjoner som stilles i de forskjellige stillingene. Glass-slipere og dekoratører, som er høyt kvalifiserte fagarbeidere, har f. eks. mindre stipulert lønn enn pakkere og lagerarbeidere. Dette skyldes til dels ulike lønnsnivåer i bedriftene.

Fortjenesten på tidlønn ligger gjennomgående en del over den stipulerte lønn. Det er vesentlig skifttilleggene (ikke helligdagsskift) som slår ut her. Ellers ytes det en stor del tillegg for særs ubehagelig arbeid, og dessuten akkordavsavn. En del av forskjellen skyldes også at den stipulerte lønn er veid med antall arbeidere, mens tidlønnsfortjenesten er veid med antall timer. Dette gir store utslag for mestrene i glassverk og maskinførerne. Særlig menggebodarbeiderne og ovnsarbeiderne har store tillegg, og for voksne produksjonsarbeidere ligger tidlønnsfortjenesten gjennomsnittlig 28 øre pr. time over den stipulerte lønn.

Akkordfortjenesten er kr. 3.35 pr. time for voksne arbeidere i alt, og en gjennomsnittlig akkordtimeprosent på 37. Mellom de forskjellige stillingene er det store variasjoner både i akkordoverskuddene og i akkordtimeprosenten.

Driftsarbeiderne har bare 13 pst. av arbeidstiden på akkord, og akkordfortjenesten er kr. 3.52 pr. time, som svarer til et akkordoverskudd på ca. 70 pst.

Det er mye akkordarbeid blant pressglassarbeiderne og glasshyttarbeiderne (unntatt innbærerne). Menggebodarbeidere, ovnsarbeidere og div. andre arbeidere i glassverk har forholdsvis liten akkordtimeprosent. For disse er de oppførte akkordtimene vesentlig timer på produksjonspremie som er ført på akkord. Akkordoverskuddet ligger mellom 60 og 70 pst. i de fleste stillingene.

Det er gjennomsnittlig 2.4 pst. overtidstimer i glassverkene. I noen stillinger er det mye overtidsarbeid: menggebodarbeidere har en overtidsprosent på 10.5, gruppen «andre pressglassarbeidere» (konservesglass) 11.4, vaktmenn og transportarbeidere henholdsvis 7.9 og 6.4.

Fortjenesten etter arbeidsordning.

I tabell 33 i bilaget har en foretatt en oppdeling på dagarbeidere, 3-skift- og 4-skiftarbeidere. 10 2-skiftarbeidere regnes her blant 3-skiftarbeiderne. For voksne menn er det følgende timefortjeneste i hver av disse grupper:

	Antall arb.	Gjennomsnittsfortjeneste pr. time på:					Akkord- timer
		Tid	Akkord	Overtid	Tilsammen		
					med helligd.- skift	uten helligd.- skift	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.
Dagarbeidere	859	2.48	3.17	4.07	2.75	2.75	34.1
3-skiftarbeidere	147	2.68	3.91	3.72	3.37	3.22	38.3
4- «—«	181	2.73	3.61	3.39	3.41 (2.98)	3.14	39.7
I alt	1 187	2.54	3.35	3.89	2.92 (2.86)	2.87	36.5

Skiftarbeiderne har en betydelig høyere timefortjeneste enn dagarbeiderne også når skifttillegget er holdt utenfor: Det er mer akkordarbeid blant skiftarbeiderne, og stillingene setter oftest større krav til kvalifikasjoner.

4-skiftarbeiderne har 42-timers regulær arbeidsuke. Ved omregning til vanlig 48-timers uke vil deres timefortjeneste ligge på kr. 2.98, altså vesentlig lavere enn 3-skiftarbeidernes. (Se tallene i parentes i tabellen ovenfor.)

Lønnsspredningen.

Tabell 35 viser lønnsspredningen for de ulike stillinger blant glassverksarbeidere. For voksne menn i alt får en følgende fordeling på lønnsgrupper i absolutte og relative tall :

Lønnsgrupper	Voksne arbeidere, menn	
	Antall	Prosent
Under kr. 2.00	28	2.4
kr. 2.00—2.24	95	8.0
« 2.25—2.49	178	15.1
« 2.50—2.74	219	18.4
« 2.75—2.99	192	16.2
« 3.00—3.24	177	14.9
« 3.25—3.49	91	7.7
« 3.50—3.74	67	5.6
« 3.75—3.99	35	2.9
« 4.00 og over	105	8.8
I alt	1 187	100.0

Den typiske lønnsgruppe er kr. 2.50—2.74, men gjennomsnittsfortjenesten, kr. 2.92, faller i lønnsgruppen over. 26 pst. av de voksne arbeidere i glassverk tjener under kr. 2.50 pr. time, og 34 pst. tjener under kr. 2.60, det er 9 pst. som tjener over kr. 4.00 pr. time. Det viser seg således å være en svært stor lønnsspredning for glassverksarbeidere i alt.

For enkelte stillinger er det også ganske stor spredning i tallene. Ved å foreta en oppdeling etter arbeidsordning får en mer ensartede grupper, der timefortjenesten er sterkere konsentrert om gjennomsnittet.

For driftsarbeiderne er kr. 2.50—2.74 den typiske lønnsgruppe, og ca. 30 pst. ligger i denne gruppen. Maskinførergruppen har en uensartet sammensetning, da det er blitt med 21 maskinfører-lærlinger som har lavere fortjeneste, og kommer i lønnsgruppen under kr. 2.75 pr. time. (Jfr. maskinførere på 4 skift, hvor lærlingene ikke kommer med). Gruppen Andre pressglassarbeidere er vesentlig konservesglassarbeidere som en fikk oppgitt under ett. En hadde således ikke mulighet for å skille mellom anfangere, mester og blåsegutt, som ligger på noe forskjellig lønnsnivå. Mestrene kommer vesentlig til å ligge i lønnsgruppen over kr. 4.00, mens de andre fordeler seg på gruppene under. Glass-skjærere faller stort sett i lønnsgruppen kr. 3.00—3.49, og pakkere og kontrollører i gruppen kr. 2.75—3.24. Glasshyttearbeiderne har en forholdsvis liten lønnsfordeling i hver stilling, og de forskjellige lønnsnivåer kommer tydelig fram.

Ved oppdeling etter arbeidsordning (se tabell 35) har en nyttet en enklere stillingsgruppering. For produksjonsarbeidere på dagtid er den typiske lønnsgruppe kr. 2.25—2.49, men de etterfølgende lønnsgrupper er også godt besatt. Arbeiderne på 4 skift er samlet i noen få lønnsgrupper, maskinbetjeningen vesentlig i gruppen over kr. 4.00, og kontrollører og pakkere i gruppen kr. 2.75—3.24.

4. Olje- og fettraffinerier.

Av produksjonsstatistikkens hovedgruppe olje- og fettindustri er såpefabrikkene og olje- og fettraffineriene tatt med. De andre undergruppene, trandamperiene, guano-, sildolje- og sildmjølfabrikkene beskjeftiger 41 pst. av arbeidertallet (gjennomsnittlig i året), og de tallene som gis her for to undergrupper kan en ikke ta som uttrykk for fortjenesten i hele olje- og fettindustrien. Den løpende lønnsstatistikk viser nemlig at såpefabrikkene og raffineriene ligger på et høyere lønnsnivå og ikke er så sesongbetont som guano- sildolje-, sildmjølfabrikkene og trandamperiene.

Alle olje- og fettraffineriene som produksjonsstatistikken omfatter, er med i tellingen, bortsett fra to bedrifter med tilsammen 6 arbeidere. I alt omfatter gruppen 954 arbeidere.

Tariffavtalene.

Alle olje- og fettraffinerier har de samme generelle lønnssetninger i sine tariffer, med en del spesielle bestemmelser. Begynnerlønnen for voksne arbeidere er kr. 108.04 pr. uke som stiger til kr. 113.04. Utlærte fagarbeidere har en ukelønn på kr. 123.04.

Skiftarbeiderne får 25 pst. tillegg mellom kl. 18 og 6. Ellers betales en del sært tillegg for smussig og ubehagelig arbeid.

Fortjenesten i de forskjellige stillinger.

Tabell 36 viser den gjennomsnittlige fortjeneste i de forskjellige stillingsgrupper. En annen gruppering gir fordelingen av voksne mannlige arbeidere etter arbeidsordningen, med oppdeling på dagarbeidere, 2-, 3- og 4-skiftarbeidere.

Tabellen viser timefortjenesten i de ulike hovedgrupper av arbeidere:

	Antali arb.	Stip. lønn	Gj.snittlig timefortjeneste			Akkord- timer	Over- timer
			Akkord	Overtid	I alt		
		kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arbeidende formenn ..	23	3.57	-	5.66	3.78	-	0.5
Driftsarbeidere	470	2.51	3.31	4.29	3.02	15.2	3.9
Produksjonsarbeidere ..	445	2.54	3.32	4.57	3.05	14.0	1.7
Voksne arb. menn i alt	915	2.52	3.31	4.37	3.03	14.6	2.9
Voksne kvinner	9	1.77	-	-	1.89	-	-
Unge arb. menn	7	1.67	-	3.25	1.97	-	0.6
I alt	954	-	-	-	-	-	-

Lønnsforholdene for de enkelte arbeidsstillinger går fram av tabell 36 i bilaget.

Flere av stillingene i raffineriene er svært spesielle hva arbeidet angår. En har slått en del stillinger sammen til større grupper når de lønsmessig lå på samme nivå, og det ikke var særlig skilnad i arbeidets art. Destillasjons- og raffineringarbeidere omfatter foruten destillatører og raffinører, også herdere, elektrolyse- og katalysearbeidere. Rensearbeidere og rengjøringsarbeidere ligger på forskjellig lønnsnivå og er derfor behandlet hver for seg. Egentlig hører disse stillingene inn under gruppen driftsarbeidere. De er tatt med blant produksjonsarbeiderne her, da driftsarbeiderne ellers stort sett omfatter samme stillinger i de forskjellige industrigrupper, og en ønsker å kunne trekke direkte sammenlikninger mellom dem. Under gruppen «andre arbeidere i oljeraffineri» går bl. a. filterpassere, vannpassere, isolatører og en rekke arbeidere en ikke har fått oppgitt spesiell stillingsbetegnelse for.

Gjennomsnittsførtjenesten for voksne menn i olje- og fettraffinerier er kr. 3.03 pr. time, og fortjenesten i de fleste stillingene avviker lite fra totalgjennomsnittet.

Blant driftsarbeiderne ligger håndverkere og andre fagarbeidere høyest i fortjeneste med kr. 3.13 pr. time. Hjelpesarbeiderne, som er samlet i gruppen Andre driftsarbeidere, tjener kr. 2.91 pr. time. De arbeiderne som tjener best i olje- og fettraffineriene, er pressere med kr. 3.34 pr. time og destillasjons- og raffineringarbeiderne med kr. 3.14 pr. time.

Den totale timefortjeneste har forskjellig sammensetning for de forskjellige stillinger. Akkordtimeprosenten er meget variabel. For enkelte stillinger er den ca. 75 pst., mens det i andre stillinger ikke forekommer akkordarbeid. I olje- og fettraffineriene er det alminnelig med produksjonspremie for arbeid som det er vanskelig å fastsette akkord for. Gjennomsnittsførtjenesten i hver stilling er regnet ut med og uten produksjonspremie. Hvis en sammenlikner differansen her med akkordtimeprosenten, vil en se at de stillinger som har en høy produksjonspremie pr. time, samtidig har lav akkordtimeprosent og omvendt.

Den stipulerte timelønn er gjennomsnittlig kr. 2.52 pr. time og varierer for de enkelte stillinger mellom kr. 2.39 og kr. 2.76. Stillinger med høy stipulert timelønn er vaktmenn (kr. 2.76), pressere (kr. 2.75) og maskinpassere (kr. 2.72). Rengjøringsarbeidere og andre driftsarbeidere har den laveste stipulerte lønn med kr. 2.39 pr. time.

Den gjennomsnittlige fortjeneste på akkord er kr. 3.31 pr. time. Presserne har mest akkordarbeid og de får ca. 34 pst. akkordoverskudd. Møllere

og knusere har bare 17 pst. overskudd. Sjøførene har også mye akkordarbeid, noe som sjelden forekommer i andre bransjer. De har et akkordoverskudd på ca. 28 pst.

I olje- og fettraffineriene finner en det noe uvanlige forhold at de grupene som ligger høyest i stipulert lønn, også har mest akkord.

Skiftarbeid er meget alminnelig i olje- og fettraffineriene. Det arbeides vesentlig på 3 skift, men med noen få 2- og 4-skiftarbeidere.

På 3 skift tjener produksjonsarbeiderne kr. 3.14 pr. time og driftsarbeiderne kr. 3.09, mot henholdsvis kr. 2.84 og kr. 3.01 pr. time på dagtid. Det er utbetalt mer produksjonspremie til skiftarbeiderne, men akkordtimeprosenten er omtrent den samme for begge arbeidsformer. Tidlønnfortjenesten er atskillig høyere for skiftarbeiderne, noe som skyldes skifttillegget. (Se for øvrig tabell 36 i bilaget.)

Lønnsspredningen.

Følgende oppstilling viser hvordan antall voksne menn fordeler seg på lønnsgrupper absolutt og relativt:

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, menn	
	Antall	Prosent
Under kr. 2.50	34	3.7
kr. 2.50—2.74	122	13.3
« 2.75—2.99	280	30.6
« 3.00—3.24	297	32.5
« 3.25—3.49	115	12.6
« 3.50—3.74	29	3.2
« 3.75—3.99	25	2.7
« 4.00 og over	13	1.4
I alt	915	100.0

Det største antall arbeidere tjener mellom kr. 3.00 og 3.24. Men også lønnsgruppen under har nesten like mange arbeidere, slik at 63 pst. av arbeiderne ligger mellom kr. 2.75 og 3.24. Da gjennomsnittsfortjenesten var kr. 3.03, er det altså en sterk konsentrasjon om dette gjennomsnittet. — Bare 4 pst. av arbeiderne tjener under kr. 2.50.

Olje- og fettraffineriene er bedrifter av noenlunde samme størrelse og med temmelig ensartet produksjon. Som nevnt foran, har bedriftene de samme generelle lønnssetser i tariffene, og det viser seg at selve lønnsstrukturen også er lik for de forskjellige bedrifter.

Lønnsspredningen for de forskjellige stillinger viser stort sett samme bilde som for voksne arbeidere i alt, men for flere grupper er kr. 2.75—2.99 den typiske lønnsklassen. Gruppen Andre arbeidere i oljeraffineri er som foran nevnt, sammensatt av en rekke stillinger. En får derfor stor spredning om gjennomsnittet i denne gruppen. Det samme viser seg for Andre driftsarbeidere som også kan sies å være en «sekkegruppe».

5. Såpe- og lysfabrikker.

Av de 44 såpe- og lysfabrikkene som er med i produksjonsstatistikken, er 33 tatt med i tellingen. 7 bedrifter hadde under 5 arbeidere og ble tatt ut. Tellingene omfatter altså 89 pst. av bedriftene, men hele 94 pst. av arbeiderne. I alt omfatter gruppen 974 arbeidere.

Tariffavtalene.

De organiserte såpefabrikkene har enkeltavtaler, men flere av tariffene har samme oppbygging og lønnsatser.

Tariffene for Oslo-bedriftene har samme lønnsatser for mannlige arbeidere over 19 år, med en begynnerlønn på kr. 108.04 pr. uke og etter 6 måneder kr. 113.04. Sjåførere har en ukelønn på kr. 115.04 og etter 6 måneder kr. 120.04. Kvinner har en begynnerlønn på kr. 70.92 og etter 3 måneder kr. 75.92 pr. uke. Enkelte av tariffavtalene har spesielle satser for fagarbeidere (reparatører, snekkere og såpekokere) med kr. 123.04 pr. uke. Skiftarbeidere betales et tillegg på 17 pst. av timelønnen for 2. skift. På noen avdelinger betales støvtilllegg.

For de private bedriftene i Østfold, på Sørlandet og Vestlandet er ukelønnsatsene 2 kroner lavere enn i Oslo. Tariffen for Samvirkeselskapet Nordkronen Såpefabrikk, Stavanger, har de høyeste tariffsatsene med kr. 123.04 pr. uke for voksne mannlige arbeidere med 1 års praksis og kr. 80.92 for voksne kvinner med 1 års praksis.

I *lysfabrikkene* er det følgende lønnsatser: Kvinner over 17 år — begynnerlønn kr. 70.92 pr. uke, etter 1 år kr. 73.92 pr. uke. Menn over 19 år — begynnerlønn kr. 107.04 pr. uke, etter 1 år kr. 112.04. Dyppersker får et tillegg på kr. 0.10 pr. time.

Fortjenesten i de forskjellige stillingsgrupper.

Oppstillingen viser fortjenesten i de ulike hovedgrupper av arbeidere:

	Antall arb.	Stip. lønn	Gj.snittlig timefortjeneste			Akkord-timer	Over-timer
			Akkord	Overtid	I alt		
		kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arbeidende formenn ..	22	2.89	-	3.57	2.92	-	4.6
Driftsarbeidere	132	2.50	3.07	3.64	2.73	14.7	5.5
Produksjonsarbeidere ..	290	2.50	3.29	3.56	2.80	20.9	3.2
Voksne arb. menn i alt	422	2.50	3.23	3.60	2.78	18.9	4.0
Kvinnelige formenn	6	2.03	3.38	2.00	2.23	11.2	0.2
Voksne kvinnelige arb...	500	1.64	2.28	2.34	1.97	42.6	0.5
Unge arb. menn	11	1.27	-	-	1.39	-	-
« « kvinner	13	1.19	1.68	1.75	1.30	29.0	0.2
I alt	974	-	-	-	-	-	-

Lønnsforholdene i de spesifiserte arbeidsstillinger går fram av tabell 39 i bilaget.

I de større såpefabrikker vil en ha en rekke forskjellige stillingsbetegnelser. I de mindre såpefabrikkene deltar derimot ofte de enkelte arbeidere på de fleste trinn i produksjonen, og de er i denne telling betegnet som såpearbeidere. Blant såpearbeiderne er også tatt med maskinpassere. Andre arbeidere i såpefabrikker er tannpasta- og kosmetikkarbeidere og arbeidere ved avdelinger som faller utenfor såpeproduksjonen.

Voksne mannlige arbeidere. Tabellen viser at den gjennomsnittlige fortjeneste for voksne menn i såpefabrikkene er kr. 2.78. For mange stillinger ligger fortjenesten på stort sett samme nivå, men betrakter en grupper av stillinger, finner en at det er en del variasjoner, som vesentlig henger sam-

men med tariffenes bestemmelser og tildels med andre forhold, som overtid og akkordarbeidets omfang.

Driftsarbeiderne tjener i gjennomsnitt kr. 2.73 pr. time. Blant disse ligger snekkere og jernarbeidere høyest, med henholdsvis kr. 2.86 og kr. 2.87.

Arbeiderne i produksjonen tjener gjennomsnittlig kr. 2.80 pr. time. Fortjenesten for pulverarbeiderne og lysarbeiderne ligger en del over dette gjennomsnittet — henholdsvis 30 og 25 øre. Den laveste fortjeneste har fettutsmeltene, som ikke har akkord. Fortjenesten på tidlønn ligger gjennomsnittlig en del over den stipulerte timelønn, p. g. a. en del tillegg som gis i enkelte stillinger (støvtilllegg o. a.), og skifttilleggene som også er med i tidlønnfortjenesten.

Akkordtimeprosenten er meget variabel fra stilling til stilling. For voksne arbeidere i alt er den 19 pst. Pulverblåsere, lysarbeidere, pakkere og lagerarbeidere har mellom 40 og 50 pst. akkord. Dette er ikke ren akkord, for alle timer på produksjonspremiebasis blir også ført som akkord. Derav kommer det at laboratoriearbeidere har så mye akkord som 78 pst. av timene. De andre stillinger har lite eller ingen akkord. Akkordoverskuddet, regnet av stipulert lønn eksklusive dyrtidstillegg, er for lysarbeidere 80 pst., for pulverarbeidere ca. 52 pst., og det samme for såpearbeidere. Jernarbeiderne har derimot bare 20 pst. akkordoverskudd, transportarbeiderne og laboratoriearbeiderne mellom 15 og 20 pst.

Overtidstimeprosenten varierer fra 0.5 pst. for vaktmenn til 13.9 pst. for maskinister. For voksne mannlige arbeidere i alt er overtidsprosenten 4.0.

I såpefabrikkene er det lite skiftarbeid. De 15 2-skiftarbeiderne har en timefortjeneste på kr. 3.66. En ser at disse har en svært høy akkordtimeprosent, og akkordoverskuddet er 68 pst. 3-skiftarbeiderne har gjennomsnittlig 10 øre mer i timefortjeneste enn dagarbeiderne, men ligger hele 82 øre under 2-skiftarbeiderne. Det er vesentlig pulverarbeidere som arbeider 2 skift, maskinister og såpearbeidere 3 skift.

Kvinnelige arbeidere. Over halvparten av arbeiderne i såpe- og lysfabrikkene er kvinner. De er fordelt på færre stillinger enn mennene. De fleste er såpearbeidersker og pakkersker.

Den totale timefortjeneste for voksne kvinner er kr. 1.97, og den gjennomsnittlige stipulerte lønn er kr. 1.64 pr. time.

Rengjøringspersonale og andre driftsarbeidere er de best betalte kvinnelige arbeidere. Særlig merker en seg den forholdsvis høye tidlønnbetalingen disse har. Akkordoverskuddet er lite, og akkordarbeid har liten innvirkning på totalfortjenesten.

Fortjenesten for de kvinnelige arbeidere i produksjonen er derimot sterkere påvirket av akkordtimeprosenten og akkordoverskuddet. Av disse har lysarbeiderskene den høyeste fortjeneste, med en akkordtimeprosent på ca. 60. Pakkerskene har noe mindre akkordarbeid, men akkordoverskuddet for disse stillinger utgjør ca. 60 pst., for såpearbeiderskene hele 74 pst. Andre arbeidersker i såpefabrikker (tannpasta, kosmetikk etc.) har vesentlig tidlønnarbeid, og kommer noe lavere i lønn enn de stillingsgrupper som er nevnt ovenfor.

Av de kvinnelige arbeidere i såpefabrikker er det 67 såpe- og lysarbeidersker som arbeider 2 skift. Disse tjener gjennomsnittlig 47 øre mer pr. time enn dagarbeiderne, noe som vesentlig henger sammen med omfanget av akkordarbeidet (94 pst.).

Lønnspredningen.

For voksne mannlige arbeidere i såpefabrikker får en følgende fordeling på lønnsgrupper, absolutt og relativt:

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, menn	
	Antall	Prosent
Under kr. 2.00	5	1.2
kr. 2.00—2.24	5	1.2
« 2.25—2.49	84	19.9
« 2.50—2.74	161	38.1
« 2.75—2.99	89	21.1
« 3.00—3.24	30	7.1
« 3.25—3.49	16	3.8
« 3.50—3.74	18	4.3
« 3.75—3.99	9	2.1
« 4.00 og over	5	1.2
I alt	422	100.0

En ser av denne oppstillingen at de fleste mannlige arbeidere i såpefabrikker — ca. 38 pst. — har en fortjeneste mellom kr. 2.50 og kr. 2.74 pr. time. Men et betydelig antall — ca. 22 pst. — tjener mindre enn kr. 2.50. — For de spesifiserte arbeidsstillinger vil en se lønnspredningen i tabell 40 i bilaget.

De forskjellige såpefabrikkene har ulikt lønnsnivå og ulike lønnsformer. Dette gir seg utslag i lønnspredningen. Særlig har akkordene og produksjonspremieordningene betydning, og fører til at en i noen stillinger får to topper: en typisk lønnsgruppe for tidlønnsarbeidere og en for akkordarbeidere.

2-skiftarbeiderne er konsentrert i et par høye lønnsgrupper, mellom kr. 3.50—4.00, mens 3-skiftarbeiderne samler seg i lavere grupper.

For voksne kvinner får en følgende oppstilling:

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, kvinner	
	Antall	Prosent
Under kr. 1.00	2	0.4
kr. 1.00—1.24	1	0.2
« 1.25—1.49	20	4.0
« 1.50—1.74	157	31.4
« 1.75—1.99	120	24.0
« 2.00—2.24	83	16.6
« 2.25—2.49	63	12.6
« 2.50—2.74	45	9.0
« 2.75—2.99	8	1.6
« 3.00 og over	1	0.2
I alt	500	100.0

31 pst. av de voksne kvinnelige arbeidere har mellom kr. 1.50 og kr. 1.74 i timefortjeneste. Det er få som kommer under denne typiske gruppen, men i de nærmeste lønnsgruppene over er det relativt mange. Gjennomsnittsfortjenesten er kr. 1.97 og ligger altså betydelig over den typiske

lønnsgruppe. De 9 pst. av de kvinnelige arbeidere i lønnsgruppen kr. 2.50—2.74 trekker gjennomsnittet opp.

For pakkerskene og såpearbeiderskene er den typiske lønnsgruppe kr. 1.50—1.74 som for kvinner i alt, men for begge disse stillinger har en også en annen topp: for såpearbeiderskene i lønnsgruppen kr. 2.25—2.49 og for pakkerskene i lønnsgruppen kr. 2.00—2.24.

Som nevnt foran, henger dette sammen med ulikt lønnsnivå i bedriftene og med den grad akkord og produksjonspremie blir nyttet.

6. Gummiindustri.

Denne gruppen omfatter noen få store og middels store gummivarefabrikker, men de fleste bedriftene er små vulkaniseringsverksteder.

Det er i alt 40 bedrifter med tilsammen 3 165 arbeidere som har sendt inn oppgaver. Blant disse er det også en del bedrifter med under 5 arbeidere. Tellingen omfatter 88 pst. av de bedrifter som er med i produksjonsstatistikken, men 98 pst. av arbeiderne.

Tariffavtalene.

Alle de organiserte gummivarefabrikkene, unntatt A/S Gummifabrikken National, har tiltrådt fellesoverenskomsten mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Norsk Kjemisk Industrierarbeiderforbund. Etter denne gis fagarbeidere med 4 års læretid kr. 2.33 pr. time. Mannlige produksjonsarbeidere over 19 år har begynnerlønn på kr. 2.13 og etter 1 år kr. 2.23 pr. time. Kvinnelige arbeidere over 17 år har en begynnerlønn på kr. 1.39 pr. time og får kr. 1.49 etter 1 år.

Akkordsatsene forutsettes å bli fastsatt slik at gjennomsnittlig dyktige arbeidere skal tjene 30 pst. over akkordgrunnlaget, kr. 1.50 for menn og kr. 0.95 for kvinner pr. time. For skiftarbeid gis et tillegg på 25 pst. i tiden mellom kl. 18—kl. 6.

A/S Gummifabrikken National har timelønnssetser som ligger på kr. 2.38 pr. time for menn etter 1 år og kr. 1.65 pr. time for kvinner. Vulkaniseringsverkstedene i Trondheim har overenskomst med Norsk Kjemisk Industrierarbeiderforbund. Tarifflønnen er kr. 2.43 pr. time. For akkordarbeid gis 30 pst. tillegg for vulkanisering og 35 pst. for liming.

Stillinger og klassifisering etter øvethet.

Under bearbeidingen har en slått sammen en rekke stillinger, og bare enkelte spesialstillinger er behandlet for seg. Blant fottøyarbeiderne er tatt med alle trinn fra forberedning til sammensetning, men noen stillinger er spesifisert. En helpresser f. eks. regnes blant pressere. Klippersker (tilskjærere) og syersker, som vesentlig er fottøyarbeidere, og dekk- og slangearbeidere er også behandlet for seg. Andre gummiarbeidere er for det meste hjelpearbeidere i produksjonen.

Skillet mellom øvde og uøvde har en trukket opp på grunnlag av den stipulerte lønn som en fikk oppgitt for den enkelte. Som øvde eller fulllønnte arbeidere regnes de med ett års øvelse som har oppnådd tariffens toppsats, mens de uøvde står på begynnerlønn og har mindre enn ett års øvelse.

Fortjenesten i de forskjellige stillingsgrupper.

Gjennomsnittlig timefortjeneste for hovedgruppene av arbeidere er vist nedenfor:

	Antall arb.	Stip. lønn	Timefortjeneste			Akkord-timer	Over-timer
			Akkord	Overtid	I alt		
		kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arbeidende formenn ..	30	3.07	4.29	5.04	3.34	8.8	2.9
Driftsarbeidere	277	2.39	3.42	4.24	3.03	42.1	3.6
Produksjonsarbeidere ..	1 450	2.26	3.56	4.34	3.30 (3.29)	72.3	1.2
Voksne arb. menn i alt	1 727	2.28	3.54	4.30	3.25 (3.24)	67.4	1.6
Bestyrerinner	5	2.22	-	3.32	2.33	-	1.3
Voksne arb., kvinner ..	1 233	1.50	2.05	2.54	1.94	71.9	0.5
Unge arb. menn	130	1.17	2.01	1.89	1.41	25.3	1.1
« « kvinner	40	0.96	1.58	1.79	1.27	47.7	0.3
I alt	3 165	-	-	-	-	-	-

Gjennomsnittsfortjenesten for *voksne menn* i gummiindustrien er kr. 3.25 pr. time. Timefortjenesten varierer imidlertid til dels mye for de forskjellige stillinger. (Se tabell 43 i bilaget.) Blant driftsarbeiderne kommer fagarbeiderne (trearbeidere og andre håndverkere, jern- og metallarbeidere) en del over de andre, med en timefortjeneste på henholdsvis kr. 3.36 og kr. 3.23. Gjennomsnittsfortjenesten for driftsarbeidere i alt er kr. 3.03 pr. time.

Den høyeste timefortjeneste har dekk- og slangearbeidere med kr. 3.67. Ellers kommer kalandermenn, pressere, blandere o. a. gummitilberedere noe over den totale gjennomsnittsfortjenesten. Av de større stillingsgrupper som kommer under kr. 3.00 i gjennomsnittsfortjeneste, er fottøyarbeidere, pakkere og lagerarbeidere og gruppen «Div. andre arbeidere i gummivarefabrikker».

Den stipulerte lønn er kr. 2.28 pr. time i gjennomsnitt og varierer mellom kr. 2.17 for fottøyarbeidere og kr. 2.49 for fagarbeidere og maskinpassere. Gjennomsnittsfortjenesten på tidlønn er kr. 2.57. Her er inkludert en del tillegg, hvorav skifttilleggene betyr mest. Maskinpassere, maskinister og fyrbøtere, vaktmenn og trearbeidere har en forholdsvis høy tidlønnsfortjeneste, og forskjellige tillegg til den stipulerte lønn utgjør ca. 40—50 øre pr. time i disse stillingene. Maskinister, fyrbøtere og vaktmenn har lite akkord, og får en del akkordavsavn som blir ført som tidlønn. I de andre stillingene varierer akkordtimeprosenten mellom 33. (andre driftsarbeidere) og 89 (fottøyarbeidere). Den gjennomsnittlige akkordtimeprosent for voksne menn er 67, og akkordarbeidet har således stor innvirkning på totalfortjenesten.

Gjennomsnittsfortjenesten på akkord er kr. 3.54 pr. time. For blandere og andre gummitilberedere er akkordfortjenesten kr. 3.87 pr. time, og for dekk- og slangearbeidere kr. 3.84 pr. time. Dette svarer til et akkordoverskudd på henholdsvis 104 og 106 pst. Noen få laboratoriearbeidere har kr. 2.31 pr. time. Ellers er akkordfortjenesten over kr. 3.00 pr. time for alle stillingene.

Det er driftsarbeiderne som har mest overtidsarbeid, særlig vaktmenn, maskinister og fyrbøtere. Overtidstimeprosenten for voksne menn i alt er 1.6.

Gjennomsnittsførtjenesten for *voksne kvinner* er kr. 1.94 pr. time. For de enkelte stillinger varierer den fra kr. 2.25 til kr. 1.56. Gruppen fottøyarbeideresker, som omfatter over 50 pst. av kvinnene, har kr. 1.97 pr. time.

Den stipulerte timelønn er kr. 1.50 pr. time i gjennomsnitt. Ren-
gjøringspersonalet har kr. 1.72 pr. time, men ellers varierer den stipulerte lønn lite fra stilling til stilling.

Det er mye akkordarbeid for kvinnene i gummivareindustrien. Den største stillingsgruppen, fottøyarbeideresker, har 85 pst. av timene på akkord, og dekk- og slangearbeideresker 89 pst. Den gjennomsnittlige akkordtimeprosent er 72, og timefortjenesten på akkord er kr. 2.05. Akkordoverskuddet for de kvinnelige arbeidere i produksjonen varierer mellom 46 pst. for fottøyarbeideresker og 85 pst. for dekk- og slangearbeideresker, regnet av stipulert lønn eksklusive dyrtidstillegg.

Fortjenesten etter arbeidsordning og øvethet.

Som nevnt er det gjennomført en oppdeling etter øvethet på grunnlag av den stipulerte lønn. Tabellen nedenfor viser timefortjenesten *på dagtid* og *forskjellige skiftordninger for øvde og uøvde*.

	Menn		Kvinner	
	Antall arbeidere	Timefortjeneste	Antall arbeidere	Timefortjeneste
<i>Øvde arbeidere:</i>		kr.		kr.
Dagarbeidere	844	3.10	798	1.98
2-skiftarbeidere	75	3.52	14	1.86
3- «—»	348	3.57	31	2.23
4- «—»	81	4.59 (4.06)	-	-
<i>Uøvde arbeidere:</i>				
Dagarbeidere	275	2.78	388	1.83
Skiftarbeidere	104	3.38	2	1.56
I alt	1 727	3.25 (3.23)	1 233	1.94

Oppstillingen viser at skiftarbeiderne som regel har vesentlig høyere fortjeneste enn dagarbeidergruppen. De mannlige 4-skiftarbeidere (med 42-timers uke) ligger høyest av alle, og selv om en regner om deres fortjeneste etter normal 48-timers uke (tallene i parentes), tjener de omtrent 1 krone mer i timen enn dagarbeiderne. — De uøvde (med mindre enn 1 års øvelse) ligger 6—12 pst. lavere enn de øvde med samme arbeidsordning.

Tabell 44 i bilaget viser fortjenesten i de forskjellige arbeidsstillinger gruppert etter arbeidsordning og øvethet.

Lønnsspredningen.

Tabell 47 viser fordelingen på lønnsgrupper for voksne menn og voksne kvinner i hver stilling.

På neste side har en satt opp en oversiktstabell som viser lønnspredningen for voksne menn i alt.

Timefortjeneste	Voksne menn	
	Antall	Prosent
Under kr. 2.00	30	1.7
kr. 2.00—2.24	35	2.0
« 2.25—2.49	136	7.9
« 2.50—2.74	170	9.8
« 2.75—2.99	272	15.7
« 3.00—3.24	298	17.3
« 3.25—3.49	233	13.5
« 3.50—3.74	260	15.1
« 3.75—3.99	127	7.4
« 4.00 og over	166	9.6
I alt	1 727	100.0

Den typiske lønnsgruppe er kr. 3.00—3.24, men det er sterk spredning i lønningene. De fire 25-øresgruppene mellom kr. 2.75 og 3.74 omfatter hver omtrent like mange arbeidere. For øvrig er det omtrent 10 pst. som tjener over kr. 4.00 pr. time, og et liknende antall som tjener under kr. 2.50. — Som nevnt innledningsvis, er bedriftenes størrelse vidt forskjellig, og dette har innvirkning også på lønnsstrukturen. De stillingsgrupper som vesentlig forekommer i de større bedriftene, har sterkere konsentrasjon om gjennomsnittet, f. eks. kalandermenn og dekk- og slangearbeidere. Derimot har vulkanisørene en særlig stor lønnsbredning. Denne stillingsgruppen har egentlig to lønnsnivåer, et lavere som er konsentrert om lønnsgruppen kr. 2.25—2.49, og et høyere med kr. 3.50—3.74 som den typiske lønnsgruppe. Noe liknende oppbygging har også gruppen «Andre arbeidere i gummivarefabrikker».

Kvinnene i gummiindustrien fordeler seg på lønnsgrupper som følgende tabell viser:

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, kvinner	
	Antall	Prosent
Under kr. 1.00	1	0.1
kr. 1.00—1.24	7	0.6
« 1.25—1.49	49	4.0
« 1.50—1.74	222	18.0
« 1.75—1.99	504	40.8
« 2.00—2.24	298	24.2
« 2.25—2.49	127	10.3
« 2.50—2.74	18	1.4
« 2.75—2.99	2	0.2
« 3.00 og over	5	0.4
I alt	1 233	100.0

Den typiske lønnsgruppe er kr. 1.75—1.99, og denne gruppen har 41 pst. av alle kvinnene. 65 pst. tjener mellom kr. 1.75 og 2.25 pr. time. Kvinnene har altså mindre lønnsbredning enn mennene. Det er også en prosentvis mindre del av kvinnene som er ansatt i små bedrifter. I de enkelte stillinger er det enda sterkere konsentrasjon om gjennomsnittsførtjenesten. Av fot-tøyarbeiderskene kommer 47 pst. i den typiske lønnsgruppen kr. 1.75—1.99. Dekk- og slangearbeiderskene ligger på et høyere lønnsnivå enn de andre.

7. Diverse kjemisk industri.

Gruppen omfatter de kjemiske og kjemisk-tekniske bedriftene i Produksjonsstatistikkens hovedgruppe *kjemisk og elektrokjemisk industri*, bortsett fra undergruppen *Elektrokjemisk industri*, som er behandlet i neste avsnitt.

Det er bearbeidd skjemaer fra følgende antall bedrifter:

Sprengstoff- og fyrstikkfabrikker	7	bedrifter
Farge- og fernissfabrikker	17	«
Tjære- og impregnering o. l.	9	«
Farmasøytiske preparater o. l.	9	«
Kjemisk-tekniske fabrikker	44	«
Andre kjemiske fabrikker	10	«
I alt	96	bedrifter

5 bedrifter som fikk tilsendt skjema, har ikke sendt inn lønnsoppgaver. Gruppen omfatter 3 398 arbeidere.

Tariffavtalene.

Grupperingen ovenfor er foretatt på et produksjonsmessig grunnlag. Ved en lønnsstatistisk gruppering må en i stor utstrekning ta hensyn til tariffområdene. De fleste av bedriftene under Kjemisk industri har enkeltavtaler og da kan grupperingen lettere tilpasses.

Sprengstoff-fabrikkene. Grubernes Sprengstofffabrikker A/S har enkeltavtale, og de andre sprengstoff-fabrikkene har tiltrådt avtalen mellom Norsk Sprengstofindustri A/S og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Etter de generelle bestemmelsene får mannlige dagarbeidere kr. 2.33 pr. time, og kvinnene får en begynnerlønn på kr. 1.34 pr. time og kr. 1.49 etter 3 måneder. For tilfeldig skiftarbeid betales 25 pst. tillegg til timelønnen for 2. skift og 50 pst. for 3. skift. Ved fast 2-skiftordning får menn 5 øre og kvinner 3 øre tillegg pr. time, og ved fast 3-skiftarbeid gis 10 øre tillegg pr. time.

Fyrstikkfabrikkene. Tariffavtalen for Bryn, Halden & Nittedal Tændstikfabrik A/S har detaljerte bestemmelser om akkordsatser for forskjellig slags arbeid. Dagarbeidere (ulærte), transportarbeidere og fagarbeidere har timelønnsatser, vaktene har betaling pr. vakt.

Farge- og fernissfabrikkene. De maling- og lakkfabrikkene som står tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening, har en felles overenskomst med Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Begynnerlønnen for menn er kr. 115.04 pr. uke og stiger til kr. 118.04 pr. uke etter ½ års tjenestetid. En rekke bedrifter har særavtaler, men det er gjennomgående samme lønnsatser. Begynnerlønnen for mannlige arbeidere over 19 år er oftest kr. 113.04 pr. uke, og etter ½ års tjeneste i bedriften kr. 116.04. Kvinnelige arbeidere har som regel ca. kr. 70.00 pr. uke som begynnerlønn og ca. kr. 75.00 etter ½ år.

Tjære- og trekullbedriftene har overenskomst med Skog- og Landarbeiderforbundet, og for destillasjonsverkene er det opprettet enkeltavtaler mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Lønnsatsene varierer mellom kr. 105.04 pr. uke for dagarbeidere og kr. 120.04 for fagarbeidere, fyrbøtere, maskinpassere og sjåførere. Impregneringsverkene har overenskomst med Norsk Høvleriarbeiderforbund, bortsett fra de faste arbeidere ved Telegrafverkets Impregneringsverk som følger statens lønnsregulativ.

De *farmasøytiske* bedriftene i Oslo har tiltrådt en felles overenskomst

mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Mannlige arbeidere over 19 år får kr. 105.04 pr. uke som begynnerlønn, og etter 3 års tjenestetid kr. 118.04 pr. uke. Sjøførere og fyrbøtere får en ukelønn på kr. 120.04 etter 1 år og reparatører og fagarbeidere kr. 123.04. Kvinner over 17 år får begynnerlønn på kr. 70.92 pr. uke og kr. 78.92 pr. uke etter 3 år.

Kjemisk-tekniske fabrikker. 8 bedrifter oppgir at de ikke følger noen tariffavtale. Av de andre bedriftene i denne gruppen er det 31 som enten har særavtaler eller følger fellesavtale mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Dessuten er det 6 bedrifter som følger tariffavtaler med andre forbund. Lønnssatsene varierer temmelig mye.

Andre kjemiske fabrikker. De bedriftene som går inn under denne gruppen har tariffavtaler med Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund (unntatt Oslo Kulsyrefabrikk A/S som har avtale med Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund). Ved Kunstsilkefabrikken A/S har mannlige arbeidere ved den kjemiske avdeling kr. 2.13 pr. time i begynnerlønn og kr. 2.23 pr. time etter ½ år. For øvrig er lønnsatsene noe forskjellige.

Fortjenesten i de forskjellige produksjons- og stillingsgrupper.

Som framstillingen ovenfor viser, er de bedriftene som regnes inn under kjemisk industri temmelig forskjelligartede. En har derfor valgt å gruppere arbeiderne både etter de undergrupper som er nevnt innledningsvis, og etter de viktigste stillingsgruppene i kjemisk industri. En del stillinger er gjennomgående for alle bedriftene, f. eks. driftsarbeidere, pakkere og lagerarbeidere. Tappere og syrearbeidere forekommer også i forskjellige undergrupper av kjemisk industri.

De stillingene som er særegne for de enkelte bransjer, er spesifisert. Av arbeiderne i farge- og fernissfabrikker er fargearbeiderne og maling- og lakkarbeiderne behandlet for seg. Olje- og linkokere og en del av ovnsarbeiderne (sinkhvitt) hører også inn under denne gruppen, Fyrstikkerarbeiderne har en behandlet sammen med sprengstoffarbeiderne, da det bare er to fyrstikkfabrikker. «Rene kjemiarbeidere» er beskjeftiget i farmasøytisk industri, kjemisk-teknisk industri, og en del i andre kjemiske fabrikker (Kunstsilke). Gruppen «Andre fabrikkarbeidere» er vesentlig arbeidere i kjemisk-teknisk industri og «Andre kjemiske fabrikker».

Tabellen viser lønnsforholdene for de ulike hovedgrupper av arbeidere i Diverske kjemisk industri:

	Antall arb.	Stip. lønn	Gj.snittlig timefortjeneste			Akkord-timer	Over-timer
			Akkord	Overtid	I alt		
		kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arbeidende formenn ..	97	2.89	3.40	3.94	3.11	9.9	4.6
Driftsarbeidere	785	2.51	3.31	3.99	2.87	34.3	3.2
Produksjonsarbeidere ..	1 435	2.48	3.18	3.91	2.83 (2.82)	31.5	2.4
Voksne arb. menn i alt	2 220	2.49	3.23	3.95	2.85 (2.84)	32.5	2.7
Bestyrerinner	10	2.21	2.86	3.11	2.52	33.2	0.6
Voksne arb., kvinner	966	1.63	2.13	2.82	1.91	49.3	1.1
Unge arb., menn	71	1.58	2.05	2.42	1.74	38.2	1.0
« « kvinner	34	1.39	-	-	1.62	-	-
I alt	3 398	-	-	-	-	-	-

Fortjenesten i de ulike produksjonsgrupper innen *Diverse kjemisk industri* går fram av tabellen nedenfor. *Andre kjem. fabrikker* har det langt høyeste lønnsnivå innen gruppen, både for menn og kvinner. Stip. lønn viser påfallende liten variasjon, og den betydelige forskjell i fortjenesten skyldes særlig den store ulikhet i akkordarbeidets omfang, men også forskjell i akkordfortjenestens størrelse for de enkelte stillinger.

Produksjonsgrupper	Voksne arbeidere, menn				Voksne arbeidere, kvinner			
	Antall	Stip. lønn	Timefortj.	Akk.-timer	Antall	Stip. lønn	Timefortj.	Akk.-timer
		kr.	kr.	pst.		kr.	kr.	pst.
Sprengstoff- fyrstikkfabr. ..	541	2.50	2.75	33.3	286	1.60	1.84	76.2
Farge- fernissfabrikker	512	2.50	2.85	42.7	116	1.61	1.87	24.1
Tjære-, impregn. o. l.	251	2.53	2.92	29.3	-			
Farmasøytiske preparater ..	107	2.50	2.63	3.6	187	1.67	1.95	26.2
Kjemisk-tekn. fabrikker	294	2.50	2.69	11.5	317	1.64	1.93	23.0
Andre kjemiske fabrikker ..	515	2.44	3.06	43.8	60	1.56	2.24	57.4
I alt	2 220	2.49	2.85	32.5	966	1.63	1.91	49.3

Tabell 48 og 49 i bilaget viser fortjenesten for de viktigste arbeidsstillinger for dag- og skiftarbeidere.

De stillingsgrupper som hører inn under farge- og fernissfabrikker er noe forskjelligartet, og det er også forskjell i lønnsnivå for disse. Fargeriverne ligger en del over andre fargearbeidere. Dette skyldes en høyere akkordprosent. Olje- og linkokere og tapperer har også mer akkordarbeid enn «Andre maling- og lakkarbeidere». Olje- og linkokere har et akkordoverskudd på 41 pst., mens tapperne bare har ca. 20 pst.

Fyrstikkarbeiderne har mye stykkakkord, og en har ikke fått oppgitt noen stipulert timelønn for disse akkordarbeiderne. Den gjennomsnittlige stipulerte timelønn er derfor satt i parentes, da den omfatter bare en del av arbeiderne.

Akkordoverskuddet for Sprengstoff- og fyrstikkarbeidere er forholdsvis lite, 13—14 pst. Gruppen Kjemiarbeidere har den høyeste timefortjeneste (kr. 3.21). Disse arbeidere har nesten bare akkordlønnt arbeid og gjennomgående stort akkordoverskudd — ca. 72 pst.

Den største gruppen er «Andre fabrikkarbeidere» (vesentlig i kjemisk-tekniske fabrikker). Timefortjenesten for disse (kr. 2.82) ligger nær oppunder gjennomsnittet for kjemisk industri i alt. Akkordtimeprosenten er 22, og akkordoverskuddet er ca. 45 pst.

Som nevnt ovenfor er pakkere, lagerarbeidere og delvis syrearbeidere gjennomgående stillinger for hele den kjemiske industri. Blant disse er det lagerarbeiderne som har den minste fortjeneste, kr. 2.63. De har omtrent like mye akkordarbeid som pakkerne, men fortjenesten både på akkord og overtid ligger betraktelig høyere for pakkerne.

Tabellen nedenfor viser timefortjenesten for dagarbeidere og skiftarbeidere. (Se også tabell 49 i bilaget.)

	Antall	Timefortjeneste				Akkord-timer
		Tid	Akkord	Overtid	I alt	
		kr.	kr.	kr.	kr.	pst.
Dagarbeidere	1 862	2.60	3.20	3.91	2.81	28.0
2-skiftarbeidere	105	2.52	3.29	4.18	3.03	63.7
3- «—»	253	2.58	3.29	4.61	3.08	54.8

Det er liten forskjell i fortjenesten for 2-skift og 3-skiftarbeidere. Det er samme fortjeneste på akkord, men 2-skiftarbeiderne har en høyere akkordtimeprosent. Skifttilleggene derimot er større for 3-skiftarbeiderne. Dagarbeiderne ligger en del under skiftarbeiderne i timefortjeneste. Dette skyldes vesentlig akkordarbeidets omfang og skifttilleggene.

De kvinnelige arbeidere i kjemisk industri (se tabell 48) har en gjennomsnittsfortjeneste på kr. 1.91 pr. time. Den overveiende største gruppen er pakkersker, ellers er det mange fyrstikk- og sprengstoffarbeidersker og «Andre fabrikkarbeidersker».

Den høyeste timefortjeneste har Akkumulatorarbeidersker (kr. 2.33 pr. time). Disse har 80 pst. akkord og en akkordfortjeneste på kr. 2.55 pr. time. De kvinnelige arbeidere i maling- og lakkfabrikker har den laveste timefortjeneste, kr. 1.52. De arbeider bare på tidlønn. Sprengstoff- og fyrstikkarbeiderskene har en fortjeneste på kr. 1.85. Pakkerskene tjener gjennomsnittlig kr. 1.94 pr. time. De har et akkordoverskudd på ca. 75 pst., og akkorden får stor innvirkning på totalfortjenesten. Dette gjelder også for lagerarbeiderskene, som har en akkordtimeprosent på ca. 80. En stor del av akkordtimene er arbeid på produksjonspremiebasis.

Rengjøringspersonalet i kjemisk industri tjener kr. 1.75 pr. time. Det er noe mindre enn i de andre gruppene en har behandlet i tellingen.

Lønnspredningen.

Tabellen nedenfor viser de voksne mannlige arbeidere fordelt på lønnsgrupper.

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, menn	
	Antall	Prosent
Under kr. 2.00	15	0.7
kr. 2.00—2.24	23	1.0
« 2.25—2.49	309	13.9
« 2.50—2.74	795	35.7
« 2.75—2.99	458	20.7
« 3.00—3.24	251	11.3
« 3.25—3.49	157	7.1
« 3.50—3.74	119	5.4
« 3.75—3.99	65	2.9
« 4.00 og over	28	1.3
I alt	2 220	100.0

Den typiske lønnsgruppe er kr. 2.50—2.74, som omfatter ca. 36 pst. av arbeiderne. Tabellen viser at over halvparten av arbeiderne faller i lønnsgruppene mellom kr. 2.50 og kr. 3.00 pr. time.

Tabell 54 i tabellbilaget viser lønnspredningen for voksne menn i de forskjellige stillinger, med oppdeling på dagarbeidere, 2-skiftarbeidere og 3-skiftarbeidere. Driftsarbeiderne har en liknende fordeling på lønnsgrupper som voksne menn i alt. I de enkelte stillingsgruppene har fortjenesten en ulik sammensetning, og antall arbeidere har en «skjev» fordeling etter lønnsgrupper. Trearbeiderne og jern- og metallarbeiderne fordeler seg på gruppene mellom kr. 2.50—3.75, altså stor spredning. Transportarbeiderne er vesentlig samlet i lønnsgruppen kr. 2.50—2.99.

Blant produksjonsarbeiderne er det også en ulik fordeling på lønnsgrupper. Fyrstikk- og sprengstoffarbeiderne er sterkt konsentrert i lønnsgruppen kr. 2.50—2.74 (ca. 65 pst.) og bare ca. 5 pst. av disse faller utenom lønnsgruppene mellom kr. 2.25—2.99. Av impregneringsarbeiderne faller

ca. 46 pst. i lønnsgruppen kr. 2.50—2.74, men en forholdsvis stor del kommer også i høyere lønnsgrupper. Fordelingen av kjemiarbeiderne på lønnsgrupper viser at disse egentlig har to lønnsnivåer: Ca. 50 pst. av kjemiarbeiderne er samlet i lønnsgruppene kr. 3.50—3.99, mens de andre ligger på et lavere nivå med kr. 2.50—2.74 som den typiske lønnsgruppe. Dette skyldes ulike lønnsforhold i bedriftene. En liknende fordeling finner en også for olje- og linkokere. «Andre maling- og lakkarbeidere» derimot og fargearbeiderne har liten lønnsbredning.

I den største gruppen «Andre fabrikkarbeidere» er det en liknende fordeling på lønnsgrupper som vist for voksne menn i alt. Pakkere og lagerarbeidere har også en mer «normal» fordeling enn de stillingsgrupper som er nevnt ovenfor.

De kvinnelige arbeidere i kjemisk industri viser følgende fordeling på lønnsgrupper:

Timefortjeneste	Voksne arbeidere, kvinner	
	Antall	Prosent
Kr. 1.00—1.24	6	0.6
« 1.25—1.49	37	3.7
« 1.50—1.74	313	32.6
« 1.75—1.99	308	31.9
« 2.00—2.24	173	17.9
« 2.25—2.49	50	5.2
« 2.50—2.74	25	2.6
« 2.75—2.99	21	2.2
« 3.00 og over	33	3.3
I alt	966	100.0

Det største antall kvinner faller i lønnsgruppen kr. 1.50—1.74 med omtrent samme antall i gruppen kr. 1.75—1.99. I alt er det 64.5 pst. som har en fortjeneste mellom kr. 1.50 og kr. 1.99 pr. time. Når en tar i betraktning den uensartede sammensetning av bedriftene i kjemisk industri, er det en forholdsvis sterk konsentrasjon om gjennomsnittsfortjenesten (kr. 1.91 pr. time). Tabell 55 viser fordelingen på lønnsgrupper i hver stilling. 66 pst. av sprengstoff- og fyrstikkerarbeiderskene er samlet i lønnsgruppen kr. 1.75—1.99, og det er således liten lønnsbredning for disse. Pakkerskene har en skjev lønnsstruktur. 35 pst. faller i lønnsgruppen kr. 1.50—1.74, men et forholdsvis stort antall fordeler seg på de høyere lønnsgrupper. En liknende lønnsbredning som pakkerskene har også gruppen «Andre fabrikkarbeidersker».

8. Elektrokjemisk storindustri.

Som nevnt innledningsvis ble tellingen for denne gruppe utsatt ett kvartal på grunn av ekstraordinære produksjonsforhold våren 1948 (rasjonerings av elektrisk kraft). Den gjelder derfor lønningene i 3. kvartal 1948.

Gruppen omfatter bedrifter i Produksjonsstatistikkens undergrupper *Elektrisk utvinning av metaller* (under hovedgruppen: Malm- og metallutvinning). *Karbid- og cyanamidfabrikker* og *Annen elektrokjemisk industri* (under hovedgruppen: Kjemisk industri) og dessuten gruppen *Kalkbrudd* (i hovedgruppen Jord- og steinindustri).

Da en har villet behandle gruppen først og fremst fra et lønns- og tariffmessig synspunkt, har en ikke tatt med arbeidere ved hyttedriften i Sulitjelma, ved Røros Kobberverk og Kongsberg Sølvverk, som i produksjonsstatistikken går under elektrisk utvinning av metaller, men følger tariffavtaler for bergverkene. Av samme grunn ble Orkla Metall A/S sløyfet. Stavanger Elektro Stålverk følger tariffavtalen for verkstedsindustrien og ble behandlet sammen med jern- og metallindustrien i 2. kvartal 1948. Et par mindre bedrifter som i 3. kvartal 1948 hadde sterkt begrenset produksjon, bl. a. på grunn av ombygging, ble også sløyfet. Lønnsoppgaven fra Årdal Verk har en heller ikke bearbeidd sammen med de øvrige oppgaver da produksjons- og lønnsforholdene ved denne nystartede bedrift ennå i 3. kvartal 1948 var unormale. — Fra gruppen Kalkbrudd kommer bare med brudd som drives av de kjemiske bedrifter som er behandlet her.

Tellingen for elektrokjemisk og elektrometallurgisk industri omfatter i alt 23 bedrifter. Etter Byråets summariske lønnsstatistikk for 3. kvartal 1948 beskjeftiget de samme 23 bedrifter 9 896 arbeidere, når en bruker de *gjennomsnittlige* arbeidertall ved bedriftene. Tellingen omfatter i alt 10 984 arbeidere. Forskjellen utgjøres i hovedsaken av det antall arbeidere som har begynt og sluttet i løpet av kvartalet — som en ser et ganske betydelig antall.

Alle bedrifter innenfor denne gruppe som fikk oppgaveskjema, har sendt dette tilbake i utfylt stand.

Organisasjons- og tariff-forhold.

17 bedrifter, med omtrent halvparten av alle arbeidere i gruppen, er tilsluttet Elektrokjemiske Arbeidsgiverforening og følger denne forenings landstariff. For Norsk Hydros 3 bedrifter (Rjukan, Notodden, Eidanger) og for Electric Furnace Products Company Ltd., som er direkte tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening, er det opprettet særskilte tariffavtaler. Det samme gjelder Herøya Elektrokjemiske Fabrikker A/S og A/S Vadheim Elektrochemiske Fabriker, som ikke er tilsluttet noen arbeidsgiverorganisasjon. — For de aller fleste arbeidere er tariffene opprettet ved Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, men for enkelte grupper er det sluttet avtale med andre forbund, således med Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund for personalet ved en del av disse bedrifters kraftstasjoner.

Tariffavtalen for medlemsbedriftene i Elektrokjemiske Arbeidsgiverforening fastsetter særskilte timelønns- og akkordsatser for hver bedrift. De to grunnsatsene, som er like for alle disse bedriftene, og som gjelder de fleste arbeidere over 19 år, er kr. 2.21 for dagarbeid og kr. 2.35 for kontinuerlig skiftarbeid. En del særskilt spesifiserte grupper har noe høyere timelønn. — For fag- og hjelpearbeidere (jern- og metallarbeidere, elektrikere, bygningsarbeidere o. a.) har tariffen minstelønnsatser, som er de samme som i Verkstedsavtalen for jern- og metallindustrien (henholdsvis kr. 2.03 og kr. 1.91 etter ett års arbeid). — For arbeidere under 19 år og for læregutter har tariffen en egen lønnskala.

For vanlig skiftarbeid, (som oftest 3 skift, for enkelte grupper 2 skift) betales ikke tillegg. Dagarbeidere som under tiden settes på toskiftsordning, får 25 pst. tillegg for 2. skift. Dette tillegg ble *ikke* spesifisert på skjemaet, men er ført sammen med vanlig lønn på tid eller akkord.

Ved de elektrokjemiske og elektrometallurgiske bedrifter praktiseres produksjonspremie i stor utstrekning ved siden av egentlig akkord. — På grunnlag av særskilte opplysninger fra hver bedrift om de former for premie som blir praktisert, er premiebeløpene plasert som tidlønn eller akkord.

Dag- og skiftarbeidere — stillingsgrupper.

De elektrokjemiske og elektrometallurgiske bedrifter er omtrent alle etter norske forhold, meget store (gjennomsnitt over 400 arbeidere), med arbeidere i temmelig forskjelligartet virksomhet innen den enkelte bedrift.

Hovedproduksjonen ved disse bedrifter er basert på kontinuerlig drift. De fleste arbeidere som er knyttet til den egentlige produksjon er derfor 3-skiftarbeidere, mens storparten av de øvrige er dagarbeidere. Arbeidstiden er 48 timer pr. uke for begge grupper. Denne deling på dag- og skiftarbeidere er gjennomført i de fleste tabeller. Skiftarbeidere kan under tiden gå over på dagtidsarbeid, og dagarbeidere på skiftplan. Arbeiderne er i slike tilfelle plassert i den gruppe hvor de overveiende hører til.

For de arbeidere som deltar umiddelbart i den egentlige produksjon (arbeidere i ovnshall, blandingsrom, elektrodefabrikk, elektrolysehall o. l.) vil det være vanskelig å finne stillingsgrupper som er gjennomgående for alle bedrifter, da arbeidets art som regel er forskjellig etter hvilke produkter som framstilles, og hvilken framstillingsmetode som brukes. Disse arbeidere er derfor ikke spesifisert ytterligere, men går i *en* gruppe med betegnelsen «Alminnelige produksjonsarbeidere».

Kalkbruddarbeidere er tatt som egen gruppe. Flere av bedriftene har egen emballasjeavdeling (produksjon av sekker, kasser, tønner o. l.). Arbeidere ved disse avdelinger er ført som egen stillingsgruppe.

Omtrent alle bedrifter har et betydelig antall fagarbeidere og hjelpearbeidere (elektrikere, jern- og metallarbeidere, bygningsarbeidere) og stein-, jord- og sementarbeidere, tomtearbeidere o. l., som bl. a. utfører reparasjoner på maskiner, bygninger, transportanlegg o. l., og til dels nyanlegg. Disse arbeidere er gruppert etter de mest alminnelige stillinger innen disse fag.

Ved bedriften er dessuten regelmessig sysselsatt arbeidere i forskjellig transportvirksomhet, i pakkeri og lager — vaktfolk, rengjøringsarbeidere og andre. I tabell 56 er de viktigste av disse stillingsgrupper spesifisert.

Arbeidende formenn er skilt ut i to grupper: formenn, som vanligvis har uke- eller månedslønn, som ikke er tariffert — og underformenn og baser, som regel med tariffert timelønn eller bastillegg. Gruppen er ellers noe uklar, da grensen mellom *arbeidende* formenn og andre formenn kan være usikker, og en sammenlikning med Byråets summariske statistikk viser at det er noe tilfeldig hva de forskjellige bedrifter fører opp som formenn, baser o. l.

Kvinnelige arbeidere er sysselsatt bare i et lite antall ved disse bedrifter, dels som rengjøringsarbeidere, dels i emballasjeproduksjon. De er gruppert henholdsvis som kvinnelige driftsarbeidere og kvinnelige produksjonsarbeidere.

Tariffene har som nevnt egen lønnskala for læregutter (for fagarbeid) og arbeidere under 19 år. Enkelte bedrifter har imidlertid en del unge arbeidere under 19 år med vanlig arbeid som lønnes som voksne arbeidere. I denne telling har en konsekvent latt *alderen* bestemme grupperingen. Men dette har da ført til at gjennomsnittsfortjenesten for f. eks. unge arbeidere på skift ligger mye høyere enn tariffenes lønnskalaer for unge arbeidere skulle betinge.

Fortjenesten i de forskjellige stillingsgrupper.

Den gjennomsnittlige timefortjeneste i den elektrokjemiske og elektrometallurgiske industri 3. kvartal 1948 var: Voksne mannlige arbeidere kr. 3.16 pr. time, voksne kvinnelige arbeidere kr. 2.10 pr. time.

Oppstillingen nedenfor viser gjennomsnittlig stipulert lønn og timefortjeneste for de forskjellige hovedgrupper av arbeidere.

Fag — stilling	Antall arb.	Stip. lønn	Gj.snittlig timefortjeneste			Akkord-timer	Over-timer
			Akkord	Overtid	I alt		
		kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arb. formenn, baser o. l.	190	2.89	3.41	4.52	3.33	24.9	1.9
Forskj. driftsarbeidere ..	2 459	2.35	3.29	4.23	3.11	55.8	2.0
Elektrikere, fagarbeidere	214	2.58	3.55	4.62	3.40	57.4	3.5
Jern- og met.arb., fagarb.	680	2.48	3.55	4.49	3.37	68.6	2.8
Bygningsarb., fagarb.	617	2.41	3.55	4.43	3.44	80.0	1.8
Hjelpearbeidere	744	2.23	3.17	4.03	2.99	68.0	3.2
Stein-, jordarbeidere							
tomtearbeidere o. l. ..	1 287	2.24	3.52	4.95	3.42	79.5	2.1
Alm. produksjonsarb. ..	3 796	2.39	3.11	3.90	3.02	39.8	1.1
Kalkbruddarbeidere ..	191	2.26	3.79	4.45	3.61	86.1	1.2
Emballasjearbeidere	307	2.30	3.11	3.94	3.10	95.3	0.6
I alt voksne arb., menn..	10 295	2.36	3.32	4.29	3.16	57.6	1.8
Kvinnelige arbeidere ..	92	-	2.47	3.11	2.10	31.1	0.2
Arbeidere under 19 år, læregutter	407	1.53	2.01	2.97	1.86	48.4	1.4
I alt	10 984	-	-	-	-	-	-

De egentlige produksjonsarbeidere — som utgjør henimot 40 pst. av alle arbeidere — har en gjennomsnittsfortjeneste på kr. 3.02 pr. time. Dette er ca. 5 pst. lavere enn gjennomsnittet for samtlige voksne arbeidere i denne industrigren. Alle andre grupper, unntatt hjelpearbeiderne, ligger på et betydelig høyere gjennomsnittlig lønnsnivå. Den høyeste timefortjeneste har kalkbruddarbeidere med kr. 3.61. Alle tre hovedgrupper av fagarbeidere ligger høyt, og viser liten innbyrdes forskjell i timefortjenesten. Gruppen Stein-, jord- og tomtearbeidere ligger også på høyde med fagarbeiderne. Her er det særlig de rene anleggsarbeidere som trekker opp.

Som en ser har de alminnelige produksjonsarbeidere en gjennomsnittlig stipulert timelønn *over* gjennomsnittet for alle arbeidere. Når denne gruppe i samlet fortjeneste gjennomgående ligger lavere enn de andre, henger dette sammen med at akkordarbeidets *omfang* (ren akkord + produksjonspremie i form av fellesakkord) er mye mindre enn for de andre grupper (ca. 40 pst. av alle arbeidstimer mot 56—95 pst. for de andre grupper). Også *fortjenesten* på akkord er betydelig mindre for produksjonsarbeiderne enn for de fleste andre gruppene. Den høyeste akkordfortjeneste har kalkbruddarbeiderne (kr. 3.79). De tre grupper av fagarbeidere har i gjennomsnitt nøyaktig samme akkordfortjeneste, men bygningsarbeiderne har vesentlig *mer* akkordarbeid enn elektrikere og jernarbeidere. Innen gruppen Emballasjearbeidere utføres omtrent alt arbeid på akkordlønn, men da akkordfortjenesten her er relativt lav, ligger den totale timefortjeneste under gjennomsnittet.

Akkordoverskuddet er meget forskjellig for de ulike gruppene. Størst akkordoverskudd har kalkbruddarbeiderne og stein-, jord- og tomtearbeiderne med henholdsvis 100 og 85 pst. — mot bare 43 pst. for gruppen Alm. produksjonsarbeidere. Akkordarbeidet for den siste gruppen har hovedsakelig form av produksjonspremie. Denne lønningsmåte gir altså ved disse bedriftene betydelig mindre overskudd enn ordinært akkordarbeid.

De kvinnelige arbeidere, som utgjør bare snaut 1 pst. av det samlede arbeidertall, har en timefortjeneste på kr. 2.10. En stor del av de kvinnelige arbeidere er rengjøringskvinner, som ikke har fast timelønn. Gjennomsnittlig stipulert lønn er derfor ikke regnet ut for denne gruppen.

Arbeidende formenn har en gjennomsnittsfortjeneste på kr. 3.33 pr. time, litt under fagarbeidernes. Gruppen omfatter formenn både ved produksjonsavdelingene og ved øvrige avdelinger.

Overtidsarbeidet har forholdsvis lite omfang for alle grupper. I gjennomsnitt utgjør overtidstidene 1.8 pst. av alle timer — dvs. om lag 1 overtidstime pr. uke. Elektrikerne og hjelpearbeiderne har hatt mest overtidarbeid.

Oppstillingen nedenfor viser overtidarbeidets betydning for gjennomsnittsfortjenesten:

Stilling	Timefortjeneste		Stilling	Timefortjeneste	
	med overtid	uten overtid		med overtid	uten overtid
	kr.	kr.		kr.	kr.
Arb. formenn	3.33	3.31	Alm. prod.arbeidere ..	3.02	3.01
Forskj. driftsarbeidere..	3.11	3.09	Kalkbruddsarbeidere ..	3.61	3.60
Elektrikere	3.40	3.35	Emballasjearbeidere ..	3.10	3.10
Jern- og metallarb.	3.37	3.34	I alt voksne arb., menn	3.16	3.14
Bygningsarbeidere	3.44	3.42			
Hjelpearbeidere	2.99	2.96	Kvinnelige arbeidere ..	2.10	2.10
Stein-, jordarbeidere, tomtearbeidere	3.42	3.39			

Tabell 56 i tabellbilaget gir en mer spesifisert gruppering av arbeiderne etter stilling.

Gruppen Forskjellige driftsarbeidere omfatter folk i meget ulik virksomhet, og timefortjenesten varierer også sterkt for de forskjellige stillinger. Høyest ligger kranførere og laste-lossearbeidere med henholdsvis kr. 3.36 og kr. 3.27. Den laveste fortjeneste har rengjøringsarbeiderne med kr. 2.72 pr. time.

De forskjellige stillinger innen gruppen Jern- og metallarbeidere viser temmelig ensartet fortjeneste. Høyest ligger sveiserne med kr. 3.43 pr. time. Også de ulike fag under gruppen Bygningsarbeidere har forholdsvis liten forskjell i fortjenesten. Murerne og tømmerne ligger høyest, med henholdsvis kr. 3.55 og 3.50 pr. time.

De tre grupper av fagarbeidere (elektrikere, jern- og metallarbeidere og bygningsarbeidere) er beskjeftiget i elektrokjemisk storindustri i forholdsvis større antall enn i noen annen industrigren utenfor disse arbeidernes egentlige næringsgrupper.

På følgende side har en sammenliknet gjennomsnittsfortjenesten for de viktigste fagarbeiderstillinger i elektrokjemisk- og elektrometallurgisk industri med fortjenesten for tilsvarende stillinger i jern- og metallindustrien etter lønnstillingen 2. kvartal 1948.

Stillinger	Elektrokjemisk storindustri		Jern- og metallindustri	
	Stipulert lønn	Timefortjeneste	Stipulert lønn	Timefortjeneste
	kr.	kr.	kr.	kr.
Verktøymakere o. a. filere	2.51	3.33	2.43	3.16
Dreiere, borerer o. l.	2.47	3.36	2.38	3.14
Sveisere	2.49	3.48	2.34	3.15
Smeder	2.52	3.29	2.48	3.06
Platearbeidere	2.48	3.43	2.30	3.16
Snekkere	2.40	3.45	2.44	3.07
Rørleggere	2.46	3.44	2.34	3.20
Malere	2.38	3.34	2.53	3.22
Driftselektrikere	2.58	3.40	2.61	3.24

Alle disse stillinger ligger på et vesentlig høyere lønnsnivå i elektrokjemisk storindustri enn i jern- og metallindustrien. Denne lønnsforskjell skyldes først og fremst den større fortjeneste på akkord og akkordarbeidets omfang, men til dels også en høyere stipulert timelønn. En sammenlikning for de siste fire gruppers vedkommende med tilsvarende stillinger innen den egentlige bygningsindustri, lar seg f. t. ikke gjøre, da en mangler detaljert lønnsstatistikk for denne næringsgruppen.

Fortjenesten for dagarbeidere og skiftarbeidere.

Omtrent halvparten av alle arbeidere i elektrokjemisk storindustri er skiftarbeidere. Skiftarbeiderne finner en først og fremst i gruppene Alm. produksjonsarbeidere, Emballasjearbeidere, og dessuten i gruppen Forskjellige driftsarbeidere, hvor det i stor utstrekning arbeides på skiftplan i transport, pakkhus o. a. Også en del av fagarbeiderne arbeider på skift, særlig elektrikerne.

Ser en de voksne arbeidere under ett, var lønningene for skiftarbeidere og dagarbeidere i 3. kvartal 1948:

	Antall arbeidere	Stipulert lønn	Timefortjeneste	Herav helligdags-skift
		kr.	kr.	kr.
Skiftarbeidere	4 939	2.40	3.06	0.16
Dagarbeidere	5 356	2.32	3.25	0.01

Denne oppstilling gir imidlertid ikke uten videre et korrekt bilde av forholdet mellom skiftarbeidernes og dagarbeidernes lønninger. Betydelige stillingsgrupper, som i seg selv er høyt lønt — også i andre næringsgrupper — og som praktisk talt bare omfatter dagarbeidere, vil trekke gjennomsnittsfortjenesten opp for dagarbeider-gruppen. Dette gjelder fagarbeidere og særlig gruppen Stein-, jord- og tomtarbeidere, hvor et stort antall anleggsarbeidere har høy fortjeneste.

Stiller en opp særskilt de grupper hvor skiftarbeidere forekommer i forholdsvis størst omfang, får en disse gjennomsnittsfortjenester:

	Antall arbeidere	Stipulert lønn	Timefortjeneste	Herav helligdags-skift
		kr.	kr.	kr.
Forskj. driftsarbeidere, skift ..	1 128	2.41	3.10	0.09
—«— dag ..	1 331	2.29	3.13	0.01
Elektrikere, skift ..	38	2.89	3.53	0.14
—«— dag ..	176	2.51	3.37	0.02
Alminnelige prod.arb. skift ..	3 340	2.40	3.03	0.20
—«— dag ..	456	2.34	2.88	0.03
Emballasjearbeidere, skift ..	275	2.30	3.11	0.01
—«— dag ..	32	2.24	3.01	0.00

Stilt opp på denne måte ligger skiftarbeidernes fortjeneste høyere enn dagarbeidernes i alle grupper, unntatt Forskjellige driftsarbeidere. Innen denne gruppe, er det særlig laste-lossearbeiderne og kranførerne, med høy fortjeneste og vesentlig dagarbeid, som trekker dagarbeidergruppen opp.

Som nevnt har skiftarbeiderne tilleggsprosenten for helligdagsskift. De to oppstillinger foran viser hvor mye disse tillegg utgjør pr. arbeidstime i 3. kvartal. En ser her at fraregnet dette tillegg, ligger fortjenesten for skiftarbeiderne i de fleste grupper i underkant av dagarbeidernes fortjeneste.

Tabell 57 og 58 gir for øvrig en mer detaljert sammenstilling av skiftarbeidernes og dagarbeidernes lønnsforhold.

Bedriftene gruppert etter organisasjonsforhold.

En sammenlikning av lønnsforholdene for bedrifter tilsluttet Elektrokemiske Arbeidsgiverforening og de andre bedrifter, gir følgende tall:

Stillinger	Elektrokem. Arb.giverf.				Andre bedrifter			
	Stip. lønn	Fortj. pr. time		Akk.-time	Stip. lønn	Fortj. pr. time		Akk.-time
		Akk.	I alt			Akk.	I alt	
	kr.	kr.	kr.	pst.	kr.	kr.	kr.	pst.
Arb. formenn, baser	2.70	3.58	3.26	24.3	3.16	3.17	3.44	25.8
Forskj. driftsarbeidere	2.34	3.41	3.03	41.7	2.35	3.24	3.18	66.1
Elektrikere, fagarb.	2.71	3.79	3.36	35.7	2.49	3.45	3.43	75.8
Jern- og metallarb., fagarb.	2.62	3.83	3.36	48.6	2.35	3.40	3.39	88.2
Bygningsarb., fagarb.	2.58	3.55	3.29	63.1	2.31	3.56	3.53	90.3
Hjelpearbeidere	2.28	3.18	2.75	39.3	2.21	3.16	3.12	82.2
Stein- jord, tomtearb.	2.30	3.41	3.10	52.3	2.22	3.55	3.56	91.6
Alm. prod.arbeidere	2.37	3.19	3.00	33.0	2.45	2.98	3.05	56.8
Kalkbruddsarbeidere	2.24	3.22	3.13	89.2	2.28	4.10	3.85	84.5
Emballasjearbeidere	2.26	3.03	2.93	74.7	2.30	3.12	3.12	97.5
I alt voksne arb. menn	2.38	3.35	3.05	39.7	2.33	3.31	3.27	75.6
Kvinnelige arbeidere	-	2.59	2.00	1.1	2.17	2.47	2.15	43.0
Arbeidere under 19 år, læregutter	1.45	1.87	1.68	37.7	1.60	2.09	1.99	56.7

Hvis en bruker en liknende gruppering av arbeiderne som Elektrokemiske Arbeidsgiverforening anvender i sin lønnsstatistikk, vil en sammenstilling av de to bedriftsgrupper vise følgende gjennomsnittstall for timefortjenesten:

Stillinger	Elektrokem. Arbeidsgiver- forening	Andre bedrifter
	kr.	kr.
Fagarbeidere, skift ..	3.39	3.60
—«— dag ..	3.33	3.45
Hjelpearbeide, skift ..	2.57	3.36
—«— dag ..	2.78	3.10
Andre arbeidere, skift ..	3.01	3.13
—«— dag ..	3.04	3.38
I alt voksne arb., menn	3.05	3.27

De to tabeller foran viser at gjennomgående ligger timefortjenesten atskillig høyere ved bedrifter utenfor Elektrokemiske Arbeidsgiverforening enn ved denne forenings medlemsbedrifter (for alle voksne arbeidere kr. 3.27 mot kr. 3.05 pr. time). I særlig grad gjelder dette gruppene bygningsarbeidere, hjelpearbeidere, stein-, jord- og tomtearbeidere og kalkbruddarbeidere. For de alminnelige produksjonsarbeidere er forskjellen bare 5 øre pr. time.

Denne betydelige forskjell i fortjenesten skyldes ikke at den faste timelønn er høyere for arbeiderne i den første bedriftsgruppe enn i den andre og heller ikke at akkordfortjenesten pr. time er større. Tvert i mot ligger begge disse fortjenesteformer omtrent for alle grupper *lavest* ved bedrifter *utenfor* Elektrokemiske Arbeidsgiverforening. Årsaken er at akkordarbeid, eller akkordliknende produksjonspremieformer, praktiseres i mye større omfang i den første bedriftsgruppen. For voksne arbeidere under ett utgjør akkordtimene 76 pst. av det hele timetall for bedrifter *utenfor* Elektrokemiske Arbeidsgiverforening mot 40 pst. for bedrifter tilsluttet denne organisasjon.

En merker seg for øvrig at hjelpearbeiderne (vesentlig dagarbeidere) ved bedrifter *utenfor* Elektrokemiske Arbeidsgiverforening har et forholdsvis meget høyt lønnsnivå — vesentlig høyere enn f. eks. de alminnelige produksjonsarbeidere (hovedsakelig skiftarbeidere).

Tabell 57 og 58 i tabellbilaget gir en mer spesifisert framstilling av lønnsforholdene i de to organisasjonsgrupper.

Lønnspredningen.

Tabellen nedenfor viser de voksne mannlige arbeidere gruppert etter den samlede timefortjeneste:

Lønnsgrupper	Voksne arbeidere, menn	
	Antall	Prosent
Under kr. 2.00	17	0.2
kr. 2.00—2.24	43	0.4
« 2.25—2.49	488	4.7
« 2.50—2.74	1 348	13.1
« 2.75—2.99	1 899	18.4
« 3.00—3.24	2 701	26.3
« 3.25—3.49	1 974	19.2
« 3.50—3.74	1 054	10.2
« 3.75—3.99	382	3.7
« 4.00 og over	389	3.8
I alt	10 295	100.0

Den typiske lønnsgruppe er kr. 3.00—3.24. Mer enn fjerdeparten av arbeiderne kommer i denne gruppen. Men også lønnsgruppen kr. 2.75—2.99 og kr. 3.25—3.49 omfatter et betydelig antall arbeidere, hver omtrent $\frac{1}{2}$ -part. Bare om lag 5 pst. av arbeiderne tjener mindre enn kr. 2.50 pr. time. På den annen side er det bare 7 pst. som tjener over kr. 3.75 pr. time.

Tabell 60 i tabellbilaget viser spredningen i lønningene i de viktigste stillingsgrupper, særskilt for skiftarbeidere og dagarbeidere. En finner her ganske stor ulikhet i de forskjellige grupper.

For Alminnelige produksjonsarbeidere *på skift* er kr. 3.00—3.24 den typiske lønnsgruppe, men også gruppen kr. 2.75—2.99 er sterkt representert. Omtrent 60 pst. av arbeiderne kommer i disse to grupper. Bare 3 pst. tjener under kr. 2.50 og omtrent 8 pst. over kr. 3.50 pr. time. Blant Alminnelige produksjonsarbeidere *på dagtid* er de lavere lønnsgrupper sterkere representert. Omtrent 16 pst. av disse tjener mindre enn kr. 2.50 pr. time.

Gruppen Emballasjearbeidere viser svært liten spredning i fortjenesten. Hele 84 pst. ligger i gruppen kr. 3.00—3.24. Kalkbruddarbeidere er derimot spredt over nesten hele lønnsgruppeskalaen. Her er det f. eks. omtrent 30 pst. som tjener *under* kr. 3.00, men også om lag 30 pst. som tjener *mer* enn kr. 4.00 pr. time. Det er først og fremst den store ulikhet i lønnsnivået ved de forskjellige bedrifter som er årsak til dette. Gruppen Forskjellige driftsarbeidere viser også sterk spredning. Omtrent halvparten av disse arbeidere tjener mellom kr. 3.00 og kr. 3.50 pr. time.

For de tre hovedgrupper av fagarbeidere er den typiske lønnsgruppe kr. 3.25—3.49 for dagarbeiderne, hvor også gjennomsnittet ligger for alle tre grupper. For elektrikere og jernarbeidere er det henholdsvis 25 og 30 pst. som tjener mer enn kr. 3.50 pr. time, mens det av bygningsarbeiderne er hele 42 pst. med så høy fortjeneste. Av elektrikerne *på skift* tjener 70 pst. over kr. 3.50. Av alle fagarbeidere sett under ett er det bare ca. 16 pst. som tjener mindre enn kr. 3.00 pr. time, mens det er 40 pst. av de øvrige voksne arbeidere (hjelparbeidere ekskl.) som tjener under denne grense.

V. Forskjellige tilleggssytelser.

Tilleggssytelser til den løpende kontante arbeidslønn forekommer i større eller mindre omfang i alle næringsgrupper. Disse tilleggssytelser blir gitt i en rekke ulike former. En nevner de mest alminnelige:

Naturalytelser, som fritt eller billig hus, lys og brensel, fri eller billig kost, arbeidstøy, transport og andre varer og tjenester — eller godtgjørelse for slike goder. «*Sosiale*» *ytelser*, som hel eller delvis lønn under sykdom, svangerskap, militærtjeneste — feriegodtgjørelse — tilskudd til forskjellige trygdeinntretninger, pensjonsfond o. a. *Periodiske utbetalinger* av mer eller mindre fast og regelmessig art, som gratiale, tantième o. a.

Den verdi som disse tilleggssytelsene representerer for mottakerne, kan variere fra ganske beskjedne beløp til meget vesentlige tillegg til kontantlønnen. Enhver sammenlikning av lønns- og arbeidsforholdene for ulike grupper av arbeidere og funksjonærer blir ufullstendig og skjev hvis en ikke tar verdien av slike ytelser med i vurderingen. Imidlertid vil det ofte være meget vanskelig å beregne deres verdi på en slik måte at den umiddelbart kan trekkes inn i en slik sammenlikning. Særlig vil dette gjelde de

ren naturalytelser. Men også for tilleggsytelser som for arbeidsgiveren har form av bestemte pengeutlegg eller avsetninger, vil det ofte være vanskelig å finne nettoverdien for mottakeren, iallfall beregnet som et tillegg i en timefortjeneste-statistikk.

Offentlige arbeidere og funksjonærer mottar tilleggsytelser av den art som er nevnt foran, i vesentlig større utstrekning enn privat ansatte lønns-takere. For offentlig ansatte er retten til slike ytelser som regel fastsatt i tariffavtale eller regulativ. For privat ansatte gis de ofte uten å være nevnt i noen lønnsavtale. — Fullstendig oversikt over omfanget og betydningen av slike tilleggsytelser, vil en bare kunne få gjennom en omfattende spesialundersøkelse.

På skjemaet for denne lønnstilling ble det spurt om arbeiderne hadde husleiebidrag, fri bolig o. l., hvor mange av arbeiderne dette gjaldt og den totale verdi av slike ytelser i kvartalet. (Verdien av fritt hus o. l. skulle oppgis etter den pris som var alminnelig på stedet, og det sier seg selv at verdsettingen på denne måte kan bli noe usikker). I tillegg til dette ba en de offentlige bedrifter som tok del i tellingen, om å gi oppgave over beløpet som var utbetalt som lønn under sykdom, militærtjeneste o.l. i tellingskvartalet.

En gir nedenfor en oversikt over de opplysninger en fikk på denne måten.

1. Oversikt over bedrifter som gir fritt eller billig hus, lys o. l., samt husleiebidrag. — Ytelsens verdi i 2. kvartal 1948.

	Jern- og metallindustri					Tek- stil- in- du- stri	Kjem. og elektrokjem. industri	
	I alt	Private bedr.	Stats- banenes verkst.	Forsv. bedr.	Andre off. bedr.		I alt	Glass- verk
Ant. bedr. i alt	1 040	1 009	9	9	13	201	227	6
« « m. ekstraytelser	(38)	(19)	9	9	1	22	18	5
Ant. arb. i alt	55 634	48 559	3 219	3 050	806	15 448	22 096	1 449
« « m. ekstraytelser	4 160	(59)	1 683	2 367	61	140	1 271	986
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Ytelsens verdi 2. kv. 1948, gj.sn. pr. arb. i alt	2.52	(0.13)	26.06	17.42	1.73	0.72	3.37	40.31
Ytelsens verdi 2. kv. 1948, gj.sn. pr. arb. som har ytelse	33.64	(102.97)	49.84	22.45	22.87	79.13	58.65	59.24

For jern- og metallindustrien er oversikten ufullstendig, (de beregnede gjennomsnittstall er derfor satt i parentes) da en ikke fikk tilsvarende opplysninger fra de vel 200 medlemsbedriftene i M.V.L., som beskjeftiger over halvparten av alle arbeidere i tellingen. Likevel må en kunne slutte at naturalytelser av denne art bare forekommer helt unntaksvis ved private bedrifter i jern- og metallindustrien. For de enkelte arbeidere som har slike tilleggsytelser, representerer de betydelige beløp (gjennomsnitt ca. 103 kroner pr. kvartal). Men ytelsenes verdi pr. arbeider, regnet ut i gjennomsnitt for alle arbeidere i jernindustrien, er helt forsvinnende.

Mens disse naturalytelser ved de private bedrifter særlig gis i form av fritt hus, lys o. l., gis de ved de offentlige bedrifter nesten alltid som kontant husleiebidrag. Ved Statsbanenes verksteder betales husleiebidrag

til forsørgere — som lønnes etter de lavere lønnsklasser og som bor i byer — med kr. 200.00 pr. år. Ved Forsvarets verksteder og fabrikker blir husleiebidrag på kr. 90.00 pr. år betalt til forsørgere. I den første gruppen har vel 50 pst. av arbeiderne slikt bidrag, i den siste omtrent 80 pst. Disse tilskudd representerer i gjennomsnitt for alle arbeidere et tillegg til timefortjenesten på ca. 6 øre for Statsbanenes verksteder og ca. 3 øre for Forsvarets bedrifter.

I *tekstilindustrien* har ca. 11 pst. av bedriftene oppgitt at de gir tilleggsytelser i form av fritt hus, lys o. l. eller nedsatt husleie til enkelte av sine arbeidere. Omtrent 1 pst. av alle arbeiderne i tekstilindustrien mottar slike ytelser, og deres verdi pr. arbeider blir derfor helt uvesentlig (mindre enn 1 krone pr. kvartal).

Av bedriftene i gruppen *Kjemisk og elektrokjemisk industri* har omtrent 9 pst. oppgitt at de gir natuerytelser. I alt er det vel 5 pst. av arbeiderne som får slike tilleggsytelser. Innen denne hovedgruppe står glassverkene i en særstilling. Her er bestemmelsen om fritt hus eller husleiegodtgjørelse tatt inn i flere av tariffene, og omtrent 70 pst. av arbeiderne i glassverkindustrien får tilleggsytelser av denne art. Ved utregningen ovenfor er verdien av fritt hus satt lik den husleiegodtgjørelse som bedriftene betaler til de arbeidere de ikke kan skaffe hus. Verdien av disse ytelser blir da i gjennomsnitt for alle arbeidere ved glassverkene ca. 40 kroner i kvartalet. Utregnet pr. arbeidstime for voksne mannlige arbeidere representerer tillegget ca. 10 øre. — Det er ikke like mye husleiegodtgjørelse i alle bedriftene, og satsene varierer etter sivilstand og ansettelsestid. Verdien av fritt hus og husleiegodtgjørelse får således ikke samme virkning på totalfortjenesten i de forskjellige stillinger. Utregnet som gjennomsnitt pr. time utgjør verdien av fritt hus og husleiegodtgjørelse 3 øre for gruppen «andre glasshyttearbeidere» og «innbærere», og 6 øre for de andre stillingene i glasshyttene. For glass-slipere, dekoratører, kontrollører og pakkere utgjør den 3 øre, for maskinbetjening og glass-skjærere 11 øre og for jern- og metallarbeidere 12 øre. I de andre stillinger blir timefortjenesten hevet med 10 øre pr. time om en tar med verdien av fritt hus og husleiegodtgjørelse.

2. Lønn under sykdom o. l. ved offentlige bedrifter i jern- og metallindustrien.

I tariffavtalene, eventuelt lønnsregulativene, for arbeidere ved Politiets bilverksteder, de kommunale sporveiers og forstadsbaners verksteder, Statsbanenes verksteder og ved Telegrafverkets verksted er det bestemmelser om full lønn under sykdom i inntil 3 måneder. Denne rett er gjort avhengig av en viss ansettelsestid, eller av fast ansettelse. Til arbeidere med kort ansettelsestid, eventuelt midlertidige arbeidere, betales som oftest delvis lønn. Ved Forsvarets verksteder og fabrikker og ved Den Kgl. Mynt betales 25 pst. av den faste timelønn i tillegg til sykekassens ytelser ved sykdom som varer minst 14 dager.

Under militærtjeneste betales ved disse offentlige verksteder full lønn til forsørgere og $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{2}$ lønn til ikke forsørgere. Ved permisjon for offentlige og organisasjonsmessige gjøremål blir som regel betalt full lønn.

På neste side har en beregnet verdien av disse ytelser for 3 grupper av offentlige bedrifter. De utbetalte beløp er dividert med det samlede antall arbeidstimer, og en får derved et uttrykk for hva disse sosiale ytelser i gjennomsnitt representerer som tillegg til den ordinære timefortjeneste.

	Antall arbeidere i alt	Utbetalt sykkelønn o. l. i alt	Sykelønn o. l. pr. arbeids-time
		kr.	kr.
Komm. sporveier og baner	678	71.488	0.20
Statsbanenes verksteder	3 219	234.327	0.14
Forsvarets bedrifter	3 050	31.082	0.02

De beløp som er beregnet her, er ikke helt sammenliknbare for de tre bedriftsgrupper da de oppgaver en fikk, var noe uensartede. For de kommunale sporveier omfatter beløpet foruten sykkelønn også lønn under militærtjeneste og annen betalt permisjon, mens det for Statsbanenes verksteder bare gjelder utbetalinger under sykdom. For de militære verksteder representerer beløpet det nevnte *tillegg* som bedriftene betaler ut over de ordinære dagpenger fra trygdekasse, mens arbeiderne i de to første grupper ikke får slike ytelser når bedriftene betaler lønn.

For å finne «*nettoverdien*» av sykkelønn o. l. for de to første grupper, må en trekke fra de beløp som disse arbeidere ellers ville fått utbetalt i dagpenger fra sykekassene. En har imidlertid ikke tilstrekkelige oppgaver til å foreta denne beregning.

VI. Alder og lønn.

1. Aldersgruppens størrelse.

På oppgaveskjemaet ble det spurt om fødselsår. Mange bedrifter har derfor bare oppgitt årstall og ikke fødselsdato. I disse tilfelle har en latt årstallet sett i forhold til 1948 bestemme aldersgruppen, (dvs. at f. eks. alle arbeidere født i 1928 ble regnet for å være 20 år). Da tellingen ble avsluttet pr. 30. juni 1948 har dette ført til en viss forskyvning *oppover* i aldersgruppene. I en del tilfelle har en vært i stand til å bestemme aldersgruppen ved hjelp av den oppgitte timelønn, men helt nøyaktige blir tallene ikke ved denne fordeling. I hvert fall må en gå ut fra at antallet i laveste aldersgruppe er for *lite*.

Alderssammensetningen i et lands *hele* ervervsbefolkning blir bestemt først og fremst av forholdet mellom aldersklassene i den totale befolkning og av det antall som til enhver tid går ut av ervervslivet av andre grunner enn alder (særlig kvinner ved giftermål). — Innen en enkelt industrigren vil det innbyrdes forhold mellom arbeidernes aldersgrupper på et bestemt tidspunkt også være avhengig av en rekke andre forhold. De viktigste er: det *behov* for arbeidskraft vedkommende industrigren har hatt til de ulike tider, som henger sammen med konjunkturer, teknisk og økonomisk utvikling o. a., — *tilbudet* av arbeidskraft til de forskjellige tider, som særlig påvirkes av lønns- og arbeidsforholdene innen denne bestemte industrigren i forhold til andre områder av ervervslivet. — Ulikhet i aldersstrukturen mellom forskjellige industrigrupper vil også være bestemt av opplæringsforholdene: Rekrutteringen til egentlig fagarbeid vil hovedsakelig foregå ved en læreguttordning (enkelte lønnsavtaler fastsetter også en maksimal

alder for å bli tatt inn som læregutt). I «spesial»-, «hjelpe»- og «grov-arbeid», hvor bare kort opplæringstid er nødvendig, kan derimot som regel eldre arbeidere langt lettere komme inn.

Sirkulasjonen i arbeidskraften (overgang både fra bedrift til bedrift innen samme industri, og flytting fra en industrigrupen eller næringsgruppe til en annen) som har vært en alvorlig produksjonshemmende faktor etter krigen, har en ikke kunnet belyse gjennom denne lønnsstilling.

Tabellen nedenfor viser arbeidernes fordeling på de forskjellige aldersklasser innen de tre industrigrupper som denne telling omfatter. Da aldersgruppene i tabellen spenner over et forskjellig antall år, har en for å lette sammenlikningen regnet ut også det gjennomsnittlige antall arbeidere i hver årsklasse.

Aldersgrupper	Jern- og met.industri			Tekstilindustri			Kjem. og elektrokjem. industri		
	Antall arb.	Pst. arb.	Gj.sn. antall pr. årskl.	Antall arb.	Pst. arb.	Gj.sn. antall pr. årskl.	Antall arb.	Pst. arb.	Gj.sn. antall pr. årskl.
<i>Menn:</i>									
Under 17 år	944	1.8	-	93	1.8	-	300	1.5	-
17—18 «	2 244	4.3	1 122	189	3.7	95	505	2.5	253
19—20 «	2 535	4.9	1 268	235	4.6	118	646	3.2	323
21—24 «	5 257	10.1	1 314	529	10.3	132	1 561	7.8	390
25—29 «	8 561	16.4	1 712	734	14.3	147	2 731	13.6	546
30—39 «	13 375	25.7	1 338	1 268	24.7	127	5 432	27.0	542
40—49 «	9 131	17.5	913	1 038	20.3	104	4 319	21.4	431
50—59 «	6 456	12.5	646	615	12.0	62	3 078	15.3	307
60—69 «	3 032	5.8	303	351	6.9	35	1 421	7.1	142
Over 70 «	526	1.0	-	71	1.4	-	127	0.6	-
I alt	52 061	100.0	-	5 123	100.0	-	20 120	100.0	-
<i>Kvinner:</i>									
Under 17 år	95	2.7	-	500	4.8	-	105	3.0	-
17—18 «	257	7.2	129	745	7.2	373	294	8.5	146
19—20 «	388	10.9	194	1 040	10.0	521	315	9.1	156
21—24 «	650	18.2	138	1 727	16.7	432	570	16.4	142
25—29 «	738	20.6	128	1 529	14.8	306	580	16.7	115
30—39 «	766	21.3	77	1 911	18.4	191	721	20.7	71
40—49 «	406	11.4	41	1 632	15.7	163	541	15.6	54
50—59 «	208	5.8	21	919	8.9	91	264	7.6	26
60—69 «	63	1.8	6	323	3.1	32	74	2.1	7
Over 70 «	2	0.1	-	41	0.4	-	10	0.3	-
I alt	3 573	100.0	-	10 367	100.0	-	3 474	100.0	-

Oppstillingen viser en tydelig forskjell i aldersfordelingen for menn og kvinner, og temmelig ensartet i alle tre grupper: Mens 60—70 pst. av de mannlige arbeidere er over 30 år, er det bare 40—45 pst. av kvinnene som har så høy alder. Hovedårsaken er åpenbart at et stort antall kvinner slutter sitt arbeid når de gifter seg.

For menn finner en det største gjennomsnittlige antall pr. årsklasse i aldersgruppen 25—29 år, mens de største årsklasser for kvinner er i gruppen 19—20 år. Og mens det av mannlige arbeidere er flere pr. årsklasse i 30—39 årsalderen enn i 19—20 årsalderen, er kvinnes antall pr. årsklasse i 30—39 årsgruppen mindre enn halvparten av hva det er i 19—20 årsgruppen.

Jern- og metallindustrien og tekstilindustrien har en nokså ensartet alderssammensetning for de *mannlige* arbeidere. Det prosentvise antall arbeidere under 30 år er henholdsvis ca. 38 og 35 pst., mens antallet over 50 år er ca. 19 pst. og ca. 20 pst. — Sysselsettingen i disse to industrigrupper har hatt en helt ulik utvikling i den siste 10-årsperioden. Mens arbeidertallet i jernindustrien, etter Arbeidsdirektoratets statistikk, våren 1948 lå ca. 70 pst. høyere enn vinteren 1939—40, var arbeidertallet i tekstilindustrien bare økt med ca. 10 pst. i samme tidsrom. Regulært skulle dette ha ført til en vesentlig yngre alderssammensetning i jernindustrien enn i tekstil, Når forskjellen er så liten, må det henge sammen med at den nye arbeidskraft til jernindustrien i stor utstrekning er rekruttert fra de eldre aldersklasser. — Sysselsettingen i tekstilindustrien gikk betydelig tilbake i løpet av krigen, slik at det også her har vært en sterk stigning i arbeidertallet regnet fra våren 1945 (ca. 60 pst.). Tilgangen på mannlige arbeidskraft til tekstilindustrien etter krigen har derfor sannsynligvis i større grad enn i jernindustrien bestått av unge arbeidere.

I kjemisk- og elektrokjemisk industri var ca. 28 pst. av de mannlige arbeidere under 30 år sommeren 1948, altså vesentlig mindre enn i jern- og metallindustrien. Arbeidertallet i denne gruppen var da også økt med bare ca. 30 pst. fra 1939, mot som nevnt ca. 70 pst. i jernindustrien.

For de *kvinnelige* arbeidere er aldersfordelingen også en del forskjellig i de tre industrigrupper. Jern- og metallindustrien har forholdsvis flest kvinner i de yngre aldersgrupper — ca. 60 pst. under 30 år, mot ca. 54 pst. i tekstil og kjemisk. Forklaringen er her åpenbar: sysselsettingen av kvinner i jern- og metallindustrien økte fra våren 1945 til nær det 3-dobbelte våren 1948.

Det har i årene etter krigen vært stor tilgang på kvinner til tekstilindustrien, men en kan ikke her fastslå fra hvilke aldersklasser denne tilgang er kommet. Antakelig har det mest vært unge kvinner (16—17 åringer), men det tellingen viser om tallet av uøvde arbeidere i de viktigste stillinger, tyder på tilgang også fra noe eldre aldersklasser. — Selv med det økende arbeidertall i tekstilindustrien har det likevel vært vanskelig å få dekket behovet for kvinnelig arbeidskraft. Det er særlig av denne grunn at spørsmålet om hvordan en i større utstrekning kan gjøre det mulig for gifte kvinner å ta industriarbeid, er tatt opp.

En merker seg ellers at tekstilindustrien, som en typisk kvinneindustri, har et forholdsvis større antall kvinner i de høyeste aldersgrupper enn de to andre industrigrupper (12.4 pst. over 50 år, mot 7.7 pst. i jernindustrien og 10.0 pst. i kjemisk industri).

Det kan ha en viss interesse å sammenlikne aldersfordelingen innen de tre industrigrupper våren 1948 med aldersfordelingen slik den går fram av folketellingen 1930. Aldersgruppene i folketellingens tabeller avviker litt fra lønnstillingens, men dette er ikke av vesentlig betydning ved oppstillingen nedenfor. En har beregnet fordelingen på aldersgrupper for *mannlige* arbeidere i jernindustrien og kjemisk industri og for de *kvinnelige* arbeidere i tekstilindustrien.

Aldersgrupper 1)	Jern- og met. industri Menn		Kjemisk industri Menn		Tekstil- industri Kvinner	
	1930	1948	1930	1948	1930	1948
	pst.	pst.	pst.	pst.	pst.	pst.
Under 21 år	16.4	11.0	11.6	7.2	25.4	22.0
21—29 (30) år	29.0	26.5	28.6	21.4	35.5	31.5
30 (31)—49 (50) år	38.7	43.2	44.2	48.4	26.1	34.1
50 (51) år og over	15.9	19.3	15.6	23.0	13.0	12.4
I alt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1) Tallene i parentes viser aldersgrupperingen ved folketellingen 1930.

For alle tre industrigrener er de yngste aldersklasser forholdsvis mindre i 1948 enn i 1930, til tross for at de yngre aldersgrupper i 1930 antakelig var relativt mindre enn «normalt», da den økonomiske krisen allerede hadde ført til en betydelig ledighet som sterkere rammet de yngre enn de eldre aldersgrupper. Denne forskyvning i alderssammensetningen skyldes først og fremst den forandring som er foregått i aldersstrukturen for den totale befolkning på grunn av fødselsnedgangen de siste 30—40 år.

Aldersfordelingen i de ulike stillingsgrupper er beregnet i tabellbilaget i oppstillinger under hver industrigruppe.

Jern- og metallindustrien. En vil her bare peke på den ulike alderssammensetning som en finner for en del av de viktigste fagarbeiderstillinger, og som går fram av tabellen nedenfor.

Stillingsgrupper	Prosent av arbeiderne		
	under 30 år	30—49 år	50 år og over
Radiomontører	48.6	48.6	2.8
Flymekanikere	47.8	50.6	1.6
Bilmekanikere	42.7	48.5	8.8
Sveisere	39.7	53.1	7.2
Viklere, montører	38.2	49.2	12.6
Instrumentmakere	35.4	48.5	16.1
Dreiere, borere o. l.	32.8	42.2	25.0
Modellsnekkere	26.7	43.5	29.8
Karosserimakere	24.9	59.5	15.6
Verktøymakere, filere	23.1	46.2	30.7
Formere, kjernemakere	21.4	39.2	39.4
Platearbeidere	20.9	50.7	28.4
Båtbyggere, tømmere	16.0	49.0	35.0
Beslageriarbeidere	15.9	51.2	32.9
Smeder	14.5	46.5	39.0
Klinkere, dikkere	12.9	49.7	37.4
Kjelesmeder	6.1	58.5	35.4

Den ulike alderssammensetningen her vil først og fremst være bestemt av den alminnelige ekspansjon og tekniske utvikling innen de ulike deler av jern- og metallindustrien, og av lønns- og arbeidsforholdene for de ulike stillingsgrupper.

Gruppene *Radiomontører, Fly- og Bilmekanikere* representerer fag som har vokst fram den siste menneskealder, og en finner derfor hovedmassen av arbeiderne i de yngre aldersklasser. På den annen side har en f. eks. gruppen *Smeder*, hvis arbeidsområde etter hvert er blitt innskrenket gjennom den tekniske utvikling og derfor har liten tilgang på yngre arbeidere. *Plateverkstedets fagarbeidere* (platearbeidere, klinkere, kjelesmeder) har også en alderssammensetning hvor storparten ligger i de eldre aldersklasser. Her spiller arbeidsforholdene en avgjørende rolle. Dette er fag med tungt arbeid, som i mindre utstrekning enn f. eks. maskinverkstedet får tilgang på læregutter. Rekruttering til plateverkstedet skjer ofte ved at hjelpearbeidere, etter lengre øvelse i faget, blir anerkjent som fagarbeidere.

For læregutter (med og uten kontrakt) var alderssammensetningen slik:

Alder	Antall	Prosent
Under 17 år	625	14.6
17 «	770	18.0
18 «	900	20.9
19—20 «	1 226	28.6
21—24 «	594	13.8
25—29 «	138	3.3
Over 30 «	35	0.8
I alt	4 288	100.0

Tekstilindustrien. Aldersfordelingen for de viktigste grupper innen tekstilindustrien er vist nedenfor:

	Spinneri- arbeidere		Veveri- arbeidere		Trikotasje- arbeidere		Etterbehandl.- arbeidere	
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
<i>Voksne menn:</i>								
Under 21 år	63	7.3	56	7.3	14	7.1	26	3.2
21—29 «	272	31.3	278	36.3	63	32.0	176	21.6
30—49 «	412	47.5	319	41.5	99	50.2	422	51.7
50 år og over	121	13.9	114	14.9	21	10.7	191	23.5
I alt	868	100.0	767	100.0	197	100.0	815	100.0
<i>Voksne kvinner:</i>								
Under 21 år	635	20.3	421	17.9	460	18.5	118	16.5
21—29 «	1 124	35.9	832	35.3	794	32.0	194	27.1
30—49 «	1 049	33.5	787	33.5	933	37.6	271	37.9
50 år og over	322	10.3	314	13.3	294	11.9	132	18.5
I alt	3 130	100.0	2 354	100.0	2 481	100.0	715	100.0

For kvinnelige arbeidere viser det seg at av spinneriarbeidere er det relativt flest i de yngre aldersklasser, mens det av veveriarbeidere og særlig av arbeidere ved etterbehandling er flere i de høyere aldersklasser. Av menn finner en av arbeidere ved etterbehandling (vaskeri, farger, appreturarbeidere etc.) flest i høyere alder, mens det av spinneri- og veveriarbeidere er forholdsvis flere yngre.

Kjemisk og elektrokjemisk industri. Tabellen nedenfor viser aldersfordelingen for de mannlige arbeidere i de forskjellige undergrupper innen Kjemisk industri:

Sysselsatte mannlige arbeidere i:

Aldersgrupper	Sementfabrikker		Keramisk industri		Glassverk		Olje- fettraffinerier		Såpefabrikker	
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
Under 21 år ..	58	4.5	144	15.3	168	12.7	18	1.9	26	5.7
21—29 « ..	282	22.0	201	21.3	255	19.2	124	13.1	120	26.4
30—49 « ..	605	47.2	416	44.1	618	46.5	514	54.4	223	49.0
50 år og mer ..	337	26.3	182	19.3	287	21.6	289	30.6	86	18.9
I alt	1 282	100.0	943	100.0	1 328	100.0	945	100.0	455	100.0

Aldersgrupper	Gummiv.-fabrikker		Div. kjem. industri		Elektrokjem. industri		I alt			
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.		
Under 21 år ..	216	11.4	115	4.8	706	6.5	1 451	7.2		
21—29 « ..	556	29.5	498	20.9	2 255	20.7	4 291	21.3		
30—49 « ..	910	48.2	1 225	51.3	5 241	48.1	9 752	48.5		
50 år og mer ..	205	10.9	550	23.0	2 690	24.7	4 626	23.0		
I alt	1 887	100.0	2 388	100.0	10 892	100.0	20 120	100.0		

Det er en påfallende forskjell i alderssammensetningen innen disse 8 industrigrupper. Mens det ved Olje- og fettraffineriene bare er 15 pst. av arbeiderne under 30 år og 2 pst. under 21 år, er det ved Gummivarefabrikker og i Keramisk industri henholdsvis 41 pst. og 33.7 pst. under 30 år. Olje- og fettraffineriene har for øvrig i forhold til de andre gruppene det største relative antall arbeidere i mellomklassene 30—49 år (54 pst.) og det langt største antall over 50 år (ca. 31 pst.). Innen de andre gruppene avviker aldersfordelingen mindre fra gjennomsnittet for hele gruppen kjemisk industri.

Når det forholdsvis antall arbeidere under 21 år er så stort i keramisk industri og ved glassverkene, er dette først og fremst et uttrykk for at rekrutteringen her hovedsakelig skjer gjennom en læreguttordning, mens de øvrige grupper i stor utstrekning kan ta inn eldre arbeidere som uten vesentlig øvelse går inn i produksjonen.

En har innledningsvis nevnt de viktigste faktorer som virker inn på aldersfordelingen i en bestemt industrigruppe. Uten å ha helt sammenliknbare tall for tidligere år er det imidlertid vanskelig å påvise årsaksammenhengen i mange tilfelle. For de forskjellige grupper innen Kjemisk og elektrokjemisk industri synes det iallfall som om lønnsforholdene har spilt liten rolle for rekrutteringen av unge arbeidere. Således har sementfabrikkene, med det høyeste lønnsnivå, relativt færre unge arbeidere enn gjennomsnittlig i kjemisk industri. I Keramisk industri, men lavt lønnsnivå, har arbeiderne en relativt ung alderssammensetning. Gummivarefabrikkene har derimot både et høyt lønnsnivå og en meget ung aldersfordeling.

Ser en på de enkelte arbeidsstillinger innen de forskjellige grupper av kjemisk industri, finner en ofte ulik alderssammensetning. Her spiller særlig det forhold inn at arbeiderne etter hvert som de oppnår erfaring innenfor fabrikk, blir overført til bestemte stillinger med vanskeligere og mer ansvarsfullt arbeid.

2. Fortjenesten i de ulike aldersgrupper.

Når det gjelder sammenhengen mellom alder og fortjeneste, vil en regelmessig ha å gjøre med flere bestemmende faktorer. Hvis en holder seg til industriarbeidere, må en i alminnelighet regne med at arbeidernes erfaring og dyktighet øker med alderen, men i ulik grad for de forskjellige fag og yrker. I minstelønnsfag betinger dette vanligvis både høyere stipulert timelønn og en større fortjeneste på akkord. For normallønnsfag, hvor timelønnen er fast, virker ikke den førstnevnte faktor. For begge grupper gjelder imidlertid at eldre arbeidere ofte blir satt til arbeid som i seg selv gir større fortjeneste enn annet arbeid i bedriften (mer akkord og «bedre» akkorder), dels fordi det krever større øvelse og erfaring, men ofte også som en belønning for «lang og tro tjeneste». — I de høyeste aldersklasser må en vente at forskjellig fysisk og psykisk svekkelse vil føre til mindre arbeidsprestasjoner og til nedgang i fortjenesten, særlig for grupper med vesentlig akkordlønt arbeid.

Disse faktorer vil virke inn på fortjenesten i ulik grad ettersom en har å gjøre med mer eller mindre «kvalifisert» arbeid (fag-, spesial-, hjelpearbeid), og arbeid som virker mer eller mindre slitende.

Oppstillingen nedenfor viser timefortjenesten i de forskjellige aldersgrupper for *mannlige produksjonsarbeidere* (for Kjemisk industri for alle voksne menn). For jern- og metallindustrien, som vesentlig har minstelønte grupper, er også den stipulerte timelønn beregnet.

Aldersgrupper	Jern- og metallindustri			Tekstilindustri		Kjem. og el.kjem. industri	
	Antall arb.	Stip. lønn	Timefortj.	Antall arb.	Timefortj.	Antall arb.	Timefortj.
		kr.	kr.		kr.		kr.
<i>Voksne menn, prod.arb.:</i>							
19—20 år	995	2.00	2.48	200	2.30	581	2.70
21—24 «	4 253	2.16	2.74	440	2.48	1 539	2.92
25—29 «	7 557	2.28	2.96	574	2.62	2 707	3.10
30—39 «	11 283	2.35	3.10	938	2.67	5 335	3.14
40—49 «	7 198	2.33	3.14	726	2.76	4 173	3.17
50—59 «	5 079	2.37	3.15	405	2.73	2 952	3.14
60—69 «	2 349	2.33	3.05	210	2.63	1 357	3.02
Over 70 «	377	2.28	2.89	50	2.56	122	2.79
I alt	39 091	2.30	3.03	3 543	2.65	18 766	3.10

Alle tre industrigrupper viser stigende fortjeneste med stigende alder inntil en toppsats mellom 40 og 60 år, derpå en del nedgang, særlig for aldersgrupper over 70 år. Den sterke stigning i fortjenesten i de laveste aldersgrupper skyldes først og fremst de tariffbestemte tillegg til begynnersatsene etter ett eller flere år, som gjelder for omtrent alle arbeidere i jernindustrien og tekstilindustrien og mange av gruppene i kjemisk industri (se omtalen av tariffavtalene). Da alle arbeidere i tekstilindustrien og de aller fleste grupper også i kjemisk og elektrokjemisk industri er normallønte, må den videre stigning i timefortjenesten med stigende alder for disse grupper først og fremst skyldes større akkordfortjeneste og mer akkordlønt arbeid. For jernindustrien, med hovedsakelig minstelønte arbeidere, spiller også økningen av timelønnen inn: Den stipulerte lønn øker med 35 øre til aldersgruppen 30—39 år og holder seg senere stort sett uforandret.

Økningen i timefortjenesten med stigende alder er av denne grunn, som en kunne vente, atskillig større i jernindustrien (67 øre) enn i tekstilindustrien (46 øre) og i kjemisk industri (47 øre). Tabellen synes også å vise at de mannlige arbeidere i jernindustrien gjennomgående når sin største fortjeneste i en høyere alder (50—59 år) enn arbeiderne i de to andre industrigrupper (40—49 år).

Aldersgrupper	Jern- og metallindustri			Tekstilindustri		Kjem. og el.kjem. industri	
	Antall arb.	Stip. lønn	Timefortj.	Antall arb.	Timefortj.	Antall arb.	Timefortj.
<i>Voksne kv., prod.arb.:</i>		kr.	kr.		kr.		kr.
17—18 år	-			744	1.62	305	1.73
19(18)—20 år ¹⁾	524	1.50	1.87	1 039	1.71	311	1.83
21—24 år	647	1.58	2.04	1 724	1.81	564	1.90
25—29 «	730	1.61	2.17	1 525	1.87	571	1.94
30—39 «	752	1.63	2.19	1 895	1.90	709	2.00
40—49 «	388	1.66	2.17	1 618	1.91	529	1.96
50—59 «	193	1.72	2.22	905	1.88	257	1.95
60—69 «	55	1.70	2.13	318	1.82	74	1.89
Over 70 «	2	1.72	2.28	40	1.74	10	1.82
I alt	3 291	1.61	2.10	9 808	1.84	3 330	1.92

¹⁾ For jern- og metallindustrien 18—20 år.

Sammenhengen mellom alder og fortjeneste for kvinnelige arbeidere er omtrent lik de en fant i tabellen for mannlige arbeidere. Også her synes den maksimale timefortjeneste å bli nådd i en høyere alder i jernindustrien enn i de to andre industrigruppene. Forskjellen mellom laveste og høyeste fortjenestesats er for kvinner i alle grupper mye mindre enn for menn, målt med absolutte tall. Også relativt er stigningen vesentlig større for menn enn for kvinner i jernindustrien, men omtrent den samme i tekstil og kjemisk industri.

I tabellbilaget vil en finne timefortjenesten i de ulike aldersklasser beregnet for de viktigste stillingsgrupper. Her vil en bare nevne enkelte sædrag ved de tre industrigruppene:

Den maksimale fortjeneste blir nådd i samme alder for fag-, spesial- og hjelpearbeidere (50—59 år). Dette er noe påfallende da en skulle vente at hjelpe- og spesialarbeid, som er lært i løpet av meget kortere tid enn fagarbeidet, ga maksimumsfortjeneste i ganske ung alder. Av samme grunn er det også noe uventet at «lønnsøkingen» med alderen — (regnet fra aldersgruppen 21—24 år for fagarbeidere og fra 19—20 år for spesialarbeidere og hjelpearbeidere) — er 34 øre for fagarbeiderne, mot hele 59 øre for spesialarbeiderne og 52 øre for hjelpearbeiderne. Riktignok er det blant fagarbeiderne en del normallønte grupper, men dette gir ikke hele forklaringen. Når spesialarbeiderne har så sterk lønnsøking antar en at det særlig skyldes to forhold: For det første vil de eldre og mer allsidig erfarne spesialarbeidere ofte bli satt til maskiner eller arbeid som gir høyere fortjeneste. For det annet har den utjavnende lønnspolitikk de senere årene ført til en større lønnsøking for spesial- og hjelpearbeidere enn for fagarbeidere. Spesialarbeiderne har den samme gjennomsnittlige maksimumsfortjeneste — kr. 3.20 — som for fagarbeiderne. Derimot er begynnerfortjenesten for

spesialarbeidere i alder 19—20 år vesentlig lavere enn begynnerfortjenesten i alder 21—24 år for fagarbeidere.

Ser en på de forskjellige fagarbeiderstillinger, synes det som om fagarbeidere med relativt tungt arbeid (smeder, platearbeidere, klinkere) og arbeidere med usunt arbeid (støperiarbeidere) når toppfortjeneste i tidligere alder enn de øvrige grupper. — Ellers er det meget stor forskjell mellom de forskjellige stillinger når det gjelder lønnsstigningens størrelse med alderen, fra *karosseriarbeidere* med en øking på 14 øre, til *smeder* med en stigning på 77 øre. Her vil både akkordarbeidets omfang og øvelsens betydning for arbeidsresultatet spille inn.

For spesialarbeiderne finner en også stor forskjell mellom de ulike grupper i lønnsøkningens størrelse med alderen. For spesialarbeidere ved jern- og valseverk ligger maksimumsfortjenesten bare 5 øre høyere enn fortjenesten i begynnergruppen 19—20 år. Årsaken er at produksjonens art betinger fellesakkord for det meste av arbeidet i disse bedriftene. Spesialarbeidere i støperier og ved blikkemballasjefabrikker har derimot 55 øres lønnsøkning — ved sykkelfabrikkene hele 91 øre. Her er individuelle akkorder alminnelige, og dessuten er det som regel praksis at de eldre arbeidere får det mest krevende og best lønte arbeid.

Tekstilindustrien. Timefortjenesten i de fleste stillingsgrupper for mannlige arbeidere varierer med alderen omtrent som for voksne menn i alt, men i enkelte grupper er det en mer ujamn bevegelse. De største grupper — spinneri- og veveriarbeidere og arbeidere ved etterbehandling — viser følgende variasjon med alderen:

Aldersgrupper	Timefortjeneste — voksne menn		
	Spinneri- arbeidere	Veveri- arbeidere	Etterbehandl.- arbeidere
	kr.	kr.	kr.
19—20 år	2.34	2.33	2.17
21—24 «	2.62	2.45	2.43
25—29 «	2.69	2.65	2.58
30—39 «	2.71	2.83	2.59
40—49 «	2.86	2.91	2.67
50—59 «	2.89	2.91	2.58
60—69 «	2.71	2.80	2.63
70 år og mer	2.51	2.91	2.50
I alt	2.72	2.73	2.58

For spinneri- og veveriarbeidere er differansen mellom høyeste og laveste fortjeneste større enn for mannlige tekstilarbeidere under ett (55 og 58 øre mot 46 øre). Blant veveriarbeiderne viser *stolstillerne* en meget stor variasjon med alderen, men dette er noe misvisende da fortjenesten i de yngste aldersgrupper gjelder uøvde stolstillermedhjelpere. Arbeidere ved etterbehandling viser en uregelmessig variasjon med alderen, men gruppen er meget uensartet sammensatt. Mens vaskeriarbeiderne når topplønn i forholdsvis tidlig alder, har fargeriarbeiderne og valkerne stigende fortjeneste til henholdsvis 40—49 og 50—59 årsalderen. Den faglige dyktighet spiller en stor rolle her.

For *kvinnelige* arbeidere er det i de store stillingsgrupper en jamn stigning etter alder, men maksimumsfortjenesten faller ikke i samme aldersgrupper.

Aldersgrupper	Timefortjeneste — voksne kvinner			
	Spinneri- arbeidere	Veveri- arbeidere	Trikotasje- arbeidere	Etterbehandl.- arbeidere
	kr.	kr.	kr.	kr.
17—18 år	1.62	1.65	1.60	1.62
19—20 «	1.76	1.69	1.66	1.69
21—24 «	1.84	1.82	1.80	1.71
25—29 «	1.90	1.87	1.88	1.81
30—39 «	1.94	1.93	1.88	1.85
40—49 «	1.88	1.97	1.93	1.90
50—59 «	1.86	1.93	1.93	1.83
60—69 «	1.77	1.88	1.85	1.72
70 år og mer	1.67	1.82	1.85	1.68
I alt	1.84	1.86	1.83	1.79

Enkelte viktige stillinger skiller seg ut derved at de har topplønn i andre grupper enn totalbildet viser, eller at de har særlig stor avstand mellom laveste og høyeste fortjeneste, f. eks. strikkersker med en differanse på 60 øre. Strikkersker er imidlertid ikke en ensartet gruppe. Arbeidet er forskjellig etter arten av de maskiner de betjener.

Kjemisk og elektrokjemisk industri. Tabellen nedenfor viser timefortjenesten for de ulike aldersklasser innen undergruppene av Kjemisk industri. Sammenhengen mellom alder og fortjeneste for de forskjellige arbeidsstillinger vil en finne i tabellbilaget.

Aldersgrupper	Timefortjeneste — voksne menn								
	Sement- fabrikker	Keramisk industri	Glassverk	Olje-, fett- raffinerier	Såpe-, lys- fabrikker	Gummivare- fabrikker	Diverse kjemisk industri	Elektrokjem. storindustri	Kjemisk industri i alt
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
19—20 år	2.74	2.31	2.45	2.83	2.45	2.69	2.51	2.81	2.70
21—24 «	3.25	2.66	2.74	2.90	2.71	2.86	2.78	3.00	2.92
25—29 «	3.41	2.94	2.87	3.00	2.67	3.24	2.81	3.15	3.10
30—39 «	3.49	2.95	2.91	3.06	2.86	3.35	2.86	3.18	3.14
40—49 «	3.40	2.78	3.04	3.06	2.85	3.45	2.89	3.23	3.17
50—59 «	3.44	2.71	2.98	3.02	2.95	3.28	2.88	3.20	3.14
60—69 «	3.45	2.66	2.88	3.04	2.63	3.02	2.77	3.07	3.02
70 år og mer	2.58	2.61	2.80	3.10	2.64	3.21	2.74	2.77	2.79
I alt	3.42	2.80	2.92	3.03	2.78	3.25	2.85	3.16	3.10

Sementfabrikker. Sementarbeidere når toppfortjeneste i aldersgruppen 30—39 år, altså tidligere enn gjennomsnittet for Kjemisk- og elektrokjemisk industri, som er 40—49 år. Det samme går igjen for de fleste stillinger innen denne industrigruppe. For øvrig er det for mange stillingsgrupper en uregelmessig variasjon i fortjenesten etter alder. Hjelpearbeidere i sementfabrikkene når toppfortjeneste allerede i 25—29 årsalderen, og har senere synkende fortjeneste.

Keramisk industri. De fleste bedriftene har minstelønn, og en finner derfor en sterkere stigning i fortjenesten med økende alder enn det gjennomsnittlige for hovedgruppen Kjemisk industri: for mannlige arbeidere

64 øre mot gjennomsnittlig 27 øre. Høyeste fortjeneste blir også her nådd i forholdsvis ung alder (30—39 år), både for menn og kvinner, og senere synker fortjenesten jamt. Fordelingen på de enkelte stillinger sier lite da det blir så få arbeidere i hver gruppe.

Glassverk. Glassverkarbeiderne sett under ett, når den maksimale timefortjeneste i alderen 40—49 år. Dette gjelder også for de fleste stillingsgrupper blant disse arbeidere, bortsett fra *glassshyttemestrene* og *oppblåserne* som har stigende fortjeneste helt til og med gruppen 60—69 år.

Olje- og fettraffinerier. Gruppen (normallønnsfag) viser mindre lønnsøkning med alderen enn de de øvrige grupper i kjemisk industri. Fra aldersklassen 25—29 år stiger fortjenesten bare uvesentlig og holder seg omtrent på samme nivå helt til høyeste alder.

Såpefabrikker. På tross av bare normallønte arbeidere finner en sterk stigning i fortjenesten med alderen (50 øre for menn). Toppfortjeneste nås i en forholdsvis høy aldersgruppe — 50—59 år for menn, og 60—69 år for kvinner.

Gummivarefabrikker. Toppfortjenesten blir nådd i aldersgruppen 40—49 år for menn og 30—39 år for kvinner. Senere er det sterk nedgang i fortjenesten for menn, mens den for kvinner holder seg omtrent uforandret i alle høyere aldersgrupper. Økingen fra laveste aldersgrupper for voksne arbeidere er meget stor — (76 øre for menn og 38 øre for kvinner) tross normallønnsstiffer. Det er hovedsakelig større anvendelse av akkordarbeid i de høyere aldersgrupper som gjør utslaget.

Diverse kjemisk industri. Ser en bort fra den fåtallige gruppen 19—20 år er det meget liten variasjon i fortjenesten med alderen. Gjennomsnittsfortjenesten nås i ung alder både av menn og kvinner, når en ser gruppen under ett. For de enkelte stillinger finner en imidlertid atskillig forskjell. *Fargearbeidere* har således sterkt økende fortjeneste fram til aldersklassen 40—49, mens *olje- og linkokere* når toppen i 25—29 årsalderen. *Sprengstoff- og fyrstikkerarbeidere* når høyeste fortjeneste i gruppen 60—69 år for menn, og også for kvinnelige arbeidere i denne industri holder fortjenesten seg omtrent uforandret helt til høyeste alder.

Elektrokjemisk storindustri. Det er en vesentlig forskjell i fortjenestens variasjon med alderen for fagarbeiderne, som stort sett er minstelønte, og de øvrige arbeidere, som har normallønn. Toppfortjenesten ligger for begge grupper i aldersklassen 40—49 år. Men mens fortjenesten for *fagarbeiderne* sett under ett stiger med 32 øre fra laveste gruppe, er økingen for de *alminnelige produksjonsarbeidere* bare 11 øre, og for disse synker fortjenesten etter 50-årsalderen bare uvesentlig. Gruppen *Kalkbruddarbeidere* og *Stein-, jord- og tomtarbeidere* har den høyeste fortjeneste i alderklassene mellom 19 og 24 år. Senere har fortjenesten en *synkende* tendens. Dette henger naturlig sammen med at disse grupper vesentlig er lønt etter akkord, og at den fysiske styrke spiller stor rolle for arbeidsprestasjonen.

VII. Lønnsnivået i ulike landsdeler.

Ved bearbejdingen av oppgavene for jern- og metallindustrien og tekstilindustrien har en foretatt en gruppering av bedriftene etter landsdel. En tilsvarende bearbejding er ikke gjort for hovedgruppen Kjemisk industri da antallet av noenlunde ensartede bedrifter her er så lite.

De gjennomsnittstall en får ved en slik geografisk gruppering, vil riktignok gi uttrykk for det faktiske forhold at lønnsnivået for arbeidere i en bestemt industrigrupp varierer fra landsdel til landsdel. Men en kan ikke uten videre gå ut fra at denne forskjell skyldes bedriftenes beliggenhet alene. En rekke andre lønnsbestemmende faktorer, som organisasjons- og tariff-forhold — bedriftenes størrelse og tekniske utstyr som kan betinge ulik grad av lønnsomhet — og andre forhold, vil alltid spille inn.

De fortjenestetall en er kommet til ved denne landsdelgruppering må heller ikke tas som et uttrykk for det alminnelige lønnsnivå for industriarbeidere i et bestemt distrikt, selv om jern- og metallindustrien og tekstilindustrien i mange landsdeler sysselsetter en vesentlig del av industriarbeiderne. En kan heller ikke bruke tallene som mål for forskjellen i real-lønn og levestandard i de ulike landsdeler, da de alminnelige levekostnader, skatteutgifter o. l. varierer fra distrikt til distrikt.

1. Jern- og metallindustrien.

Oppstillingen nedenfor viser gjennomsnittsførtjenesten for voksne menn og kvinner (produksjonsarbeidere) i de forskjellige deler av landet.

Landsdel	Antall bedrifter	Voksne menn		Voksne kvinner	
		Antall	Timefortjeneste	Antall	Timefortjeneste
			kr.		kr.
Oslo	306	11 063	3.20	1 497	2.24
Drammen	24	987	3.08	101	2.12
Østfold—Vestfold	128	6 999	2.99	349	2.05
Østlandet ellers	136	7 002	3.11	718	2.08
Sørlandet	74	1 727	2.78	27	1.67
Stavanger	32	1 286	2.82	173	1.80
Bergen	72	2 539	2.97	141	1.90
Vestlandet ellers	163	4 431	2.77	121	1.87
Trondheim	40	1 915	3.16	166	1.90
Trøndelag ellers	20	235	2.49	-	-
Nord-Norge	45	907	2.75	-	-
I alt	1 040	39 091	3.03	3 293	2.10

Både for menn og kvinner viser Oslo den høyeste timefortjeneste, ca. 6 pst. over gjennomsnittet for hele landet. Men Drammen, Østlandet ellers og Trondheim ligger bare uvesentlig lavere. I disse tre distrikter er et relativt stort antall av jern- og metallarbeiderne beskjeftiget ved offentlige bedrifter (jernbanens og forsvarrets). Lønnsnivået ved disse bedrifter lå som ført nevnt, atskillig høyere enn ved de private, og dette forhold preger derfor det gjennomsnittlige lønnsnivå.

Trøndelag ellers har den laveste timefortjeneste, 18 pst. under gjennomsnittet. Dessuten ligger Nord-Norge, Vestlandet, Sørlandet og Stavanger

ca. 9 pst. lavere, mens Bergen og Østfold-Vestfold ligger omtrent likt med landsgjennomsnittet.

Hvis en grupperer etter de fem hoveddelene av landet, får en følgende gjennomsnittsførtjenester for *voksne menn*, produksjonsarbeidere.

	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Timefortjeneste
			kr.
Østlandet	594	26 051	3.07
Sørlandet	74	1 727	2.78
Vestlandet	267	8 256	2.84
Trøndelag	60	2 150	3.09
Nord-Norge	45	907	2.75
I alt	1 040	39 091	3.03

En så foran at timefortjenesten varierte med bedriftenes størrelse og at det var betydelig forskjell i lønnsnivået i de ulike produksjonsgrupper. Disse to forhold vil spille inn også ved en geografisk fordeling av bedriftene. For å isolere den siste av disse faktorer, som skyldes bedriftenes ulike produksjonsforhold, har en i tabell 4 i tabellbilaget foretatt en landsdelsgruppering innenfor de tre mest omfattende produksjonsgrupper, *Jern- og metallvarefabrikker*, *Mekaniske verksteder* og *Bilverksteder*.

I gruppen Jern- og metallvarefabrikker er forholdet mellom lønnsnivået i de forskjellige landsdeler omtrent som det en fant ved å se hele jernindustrien under ett. For gruppen Bilverksteder er det betydelig større avstand mellom lønnsnivået i Oslo og de andre landsdelene enn det som gikk fram av hovedtabellen (Oslo ligger 9 pst. over landsgjennomsnittet for bilverksteder). Ellers viser gruppen Bilverksteder et påfallende ensartet lønnsnivå i de andre landsdelene. I gruppen Mekaniske verksteder har Trondheim det høyeste lønnsnivå, også 9 pst. over landsgjennomsnittet for slike bedrifter. Her spiller det før nevnte forhold med de offentlige bedriftene avgjørende inn. Det samme gjelder også for Stavanger, som innen denne produksjonsgruppe ligger omtrent på høyde med Oslo.

2. Tekstilindustrien.

Bedriftene og tallet av voksne arbeidere i produksjonen viser følgende fordeling etter byer og landsdeler:

	Antall bedrifter	Voksne arbeidere	
		Menn	Kvinner
Oslo	28	368	1 886
Drammen og omegn	13	268	833
Østlandet ellers	46	585	1 949
Sørlandet	14	247	544
Stavanger og omegn	16	394	754
Bergen	20	228	766
Bergens omegn	16	920	1 782
Vestlandet ellers	32	363	1 015
Trøndelag og Nord-Norge	16	170	279
	201	3 543	9 808

En har undersøkt lønningsforholdene i de forskjellige grupper, men finner at den konstaterte geografiske forskjell sier lite i og for seg uten en mer inngående analyse av andre faktorer som kan være av avgjørende betydning — som bedriftenes art og størrelse, de forskjellige produksjonsgrupperes innbyrdes lønnsnivå etc. En skal derfor her bare peke på enkelte store trekk belyst ved den lønnsmessige forskjell mellom landsdelene. Trøndelag og Nord-Norge hvor det er flere små og uensartede bedrifter, er da utelatt.

	Menn		Kvinner	
	Time- fortjeneste	Pst. timer på akkord	Time- fortjeneste	Pst. timer på akkord
	kr.		kr.	
Østlandet	2.68	57.0	1.87	69.2
Derav Oslo	2.73	56.3	1.90	67.2
Sørlandet	2.59	25.9	1.72	49.7
Vestlandet	2.64	50.7	1.81	61.6
I alt	2.65	50.5	1.84	64.6

På Vestlandet har bedriftene i Bergens omegn de høyeste lønninger for mannlige arbeidere — over totalgjennomsnittet og på samme nivå som Oslo. I Stavangers omegn og Bergens omegn ligger fortjenesten for kvinnelige arbeidere, litt over totalgjennomsnittet.

TABELLER.

Jern- og metallindustri.

Tabell 1. Jern- og metallindustri.

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortjeneste i samtlige fag- og stillingsgrupper.

Fag-stilling	Antall arbeidere (1)	Timer i alt	Gj.sn. stip. lønn	Gjennomsnitt timefortjeneste (2)	Akk.-timer	Over-timer
			kr.	kr.	pst.	pst.
I. Arb. formenn, menn.						
1. Formenn, baser o. l. . .	(7) 1 015	599 464	2.98	3.33	13.0	3.0
II. Driftsarbeidere o. l.						
<i>Voksne arb., menn.</i>						
2. Lagerarbeidere o. l. . .	(17) 1 153	655 554	2.44	2.75	19.9	1.9
3. Sjøfører	(4) 343	204 446	2.57	2.86	15.3	5.1
4. Kranførere	(2) 334	200 635	2.32	3.02 (3.01)	49.2	5.1
5. Andre transp.arb. o. l.	(10) 637	373 694	2.32	2.83	41.8	4.4
6. Vaktmenn	233	143 121	2.39	2.57	12.8	3.8
7. Fyrbøtere	(3) 117	67 117	2.22	3.10 (3.09)	48.2	5.6
8. Rengjøringsarb.	177	93 893	2.22	2.95	33.6	3.6
9. Maskinpassere, smø-rere o. l.	(6) 129	79 552	2.32	3.12	48.7	9.5
10. Driftselektrikere	153	91 098	2.61	3.24	57.5	6.1
11. Reparatører, bygningsarb. o. l., (fagarb.) . .	(12) 498	270 823	2.38	3.27	70.2	4.4
12. Maskinstillere	68	39 024	2.53	3.01	25.2	3.2
13. Kontrollører	80	44 516	3.09	3.38	17.8	1.6
14. Div. arb. (hjelppearb.)	(6) 2 474	1 333 663	2.12	2.83	62.3	3.7
I alt driftsarbeidere . .	(60) 6 396	3 597 136	2.30	2.88	44.6	3.8
III. Fagarbeidere.						
<i>Arb. ved mek. verkst. o. l.</i>						
15. Verktøymakere	(1) 682	383 205	2.54	3.14	55.2	2.2
16. Andre filere	(4) 3 442	1 893 072	2.40	3.16	62.8	5.0
17. Dreiere	2 070	1 148 179	2.41	3.13	67.2	3.3
18. Borere, høvlere o. l. . .	879	488 428	2.31	3.16	81.0	2.2
19. Sveisere	1 389	774 154	2.34	3.15	68.6	3.8
20. Bilmekanikere	1 392	750 584	2.73	2.85	1.1	2.8
21. Flymekanikere (aut.) .	180	94 139	3.42	3.64	0.0	4.6
<i>Smiearbeidere.</i>						
22. Smeder	911	499 672	2.48	3.06	53.1	1.6
<i>Støperiarbeidere.</i>						
23. Formere og kjernemakere	1 036	569 245	2.30	3.28	84.8	1.1
24. Beslageriarb.	164	90 569	2.19	3.20	86.2	0.8
<i>Platearbeidere.</i>						
25. Platearbeidere	(1) 2 377	1 315 544	2.30	3.16	78.9	2.6
26. Klinkere, dikkere . . .	350	196 531	2.22	3.25	85.1	3.5
27. Kjelesmeder	198	111 719	2.51	3.33	73.9	4.9
<i>Elektromekanikere, finmekanikere o. l.</i>						
28. Viklere	111	58 164	2.46	3.32	79.3	3.7
29. Apparatmontører	286	161 496	2.31	3.09	78.1	1.5
30. Radiomontører	(14) 107	56 007	2.70	3.65 (3.59)	39.3	2.6

Tabell 1. Jern- og metallindustri (fortsatt).

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortjeneste i samtlige fag- og stillingsgrupper.

Fag-stilling	Antall arbeidere (1)	Timer i alt	Gj.sn. stip- lønn	Gjennomsnitt time- fortjeneste (2)	Akk- timer	Over- timer
			kr.	kr.	pst.	pst.
31. Heisemontører	34	19 775	2.68	3.52	89.6	1.8
32. Elektrikere	(1) 437	239 496	2.71	3.33	44.4	5.7
33. Kjølemontører	54	33 486	2.79	3.16	24.4	11.5
34. Grafiske montører ...	33	16 713	3.31	3.52	0.0	3.7
35. Instrumentm. o. l. ...	(47) 198	110 018	2.73	3.18 (3.10)	30.1	2.7
<i>Forskj. fagarbeidere, håndverkere o. l.</i>						
36. Blikkenslagere, kopperslagere	314	170 654	2.41	3.23	74.2	3.6
37. Rørleggere	321	178 895	2.34	3.20	76.7	5.5
38. Vognreparatører, (jernbane, sporv.) ...	367	203 910	2.83	3.54	54.2	7.1
39. Karosserimakere	205	111 771	2.64	2.94	30.8	2.0
40. Treskipsbyggere, tømmermenn o. l.	1 926	1 016 327	2.31	2.82	39.6	2.5
41. Modellsnekkere	262	146 679	2.33	3.06	74.4	1.3
42. Andre snekkere	1 536	826 842	2.44	3.07	63.4	2.5
43. Salmakere, tapet- serere o. l.	147	83 955	2.66	3.25	54.4	3.4
44. Malere, lakkerere o. l.	615	337 449	2.53	3.22	57.7	2.8
45. Andre fagarbeidere ..	112	62 903	2.72	3.43	54.1	1.5
I alt fagarbeidere ...	(68) 22 135	12 149 581	2.43	3.13 (3.12)	57.8	3.1
<i>IV. Spesialarbeidere.</i>						
46. Jern- og valseverk ..	804	419 582	2.12	3.35	83.7	1.8
47. Støperier	1 114	585 659	2.13	3.23	83.4	1.6
48. Spiker-, og stål- taugfabr. o. l.	451	242 960	2.14	3.12	75.7	1.3
49. Blikkemballasjefabr. .	318	162 067	2.17	2.72	63.3	2.0
50. Sykkelfabr. og verkst.	245	138 651	2.32	2.85	53.0	0.6
51. Andre jern- og met- varefabrikker	1 765	935 427	2.15	3.01	72.2	1.5
52. Kabelfabrikker	(173) 319	166 965	2.19	3.31 (3.17)	88.2	1.0
53. Radiofabrikker	(3) 188	88 511	2.20	2.94	70.3	1.9
54. Fabr. for elektr. app. og materiell	(4) 373	208 240	2.29	3.01	78.5	1.8
55. Galvanisører, forkrommere o. l.	(7) 170	88 105	2.23	2.93 (2.92)	60.2	2.2
56. Vulkanisører	6	3 356	2.58	2.77	7.9	2.8
57. Andre spes.arb.	11	6 815	2.31	3.10	88.1	0.8
I alt spesialarb.	(187) 5 764	3 046 338	2.17	3.10 (3.09)	75.7	1.6
<i>V. Hjelpearbeidere.</i>						
58. Jern- og valseverk ..	367	182 288	1.98	3.01	82.8	3.2
59. Støperier	659	295 422	2.08	2.96	63.1	2.5
60. Jern- og met.varefabr.	1 264	645 074	2.04	2.85	68.8	1.4
61. Mek. verk., smier o. l.	2 965	1 544 128	2.26	2.90	60.5	4.0
62. Jernskipsbyggerier ..	3 625	1 905 532	1.98	2.73	85.1	3.6
63. Treskipsbyggerier ...	383	170 243	2.26	2.37	5.4	1.6
64. Bilverksteder	413	198 269	2.33	2.46	0.1	2.6

Tabell 1. Jern- og metallindustri (fortsett).

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortjeneste i samtlige fag- og stillingsgrupper.

Fag-stilling	Antall arbeidere (1)	Timer i alt	Gj.sn. stip. lønn	Gjennomsnitt timefortjeneste (2)	Akk.-timer	Over-timer
			kr.	kr.	pst.	pst.
65. Karosserifabrikker ..	126	65 612	2.27	2.68	48.3	1.1
66. Flyfabrikker	217	107 976	2.53	2.86	2.1	3.3
67. Våpenfabrikker	314	175 384	2.06	2.98	90.1	0.7
68. Fabr. for elektr. app. og materiell	(62) 826	419 361	2.05	2.71 (2.69)	74.2	1.4
69. Fabr. for andre app. og instrumenter	(12) 33	15 411	2.20	2.31 (2.20)	8.3	0.1
I alt hjelpearbeidere ..	(74) 11 192	5 724 700	2.11	2.80	65.8	2.9
I alt voksne prod.arb., menn (III + IV + V) ..	(329) 39 091	20 920 619	2.30	3.03	62.8	2.8
I alt voksne arb., menn (II + III + IV + V) ..	(389) 45 487	24 517 755	2.30	3.01	60.2	3.0
Voksne arb., kvinner.						
VI. Driftsarbeidere.						
70. Rengjøringskvinner ..	56	27 404	2.10	2.33	5.5	6.9
71. Lagerarbeidere	(4) 11	6 029	1.73	1.85 (1.81)	26.8	0.2
I alt driftsarbeidere ..	(4) 67	33 433	2.04	2.24	9.6	5.6
VII. Produksjonsarbeidere.						
72. Spiker-, ståltaug-fabrikker o. l.	92	47 718	1.63	2.14	87.3	0.1
73. Blikkemballasjefabr. ..	462	208 395	1.58	1.89	61.7	1.2
74. Sykkelfabr. og verkst.	48	25 158	1.58	1.90	58.6	0.0
75. Andre jern- og met.-varefabrikker	(11) 1 103	546 383	1.61	2.02	65.7	0.4
76. Kabelfabrikker	(84) 184	88 426	1.64	2.38 (2.31)	91.5	0.1
77. Radiofabrikker	(87) 518	237 269	1.54	2.27 (2.22)	83.4	0.2
78. Fabr. for elektr. app. og materiell	(3) 708	349 023	1.63	2.14	78.2	0.4
79. Galvanisører, forkrommere o. l. ...	37	18 045	1.64	2.12	54.9	1.8
80. Andre voksne kvinner	141	76 013	1.69	2.32	74.0	0.7
I alt prod.arbeidere ..	(185) 3 293	1 596 430	1.61	2.10 (2.09)	72.4	0.5
I alt voksne kvinner (VI + VII)	(189) 3 360	1 629 863	1.62	2.11	71.1	0.6
Unge arbeidere.						
81. Læregutter, med og uten kontrakt	(6) 4 288	2 223 806	1.27	1.48	43.8	1.2
82. Menn under 19 år og aspiranter	(28) 1 271	606 521	1.28	1.55	48.6	1.2
83. Kvinner under 18 år ..	213	101 224	1.22	1.51	55.9	0.5

1. Tallene i parentes angir antall arbeidere i vedkommende stillingsgruppe som har kortere regulær arbeidsuke enn 48 timer.

2. Timefortjenesten i parentes angir timefortjenesten i gjennomsnitt for vedkommende stillingsgruppe når en regner om timetallet til 48-timers uke også for de arbeidere som har redusert regulær arbeidstid.

Tabell 2. Jern- og metallindustri.

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortj. i de ulike produksjons- og organisasjonsgrupper. — Voksne produksjonsarbeidere.

Produksjons- og organisasjonsgrupper	Voksne produksjonsarbeidere — i alt						Fagarbeidere				
	Antall arb. 1)	Timer i alt	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snitt timefortj. 2)	Akkord-timer	Over-timer	Antall arb. 1)	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snitt timefortj. 2)	Akkord-timer	Over-timer
			kr.	kr.	pst.	pst.		kr.	kr.	pst.	pst.
1. <i>Jern- og valseverk.</i> Priv. bedrifter (herav 1 uorg.)	1 324	681 235	2.09	3.23	82.5	2.4	130	2.26	3.17	70.7	4.1
I alt	1 324	681 235	2.09	3.23	82.5	2.4	130	2.26	3.17	70.7	4.1
2. <i>Støperier.</i> Org. priv. bedr.	2 057	1 041 871	2.15	3.18	79.4	1.6	821	2.25	3.21	81.7	1.5
Uorg. « «	153	82 550	2.45	2.99	44.1	1.6	95	2.54	3.14	49.4	1.0
(herav 2 uten tariff)											
I alt	2 210	1 124 421	2.17	3.17	76.6	1.6	916	2.28	3.20	78.0	1.5
3. <i>Jern- og met.v.fabr.</i> Org. priv. bedr.	3 983	2 130 215	2.18	2.99	69.3	1.6	1 056	2.38	3.13	64.1	2.2
Uorg. « «	972	494 427	2.32	3.03	57.8	1.4	254	2.53	3.24	57.8	1.1
Bedr. uten tariff	98	45 899	2.30	2.70	29.7	0.8	40	2.44	2.81	17.1	0.4
Off. bedrifter	549	320 907	2.12	3.24	93.8	1.6	92	2.33	3.36	93.9	1.1
I alt	5 602	2 991 448	2.20	3.02	69.1	1.6	1 442	2.40	3.15	64.0	1.8
4. <i>Mek. verk., smier o. l.</i> Org. priv. bedr.	5 383	2 926 275	2.24	3.03	72.2	2.3	3 536	2.32	3.14	74.0	2.2
Uorg. « «	2 177	1 157 305	2.36	2.87	39.7	4.0	1 637	2.43	2.98	42.4	4.2
Bedr. uten tariff	183	92 839	2.40	2.70	18.0	2.7	122	2.48	2.77	17.7	3.2
Off. bedrifter	3 408	1 839 807	2.82	3.54	64.6	6.0	2 492	2.87	3.60	64.7	5.8
I alt	11 151	6 016 226	2.44	3.15	62.0	4.0	7 787	2.52	3.24	62.7	4.0

Tabell 2. Jern- og metallindustri (fortsett).

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortj. i de ulike produksjons- og organisasjonsgrupper. — Voksne produksjonsarbeidere.

Produksjons- og organisasjonsgrupper	Voksne produksjonsarbeidere — i alt						Fagarbeidere				
	Antall arb. 1)	Timer i alt	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snitt timefortj. 2)	Akkord-timer	Over-timer	Antall arb. 1)	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snitt timefortj. 2)	Akkord-timer	Over-timer
			kr.	kr.	pst.	pst.		kr.	kr.	pst.	pst.
5. Jernskipsbyggerier.											
Org. priv. bedr.	8 624	4 702 373	2.11	2.95	84.0	3.6	5 245	2.20	3.09	82.8	3.7
Uorg. « «	517	270 766	2.12	2.84	72.2	4.5	361	2.19	2.95	70.0	4.6
Bedr. uten tariff ...	99	56 542	2.43	2.65	8.5	7.5	69	2.51	2.72	8.2	7.7
Off. bedrifter	529	312 406	2.22	3.07	96.1	3.9	411	2.26	3.12	96.0	4.0
I alt	9 769	5 342 087	2.12	2.95	83.4	3.7	6 086	2.21	3.08	82.3	3.8
6. Treskipsbyggerier.											
Org. priv. bedr.	747	367 419	2.41	2.59	9.7	1.5	562	2.46	2.64	10.2	1.8
Uorg. « «	512	242 036	2.37	2.47	4.6	2.1	339	2.44	2.53	5.1	1.8
Bedr. uten tariff ...	128	54 038	2.34	2.35	-	0.3	103	2.36	2.38	-	0.3
I alt	1 387	663 493	2.39	2.53	7.0	1.6	1 004	2.44	2.58	7.6	1.6
7. Bilverksteder.											
Org. priv. bedr.	1 289	681 823	2.68	2.83	2.1	2.7	1 041	2.76	2.90	1.9	2.8
Uorg. « «	792	417 078	2.61	2.69	0.9	2.2	645	2.68	2.76	1.1	2.3
Bedr. uten tariff ...	85	47 586	2.42	2.48	-	2.0	69	2.51	2.57	-	2.1
Off. bedrifter	126	67 539	2.82	3.27	3.0	7.8	95	2.89	3.32	3.9	8.0
I alt	2 292	1 214 026	2.65	2.79	1.6	2.8	1 850	2.73	2.86	1.7	2.8
8. Karosserifabriker.											
Org. priv. bedr.	318	175 637	2.54	3.03	57.5	2.2	240	2.63	3.12	57.1	2.5
Uorg. « «	186	99 275	2.60	3.03	41.6	0.7	143	2.70	3.14	43.1	0.5
Bedr. uten tariff ...	20	11 865	2.47	2.47	-	0.1	15	2.56	2.54	-	0.1
I alt	524	286 777	2.56	3.01	49.6	1.6	398	2.65	3.11	50.0	1.8

9. Flyfabrikker.												
Priv. bedrifter												
(herav 2 uorg.)	461	233 668	3.13	3.34	0.2	4.5	320	3.34	3.53	0.3	4.5	
Off. bedrifter	257	142 998	2.38	3.03	4.6	1.4	181	2.42	3.09	4.1	1.6	
I alt	718	376 666	2.86	3.22	1.9	3.3	501	3.01	3.37	1.7	3.4	
10. Våpenfabrikker.												
Priv. bedrifter												
(herav 2 uorg.	81	41 258	2.32	2.93	47.4	2.5	41	2.33	3.20	62.8	3.7	
1 uten tariff)	767	446 035	2.15	3.09	95.3	0.6	479	2.22	3.13	95.5	0.6	
Off. bedrifter												
I alt	848	487 293	2.17	3.08	91.3	0.8	520	2.23	3.14	93.1	0.8	
11. Fabr. for elektr. app. og materiell.												
Org. priv. bedr.	(248) 2621	1 391 481	2.27	(3.06) 3.08	79.2	1.8	(4) 1086	2.44	3.27	76.0	2.3	
Uorg. « «	(5) 369	197 999	2.32	(2.96) 2.97	53.8	1.8	(3) 201	2.45	(3.08) 3.09	54.1	2.0	
Bedr. uten tariff . . .	(17) 66	34 132	2.47	(3.02) 3.11	41.2	2.0	(14) 50	2.62	(3.18) 3.29	41.9	1.8	
Off. bedrifter	46	26 713	2.49	3.02	61.7	3.1	33	2.64	3.24	72.2	3.8	
I alt	(270) 3102	1 650 325	2.28	(3.05) 3.07	74.7	1.8	(21) 1370	2.46	3.24	70.9	2.3	
12. Fabr. for andre app. og instrumenter.												
Org. priv. bedr.	(54) 101	55 229	2.64	(2.64) 2.81	14.3	1.6	(42) 81	2.76	(2.77) 2.94	14.8	1.9	
Uorg. « «	(5) 63	31 393	2.68	2.97	2.5	2.0	(5) 50	2.77	(3.06) 3.07	2.9	2.3	
(Herav 1 uten tariff)												
I alt	(59) 164	86 622	2.65	(2.75) 2.87	10.4	1.7	(47) 131	2.77	(2.87) 2.99	10.9	2.1	
Alle bedrifter.												
Org. bedr.	(302) 26 989	14 428 484	2.23	(3.00) 3.01	69.2	2.5	(46) 14159	2.35	3.10	64.8	2.8	
Uorg. bedr.	(5) 5 741	2 992 829	2.38	2.85	36.5	2.7	(3) 3725	2.48	2.94	34.3	3.0	
Bedr. uten tariff	(22) 679	342 901	2.39	(2.63) 2.64	14.4	2.6	(19) 468	2.48	(2.70) 2.71	12.0	2.8	
Off. bedrifter	5 682	3 156 405	2.58	3.36	70.7	4.4	3783	2.69	3.44	68.9	4.6	
I alt	(329) 39 091	20 920 619	2.30	3.03	62.8	2.8	(68) 22135	2.43	(3.12) 3.13	57.8	3.1	

1. Tallene i parentes angir antall arbeidere i vedkommende gruppe som har kortere regulær arbeidsuke enn 48 timer.
2. Timefortjenesten i parentes angir timefortjenesten i gjennomsnitt for vedkommende gruppe når en regner om timetallet til 48-timers uke også for de arbeidere som har redusert regulær arbeidstid. Timefortjenesten uten parentes er regnet ut etter faktisk arbeide timer for alle arbeidere.

Tabell 2. Jern- og metallindustri (fortsett).

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortj. i de ulike produksjons- og organisasjonsgrupper. — Voksne produksjonsarbeidere.

Produksjons- og organisasjonsgrupper	Spesialarbeidere					Hjelparbeidere				
	Antall arb. 1)	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snitt timefortj. 2)	Akkord-timer	Over-timer	Antall arb. 1)	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snitt timefortj. 2)	Akkord-timer	Over-timer
		kr.	kr.	pst.	pst.		kr.	kr.	pst.	pst.
1. <i>Jern- og valseverk.</i> Priv. bedr. (herav 1 uorg.)	827	2.11	3.33	84.2	1.8	367	1.98	3.01	82.8	3.2
I alt	827	2.11	3.33	84.2	1.8	367	1.98	3.01	82.8	3.2
2. <i>Støperier.</i> Org. private bedrifter	607	2.10	3.32	88.5	1.2	629	2.08	2.97	64.5	2.3
Uorg. priv. bedr. (herav 2 u. tar.)	28	2.39	2.67	29.5	0.6	30	2.21	2.76	40.1	4.8
I alt	635	2.11	3.29	85.7	1.2	659	2.08	2.96	63.1	2.5
3. <i>Jern- og metallvarefabrikker.</i> Org. private bedrifter	2 123	2.14	3.01	74.6	1.5	804	2.03	2.74	60.5	1.2
Uorg. « «	567	2.29	3.02	59.3	1.6	151	2.08	2.61	51.7	1.3
Bedrifter uten tariff	52	2.21	2.70	42.7	1.0	6	2.08	2.09	-	1.3
Offentlige bedrifter	154	2.17	3.24	97.3	1.3	303	2.03	3.21	92.2	1.8
I alt	2 896	2.17	3.02	71.7	1.5	1 264	2.04	2.85	68.8	1.4
4. <i>Mekaniske verksteder, smier o. l.</i> Org. private bedrifter	305	2.15	3.06	69.3	2.5	1 542	2.06	2.75	68.6	2.5
Uorg. « «	78	2.19	2.49	28.3	1.1	462	2.11	2.47	30.4	3.5
Bedrifter uten tariff	16	2.31	2.96	33.2	0.3	45	2.21	2.38	13.7	2.1
Offentlige bedrifter	-	-	-	-	-	916	2.68	3.38	64.4	6.0
I alt	399	2.17	2.95	58.8	2.1	2 965	2.26	2.90	60.5	4.0
5. <i>Jernskipsbyggerier.</i> Org. private bedrifter	56	2.17	2.94	93.6	2.5	3 323	1.98	2.74	85.7	3.6

Uorg. « «	-	-	-	-	-	156	1.94	2.56	77.9	4.1
Bedrifter uten tariff	-	-	-	-	-	30	2.22	2.48	9.4	7.2
Offentlige bedrifter	2	2.26	3.49	90.6	9.4	116	2.10	2.90	96.6	3.4
I alt	58	2.17	2.97	93.4	2.9	3 625	1.98	2.73	85.1	3.6
6. Treskipsbyggerier.										
Org. private bedrifter	-	-	-	-	-	185	2.27	2.44	8.0	0.8
Uorg. « «	-	-	-	-	-	173	2.25	2.33	3.4	2.6
Bedrifter uten tariff	-	-	-	-	-	25	2.26	2.24	-	0.2
I alt	-	-	-	-	-	383	2.26	2.37	5.4	1.6
7. Bilverksteder.										
Org. private bedrifter	22	2.38	2.68	26.5	1.0	226	2.36	2.47	0.2	2.3
Uorg. « «	6	2.57	2.63	-	2.4	141	2.27	2.33	0.1	2.0
Bedrifter uten tariff	1	2.34	2.16	-	-	15	2.02	2.06	-	1.5
Offentlige bedrifter	-	-	-	-	-	31	2.57	3.13	-	7.3
I alt	29	2.42	2.65	19.0	1.3	413	2.33	2.46	0.1	2.6
8. Karosserifabrikker.										
Org. private bedrifter	-	-	-	-	-	78	2.28	2.73	58.8	1.2
Uorg. « «	-	-	-	-	-	43	2.26	2.65	37.0	1.0
Bedrifter uten tariff	-	-	-	-	-	5	2.19	2.26	-	-
I alt	-	-	-	-	-	126	2.27	2.68	48.3	1.1
9. Flyfabrikker.										
Priv. bedr. (herav 2 uorg.)	-	-	-	-	-	141	2.66	2.84	-	4.6
Offentlige bedrifter	-	-	-	-	-	76	2.27	2.87	5.6	1.1
I alt	-	-	-	-	-	217	2.53	2.86	2.1	3.3
10. Våpenfabrikker.										
Priv. bedr. (herav 2 uorg., 1 uten tariff)	8	2.56	2.59	7.7	-	32	2.24	2.62	36.9	1.5
Offentlige bedrifter	6	2.16	3.06	97.5	0.5	282	2.04	3.02	95.0	0.7
I alt	14	2.39	2.79	46.6	0.2	314	2.06	2.98	90.1	0.7

Tabell 2. Jern- og metallindustri (fortsatt).

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortj. i de ulike produksjons- og organisasjonsgrupper. — Voksne produksjonsarbeidere.

Produksjons- og organisasjonsgrupper	Spesialarbeidere					Hjelperearbeidere				
	Antall arb. 1)	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snitt timefortj. 2)	Akkord-timer	Over-timer	Antall arb. 1)	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snitt timefortj. 2)	Akkord-timer	Over-timer
		kr.	kr.	pst.	pst.		kr.	kr.	pst.	pst.
11. <i>Fabr. for elektr. app. og materiell.</i>										
Org. private bedrifter	(184) 802	2.23	(3.08) 3.14	85.1	1.4	(60) 733	2.05	(2.71) 2.72	76.6	1.5
Uorg. «	98	2.22	2.91	45.1	1.9	70	2.09	2.67	65.1	1.0
Bedrifter uten tariff	(3) 5	2.01	(2.48) 2.58	39.0	-	11	1.98	2.47	38.9	3.5
Offentlige bedrifter	1	2.38	2.55	22.1	-	12	2.07	2.40	34.2	1.3
I alt	(187) 906	2.23	(3.06) 3.11	80.6	1.4	(62) 826	2.05	(2.69) 2.71	74.2	1.4
12. <i>Fabr. for andre app. og instrum.</i>										
Org. private bedrifter	-	-	-	-	-	(12) 20	2.13	(2.07) 2.23	11.7	0.1
Uorg. priv.bedr. (herav 1 u. tariff)	-	-	-	-	-	13	2.31	2.49	-	-
I alt	-	-	-	-	-	(12) 33	2.20	(2.20) 2.31	8.3	0.1
<i>Alle bedrifter.</i>										
Organiserte bedrifter	(184) 4750	2.15	3.12	79.5	1.6	(72) 8080	2.05	2.75	70.2	2.6
Uorganiserte bedrifter	777	2.28	2.94	52.9	1.5	(2) 1239	2.13	2.49	31.7	2.7
Bedrifter uten tariff	(3) 74	2.22	(2.73) 2.74	39.8	0.8	137	2.17	2.34	9.9	2.9
Offentlige bedrifter	163	2.17	3.23	96.3	1.4	1736	2.40	3.22	73.3	3.9
I alt	(187) 5764	2.17	(3.09) 3.10	75.7	1.6	(74) 11192	2.11	2.80	65.8	2.9

1. Tallene i parentes angir antall arbeidere i vedkommende gruppe som har kortere regulær arbeidsuke enn 48 timer.

2. Timefortjenesen i parentes angir timefortjenesen i gjennomsnitt for vedkommende gruppe når en regner om timetallet til 48-timers uke også for de arbeidere som har redusert regulær arbeidstid. Timefortjenesen uten parentes er regnet ut etter faktisk arbeidde timer for alle arbeidere.

Tabell 2. Jern- og metallindustri (fortsett).

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortj. i de ulike
produksjons- og organisasjonsgrupper. — Voksne produksjonsarbeidere.

Produksjons- og organisasjonsgrupper	Voksne kvinner — produksjonsarbeidere					
	Antall arbeidere ¹⁾	Timer i alt	Gj.sn. stip. lønn	Gjennomsnitt time- fortjeneste ²⁾	Akk.- timer	Over- timer
2. Støperier.			kr.	kr.	pst.	pst.
Org. private bedrifter	14	7 579	1.59	2.20	74.4	0.0
I alt	14	7 579	1.59	2.20	74.4	0.0
3. Jern- og met.varefabr.						
Org. private bedrifter	1 538	749 414	1.59	2.00	67.5	0.7
Uorg. « «	155	78 400	1.68	1.94	55.6	0.2
Bedrifter uten tariff	(11) 11	4 960	1.68	(1.66) 1.75	21.3	0.1
Offentlige bedrifter	63	35 278	1.66	2.57	98.7	0.7
I alt	1 767	868 052	1.60	2.02	67.4	0.6
4. Mekaniske verksteder.						
Uorg. private bedrifter ...	3	1 518	1.70	2.04	29.4	0.6
Bedrifter uten tariff	8	3 377	1.66	2.21	44.3	0.1
I alt	11	4 895	1.67	2.16	39.7	0.2
5. Jernskipsbyggerier.						
Uorg. private bedrifter ...	20	3 934	1.56	1.93	0.0	0.0
Offentlige bedrifter	3	1 794	1.96	2.58	100.0	0.0
I alt	23	5 728	1.61	2.13	31.3	0.0
10. Våpenfabrikker.						
Priv. bedr. (herav 2 uorg., 1 uten tariff)	38	21 105	1.86	1.88	0.0	0.8
Offentlige bedrifter	1	605	1.83	2.15	51.9	0.0
I alt	39	21 710	1.86	1.88	1.4	0.7
11. Fabr. for elektr. app. og materiell.						
Org. private bedrifter	(88) 1 163	553 367	1.61	(2.20) 2.21	84.2	0.3
Uorg. « «	172	90 930	1.56	2.08	62.9	0.4
Bedrifter uten tariff	(86) 89	36 946	1.55	(2.34) 2.65	95.2	0.0
Offentlige bedrifter	13	7 223	1.85	2.07	41.9	0.0
I alt	(174) 1 437	688 466	1.60	(2.19) 2.22	81.3	0.3
Alle bedrifter.						
Org. bedrifter	(88) 2 755	1 331 465	1.60	(2.08) 2.09	73.2	0.5
Uorg. «	350	174 782	1.61	2.02	59.2	0.3
Bedrifter uten tariff	(97) 108	45 283	1.57	(2.26) 2.52	83.3	0.0
Offentlige bedrifter	80	44 900	1.70	2.48	89.0	0.5
I alt	(185) 3 293	1 596 430	1.61	(2.09) 2.10	72.4	0.5

1. Tallene i parentes angir antall arbeidere i vedkommende gruppe som har kortere regulær arbeidsuke enn 48 timer.

2. Timefortjenesten i parentes angir timefortjenesten i gjennomsnitt for vedkommende gruppe når en regner om timetallet til 48-timers uke også for de arbeidere som har redusert regulær arbeidstid. Timefortjenesten uten parentes er regnet ut etter faktisk arbeide timer for alle arbeidere.

Tabell 3. Jern- og metallindustri.
Stip. lønn og timefortjeneste ved bedrifter i ulike størrelsesgrupper.

Produksjons- og størrelsesgrupper	Ant. bedr.	Produksjonsarbeidere, menn i alt				Fagarbeidere			Spesialarbeidere			Hjelparbeidere			Voksne kvinner			
		Ant. arb.	Timer i alt	Stip. lønn	Timefortj.	Ant. arb.	Stip. lønn	Timefortj.	Ant. arb.	Stip. lønn	Timefortj.	Ant. arb.	Stip. lønn	Timefortj.	Ant. arb.	Timer i alt	Stip. lønn	Timefortj.
<i>Alle bedrifter.</i>																		
Under 10 arb.	302	1 425	747 846	2.47	2.73	989	2.57	2.81	170	2.36	2.85	266	2.17	2.30	16	8 535	1.74	1.92
10—19 «	288	2 871	1 499 360	2.48	2.83	2 025	2.57	2.89	284	2.32	3.04	562	2.24	2.49	77	37 640	1.62	1.95
20—49 «	232	4 951	2 577 067	2.38	2.90	3 103	2.50	2.98	722	2.22	2.97	1 126	2.14	2.57	533	257 993	1.63	2.05
50—99 «	111	5 584	2 993 707	2.32	3.02	3 142	2.46	3.15	1 062	2.19	3.03	1 380	2.11	2.70	516	266 604	1.64	2.09
100—199 «	45	4 112	2 226 446	2.24	3.04	2 232	2.36	3.12	758	2.11	3.19	1 122	2.10	2.75	399	171 311	1.60	2.34
200—499 «	33	6 868	3 651 510	2.26	3.06	3 846	2.38	3.18	1 054	2.16	3.03	1 968	2.07	2.82	587	263 091	1.55	1.95
Over 500 «	29	13 280	7 225 551	2.25	3.14	6 798	2.39	3.26	1 714	2.12	3.22	4 768	2.11	2.94	1 165	591 256	1.61	2.15
I alt	1 040	39 091	20 921 487	2.30	3.03	22 135	2.43	3.13	5 764	2.17	3.10	11 192	2.11	2.80	3 293	1 596 430	1.61	2.10
<i>Jern- og met.varefabrikker.</i>																		
Under 10 arb.	51	234	119 338	2.39	2.88	61	2.59	3.10	137	2.35	2.88	36	2.20	2.47	16	8 535	1.74	1.92
10—19 «	36	374	192 944	2.33	3.07	121	2.41	3.26	200	2.33	3.08	53	2.15	2.56	52	25 398	1.62	1.92
20—49 «	38	773	392 083	2.24	3.01	194	2.58	3.18	421	2.20	3.01	158	1.99	2.71	184	86 502	1.68	1.99
50—99 «	30	1 481	791 717	2.20	2.98	429	2.34	3.12	709	2.19	3.00	343	2.04	2.72	230	121 005	1.65	1.93
100—199 «	10	829	441 271	2.17	3.14	246	2.35	3.22	427	2.10	3.20	156	2.07	2.83	190	88 392	1.64	2.19
200—499 «	5	663	362 623	2.25	2.82	138	2.53	3.00	455	2.18	2.81	70	2.09	2.53	429	195 631	1.55	1.90
Over 500 «	7	1 248	691 464	1.93	3.12	253	2.34	3.17	547	2.06	3.10	448	2.01	3.11	666	342 589	1.58	2.09
I alt	177	5 602	2 991 440	2.20	3.02	1 442	2.40	3.15	2 896	2.17	3.02	1 264	2.04	2.85	1 767	868 052	1.60	2.02
<i>Mek. verkst. og Jernskipsbyggerier.</i>																		
Under 10 arb.	76	366	196 262	2.45	2.78	289	2.54	2.89	3	2.35	2.47	74	2.11	2.33	-	-	-	-
10—19 «	79	825	436 955	2.41	2.87	630	2.48	2.96	34	2.21	2.60	161	2.18	2.55	-	-	-	-

20—49 «	79	1 805	960 879	2.34	2.89	1 302	2.42	3.00	64	2.24	2.76	439	2.10	2.53	11	-	1.67	2.16
50—99 «	41	2 168	1 165 447	2.35	3.02	1 607	2.43	3.15	56	2.19	2.63	505	2.11	2.64	-	-	-	-
100—199 «	23	2 229	1 227 170	2.25	2.98	1 479	2.35	3.11	56	2.17	2.99	694	2.06	2.71	20	-	1.56	1.92
200—499 «	21	4 917	2 688 686	2.28	3.08	3 266	2.38	3.20	117	2.12	2.98	1 534	2.07	2.83	-	-	-	-
Over 500 «	13	8 611	4 683 782	2.27	3.13	5 301	2.36	3.25	127	2.15	3.25	3 183	2.13	2.91	3	-	1.96	2.58
I alt	332	20 921	11 359 181	2.29	3.06	13 874	2.39	3.17	457	2.17	2.96	6 590	2.11	2.81	34	-	1.63	2.15
<i>Treskipsbyggerier.</i>																		
Under 10 arb.	31	191	87 792	2.35	2.39	149	2.41	2.46	-	-	-	42	2.15	2.15	-	-	-	-
10—19 «	30	335	161 326	2.46	2.51	258	2.50	2.54	-	-	-	77	2.33	2.39	-	-	-	-
20—49 «	23	546	255 635	2.37	2.50	400	2.41	2.56	-	-	-	146	2.24	2.34	-	-	-	-
50—99 «	4	235	115 289	2.38	2.68	158	2.43	2.74	-	-	-	77	2.27	2.52	-	-	-	-
100—199 «	1	80	43 451	2.39	2.60	39	2.53	2.83	-	-	-	41	2.26	2.40	-	-	-	-
200—499 «	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Over 500 «	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	89	1 387	663 493	2.39	2.53	1 004	2.44	2.58	-	-	-	383	2.26	2.37	-	-	-	-
<i>Bilverksteder.</i>																		
Under 10 arb.	105	443	238 199	2.57	2.64	352	2.65	2.72	13	2.50	2.57	78	2.21	2.24	-	-	-	-
10—19 «	89	815	429 794	2.62	2.72	661	2.69	2.79	1	3.11	4.49	153	2.30	2.38	-	-	-	-
20—49 «	27	560	296 002	2.68	2.77	459	2.75	2.83	13	2.26	2.56	88	2.37	2.44	-	-	-	-
50—99 «	8	387	204 499	2.75	3.00	318	2.82	3.07	2	2.53	2.79	67	2.40	2.60	-	-	-	-
100—199 «	1	87	45 532	-	-	60	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-
200—499 «	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Over 500 «	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	230	2 292	1 214 026	2.65	2.79	1 850	2.73	2.86	29	2.42	2.65	413	2.33	2.46	-	-	-	-

Tabell 4. Jern- og metallindustri.

Gjennomsnitt stip. lønn og timefortjeneste i de ulike landsdeler.

Industrigrupper. Landsdelsgrupper.	Ant. bedr.	Produksjonsarbeidere, menn i alt				Fagarbeidere			Spesialarbeidere			Hjelparbeidere			Voksne kvinner			
		Ant. arb.	Timer i alt	Stip. lønn	Time- fortj.	Ant. arb.	Stip. lønn	Time- fortj.	Ant. arb.	Stip. lønn	Time- fortj.	Ant. arb.	Stip. lønn	Time- fortj.	Ant. arb.	Timer i alt	Stip. lønn	Time- fortj.
				kr.	kr.		kr.	kr.		kr.	kr.		kr.	kr.			kr.	kr.
<i>Alle bedrifter.</i>																		
Oslo	306	11 063	5 931 854	2.38	3.20	6 202	2.55	3.35	1 824	2.19	3.23	3 037	2.14	2.87	1 495	716 099	1.63	2.23
Drammen	24	987	546 435	2.22	3.08	540	2.31	3.01	240	2.13	3.38	207	2.10	2.91	101	50 542	1.61	2.12
Østfold—Vestfold ..	128	6 999	3 699 254	2.15	2.99	4 020	2.24	3.08	795	2.11	3.11	2 184	2.01	2.76	349	153 744	1.61	2.05
Østlandet ellers	136	7 002	3 767 233	2.38	3.11	3 827	2.53	3.18	1 035	2.16	3.09	2 140	2.22	2.98	718	370 871	1.58	2.08
Sørlandet	74	1 727	910 066	2.32	2.78	1 160	2.42	2.88	143	2.20	2.67	424	2.09	2.54	27	14 132	1.54	1.67
Stavanger	32	1 286	694 380	2.25	2.82	660	2.40	2.97	178	2.11	2.64	448	2.09	2.65	173	76 638	1.53	1.80
Bergen	72	2 539	1 441 943	2.30	2.97	1 540	2.40	3.08	302	2.27	2.98	697	2.08	2.71	141	68 955	1.62	1.90
Vestlandet ellers ...	163	4 431	2 282 542	2.21	2.77	2 353	2.32	2.79	875	2.15	2.98	1 203	2.04	2.55	121	66 209	1.58	1.87
Trondheim	40	1 915	1 042 420	2.38	3.16	993	2.56	3.28	366	2.16	3.05	556	2.20	2.99	166	79 240	1.56	1.90
Trøndelag ellers	20	235	123 302	2.23	2.49	166	2.32	2.57	2	2.08	2.88	67	2.00	2.29	-	-	-	-
Nord-Norge	45	907	482 058	2.42	2.75	674	2.52	2.86	4	2.35	2.66	229	2.12	2.39	-	-	-	-
I alt	1 040	39 091	20 921 487	2.30	3.03	22 135	2.43	3.13	5 764	2.17	3.10	11 192	2.11	2.80	3 291	1 596 430	1.61	2.10
Østlandet samlet ...	594	26 051	13 944 676	2.31	3.07	14 589	2.45	3.22	3 894	2.16	3.18	7 568	2.12	2.87	2 665	1 291 256	1.62	2.16
Vestlandet samlet ..	267	8 256	4 418 865	2.24	2.84	4 553	2.36	2.92	1 355	2.17	2.94	2 348	2.06	2.62	435	211 802	1.58	1.85
Trøndelag samlet ...	60	2 150	1 165 722	2.36	3.09	1 159	2.53	3.18	368	2.16	3.05	623	2.18	2.92	166	79 240	1.56	1.90
<i>Jern- og metallvare- fabrikker.</i>																		
Oslo	63	1 612	850 681	2.24	3.17	509	2.46	3.33	749	2.19	3.18	354	2.06	2.85	266	131 178	1.71	2.13
Drammen	3	60	33 003	2.22	2.98	43	2.26	3.06	13	2.11	2.75	4	2.11	2.68	6	2 989	1.33	1.65
Østfold—Vestfold ..	26	752	375 870	2.10	2.94	183	2.25	3.06	407	2.08	2.94	162	1.99	2.80	297	128 410	1.60	2.01
Østlandet ellers	25	1 421	800 117	2.16	3.13	321	2.37	3.19	658	2.15	3.14	442	2.02	3.06	687	354 857	1.58	2.09
Sørlandet	7	122	66 099	2.24	2.67	22	2.42	2.74	85	2.20	2.72	15	2.22	2.27	14	7 974	1.62	1.80
Stavanger	7	235	116 915	2.15	2.54	49	2.36	2.65	146	2.11	2.56	40	2.02	2.30	173	76 638	1.53	1.80
Bergen	12	367	191 580	2.32	2.91	96	2.50	3.13	230	2.30	2.89	41	2.05	2.44	122	59 262	1.64	1.90

Vestlandet ellers ...	22	602	324 295	2.22	2.80	145	2.37	2.84	334	2.21	2.88	123	2.05	2.53	103	56 248	1.58	1.90
Trondheim	11	429	231 273	2.21	3.00	71	2.52	3.18	275	2.17	3.01	83	2.10	2.77	99	50 496	1.59	1.88
Trøndelag ellers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nord-Norge	1	3	1 507	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	177	5 603	2 991 340	2.20	3.02	1 442	2.40	3.15	2 897	2.17	3.02	1 264	2.04	2.85	1 767	868 052	1.60	2.02

Mek. verksteder.

Oslo	85	3 271	1 763 613	2.39	3.28	2 366	2.47	3.40	85	2.22	3.22	820	2.15	2.91	-	-	-	-
Drammen	7	176	96 895	2.33	2.93	134	2.40	3.02	6	2.05	2.76	36	2.13	2.61	-	-	-	-
Østfold—Vestfold ..	36	1 209	663 135	2.21	2.92	788	2.29	3.03	50	2.21	2.95	371	2.05	2.68	8	3 377	1.66	2.21
Østlandet ellers	29	3 132	1 682 305	2.57	3.24	2 050	2.66	3.33	174	2.14	2.99	908	2.45	3.08	-	-	-	-
Sørlandet	18	366	186 906	2.44	2.98	279	2.53	3.08	20	2.20	2.72	67	2.12	2.55	-	-	-	-
Stavanger	11	237	122 971	2.62	3.24	150	2.74	3.40	6	2.25	2.28	81	2.43	3.01	-	-	-	-
Bergen	27	676	394 436	2.53	3.18	524	2.57	3.21	10	2.27	2.56	142	2.42	3.10	-	-	-	-
Vestlandet ellers	52	1 048	542 606	2.23	2.66	738	2.32	2.77	48	2.10	2.65	262	2.01	2.32	3	1 518	1.70	2.04
Trondheim	12	648	352 186	2.73	3.43	452	2.79	3.50	-	-	-	196	2.58	3.27	-	-	-	-
Trøndelag ellers	6	59	32 073	2.23	2.54	49	2.31	2.65	-	-	-	10	1.82	1.96	-	-	-	-
Nord-Norge	15	330	179 968	2.52	2.95	258	2.61	3.04	-	-	-	72	2.19	2.59	-	-	-	-
I alt	298	11 152	6 017 094	2.44	3.15	7 788	2.52	3.24	399	2.17	2.95	2 965	2.26	2.90	11	4 895	1.67	2.16

Bilverksteder.

Oslo	58	862	450 892	2.82	3.06	698	2.91	3.14	7	2.72	3.03	157	2.44	2.69	-	-	-	-
Drammen	6	35	18 500	2.63	2.66	30	2.72	2.73	-	-	-	5	2.09	2.15	-	-	-	-
Østfold—Vestfold ..	34	219	117 769	2.54	2.61	167	2.62	2.70	3	2.38	2.41	49	2.27	2.30	-	-	-	-
Østlandet ellers	49	395	216 652	2.55	2.63	309	2.63	2.70	17	2.31	2.58	69	2.24	2.32	-	-	-	-
Sørlandet	17	140	73 331	2.55	2.61	114	2.62	2.68	1	2.40	2.33	25	2.23	2.25	-	-	-	-
Stavanger	9	87	46 231	2.58	2.69	71	2.60	2.70	-	-	-	16	2.51	2.65	-	-	-	-
Bergen	13	155	82 449	2.61	2.68	136	2.65	2.71	-	-	-	19	2.34	2.37	-	-	-	-
Vestlandet ellers	20	156	81 473	2.44	2.54	120	2.52	2.61	1	2.34	2.16	35	2.18	2.24	-	-	-	-
Trondheim	7	125	64 710	2.61	2.75	120	2.63	2.76	-	-	-	5	2.25	2.36	-	-	-	-
Trøndelag ellers	7	40	22 587	2.49	2.50	32	2.54	2.56	-	-	-	8	2.30	2.26	-	-	-	-
Nord-Norge	10	78	39 332	2.53	2.58	53	2.63	2.69	-	-	-	25	2.30	2.34	-	-	-	-
I alt	230	2 292	1 213 926	2.65	2.79	1 850	2.73	2.86	29	2.42	2.65	413	2.33	2.46	-	-	-	-

Tabell 5. Jern- og metallindustri.

Antall arbeidere, timelønn og stip. lønn i de ulike aldersgrupper.
(Første aldersgruppe er for menn 19—20 år, for kvinner 18—20 år.)

Fag- og stillingsgrupper	Arbeidernes alder								I alt
	19 (18) —20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
<i>Menn over 19 år.</i>									
Fagarbeidere, antall	128	1 654	3 726	6 410	4 434	3 642	1 825	316	22 135
stip. lønn	2.20	2.32	2.43	2.49	2.43	2.44	2.37	2.29	2.43
timefortj.	2.63	2.86	3.05	3.17	3.20	3.19	3.10	2.93	3.13
Spesialarbeidere, antall	189	554	1 072	1 891	1 171	634	232	21	5 764
stip. lønn	2.07	2.09	2.14	2.17	2.18	2.22	2.21	2.26	2.17
timefortj.	2.61	2.89	3.03	3.15	3.20	3.20	2.98	2.83	3.10
Hjelpesarbeidere, antall	678	2 045	2 759	2 982	1 593	803	292	40	11 192
stip. lønn	1.94	2.04	2.12	2.15	2.15	2.18	2.18	2.12	2.11
timefortj.	2.41	2.60	2.79	2.91	2.93	2.93	2.83	2.60	2.80
Prod.arb., menn, i alt, antall	995	4 253	7 557	11 283	7 198	5 079	2 349	377	39 091
stip. lønn	2.00	2.16	2.28	2.35	2.33	2.37	2.33	2.28	2.30
timefortj.	2.48	2.74	2.96	3.10	3.14	3.15	3.05	2.89	3.03
<i>Kvinner over 18 år.</i>									
Kvinner i prod., antall	524	647	730	752	388	193	55	2	3 291
stip. lønn	1.50	1.58	1.61	1.63	1.66	1.72	1.70	1.72	1.61
timefortj.	1.87	2.04	2.17	2.19	2.17	2.22	2.13	2.28	2.10
<i>Fagarbeidere (de viktigste stillinger.)</i>									
15. Verktøymakere, .. antall	6	77	110	141	126	142	71	9	682
stip. lønn	2.24	2.35	2.56	2.56	2.52	2.65	2.53	2.30	2.54
timefortj.	2.75	2.97	3.05	3.19	3.22	3.23	3.14	2.68	3.14
16. Andre filere, antall	20	235	505	937	700	633	360	52	3 442
stip. lønn	2.12	2.22	2.37	2.48	2.41	2.42	2.34	2.28	2.40
timefortj.	2.60	2.79	3.06	3.25	3.22	3.22	3.14	3.00	3.16
17. Dreiere, antall	27	251	400	508	366	340	159	19	2 070
stip. lønn	2.11	2.24	2.37	2.47	2.43	2.47	2.46	2.38	2.41
timefortj.	2.66	2.86	3.04	3.20	3.25	3.26	3.13	2.89	3.13
18. Borere, høvlere o. l., ant.	2	73	156	227	192	145	76	8	879
stip. lønn	2.09	2.21	2.32	2.30	2.32	2.36	2.35	2.24	2.31
timefortj.	2.11	2.96	3.05	3.20	3.23	3.28	3.14	2.96	3.16
19. Sveisere, antall	17	144	391	505	233	74	20	5	1 389
stip. lønn	2.17	2.24	2.30	2.36	2.39	2.46	2.50	2.31	2.34
timefortj.	2.61	2.93	3.03	3.24	3.26	3.26	3.24	3.10	3.15
20. Bilmekanikere, .. antall	18	189	387	460	215	100	21	2	1 392
stip. lønn	2.45	2.61	2.68	2.77	2.82	2.82	2.75	2.81	2.73
timefortj.	2.53	2.69	2.79	2.89	2.96	2.94	2.90	2.87	2.85
21. Flymekanikere (aut.), ant.	-	28	58	82	9	3	-	-	180
stip. lønn	-	3.15	3.40	3.51	3.52	3.69	-	-	3.42
timefortj.	-	3.33	3.68	3.68	3.94	3.88	-	-	3.64
22. Smeder, antall	3	35	94	224	200	216	114	25	911
stip. lønn	2.25	2.35	2.41	2.51	2.51	2.52	2.43	2.34	2.48
timefortj.	2.63	2.67	2.95	3.10	3.44	3.11	2.96	2.94	3.06
23. Form. og kjernem., antall	3	63	156	224	182	241	147	20	1 036
stip. lønn	2.16	2.19	2.27	2.32	2.34	2.30	2.31	2.21	2.30
timefortj.	2.83	2.93	3.27	3.30	3.36	3.34	3.26	2.95	3.28

Tabell 5. Jern- og metallindustri (fortsatt).

Antall arbeidere, timelønn og stip. lønn i de ulike aldersgrupper.
(Første aldersgruppe er for menn 19—20 år, for kvinner 18—20 år.)

Fag- og stillingsgrupper	Arbeidernes alder								I alt
	19 (18) —20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
24. Beslageriarb., antall	1	14	11	46	38	34	17	3	164
stip. lønn	2.33	2.01	2.09	2.18	2.21	2.20	2.33	2.16	2.19
timefortj.	3.59	3.09	2.99	3.20	3.29	3.20	3.23	2.92	3.20
25. Platearbeidere, .. antall	7	129	361	672	532	431	212	33	2 377
stip. lønn	2.21	2.21	2.32	2.34	2.29	2.28	2.28	2.23	2.30
timefortj.	2.77	2.86	3.13	3.18	3.22	3.20	3.11	2.99	3.16
26. Klinkere, dikkere, antall	2	5	38	88	86	83	44	4	350
stip. lønn	2.10	2.10	2.22	2.21	2.23	2.23	2.20	2.14	2.22
timefortj.	2.94	3.16	3.24	3.38	3.20	3.29	3.05	3.00	3.25
27. Kjelesmeder, antall	-	2	10	62	54	36	28	6	198
stip. lønn	-	2.09	2.39	2.64	2.50	2.48	2.40	2.20	2.51
timefortj.	-	2.94	3.26	3.43	3.31	3.29	3.36	2.83	3.33
28. 29. Viklere og apparat- montører antall	-	49	103	126	70	35	13	2	398
stip. lønn	-	2.22	2.30	2.34	2.46	2.43	2.42	2.65	2.35
timefortj.	-	2.92	3.09	3.14	3.31	3.27	3.61	2.77	3.15
30. Radiomontører, .. antall	-	10	42	39	13	3	-	-	107
stip. lønn	-	2.49	2.72	2.72	2.71	2.91	-	-	2.70
timefortj.	-	3.57	3.54	3.76	3.63	3.71	-	-	3.65
31. Heisemontører, .. antall	-	3	10	9	8	2	1	1	34
stip. lønn	-	2.68	2.66	2.77	2.63	2.63	2.58	2.68	2.68
timefortj.	-	3.08	3.56	3.47	3.63	3.41	4.37	2.70	3.52
32. Elektrikere, antall	-	43	89	139	77	77	11	1	437
stip. lønn	-	2.55	2.64	2.74	2.75	2.76	2.78	2.50	2.70
timefortj.	-	2.88	3.26	3.35	3.47	3.49	3.29	2.39	3.33
33. Kjølemontører, .. antall	-	9	10	17	13	4	1	-	54
stip. lønn	-	2.65	2.63	2.90	2.83	2.80	2.89	-	2.79
timefortj.	-	2.86	3.07	3.31	3.27	2.94	2.91	-	3.16
34. Grafiske montører, antall	-	4	6	14	6	3	-	-	33
stip. lønn	-	3.02	3.10	3.32	3.53	3.66	-	-	3.31
timefortj.	-	3.58	3.22	3.49	3.74	3.83	-	-	3.52
35. Instrumentm. o. l., antall	-	18	52	62	34	23	9	-	198
stip. lønn	-	2.41	2.68	2.75	2.91	2.80	2.59	-	2.72
timefortj.	-	2.67	3.06	3.29	3.28	3.34	3.24	-	3.18
38. Vognreparatører. (jern- bane, sporvei) antall	-	11	36	156	89	64	11	-	367
stip. lønn	-	2.55	2.66	2.85	2.88	2.84	2.71	-	2.82
timefortj.	-	3.08	3.32	3.57	3.60	3.61	3.31	-	3.54
39. Karosserimakere, antall	-	14	37	78	44	27	5	-	205
stip. lønn	-	2.47	2.55	2.66	2.68	2.71	2.86	-	2.64
timefortj.	-	2.89	2.91	2.92	3.02	2.93	2.96	-	2.94
40. Treskipsbyggere, tømmer- menn antall	13	76	220	512	431	374	241	59	1 926
stip. lønn	2.22	2.33	2.33	2.33	2.29	2.31	2.28	2.26	2.31
timefortj.	2.38	2.67	2.75	2.83	2.84	2.84	2.83	2.79	2.82
41. Modellsnekkere, .. antall	3	24	43	62	52	50	18	10	262
stip. lønn	1.99	2.16	2.25	2.38	2.39	2.36	2.30	2.41	2.33
timefortj.	2.67	2.76	3.03	3.08	3.12	3.15	3.02	3.05	3.06

Tabell 5. Jern- og metallindustri (fortsatt).

Antall arbeidere, timelønn og stip. lønn i de ulike aldersgrupper.
(Første aldersgruppe er for menn 19—20 år, for kvinner 18—20 år.)

Fag- og stillingsgrupper	Arbeidernes alder								I alt
	19 (18) —20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
<i>Spesialarbeidere (en del grupper):</i>									
46. Jern- og valseverk, antall	9	36	112	266	226	114	39	2	804
stip. lønn	2.07	2.17	2.10	2.09	2.13	2.16	2.12	2.08	2.12
timefortj.	3.39	3.28	3.35	3.35	3.34	3.44	3.23	3.56	3.35
47. Støperier, antall	16	64	167	406	249	165	45	2	1 114
stip. lønn	2.02	2.06	2.09	2.12	2.15	2.18	2.21	2.09	2.13
timefortj.	2.87	2.99	3.14	3.25	3.32	3.30	3.04	2.74	3.23
48. Spikerfabrikker, .. antall	9	32	65	152	101	69	22	1	451
stip. lønn	2.04	2.01	2.12	2.14	2.17	2.20	2.19	2.16	2.14
timefortj.	3.14	2.87	3.06	3.22	3.15	3.07	2.95	2.97	3.12
49. Blikkemball.fabr., antall	16	28	43	92	77	37	23	2	318
stip. lønn	1.93	1.99	2.13	2.20	2.22	2.26	2.20	2.17	2.17
timefortj.	2.28	2.55	2.59	2.81	2.83	2.71	2.66	2.28	2.72
50. Sykkelfabrikker, .. antall	3	16	70	89	30	25	12	-	245
stip. lønn	2.13	2.31	2.27	2.33	2.34	2.39	2.36	-	2.32
timefortj.	2.13	2.62	2.83	2.85	3.04	2.97	2.74	-	2.85
51. Andre jern- og metall- varefabrikker, antall	67	223	386	540	308	158	73	10	1 765
stip. lønn	1.93	2.11	2.13	2.18	2.17	2.22	2.19	2.27	2.15
timefortj.	2.53	2.87	2.97	3.08	3.11	3.11	2.92	2.82	3.01
52. Kabelfabrikker, .. antall	12	29	56	125	75	17	3	2	319
stip. lønn	1.88	2.13	2.14	2.23	2.23	2.20	2.25	2.60	2.19
timefortj.	2.39	3.12	3.21	3.38	3.38	3.75	3.53	2.67	3.31
53. Radiofabrikker, .. antall	32	70	48	29	8	1	-	-	188
stip. lønn	2.14	2.18	2.21	2.23	2.34	2.18	-	-	2.20
timefortj.	2.68	2.84	3.05	3.17	3.12	3.39	-	-	2.94
54. Fabr. for elektr. app. og materiell, antall	15	42	93	131	57	22	11	2	373
stip. lønn	2.14	2.19	2.25	2.32	2.27	2.51	2.47	2.34	2.29
timefortj.	2.59	2.81	3.00	3.02	3.09	3.24	3.25	2.98	3.01
55. Galvanisører, antall	10	13	28	54	38	23	4	-	170
stip. lønn	1.89	2.05	2.15	2.25	2.38	2.30	2.27	-	2.23
timefortj.	2.36	2.76	2.86	3.20	3.18	3.05	2.91	-	3.04
<i>Kvinner (en del grupper):</i>									
72. Spikerfabrikker, .. antall	4	11	14	18	22	17	5	1	92
stip. lønn	1.45	1.60	1.61	1.63	1.64	1.68	1.67	1.64	1.63
timefortj.	1.74	2.10	2.13	2.23	2.26	2.09	2.06	2.15	2.14
73. Blikkemball.fabr., antall	71	99	92	113	56	23	8	-	462
stip. lønn	1.48	1.56	1.55	1.61	1.64	1.71	1.68	-	1.58
timefortj.	1.71	1.86	1.90	1.97	1.96	1.97	1.96	-	1.89
74. Sykkelfabrikker, .. antall	17	9	9	6	2	4	1	-	48
stip. lønn	1.46	1.61	1.61	1.54	1.69	1.85	2.00	-	1.58
timefortj.	1.68	2.04	1.94	1.74	2.18	2.38	2.72	-	1.90
75. Andre jern- og metall- varefabrikker, antall	201	239	216	207	150	65	24	1	1 103
stip. lønn	1.49	1.62	1.62	1.66	1.67	1.67	1.66	1.79	1.61
timefortj.	1.85	1.99	2.06	2.07	2.14	2.10	1.95	2.42	2.01

Tabell 5. Jern- og metallindustri (fortsatt).

*Antall arbeidere, timelønn og stip. lønn i de ulike aldersgrupper.
(Første aldersgruppe er for menn 19—20 år, for kvinner 18—20 år.)*

Fag- og stillingsgrupper	Arbeidernes alder								I alt
	19 (18) —20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
76. Kabelfabrikker, .. antall	15	30	60	61	11	5	2	-	184
stip. lønn	1.56	1.61	1.65	1.64	1.69	1.70	1.74	-	1.64
timefortj.	2.19	2.30	2.38	2.40	2.50	2.71	2.81	-	2.38
77. Radiofabrikker, .. antall	114	120	142	124	17	1	-	-	518
stip. lønn	1.46	1.52	1.56	1.59	1.66	1.68	-	-	1.54
timefortj.	1.98	2.18	2.42	2.45	2.16	2.51	-	-	2.27
78. Fabr. for elektr. app. og materiell, antall	85	124	160	187	98	47	7	-	708
stip. lønn	1.57	1.61	1.65	1.64	1.66	1.78	1.78	-	1.64
timefortj.	1.89	2.08	2.18	2.21	2.21	2.29	2.28	-	2.14

Tabell 6. Jern- og metallindustri.

Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper.

Fag- og stillingsgrupper	Fortjeneste pr. time — kroner											Gj.snitt time- fortj.
	Under 2,00	2,00— 2,24	2,25— 2,49	2,50— 2,74	2,75— 2,99	3,00— 3,24	3,25— 3,49	3,50— 3,74	3,75— 3,99	Over 4,00	I alt	
<i>Menn over 19 år:</i>												
I alt fagarbeidere, .. antall	68	367	1555	3372	3827	4935	3456	2486	1115	954	22 135	3.13
pst.	0.3	1.7	7.0	15.2	17.3	22.4	15.6	11.2	5.0	4.3	100	-
I alt spesialarb., .. antall	56	203	365	777	1135	1145	914	674	262	233	5 764	3.10
pst.	1.0	3.5	6.3	13.5	19.7	19.8	15.9	11.7	4.6	4.0	100	-
I alt hjelpearb., antall	438	1068	1948	2229	2002	1580	1129	462	163	173	11 192	2.80
pst.	3.9	9.5	17.4	19.9	17.9	14.2	10.1	4.1	1.5	1.5	100	-
I alt prod.arb., menn, antall	562	1638	3868	6378	6964	7660	5499	3622	1540	1360	39 091	3.03
pst.	1.4	4.1	9.9	16.3	17.9	19.6	14.1	9.3	3.9	3.5	100	-
<i>Fagarb. — de viktigste stillinger.</i>												
15. Verktøymakere, antall	1	5	26	91	120	185	131	72	27	24	682	3.14
pst.	0.1	0.7	3.8	13.3	17.6	27.2	19.2	10.6	4.0	3.5	100	-
16. Andre filere, .. antall	12	60	202	425	633	782	536	401	251	140	3 442	3.16
pst.	0.3	1.7	5.9	12.3	18.4	22.7	15.6	11.7	7.3	4.1	100	-
17. Dreiere, antall	6	41	135	250	349	489	364	270	103	63	2 070	3.13
pst.	0.3	2.0	6.5	12.1	16.9	23.6	17.6	13.0	5.0	3.0	100	-
18. Borere, høvlere, o. l., antall	2	16	39	64	160	262	171	102	35	28	879	3.16
pst.	0.2	1.8	4.4	7.3	18.2	29.8	19.5	11.6	4.0	3.2	100	-
19. Sveisere, antall	5	35	117	208	217	264	239	157	59	88	1 389	3.15
pst.	0.4	2.5	8.4	15.0	15.6	19.1	17.2	11.3	4.2	6.3	100	-
20. Bilmekanikere, antall	2	15	95	559	323	239	94	39	14	12	1 392	2.85
pst.	0.1	1.1	6.8	40.2	23.2	17.1	6.8	2.8	1.0	0.9	100	-
21. Flymek. (aut.), antall	-	-	-	-	8	48	22	37	30	35	180	3.64
pst.	-	-	-	-	4.4	26.7	12.2	20.6	16.7	19.4	100	-
22. Smeder, antall	-	18	80	187	148	177	119	123	33	26	911	3.06
pst.	-	2.0	8.8	20.5	16.2	19.4	13.1	13.5	3.6	2.9	100	-
23. Formere, antall	2	15	36	79	134	231	236	152	80	71	1 036	3.28
pst.	0.2	1.4	3.5	7.6	12.9	22.3	22.8	14.7	7.7	6.9	100	-
24. Beslagriarb., .. antall	-	2	3	8	43	43	29	16	15	5	164	3.20
pst.	-	1.2	1.8	4.9	26.2	26.2	17.7	9.8	9.2	3.0	100	-
25. Platearbeidere, antall	4	31	123	326	418	602	412	231	94	136	2 377	3.16
pst.	0.2	1.3	5.2	13.7	17.6	25.3	17.3	9.7	4.0	5.7	100	-
26. Klinkere, dikkere, ant.	-	1	11	25	72	99	76	32	18	16	350	3.25
pst.	-	0.4	3.1	7.1	20.6	28.3	21.7	9.1	5.1	4.6	100	-
27. Kjelesmeder, .. antall	-	6	1	10	25	36	40	51	21	8	198	3.33
pst.	-	3.1	0.5	5.1	12.6	18.2	20.2	25.7	10.6	4.0	100	-
28. 29. Viklere, apparat- montører, antall	-	6	31	47	72	98	66	33	19	25	397	3.15
pst.	-	1.5	7.8	11.8	18.1	24.8	16.6	8.3	4.8	6.3	100	-
30. Radiomontører, antall	-	-	1	14	9	13	13	15	16	26	107	3.65
pst.	-	-	1.0	13.1	8.4	12.1	12.1	14.0	15.0	24.3	100	-
31. Heisemontører, antall	-	-	-	3	1	4	7	10	5	4	34	3.52
pst.	-	-	-	8.8	2.9	11.8	20.6	29.4	14.7	11.8	100	-
32. Elektrikere, ... antall	-	4	12	41	41	81	108	74	46	30	437	3.33
pst.	-	0.9	2.7	9.4	9.4	18.6	24.7	16.9	10.5	6.9	100	-

Tabell 6. Jern- og metallindustri (fortsatt).

Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper.

Fag- og stillingsgrupper	Fortjeneste pr. time — kroner											Gj.snitt time- fortj.
	Under 2,00	2,00— 2,24	2,25— 2,49	2,50— 2,74	2,75— 2,99	3,00— 3,24	3,25— 3,49	3,50— 3,74	3,75— 3,99	Over 4,00	I alt	
33. Kjølemontører, antall pst.	-	-	1	8	11	18	10	2	3	1	54	3.16
	-	-	1.9	14.8	20.3	3.33	18.5	3.7	5.6	1.9	100	-
34. Grafiske mont., antall pst.	-	-	-	2	1	7	9	7	4	3	33	3.52
	-	-	-	6.1	3.0	21.2	27.3	21.2	12.1	9.1	100	-
35. Instrumentm. o. l., antall pst.	1	3	11	19	41	59	25	20	7	12	198	3.18
	0.5	1.5	5.6	9.6	20.7	29.8	12.6	10.1	3.5	6.1	100	-
38. Vognrep. (jernbane, sporvei), antall pst.	-	-	1	6	25	51	71	114	58	41	367	3.54
	-	-	0.3	1.6	6.8	13.9	19.3	31.1	15.8	11.2	100	-
39. Karosserim., .. antall pst.	-	1	20	73	41	25	19	15	3	8	205	2.94
	-	0.5	9.8	35.6	20.0	12.2	9.2	7.3	1.5	3.9	100	-
40. Treskipsbyggere, tøm- mermenn, antall pst.	21	55	401	503	346	374	156	44	11	15	1 926	2.82
	1.1	2.9	20.8	26.0	18.0	19.4	8.1	2.3	0.6	0.8	100	-
41. Mødellsnekkere, antall pst.	-	3	13	31	60	89	40	18	4	4	262	3.06
	-	1.1	5.0	11.8	22.9	34.0	15.3	6.9	1.5	1.5	100	-
<i>Spesialarb. (en del grupper).</i>												
46. Jern- og valsev., antall pst.	-	-	6	49	131	145	144	211	76	42	804	3.35
	-	-	0.7	6.1	16.3	18.0	17.9	26.3	9.5	5.2	100	-
47. Støperier, antall pst.	10	25	46	119	167	210	230	178	51	78	1 114	3.23
	0.9	2.2	4.1	10.7	15.0	18.9	20.6	16.0	4.6	7.0	100	-
48. Spikerfabrikker, antall pst.	-	5	26	68	78	93	85	69	15	12	451	3.12
	-	1.1	5.8	15.1	17.3	20.6	18.8	15.3	3.3	2.7	100	-
49. Blikkem.b.fabr., antall pst.	13	39	46	72	96	37	13	2	-	-	318	2.72
	4.1	12.3	14.5	22.6	30.2	11.6	4.1	0.6	-	-	100	-
50. Sykkelfabr., ... antall pst.	1	15	35	48	54	55	24	10	2	1	245	2.85
	0.4	6.1	14.3	19.6	22.1	22.4	9.8	4.1	0.8	0.4	100	-
51. Andre jern- og metall- varefabr., antall pst.	24	86	152	253	418	345	240	116	65	66	1 765	3.01
	1.4	4.9	8.6	14.3	23.7	19.5	13.6	6.6	3.7	3.7	100	-
52. Kåbelfabr., ... antall pst.	6	3	3	13	25	91	79	47	39	13	319	3.31
	1.9	0.9	0.9	4.1	7.8	28.5	24.9	14.7	12.2	4.1	100	-
53. Radiofabrikker, antall pst.	1	21	16	34	45	41	8	6	4	12	188	2.94
	0.5	11.2	8.5	18.1	23.9	21.8	4.3	3.2	2.1	6.4	100	-
54. Fabr. for elektr. app. og materiell, .. antall pst.	-	2	17	88	83	90	62	18	7	6	373	3.01
	-	0.5	4.6	23.6	22.3	24.1	16.6	4.8	1.9	1.6	100	-
55. Galv., fortinnere, antall pst.	1	7	17	30	34	34	26	15	3	3	170	2.93
	0.6	4.1	10.0	17.6	20.0	20.0	15.3	8.8	1.8	1.8	100	-
<i>Hjelparbeidere, alle grupper.</i>												
58. Jern- og valsev., antall pst.	4	4	15	64	89	110	57	19	4	1	367	3.01
	1.1	1.1	4.1	17.4	24.2	30.0	15.5	5.2	1.1	0.3	100	-
59. Støperier antall pst.	11	85	66	104	97	140	74	41	21	19	659	2.96
	1.8	12.9	10.0	15.8	14.7	21.3	11.2	6.2	3.2	2.9	100	-

Tabell 6. Jern- og metallindustri (fortsett).

Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper.

Fag- og stillingsgrupper	Fortjeneste pr. time — kroner											Gj.snitt timefor- tjeneste
	Under 2.00	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	3.00— 3.24	3.25— 3.49	3.50— 3.74	3.75— 3.99	Over 4.00	I alt	
60. Jern- og metallvare- fabrikker, antall	57	126	164	216	214	217	155	57	27	31	1 264	2.85
pst.	4.5	10.0	13.0	17.1	16.9	17.2	12.2	4.5	2.1	2.5	100	-
61. Mek. verk. o .i., antall	135	299	424	430	418	395	495	220	63	86	2 965	2.90
pst.	4.6	10.1	14.3	14.5	14.1	13.3	16.7	7.4	2.1	2.9	100	-
62. Jernskipsbygg., antall	122	293	674	973	795	427	208	81	27	25	3 625	2.73
pst.	3.4	8.1	18.6	26.8	22.0	11.8	5.7	2.2	0.7	0.7	100	-
63. Treskipsbygg., antall	21	84	191	38	33	9	5	-	2	-	383	2.37
pst.	5.5	21.9	49.9	9.9	8.6	2.4	1.3	-	0.5	-	100	-
64. Bilverksteder, .. antall	25	79	177	71	28	15	8	4	2	4	413	2.46
pst.	6.1	19.1	42.9	17.2	6.7	3.6	1.9	1.0	0.5	1.0	100	-
65. Karosserifab., .. antall	4	5	6	60	75	49	4	7	4	3	217	2.68
pst.	1.9	2.3	2.8	27.6	34.6	22.6	1.8	3.2	1.8	1.4	100	-
66. Flyfabrikker, .. antall	1	10	19	41	80	96	51	15	1	-	314	2.86
pst.	0.3	3.2	6.1	13.1	25.4	30.6	16.2	4.8	0.3	-	100	-
67. Våpenfabrikker, antall	46	60	154	214	154	112	64	13	7	2	826	2.98
pst.	5.6	7.3	18.6	25.9	18.7	13.6	7.7	1.6	0.8	0.2	100	-
68. Fabr. for elektr. app. og materiell, .. antall	5	9	11	6	2	-	-	-	-	-	33	2.71
pst.	15.1	27.3	33.3	18.2	6.1	-	-	-	-	-	100	-
69. Fabr. for andre app. og instrum., .. antall	6	14	47	12	17	10	8	5	5	2	126	2.31
pst.	4.8	11.1	37.3	9.6	13.5	7.9	6.4	4.0	4.0	1.4	100	-
Fag- og stillingsgrupper	Fortjeneste pr. time — kroner											Gj.snitt timefor- tjeneste
	Under 1.50	1.50— 1.74	1.75— 1.99	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	Over 3.00	I alt			
<i>Kvinner i prod. over 18 år, i alt, antall</i>	92	438	818	961	553	269	108	54	3 293	2.10		
pst.	2.8	13.3	24.8	29.2	16.8	8.2	3.3	1.6	100	-		
<i>Kvinner, en del grup- per.</i>												
72. Spikerfabr., . . . antall	1	9	20	31	18	13	-	-	92	2.14		
pst.	1.1	9.8	21.7	33.7	19.6	14.1	-	-	100	-		
73. Blikkem.b.fabr., antall	15	103	194	126	20	1	-	3	462	1.89		
pst.	3.3	22.3	42.0	27.3	4.3	0.2	-	0.6	100	-		
74. Sykkelfabr., . . . antall	5	11	12	17	1	1	-	1	48	1.90		
pst.	10.4	22.9	25.0	35.4	2.1	2.1	-	2.1	100	-		
75. Andre jern- og metall- varefabr., antall	38	181	317	334	167	53	6	7	1 103	2.02		
pst.	3.4	16.4	28.7	30.4	15.2	4.8	0.5	0.6	100	-		
76. Kabelfabrikker, antall	-	2	15	38	77	40	11	1	184	2.38		
pst.	-	1.1	8.2	20.7	41.8	21.7	6.0	0.5	100	-		
77. Radiofabrikker, antall	17	63	85	113	74	85	58	23	518	2.27		
pst.	3.3	12.2	16.4	21.8	14.3	16.4	11.2	4.4	100	-		
78. Fabr. for elektr. app. og materiell, .. antall	13	64	142	255	151	48	18	17	708	2.14		
pst.	1.8	9.1	20.1	36.0	21.3	6.8	2.5	2.4	100	-		

Tabell 7. Jern- og metallindustri.

Antall arbeidere i de ulike lønnsgrupper (stipulert timelønn) og organisasjonsgrupper.

1. Organiserte private bedrifter. — Voksne prod.arb., menn.

Produksjons- og faggrupper	Stipulert timelønn — kroner											I alt
	Under 1.90	1.90— 1.99	2.00— 2.09	2.10— 2.19	2.20— 2.29	2.30— 2.39	2.40— 2.49	2.50— 2.59	2.60— 2.69	2.70— 2.79	Over 2.80	
1. Jern- og valseverk.												
Fagarbeidere	-	7	21	44	26	4	4	2	7	4	4	123
Spesialarbeidere	-	98	398	203	39	22	30	3	9	6	2	810
Hjelparbeidere	24	226	83	17	4	2	7	2	1	-	1	367
I alt	24	331	502	264	69	28	41	7	17	10	7	1 300
2. Støperier.												
Fagarbeidere	-	23	103	246	290	53	30	29	9	7	31	821
Spesialarbeidere	1	45	346	151	50	2	2	1	1	1	7	607
Hjelparbeidere	44	146	276	83	36	3	2	18	6	2	13	629
I alt	45	214	725	480	376	58	34	48	16	10	51	2 057
3. Jern- og metallv.fabr.												
Fagarbeidere	2	46	104	141	276	136	104	68	38	21	120	1 056
Spesialarbeidere	61	530	548	291	326	152	120	32	22	21	20	2 123
Hjelparbeidere	123	305	148	97	61	20	23	14	8	2	3	804
I alt	186	881	800	529	663	308	247	114	68	44	143	3 983
4. Mek. verk., smier o. l.												
Fagarbeidere	3	56	203	597	1 405	630	191	141	78	37	195	3 536
Spesialarbeidere	-	47	59	109	65	6	5	4	3	1	6	305
Hjelparbeidere	153	429	429	282	129	46	18	22	13	13	8	1 542
I alt	156	532	691	988	1 599	682	214	167	94	51	209	5 383
5. Jernskipsbyggerier.												
Fagarbeidere	-	220	728	1 769	2 004	188	102	101	34	32	67	5 245
Spesialarbeidere	-	4	11	19	18	1	1	-	-	1	1	56
Hjelparbeidere	621	1 550	635	333	149	13	9	6	3	4	-	3 323
I alt	621	1 774	1 374	2 121	2 171	202	112	107	37	37	68	8 624
6. Treskipsbyggerier.												
Fagarbeidere	-	-	11	7	37	72	153	240	21	9	12	562
Hjelparbeidere	6	2	12	28	45	66	20	6	-	-	-	185
I alt	6	2	23	35	82	138	173	246	21	9	12	747
7. Bilverksteder.												
Fagarbeidere	3	1	1	5	4	39	45	224	179	123	417	1 041
Spesialarbeidere	-	-	1	3	1	12	1	2	1	1	-	22
Hjelparbeidere	2	6	11	22	8	61	70	19	8	2	17	226
I alt	5	7	13	30	13	112	116	245	188	126	434	1 289
8. Karosserifabrikker.												
Fagarbeidere	-	-	1	-	-	17	9	67	89	23	34	240
Hjelparbeidere	-	10	3	3	32	11	9	8	2	-	-	78
I alt	-	10	4	3	32	28	18	75	91	23	34	318

Tabell 7. Jern- og metallindustri (fortsatt).

Antall arbeidere i de ulike lønnsgrupper (stipulert timelønn) og organisasjonsgrupper.

1. Organiserte private bedrifter. — Voksne prod.arb., menn.

Produksjons- og faggrupper	Stipulert timelønn — kroner											I alt
	Under 1.90	1.90—1.99	2.00—2.09	2.10—2.19	2.20—2.29	2.30—2.39	2.40—2.49	2.50—2.59	2.60—2.69	2.70—2.79	Over 2.80	
9. Flyfabrikker.												
Fagarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	263
Hjelpearbeidere	3	1	-	1	1	5	1	39	1	39	33	124
I alt	3	1	-	1	1	5	1	39	1	40	296	388
10. Våpenfabrikker.												
Fagarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Spesialarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Hjelpearbeidere	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	11
I alt	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	12	16
11. Fabr. for elektr. app. og materiell.												
Fagarbeidere	1	18	56	136	203	230	86	84	87	33	152	1 086
Spesialarbeidere	10	27	172	227	177	94	30	17	12	6	30	802
Hjelpearbeidere	136	227	168	86	44	16	19	9	7	5	16	733
I alt	147	272	396	449	424	340	135	110	106	44	198	2 621
12. Fabr. for andre app. og instrumenter.												
Fagarbeidere	-	2	20	-	-	-	-	-	5	7	47	81
Hjelpearbeidere	2	6	2	5	1	1	-	2	1	-	-	20
I alt	2	8	22	5	1	1	-	2	6	7	47	101
1. Jern- og valseverk i alt	24	331	502	264	69	28	41	7	17	10	7	1 300
2. Støperier i alt	45	214	725	480	376	58	34	48	16	10	51	2 057
3. Jern- og metallvarefabr. i alt	186	881	800	529	663	308	247	114	68	44	143	3 983
4. Mek. verk., smier o. l. i alt	156	532	691	988	1 599	682	214	167	94	51	209	5 383
5. Jernskipsbyggerier i alt	621	1 774	1 374	2 121	2 171	202	112	107	37	37	68	8 624
Sum 1 + 2 + 3 + 4 + 5.	1 032	3 732	4 092	4 382	4 878	1 278	648	443	232	152	478	21 347

Organiserte private bedrifter. — Voksne prod.arb., kvinner.

Produksjonsgrupper	Stipulert timelønn — kroner									I alt
	Under 1.50	1.50—1.59	1.60—1.69	1.70—1.79	1.80—1.89	1.90—1.99	2.00—2.09	2.10 og mer		
Støperier	1	7	5	1	-	-	-	-	-	14
Jern- og metallvarefabr. ...	389	367	621	82	35	12	25	7	-	1 538
Våpenfabrikker	1	-	2	-	2	20	-	-	-	25
Fabr. for elektr. app. og materiell	200	367	427	95	28	25	10	11	-	1 163
I alt	591	741	1 055	178	65	57	35	18	-	2 740

Tabell 7. Jern- og metallindustri (fortsatt).

Antall arbeidere i de ulike lønnsgrupper (stipulert timelønn) og organisasjonsgrupper.

2. Uorganiserte private bedrifter. — Voksne prod.arb., menn.

Produksjons- og faggrupper	Stipulert timelønn — kroner												I alt
	Under 1.90	1.90—1.99	2.00—2.09	2.10—2.19	2.20—2.29	2.30—2.39	2.40—2.49	2.50—2.59	2.60—2.69	2.70—2.79	Over 2.80		
1. Jern- og valseverk.													
Fagarbeidere	-	-	-	-	-	-	2	2	1	-	2	7	
Spesialarbeidere	-	-	4	6	-	2	-	4	1	-	-	17	
I alt	-	-	4	6	-	2	2	6	2	-	2	24	
2. Støperier.													
Fagarbeidere	-	-	1	7	9	21	7	13	11	4	15	88	
Spesialarbeidere	-	-	-	9	3	2	3	6	1	-	2	26	
Hjelparbeidere	-	2	4	11	7	1	2	-	-	2	-	29	
I alt	-	2	5	27	19	24	12	19	12	6	17	143	
3. Jern- og metallv.fabr.													
Fagarbeidere	1	1	14	27	32	22	30	45	24	19	39	254	
Spesialarbeidere	7	37	4	177	77	54	79	73	27	9	23	567	
Hjelparbeidere	28	31	16	36	10	15	9	5	-	1	-	151	
I alt	36	69	34	240	119	91	118	123	51	29	62	972	
4. Mek. verk., smier o. l.													
Fagarbeidere	3	23	53	115	156	372	343	258	151	59	104	1 637	
Spesialarbeidere	6	1	31	15	12	-	-	4	3	-	6	78	
Hjelparbeidere	70	57	55	106	76	54	17	16	3	7	1	462	
I alt	79	81	139	236	244	426	360	278	157	66	111	2 177	
5. Jernskipsbyggerier.													
Fagarbeidere	2	10	62	125	103	31	2	7	5	3	11	361	
Hjelparbeidere	43	63	35	10	3	2	-	-	-	-	-	156	
I alt	45	73	97	135	106	33	2	7	5	3	11	517	
6. Treskipsbyggerier.													
Fagarbeidere	1	1	3	4	20	81	73	129	19	3	5	339	
Hjelparbeidere	4	1	7	43	47	53	17	1	-	-	-	173	
I alt	5	2	10	47	67	134	90	130	19	3	5	512	
7. Bilverksteder.													
Fagarbeidere	-	-	2	4	4	14	25	229	129	74	164	645	
Spesialarbeidere	-	-	-	1	-	-	1	1	-	3	-	6	
Hjelparbeidere	3	4	19	21	16	29	37	8	1	1	2	141	
I alt	3	4	21	26	20	43	63	238	130	78	166	792	
8. Karosserifabrikker.													
Fagarbeidere	-	-	4	-	1	3	8	57	35	3	32	143	
Hjelparbeidere	2	2	5	2	3	17	10	2	-	-	-	43	
I alt	2	2	9	2	4	20	18	59	35	3	32	186	

Tabell 7. Jern- og metallindustri (fortsett).

Antall arbeidere i de ulike lønnsgrupper (stipulert timelønn) og organisasjonsgrupper.

Uorganiserte private bedrifter. — Voksne prod.arb., menn.

Produksjons- og faggrupper	Stipulert timelønn — kroner											
	Under 1.90	1.90— 1.99	2.00— 2.09	2.10— 2.19	2.20— 2.29	2.30— 2.39	2.40— 2.49	2.50— 2.59	2.60— 2.69	2.70— 2.79	Over 2.80	I alt
9. Flyfabrikker.												
Fagarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	55	56
Hjelpearbeidere	-	1	-	1	-	1	1	-	3	3	7	17
I alt	-	1	-	1	-	1	1	-	3	4	62	73
10. Våpenfabrikker.												
Fagarbeidere	-	8	6	9	6	1	1	-	-	-	2	33
Spesialarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	7
Hjelpearbeidere	2	11	1	6	-	1	-	-	-	-	-	21
I alt	2	19	7	15	6	2	1	7	-	-	2	61
11. Fabr. for elektr. app. og materiell.												
Fagarbeidere	-	1	12	31	38	25	22	18	9	8	37	201
Spesialarbeidere	5	7	3	28	30	12	6	2	2	2	1	98
Hjelpearbeidere	10	17	6	18	12	2	1	3	1	-	-	70
I alt	15	25	21	77	80	39	29	23	12	10	38	369
12. Fabr. for andre app. og instrumenter.												
Fagarbeidere	-	1	-	-	3	1	5	4	9	6	16	45
Hjelpearbeidere	2	-	-	3	1	-	3	2	1	-	1	13
I alt	2	1	-	3	4	1	8	6	10	6	17	58

Uorganiserte private bedrifter. — Voksne prod.arb., kvinner.

Produksjonsgrupper	Stipulert timelønn — kroner								I alt
	Under 1.50	1.50— 1.59	1.60— 1.69	1.70— 1.79	1.80— 1.89	1.90— 1.99	2.00— 2.09	2.10 og mer	
Jern- og metallvarefabr...	25	24	56	18	6	18	6	2	155
Mekaniske verksteder ...	1	-	1	-	-	-	1	-	3
Jernskipsbyggerier	-	18	1	1	-	-	-	-	20
Våpenfabrikker	-	2	-	11	-	-	-	1	14
Fabr. for elektr. apparater og materiell	53	67	44	5	-	-	-	3	172
I alt	79	111	102	35	6	18	7	6	364

Tabell 7. Jern- og metallindustri (fortsett).

Antall arbeidere i de ulike lønnsgrupper (stipulert timelønn)
og organisasjonsgrupper.

3. Bedrifter uten tariffavtale. — Voksne prod.arb., menn.

Produksjons- og faggrupper	Stipulert timelønn — kroner												I alt
	Under 1.90	1.90— 1.99	2.00— 2.09	2.10— 2.19	2.20— 2.29	2.30— 2.39	2.40— 2.49	2.50— 2.59	2.60— 2.69	2.70— 2.79	Over 2.80		
2. Støperier.													
Fagarbeidere	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	3	-	7
Spesialarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2
Hjelparbeidere	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
I alt	-	-	-	1	-	-	1	4	1	-	3	-	10
3. Jern- og metallv.fabr.													
Fagarbeidere	3	4	2	-	7	4	11	1	-	-	8	-	40
Spesialarbeidere	-	4	16	12	1	5	1	11	2	-	-	-	52
Hjelparbeidere	1	-	1	2	-	1	-	1	-	-	-	-	6
I alt	4	8	19	14	8	10	12	13	2	-	8	-	98
4. Mek. verk., smier o. l.													
Fagarbeidere	3	-	10	4	3	9	25	24	24	5	15	-	122
Spesialarbeidere	-	-	5	-	-	4	3	4	-	-	-	-	16
Hjelparbeidere	8	1	3	11	3	2	8	6	2	-	1	-	45
I alt	11	1	18	15	6	15	36	34	26	5	16	-	183
5. Jernskipsbyggerier.													
Fagarbeidere	-	-	-	5	2	5	26	17	1	6	7	-	69
Hjelparbeidere	3	2	3	10	1	3	7	1	-	-	-	-	30
I alt	3	2	3	15	3	8	33	18	1	6	7	-	99
6. Treskipsbyggerier.													
Fagarbeidere	-	-	26	5	7	17	6	33	-	-	9	-	103
Hjelparbeidere	2	5	2	-	3	7	1	-	-	5	-	-	25
I alt	2	5	28	5	10	24	7	33	-	5	9	-	128
7. Bilverksteder.													
Fagarbeidere	-	-	5	4	6	7	3	15	14	5	10	-	69
Spesialarbeidere	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Hjelparbeidere	6	1	3	-	-	1	2	1	-	-	1	-	15
I alt	6	1	8	4	6	9	5	16	14	5	11	-	85
8. Karosserifabrikker.													
Fagarbeidere	-	-	-	3	-	6	-	-	-	1	5	-	15
Hjelparbeidere	-	-	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	5
I alt	-	-	1	5	1	6	-	1	-	1	5	-	20
10. Våpenfabrikker.													
Fagarbeidere	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	4
I alt	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	4

Tabell 7. Jern- og metallindustri (fortsatt).

Antall arbeidere i de ulike lønnsgrupper (stipulert timelønn)
og organisasjonsgrupper.

Bedrifter uten tariffavtale. — Voksne prod.arb., menn.

Produksjons- og faggrupper	Stipulert timelønn — kroner											
	Under 1.90	1.90— 1.99	2.00— 2.09	2.10— 2.19	2.20— 2.29	2.30— 2.39	2.40— 2.49	2.50— 2.59	2.60— 2.69	2.70— 2.79	Over 2.80	I alt
11. Fabr. for elektr. app. og materiell.												
Fagarbeidere	-	-	-	3	3	1	9	15	8	-	11	50
Spesialarbeidere	1	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	5
Hjelpearbeidere	2	2	1	-	4	1	-	-	-	1	-	11
I alt	3	2	3	4	8	2	9	15	8	1	11	66
12. Fabr. for andre app. og instrumenter.												
Fagarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
I alt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5

Bedrifter uten tariffavtale. — Voksne prod.arb., kvinner.

Produksjonsgrupper	Stipulert timelønn — kroner									I alt
	Under 1.50	1.50— 1.59	1.60— 1.69	1.70— 1.79	1.80— 1.89	1.90— 1.99	2.00— 2.09	2.10 og mer		
Jern- og metallvarefabr...	1	-	3	6	1	-	-	-	11	
Mekaniske verksteder ...	-	4	2	1	1	-	-	-	8	
Fabr. for elektr. apparater og materiell	3	-	86	-	-	-	-	-	89	
I alt	4	4	91	7	2	-	-	-	108	

4. Offentlige bedrifter. — Voksne prod.arb., menn.

Produksjons- og faggrupper	Stipulert timelønn — kroner											
	Under 1.90	1.90— 1.99	2.00— 2.09	2.10— 2.19	2.20— 2.29	2.30— 2.39	2.40— 2.49	2.50— 2.59	2.60— 2.69	2.70— 2.79	Over 2.80	I alt
3. Jern- og metallv.fabr.												
Fagarbeidere	-	1	8	4	19	22	37	-	-	-	1	92
Spesialarbeidere	1	15	26	35	72	-	2	3	-	-	-	154
Hjelpearbeidere	7	132	66	71	7	20	-	-	-	-	-	303
I alt	8	148	100	110	98	42	39	3	-	-	1	549
4. Mek. verk., smier o. l.												
Fagarbeidere	-	2	1	-	15	-	75	29	185	292	1 893	2 492
Hjelpearbeidere	2	4	2	-	20	-	113	23	170	582	-	916
I alt	2	6	3	-	35	-	188	52	355	874	1 893	3 408

Tabell 7. Jern- og metallindustri (fortsett).

Antall arbeidere i de ulike lønnsgrupper (stipulert timelønn)
og organisasjonsgrupper.

Offentlige bedrifter. — Voksne prod.arb., menn.

Produksjons- og faggrupper	Stipulert timelønn — kroner											I alt	
	Under 1.90	1.90—1.99	2.00—2.09	2.10—2.19	2.20—2.29	2.30—2.39	2.40—2.49	2.50—2.59	2.60—2.69	2.70—2.79	Over 2.80		
5. <i>Jernskipsbyggerier.</i>													
Fagarbeidere	-	16	23	48	275	25	17	2	-	-	-	5	411
Spesialarbeidere	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
Hjelparbeidere	4	23	25	39	23	1	1	-	-	-	-	-	116
I alt	4	39	48	87	299	27	18	2	-	-	-	5	529
7. <i>Bilverksteder.</i>													
Fagarbeidere	-	-	-	-	-	-	-	1	9	14	71	95	
Hjelparbeidere	-	-	-	-	-	-	11	10	10	-	-	31	
I alt	-	-	-	-	-	-	11	11	19	14	71	126	
9. <i>Flyfabrikker.</i>													
Fagarbeidere	-	-	-	-	41	24	72	39	5	-	-	-	181
Hjelparbeidere	-	-	4	29	11	18	13	1	-	-	-	-	76
I alt	-	-	4	29	52	42	85	40	5	-	-	-	257
10. <i>Våpenfabrikker.</i>													
Fagarbeidere	-	13	84	91	239	30	9	3	1	1	8	479	
Spesialarbeidere	-	1	1	1	2	1	-	-	-	-	-	6	
Hjelparbeidere	9	136	63	38	28	5	3	-	-	-	-	282	
I alt	9	150	148	130	269	36	12	3	1	1	8	767	
11. <i>Fabr. for elektr. app. og materiell.</i>													
Fagarbeidere	-	-	-	-	-	-	5	9	11	5	3	33	
Spesialarbeidere	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	
Hjelparbeidere	3	1	4	1	2	1	-	-	-	-	-	12	
I alt	3	1	4	1	2	2	5	9	11	5	3	46	

Offentlige bedrifter. — Voksne prod.arb., kvinner.

Produksjonsgrupper	Stipulert timelønn — kroner								I alt
	Under 1.50	1.50—1.59	1.60—1.69	1.70—1.79	1.80—1.89	1.90—1.99	2.00—2.09	2.10 og mer	
Jern- og metallvarefabr...	-	1	58	3	-	1	-	-	63
Jernskipsbyggerier	-	-	3	-	-	-	-	-	3
Fabr. for elektr. apparater og materiell	-	-	1	7	1	-	1	3	13
I alt	-	1	62	10	1	1	1	3	79

Tekstilindustri.

Tabell 8. Tekstilindustri.

Gjennomsnittlig timefortjeneste for voksne mannlige arbeidere i produksjonen.

Produksjonsgrupper	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Antall timer i alt	Gjennomsnittlig timefortjeneste:					Akkordtimer	Overtimer
				Tid	Akkord	Overtid	I alt			
							Med skift-tillegg	Uten skift-tillegg		
kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.				
Tilv. av sjoddi, vatt m. v ..	11	142	80 952	2.51	3.17	4.27	2.99	2.92	46.5	2.5
Ullspinnerier	12	109	61 187	2.29	2.78	3.96	2.54	2.50	44.0	1.9
Komb. ullsp. og veveri	50	1 547	840 468	2.38	2.79	3.18	2.61	2.57	55.5	1.0
Bomullsvarefabrikker	23	789	407 172	2.45	2.86	3.41	2.69	2.64	51.9	3.0
Trikotasjefabrikker	64	371	202 049	2.45	2.92	3.31	2.66	2.63	42.2	0.9
Hamp-, jute- og linvarefabr.	10	99	53 480	2.38	2.82	3.37	2.51	2.47	23.1	2.5
Repslagerier	8	224	116 115	2.40	2.91	3.06	2.65	2.62	45.6	2.1
Tilv. av snører, garn o. l. ..	11	112	55 478	2.27	2.61	3.33	2.42	2.41	31.7	1.1
Båndveverier, lissefabr. ..	8	116	60 457	2.39	2.94	3.10	2.60	2.59	37.4	0.1
Annen tekstilindustri	4	34	18 728	2.35	2.99	5.63	2.84	2.78	72.5	0.5
I alt	201	3 543	1 896 086	2.40	2.85	3.39	2.65	2.60	50.5	1.6

Tabell 9. Tekstilindustri.

Gjennomsnittlig timefortjeneste for voksne kvinnelige arbeidere.

Produksjonsgrupper	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Antall timer i alt	Gjennomsnittlig timefortjeneste:					Akkordtimer	Overtimer
				Tid	Akkord	Overtid	I alt			
							Med skift-tillegg	Uten skift-tillegg		
kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.				
Tilv. av sjoddi, vatt m. v ..	11	225	114 100	1.69	2.12	2.43	2.01	2.00	71.9	0.5
Ullspinnerier	12	337	162 641	1.62	2.06	2.55	1.97	1.93	79.2	0.4
Komb. ullsp. og veveri	50	2 676	1 324 548	1.55	1.93	2.16	1.84	1.81	75.8	0.3
Bomullsvarefabrikker	23	2 044	925 169	1.63	1.90	2.75	1.83	1.79	71.3	0.5
Trikotasjefabrikker	64	2 670	1 301 781	1.57	2.00	2.17	1.80	1.80	53.1	0.3
Hamp-, jute- og linvarefabr.	10	362	156 657	1.61	2.07	2.13	1.90	1.84	62.7	0.2
Repslagerier	8	317	119 880	1.64	1.97	2.21	1.81	1.74	51.0	0.2
Tilv. av snører, garn o. l. ..	11	391	173 862	1.57	1.85	2.29	1.69	1.65	41.5	0.4
Båndveverier, lissefabr. ..	8	553	243 004	1.58	1.99	1.98	1.76	1.75	44.3	0.4
Annen tekstilindustri	4	233	108 619	1.65	2.11	3.66	2.02	1.99	76.2	0.5
I alt	201	9 808	4 630 261	1.59	1.96	2.42	1.84	1.81	64.6	0.4

Tabell 10. Tekstilindustri.*Timefortjeneste for voksne mannlige arbeidere i org. og uorg. bedrifter.*

	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Antall timer i alt	Gjennomsnittlig timefortjeneste:					Akkordtimer	Overtimer
				Tidlønn	Akkord	Overtid	I alt			
							Med skift-tillegg	Uten skift-tillegg		
				kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Organiserte bedrifter										
Ullvarefabrikker	29	939	574 375	2.37	2.76	3.35	2.60	2.58	57.4	0.9
Bomullsvarefabrikker	14	472	238 268	2.45	2.75	3.34	2.64	2.61	54.0	3.3
Trikotasjefabrikker	26	245	132 254	2.40	2.96	3.25	2.69	2.66	49.1	1.0
Andre	34	569	243 757	2.38	2.98	3.69	2.68	2.64	47.0	1.7
I alt	103	2 225	1 188 654	2.39	2.83	3.43	2.65	2.61	53.2	1.6
Uorganiserte bedrifter										
Ullvarefabrikker	33	717	408 232	2.37	2.83	3.21	2.62	2.55	51.1	1.2
Bomullsvarefabrikker	9	317	168 904	2.46	3.02	3.54	2.76	2.68	49.0	2.5
Trikotasjefabrikker	38	126	69 795	2.50	2.81	3.43	2.60	2.58	29.1	0.8
Andre	18	158	60 501	2.39	2.94	3.11	2.61	2.61	37.7	2.5
I alt	98	1 318	707 432	2.41	2.89	3.32	2.65	2.59	46.9	1.7

Tabell 11. Tekstilindustri.*Timefortjeneste for voksne kvinnelige arbeidere i org. og uorg. bedrifter.*

	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Antall timer i alt	Gjennomsnittlig timefortjeneste:					Akkordtimer	Overtimer
				Tidlønn	Akkord	Overtid	I alt			
							Med skift-tillegg	Uten skift-tillegg		
				kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Organiserte bedrifter										
Ullvarefabrikker	29	1 736	955 597	1.58	1.94	2.15	1.87	1.84	80.7	0.4
Bomullsvarefabrikker	14	1 451	652 412	1.63	1.87	2.36	1.80	1.79	72.4	0.4
Trikotasjefabrikker	26	1 864	889 973	1.55	1.97	2.12	1.79	1.79	57.1	0.4
Andre	34	1 870	729 676	1.61	2.02	2.63	1.85	1.81	56.9	0.5
I alt	103	6 921	3 227 658	1.59	1.95	2.33	1.84	1.81	66.5	0.4
Uorganiserte bedrifter										
Ullvarefabrikker	33	1 277	645 692	1.54	1.95	2.25	1.83	1.80	70.1	0.3
Bomullsvarefabrikker	9	593	272 757	1.65	1.96	3.28	1.87	1.82	68.6	0.7
Trikotasjefabrikker	38	806	411 808	1.60	2.10	2.43	1.83	1.83	44.6	0.2
Andre	18	211	72 346	1.59	2.04	1.99	1.77	1.75	38.9	0.2
I alt	98	2 887	1 402 603	1.59	1.99	2.71	1.83	1.81	60.3	0.3

Tabell 12. Tekstilindustri.*Gjennomsnittlig timefortjeneste for skiftarbeidere.*

Produksjonsgrupper	Voksne menn				Voksne kvinner			
	Antall arb.	Timer i alt	Gj.sn. timefortj.	Skifttillegg i pst. av utb. lønn	Antall arb.	Timer i alt	Gj.sn. timefortj.	Skifttillegg i pst. av utb. lønn
			kr.	pst.			kr.	pst.
Ullspinnerier	23	12 206	2.89	6.67	89	39 551	2.04	5.13
Komb. ullsp. og veveri	362	190 720	2.80	6.21	368	173 784	1.95	6.22
Bomullsvarefabrikker	279	140 531	2.70	5.57	554	253 243	1.93	5.65
Trikotasjefabrikker	47	25 506	2.89	6.02	74	30 485	1.80	8.27
Hamp-, jute- og linvarefabr.	15	8 018	2.43	8.83	70	30 213	2.27	11.43
Repslagerier	6	3 602	3.16	15.51	66	25 487	1.82	8.39
Tilv. av snører, garn o. l.	2	991	2.41	10.24	127	50 642	1.82	8.21
Båndvev., lissefabr.	2	1 004	3.31	7.45	58	24 889	1.84	8.33
Annen tekstilindustri	12	6 788	3.17	4.50	173	76 054	2.13	2.50
I alt	748	389 366	2.77	6.11	1 579	704 348	1.96	6.13

Tabell 13. Tekstilindustri.*Gjennomsnittlig timefortjeneste for driftsarbeidere.*

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Gjennomsnittlig timefortjeneste:			
			Tidlønn	Akkord	Overtid	I alt
			kr.	kr.	kr.	kr.
Maskinister og fyrbøtere	74	45 538	2.65	2.90	3.58	2.73
Sjåfører	67	42 627	2.70	3.07	3.57	2.81
Andre transportarbeidere ..	43	24 632	2.43	3.06	3.74	2.71
Vaktmenn	53	29 944	2.46	2.33	3.56	2.51
Snekkere og andre håndv. ...	407	227 455	2.74	3.08	4.15	2.84
Andre driftsarbeidere	344	163 880	2.38	2.86	3.41	2.46
I alt driftsarbeidere	988	534 076	2.58	3.02	3.76	2.69
Derav ved org. bedrifter	645	343 831	2.54	3.01	3.71	2.65
« « uorg. «	343	190 245	2.66	3.06	3.86	2.76

Tabell 14. Tekstilindustri.
Timefortjeneste for voksne prod. arb., menn, etter stilling.

Stillingsgrupper	Rene akkordarbeidere			Komb. tidlønns- og akkordarbeidere								Voksne menn i alt		
	Antall arb.	Timer i alt	Timefortj.	Øvde arb.				Uøvde arb.				Antall arb.	Timer i alt	Timefortj.
				Antall arb.	Timer i alt	Stip. timel.	Timefortj.	Antall arb.	Timer i alt	Stip. timel.	Timefortj.			
			kr.			kr.	kr.			kr.	kr.			kr.
I alt forberedningsarbeidere..	75	41 719	2.88	136	76 013	2.32	2.50	41	17 458	2.07	2.20	252	135 190	2.58
Derav ved org. bedrifter	45	24 999	2.90	73	40 598	2.25	2.51	21	9 527	2.13	2.37	139	75 124	2.62
« « uorg. «	30	16 720	2.84	63	35 415	2.40	2.50	20	7 931	2.00	2.00	113	60 066	2.53
I alt spinneriarbeidere	363	194 884	2.93	374	203 286	2.32	2.63	131	64 455	2.08	2.34	868	462 625	2.72
Derav ved org. bedrifter	191	104 391	2.88	219	119 100	2.30	2.65	64	30 069	2.15	2.38	473	253 560	2.71
« « uorg. «	172	90 493	2.98	155	84 186	2.36	2.60	67	34 386	2.01	2.30	394	209 065	2.72
I alt veveriarbeidere	263	141 026	2.76	373	200 661	2.43	2.78	131	61 247	2.12	2.45	767	402 934	2.72
Derav ved org. bedrifter	143	77 168	2.70	234	127 955	2.40	2.81	93	42 505	2.13	2.45	470	247 628	2.71
« « uorg. «	120	63 858	2.84	139	72 706	2.48	2.74	38	18 742	2.09	2.44	297	155 306	2.75
Stolstillere	22	12 214	3.21	167	94 198	2.54	3.01	31	16 356	2.23	2.52	220	122 768	2.96
I alt trikotasjearbeidere	66	34 474	2.87	100	54 442	2.40	2.61	31	15 861	2.16	2.32	197	104 777	2.66
Derav ved org. bedrifter	36	17 377	3.10	55	30 038	2.41	2.63	24	12 731	2.16	2.34	115	60 146	2.70
« « uorg. «	30	17 097	2.65	45	24 404	2.38	2.59	7	3 130	2.16	2.25	82	44 631	2.59
I alt etterbehandling	95	52 530	2.90	596	338 305	2.34	2.58	124	56 030	2.12	2.31	815	446 865	2.58
Derav ved org. bedrifter	21	11 486	3.04	435	248 139	2.33	2.59	89	37 757	2.16	2.34	545	297 382	2.58
« « uorg. «	74	41 044	2.86	161	90 166	2.38	2.54	35	18 273	2.03	2.25	270	149 483	2.59
Fargeriarbeidere	16	8 733	2.84	200	116 163	2.37	2.59	29	11 335	2.22	2.29	245	136 231	2.58
Snøre- og fiskegarnsarb.	5	1 879	2.43	74	40 725	2.57	2.43	36	14 872	2.10	2.32	115	57 476	2.40
Derav ved org. bedrifter	3	702	2.86	56	29 953	2.32	2.45	31	12 780	2.08	2.34	90	43 435	2.42
« « uorg. «	2	1 177	2.16	18	10 772	2.31	2.39	5	2 092	2.22	2.23	25	14 041	2.34
Repslagere	20	10 544	2.87	77	43 308	2.04	2.74	20	8 163	2.12	2.44	117	62 015	2.73
Pakkere	2	1 064	2.61	32	17 957	2.38	2.49	12	6 294	2.19	2.27	46	25 315	2.44
Kontrollører	5	2 874	2.87	36	20 413	2.43	3.23	16	6 857	2.16	2.61	57	30 144	2.71
Lagerarbeidere	13	7 432	2.93	164	94 665	2.38	2.51	33	14 692	2.11	2.18	210	116 789	2.46
Maskinstillere	6	2 716	2.65	60	35 106	2.40	2.63	33	14 134	2.11	2.18	99	51 956	2.49
I alt voksne menn	913	491 142	2.87	2 022	1 124 881	2.35	2.63	608	280 063	2.10	2.34	3 543	1 896 086	2.65
Derav ved org. bedrifter	474	255 196	2.86	1 355	753 019	2.32	2.64	396	180 439	2.12	2.36	2 225	1 188 654	2.65
« « uorg. «	439	235 946	2.88	667	371 862	2.39	2.59	212	99 624	2.06	2.30	1 318	707 432	2.65

Tabell 15. Tekstilindustri.
Timefortjeneste for voksne kvinner, etter stilling.

Stillingsgrupper	Rene akkordarbeidere			Komb. tidlønns- og akkordarbeidere								Voksne kvinner i alt		
	Antall arb.	Timer i alt	Time- fortj.	Øvde arb.				Uøvd arb.				Antall arb.	Timer i alt	Time- fortj.
				Antall arb.	Timer i alt	Stip. timel.	Time- fortj.	Antall arb.	Timer i alt	Stip. timel.	Time- fortj.			
			kr.			kr.	kr.			kr.	kr.			kr.
<i>I alt forberedningsarbeidere .</i>	50	24 734	2.03	66	35 536	1.58	1.71	37	15 621	1.45	1.74	153	75 891	1.83
Derav ved org. bedrifter	34	14 938	1.99	48	26 630	1.57	1.76	35	14 489	1.45	1.76	117	56 057	1.83
« « uorg. «	16	9 796	2.10	18	8 906	1.60	1.60	2	1 132	1.49	1.47	36	19 834	1.82
<i>I alt spinneriarbeidere .</i>	1 384	636 429	2.01	1 064	495 971	1.60	1.78	682	285 924	1.42	1.56	3 130	1 418 324	1.84
Derav ved org. bedrifter	958	432 775	2.00	818	378 522	1.59	1.81	516	209 452	1.42	1.60	2 292	1 020 749	1.85
« « uorg. «	426	203 654	2.03	246	117 449	1.63	1.71	166	76 472	1.43	1.46	838	397 575	1.82
<i>Spinneresker .</i>	394	181 870	2.09	230	108 113	1.63	1.90	82	34 404	1.44	1.68	706	324 387	1.98
<i>Spolersker .</i>	536	248 504	1.94	444	193 693	1.67	1.76	394	167 555	1.41	1.53	1 374	609 752	1.77
<i>I alt veveriarbeidere .</i>	1 530	745 696	1.92	517	247 281	1.62	1.82	307	130 942	1.42	1.61	2 354	1 123 919	1.86
Derav ved org. bedrifter	972	477 136	1.93	366	172 929	1.62	1.85	230	95 683	1.43	1.62	1 568	745 748	1.87
« « uorg. «	558	268 560	1.89	151	74 352	1.62	1.76	77	35 259	1.43	1.58	786	378 171	1.84
<i>Veversker .</i>	1 331	648 483	1.92	320	152 135	1.64	1.90	187	81 458	1.41	1.63	1 838	882 076	1.88
<i>I alt trikotasjearbeidere .</i>	1 080	531 895	2.02	895	453 071	1.66	1.81	506	225 381	1.33	1.44	2 481	1 210 347	1.83
Derav ved org. bedrifter	760	372 125	2.01	543	266 822	1.62	1.78	360	157 501	1.31	1.44	1 663	796 448	1.82
« « uorg. «	320	159 770	2.04	352	186 249	1.72	1.86	146	67 880	1.36	1.42	818	413 899	1.86
<i>Syersker .</i>	668	329 856	2.00	527	266 120	1.64	1.82	285	126 522	1.34	1.45	1 480	722 498	1.88
<i>I alt etterbehandling .</i>	188	92 272	2.06	348	181 742	1.62	1.77	179	83 004	1.42	1.53	715	357 018	1.79
Derav ved org. bedrifter	86	42 945	2.04	267	140 024	1.59	1.78	147	69 245	1.42	1.56	500	252 214	1.76
« « uorg. «	102	49 327	2.08	81	41 718	1.72	1.76	32	13 759	1.42	1.41	215	104 804	1.87
<i>Snøre- og fiskegarnsarb. .</i>	11	4 988	1.71	99	43 208	1.50	1.72	80	36 239	1.42	1.59	190	84 429	1.67
<i>Repslagersker .</i>	30	10 737	2.07	21	10 417	1.58	1.65	4	1 439	1.45	1.50	55	22 593	1.84
<i>Pakkersker .</i>	104	49 351	1.98	97	48 670	1.69	1.79	53	23 823	1.27	1.53	254	121 844	1.82
<i>Kontrollører .</i>	35	17 911	1.96	152	77 953	1.63	1.73	45	18 964	1.43	1.46	232	114 828	1.72
<i>Lagerarbeidere .</i>	2	1 131	1.99	46	22 939	1.63	1.73	26	11 558	1.45	1.45	74	35 628	1.65
<i>Måskinstillere .</i>	2	806	2.23	51	22 778	1.54	1.93	18	6 992	1.39	1.69	71	30 576	1.87
<i>Rengjøringshjelp .</i>	10	2 792	2.23	78	27 859	1.76	1.82	11	4 213	1.55	1.67	99	34 864	1.84
<i>I alt voksne kvinner .</i>	4 426	2 118 742	1.98	3 434	1 667 419	1.63	1.79	1 948	844 100	1.39	1.53	9 808	4 630 261	1.84
Derav ved org. bedrifter	2 953	1 404 852	1.98	2 474	1 187 761	1.61	1.80	1 494	635 045	1.39	1.56	6 921	3 227 658	1.84
« « uorg. «	1 473	713 890	1.99	960	479 658	1.66	1.77	454	209 055	1.39	1.46	2 887	1 402 603	1.83

Tabell 16. Tekstilindustri.
Voksne menn fordelt etter stilling og lønnsgruppe.

Stillingsgrupper	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 2.00	2.00—2.24	2.25—2.49	2.50—2.74	2.75—2.99	3.00—3.24	3.25—3.49	3.50—3.74	3.75—3.99	Over kr. 4.00	
<i>I alt forberedningsarb.</i>	9	25	89	57	39	19	12	2	-	-	252
<i>I alt spinneriarbeidere</i>	29	60	176	180	232	131	38	12	2	8	868
Kardere	7	8	56	58	66	34	4	1	-	7	241
Spinnere	13	19	56	57	117	58	22	5	2	1	350
Andre spinneriarbeidere ..	9	33	64	65	49	39	12	6	-	-	277
<i>I alt veveriarbeidere</i>	24	80	160	168	150	103	54	12	6	10	767
Stolstillere	2	7	24	38	43	59	31	7	4	5	220
Vevere	15	45	74	87	67	28	8	3	2	3	332
Dressere	-	2	16	16	10	6	7	-	-	-	57
Andre veveriarbeidere	7	26	46	27	30	10	8	2	-	2	158
<i>I alt trikotasjearbeidere ..</i>	10	14	33	55	62	9	7	1	5	1	197
Herav strikkere	7	12	25	31	50	8	5	1	5	1	145
<i>I alt etterbehandling</i>	16	54	343	189	102	74	17	14	5	1	815
Vaskeriarbeidere	2	9	49	30	10	8	4	3	-	-	115
Fargeriarbeidere	4	13	111	51	35	24	5	1	-	1	245
Valkere	1	3	32	22	15	-	2	4	4	-	83
Andre appreturarbeidere ..	9	29	151	86	42	42	6	6	1	-	372
Snøre- og fiskegarnsarb. ..	-	34	46	15	12	6	1	-	-	-	114
Repslagere	1	10	23	28	34	16	-	5	-	-	117
Pakkere	-	8	24	11	3	-	-	-	-	-	46
Kontrollører	2	4	18	16	6	5	-	5	1	-	57
Lagerarbeidere	4	31	76	57	27	8	5	2	-	-	210
Maskinstillere	6	24	34	12	18	3	2	-	-	-	99
<i>I alt voksne menn i produksjonen</i>	101	344	1 023	788	685	374	136	53	19	20	3 543

Tabell 17. Tekstilindustri.
Voksne kvinner fordelt etter stilling og lønnsgruppe.

Stillingsgrupper	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 1.00	1.00—1.24	1.25—1.49	1.50—1.74	1.75—1.99	2.00—2.24	2.25—2.49	2.50—2.74	2.75—2.99	Over kr. 3.00	
<i>Forberedningsarbeidere ..</i>	-	1	14	49	43	37	8	-	1	-	153
<i>I alt spinneriarbeidere</i>	9	37	309	984	897	620	199	51	17	7	3 130
Kardersker	-	3	13	23	41	54	27	1	1	-	163
Strekkersker	-	3	14	109	123	28	15	-	-	-	292
Spinnersker	-	5	32	119	219	220	75	23	11	2	706
Tvinneresker	3	6	32	156	147	82	26	17	1	1	471
Spolersker	6	18	195	510	350	228	52	7	4	4	1 374
Andre spinneriarbeidere ..	-	2	23	67	17	8	4	3	-	-	124
<i>I alt veveriarbeidere</i>	4	21	209	678	743	458	178	40	14	9	2 354
Varpensker	-	2	22	61	71	35	11	3	-	1	206
Solversker	-	1	17	58	37	9	4	-	1	-	127
Veversker	4	18	139	475	601	388	159	36	10	8	1 838
Andre veveriarbeidere	-	-	31	84	34	26	4	1	3	-	183
<i>I alt trikotasjearbeidere .</i>	31	101	238	774	630	428	168	71	22	18	2 481
Strikkersker	5	14	22	67	76	77	33	8	4	2	308
Repeseersker	3	9	46	108	42	17	3	1	2	-	231
Ketlersker	3	4	20	40	41	33	5	2	2	-	150
Tilskjærersker	1	8	9	86	58	33	24	4	5	2	230
Syersker	19	57	132	446	397	254	98	54	9	14	1 480
Andre trikotasjearb.	-	9	9	27	16	14	5	2	-	-	82
<i>I alt etterbehandling</i>	4	12	72	299	173	88	34	18	8	7	715
Herav pressersker	3	7	4	38	38	25	10	3	6	1	135
Snøre- og fiskegarnsarb. ..	-	14	30	70	63	12	1	-	-	-	190
Repslugersker	-	-	6	20	9	12	5	2	1	-	55
Pakkersker	1	6	30	89	61	49	8	6	3	1	254
Kontrollører	-	4	22	118	55	27	2	4	-	-	232
Lagerarbeidere	-	2	18	38	8	5	-	2	1	-	74
Maskinstillere	-	-	-	25	31	10	4	1	-	-	71
Rengjøringshjelp	-	-	5	33	31	16	6	4	-	4	99
<i>I alt voksne kvinner</i>	49	198	953	3 178	2 744	1 762	613	199	66	46	9 808

Tabell 18. Tekstilindustri.

Voksne mannlige arbeidere i produksjonen, fordelt etter alder.

Stillingsgrupper	Antall arbeidere i aldersgruppe:								
	19—20 år	21—24 år	25—29 år	30—39 år	40—49 år	50—59 år	60—69 år	70 år og over	I alt
<i>Forberedningsarbeidere</i>	6	13	27	60	66	43	28	9	252
<i>I alt spinneriarbeidere</i>	63	113	159	236	176	84	27	10	868
Kardere	8	25	33	75	63	23	9	5	241
Spinnere	23	39	76	100	64	36	12	-	350
Andre spinneriarbeidere	32	49	50	61	49	25	6	5	277
<i>I alt veveriarbeidere</i>	56	132	146	185	134	63	45	6	767
Stolstillere	4	22	34	62	51	26	17	4	220
Vevere	41	82	68	66	38	22	14	1	332
Dressere	-	1	13	15	15	5	8	-	57
Andre veveriarbeidere	11	27	31	42	30	10	6	1	158
<i>I alt trikotasjearbeidere</i>	14	22	41	66	33	8	11	2	197
Herav strikkere	14	20	27	56	17	3	7	1	145
<i>I alt etterbehandling</i>	26	74	102	233	189	130	51	10	815
Vaskeriarbeidere	5	12	14	44	20	12	8	-	115
Fargeriarbeidere	6	20	38	76	47	39	17	2	245
Valkere	1	4	12	16	28	12	7	3	83
Andre appreturarbeidere	14	38	38	97	94	67	19	5	372
Snøre- og fiskegarnsarbeidere	10	13	11	25	27	13	11	4	114
Repslagere	6	11	18	32	27	17	6	-	117
Pakkere	2	7	6	3	10	8	7	3	46
Kontrollører	1	6	9	11	13	10	5	2	57
Lagerarbeidere	12	32	38	65	31	20	10	2	210
Maskinstillere	4	17	17	22	20	9	9	2	100
I alt voksne menn	200	440	574	938	726	405	210	50	3 543

Tabell 19. Tekstilindustri.
Timefortjenesten i de forskjellige aldersgrupper for voksne mannlige arbeidere i produksjonen.

Stillingsgrupper	Timefortjeneste i aldersgruppe:								I alt
	19—20 år	21—24 år	25—29 år	30—39 år	40—49 år	50—59 år	60—69 år	70 år og over	
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
<i>Forberedningsarbeidere</i>	2.60	2.33	2.66	2.65	2.66	2.76	2.38	2.36	2.58
<i>I alt spinneriarbeidere</i>	2.34	2.62	2.69	2.71	2.86	2.89	2.71	2.51	2.72
Kardere	2.29	2.59	2.51	2.74	2.86	2.92	2.61	2.62	2.72
Spinnere	2.35	2.66	2.73	2.74	2.88	2.98	2.80	-	2.76
Andre spinneriarbeidere	2.40	2.60	2.75	2.62	2.82	2.72	2.67	2.43	2.66
<i>I alt veveriarbeidere</i>	2.33	2.45	2.65	2.83	2.91	2.91	2.80	2.91	2.73
Stolstillere	1.88	2.49	2.87	3.07	3.11	3.08	2.92	3.19	2.96
Vevere	2.31	2.51	2.61	2.72	2.77	2.84	2.76	2.41	2.62
Dressere	-	2.31	2.57	2.76	2.85	2.60	2.90	-	2.74
Andre veveriarbeidere	2.58	2.21	2.52	2.66	2.75	2.79	2.41	2.29	2.57
<i>I alt trikotasjearbeidere</i>	2.40	2.69	2.60	2.73	2.66	2.96	2.80	2.11	2.66
Herav strikkere	2.40	2.67	2.62	2.75	2.80	3.30	2.64	2.39	2.69
<i>I alt etterbehandling</i>	2.17	2.43	2.58	2.59	2.67	2.58	2.63	2.50	2.58
Vaskeriarbeidere	2.32	2.60	2.69	2.63	2.49	2.46	2.56	-	2.58
Fargeriarbeidere	2.24	2.54	2.58	2.56	2.68	2.54	2.66	2.52	2.58
Valkere	2.19	2.55	2.65	2.61	2.72	2.73	2.53	2.62	2.67
Andre appreturarbeidere	2.09	2.23	2.51	2.60	2.66	2.59	2.66	2.44	2.56
<i>Snøre- og fiskegarnsarbeidere</i>	2.27	2.22	2.57	2.34	2.44	2.62	2.42	2.52	2.40
Repslagere	2.18	2.53	2.69	2.79	2.85	2.83	-	-	2.73
Pakkere	2.27	2.29	2.31	2.79	2.53	2.43	2.43	2.43	2.44
Kontrollører	1.83	2.56	2.47	2.59	2.94	2.86	2.43	2.33	2.71
Lagerarbeidere	2.14	2.33	2.47	2.43	2.68	2.52	2.63	2.61	2.46
Maskinstillere	1.84	2.14	2.43	2.66	2.54	2.45	2.85	2.31	2.49
<i>I alt voksne menn</i>	2.30	2.48	2.62	2.67	2.76	2.73	2.63	2.56	2.65

Tabell 20. Tekstilindustri.
Voksne kvinner fordelt etter alder.

Stillingsgrupper	Antall arbeidere i aldersgruppe:									
	17 og 18 år	19 og 20 år	21—24 år	25—29 år	30—39 år	40—49 år	50—59 år	60—69 år	70 år og over	I alt
<i>Forberedningsarbeidere</i>	6	6	10	21	35	25	26	21	3	153
<i>I alt spinneriarbeidere</i>	274	361	605	519	559	490	242	73	7	3 130
Kardersker	3	14	21	18	34	39	21	10	3	163
Strekkersker	17	17	48	55	61	47	39	8	-	292
Spinneresker	42	88	163	142	148	86	29	8	-	706
Tvinneresker	30	52	91	83	94	81	30	7	3	471
Spolersker	164	177	266	207	205	213	106	35	1	1 374
Andre spinneriarbeidere	18	13	16	14	17	24	17	5	-	124
<i>I alt veveriarbeidere</i>	155	266	453	379	450	337	210	95	9	2 354
Varpersker	17	19	48	39	36	31	11	5	-	206
Solversker	24	18	21	20	16	19	6	2	1	127
Veversker	92	208	355	295	362	259	177	83	7	1 838
Andre veveriarbeidere	22	21	29	25	36	28	16	5	1	183
<i>I alt trikotasjearbeidere</i>	197	263	428	366	505	428	226	63	5	2 481
Strikkersker	22	33	61	42	59	49	30	9	3	308
Repeseersker	10	19	37	27	49	52	27	9	1	231
Ketlersker	21	23	34	31	22	13	5	1	-	150
Tilskjærersker	10	24	41	32	57	34	26	6	-	230
Syersker	121	155	243	221	298	271	132	38	1	1 480
Andre trikotasjearbeidere	13	9	12	13	20	9	6	-	-	82
<i>I alt etterbehandling</i>	58	60	89	105	138	133	92	33	7	715
Herav pressersker	8	10	14	20	29	28	20	6	-	135
Snøre- og fiskegarnsarbeidere	11	21	45	33	30	34	13	3	-	190
Repslagersker	2	1	6	9	6	16	13	2	-	55
Pakkersker	18	29	41	34	59	41	23	8	1	254
Kontrollører	11	15	26	24	47	61	29	14	5	232
Lagerarbeidere	6	10	9	15	16	12	6	-	-	74
Maskinstillere	4	5	12	19	15	11	4	1	-	71
Rengjøringshjelp	2	2	-	1	31	30	25	5	3	99
<i>I alt voksne kvinner</i>	744	1 039	1 724	1 525	1 891	1 618	909	318	40	9 808

Tabell 21. Tekstilindustri.
Gjennomsnittlig timefortjeneste for kvinner etter alder.

Stillingsgrupper	Timefortjeneste i aldersgruppe:									
	17 og 18 år	19 og 20 år	21—24 år	25—29 år	30—39 år	40—49 år	50—59 år	60—69 år	70 år og over	I alt
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
<i>Forberedningsarbeidere</i>	1.91	1.75	1.91	1.90	1.86	1.83	1.73	1.82	1.60	1.83
<i>I alt spinneriarbeidere</i>	1.62	1.76	1.84	1.90	1.94	1.88	1.86	1.77	1.67	1.84
Kardersker	1.48	1.94	1.95	1.89	2.01	1.95	1.97	1.93	1.69	1.94
Strekkersker	1.80	1.79	1.78	1.88	1.84	1.83	1.86	1.81	-	1.83
Spinnersker	1.75	1.90	1.95	2.00	2.07	2.09	1.95	1.90	-	1.98
Tvinnersker	1.63	1.68	1.87	1.89	2.00	1.80	1.78	1.70	1.65	1.84
Spolersker	1.58	1.69	1.77	1.83	1.83	1.83	1.85	1.71	1.69	1.77
Andre spinneriarbeidere	1.53	1.88	1.70	1.83	1.66	1.75	1.75	1.67	-	1.72
<i>I alt veveriarbeidere</i>	1.65	1.69	1.82	1.87	1.93	1.97	1.93	1.88	1.82	1.86
Varpersker	1.66	1.73	1.81	1.86	1.93	1.82	1.94	1.76	-	1.83
Solversker	1.67	1.59	1.74	1.77	1.81	1.84	1.76	1.59	1.59	1.73
Veversker	1.66	1.71	1.83	1.89	1.95	2.00	1.96	1.91	1.85	1.88
Andre veveriarbeidere	1.57	1.58	1.75	1.78	1.79	2.00	1.77	1.67	1.82	1.74
<i>I alt trikotasjearbeidere</i>	1.60	1.66	1.80	1.88	1.88	1.93	1.93	1.85	1.85	1.83
Strikkersker	1.57	1.71	1.78	1.88	1.96	2.07	2.17	1.84	2.00	1.89
Repeseersker	1.46	1.42	1.59	1.71	1.67	1.75	1.72	1.66	1.59	1.65
Ketlersker	1.48	1.67	1.75	1.86	2.03	2.00	2.03	1.50	-	1.80
Tilskjærersker	1.82	1.69	1.80	1.97	1.89	1.98	1.86	2.10	-	1.88
Syersker	1.63	1.67	1.85	1.89	1.88	1.92	1.92	1.87	1.61	1.74
Andre trikotasjearbeidere	1.52	1.67	1.75	1.74	1.81	1.81	1.99	-	-	-
<i>I alt etterbehandling</i>	1.62	1.69	1.71	1.81	1.85	1.90	1.83	1.72	1.68	1.79
Herav pressersker	1.41	1.76	1.84	1.99	1.95	1.93	1.83	1.82	-	1.87
Snøre- og fiskegarnsarbeidere	1.45	1.58	1.70	1.62	1.73	1.71	1.68	1.87	-	1.67
Repslagersker	1.70	1.67	1.81	1.76	1.78	1.87	2.01	1.78	-	1.84
Pakkersker	1.64	1.76	1.71	1.88	1.87	1.88	1.84	1.85	1.85	1.82
Kontrollører	1.57	1.63	1.69	1.67	1.77	1.76	1.74	1.70	1.63	1.72
Lagerarbeidere	1.45	1.54	1.60	1.52	1.74	1.74	1.93	-	-	1.65
Maskinstillere	1.86	1.76	1.80	1.82	1.92	1.99	1.93	1.90	-	1.87
Rengjøringshjelp	1.55	1.90	1.77	1.85	1.98	1.72	1.77	1.86	-	1.84
<i>I alt voksne kvinner</i>	1.62	1.71	1.81	1.87	1.90	1.91	1.88	1.82	1.74	1.84

Tabell 22. Tekstilindustri.*Timefortjenesten ved bedrifter i ulike størrelsesgrupper.*

Størrelsesgrupper	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Timefortjeneste	Akkordtimer	Overtimer
			kr.	pst.	pst.
<i>Voksne menn:</i>					
Under 10 arbeidere	18	44	2.11	7.8	0.1
10— 19 «	44	131	2.48	26.6	1.5
20— 49 «	63	406	2.51	31.5	1.3
50— 99 «	27	492	2.58	39.4	1.5
100—199 «	29	846	2.70	54.0	1.1
200—499 «	15	828	2.65	57.4	1.8
500 og mer	5	796	2.74	62.1	2.4
I alt	201	3 543	2.65	50.5	1.6
<i>Voksne kvinner:</i>					
Under 10 arbeidere	18	63	1.64	18.3	0.3
10— 19 «	44	410	1.71	31.7	0.0
20— 49 «	63	1 386	1.75	45.3	0.2
50— 99 «	27	1 155	1.81	55.3	0.3
100—199 «	29	2 690	1.83	66.2	0.3
200—499 «	15	2 576	1.87	77.9	0.5
500 og mer	5	1 528	1.91	76.4	0.6
I alt	201	9 808	1.84	64.6	0.4

**Kjemisk, elektrokjemisk
og tariffmessig beslektede industrigrupper.**

Tabell 23. Sementfabrikker.
Gjennomsnittlig timefortjeneste i de ulike stillinger.

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Stipulert lønn	Gjennomsnittlig timefortjeneste:					Akkordtimer	Overtimer
				Tidlønn	Akkord	Overtid	Tilsammen			
							Med prod.-premie	Uten prod.-premie		
			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Formenn	47	27 411	2.83	3.20	4.01	5.29	3.86	3.43	19.9	3.4
<i>Driftsarbeidere:</i>										
Sjåfører	30	16 349	2.45	2.54	3.86	5.10	3.48	3.32	52.2	3.5
Transportarbeidere ellers	103	58 292	2.41	2.59	3.79	4.69	3.45	3.29	49.8	4.8
Laste- og lossearbeidere	50	25 199	2.32	2.41	3.84	3.96	3.39	3.23	54.9	2.4
Lagerarbeidere, stuere	54	26 580	2.33	2.41	3.82	3.69	3.29	3.06	45.0	1.3
Vaktmannskap	23	11 257	2.53	3.13	3.44	4.73	3.56	3.15	2.9	0.4
Rengjøringsarbeidere	16	8 471	2.40	2.54	3.43	5.08	2.88	2.68	4.3	4.0
Maskinister, fyrbøtere	12	6 686	2.50	2.67	3.33	3.12	3.03	2.77	10.1	7.6
Driftselektrikere	25	12 980	2.56	3.06	3.28	5.40	3.51	3.34	33.1	9.0
Jern- og metallarb. (fagarb.)	120	65 636	2.63	2.96	3.78	5.09	3.49	3.26	24.0	4.9
Bygningsarb. o. a. fagarbeidere ..	58	27 467	2.61	2.77	3.77	5.14	3.51	3.38	56.8	1.6
Andre driftsarb. (hjelpcarb.)	115	53 899	2.48	2.97	3.43	4.86	3.39	3.17	26.6	4.0
<i>Produksjonsarbeidere:</i>										
Minerere	64	31 976	2.39	2.54	3.55	6.12	3.61	3.52	89.4	1.9
Knuseriarbeidere	32	18 488	2.47	2.81	3.35	4.81	3.17	2.97	11.4	5.2
Brennere	27	14 434	2.70	3.28	4.31	4.99	3.79	3.33	0.8	2.3
Slampassere	9	5 070	2.49	3.03	-	3.95	3.28	3.04	-	0.7
Maskinpassere, smørere	61	32 604	2.64	3.31	4.10	4.71	3.74	3.39	7.1	2.2
Pakkere	35	18 102	2.32	2.42	3.40	4.16	3.31	3.14	69.1	2.4
Laboratoriearbeidere	14	8 262	2.65	2.85	-	4.71	3.39	2.94	-	4.4
Jord- og steinarbeidere	141	58 218	2.30	2.57	3.64	4.58	3.23	3.10	44.8	2.4
Spesialarbeidere	81	42 923	2.47	3.10	3.64	5.24	3.61	3.43	51.4	2.7
Hjelparbeidere	135	49 076	2.29	2.61	3.78	4.27	3.18	3.02	32.7	1.8
I alt voksne arbeidere	1 205	591 969	2.45	2.84	3.68	4.82	3.42	3.22	37.9	3.2
Unge arbeidere	18	4 917	1.92	1.65	3.65	3.95	1.97	1.87	8.3	2.3
Lærlinger	12	5 400	1.41	1.39	1.90	2.27	1.72	1.49	17.1	0.8

Tabell 24. Sementfabrikker.
Gjennomsnittlig timefortjeneste for voksne arbeidere etter arbeidsordning.

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Stipulert lønn	Gjennomsnittlig timefortjeneste:					Akkord-timer	Over-timer
				Tidlønn	Akkord	Overtid	Tilsammen			
							Med prod.-premie	Uten prod.-premie		
			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.	
<i>Dagarbeidere:</i>										
Driftsarbeidere	407	219 000	2.51	2.73	3.75	4.73	3.35	3.16	32.6	4.7
Jord- og steinarbeidere	132	53 244	2.30	2.55	3.63	4.52	3.20	3.07	43.6	2.4
Spesialarbeidere	32	16 398	2.36	2.56	3.45	4.25	3.38	3.26	76.5	0.9
Hjelpearbeidere	89	25 517	2.21	2.35	3.72	3.94	2.76	2.65	20.2	1.7
Andre	28	15 937	2.52	2.81	3.79	5.39	3.43	3.23	30.8	4.6
<i>2-skift:</i>										
Driftsarbeidere	99	48 656	2.33	2.44	3.71	5.68	3.57	3.37	68.0	2.0
Minerere	25	12 805	2.35	2.36	3.64	6.54	3.86	3.71	95.1	3.0
Pakkere	31	16 282	2.31	2.36	3.36	4.22	3.34	3.15	74.5	2.5
Andre	21	10 838	2.39	2.78	3.59	5.54	3.57	3.33	59.0	2.9
<i>3-skift:</i>										
Driftsarbeidere	32	17 501	2.38	2.62	3.61	4.61	3.28	3.22	63.6	3.8
Minerere	28	13 079	2.38	2.36	3.39	3.72	3.30	3.29	89.9	0.5
Knuseriarbeidere	22	12 420	2.43	2.76	3.30	4.64	3.10	2.92	15.7	4.3
Spesialarbeidere	29	16 277	2.52	3.09	4.01	5.38	3.69	3.56	40.9	4.3
Hjelpearbeidere	28	14 786	2.37	2.42	3.84	4.68	3.49	3.40	65.9	2.0
Andre	32	18 796	2.47	3.01	4.39	4.49	3.44	3.24	13.4	3.2
<i>4-skift :</i>										
Driftsarbeidere	68	27 659	2.65	3.39	3.59	5.22	3.82	3.77	3.3	0.8
Brennere	27	14 434	2.70	3.28	4.31	4.99	3.79	3.33	0.8	2.3
Maskinpassere	41	20 747	2.72	3.44	3.66	5.33	3.88	3.46	1.1	1.0
Andre	34	17 593	2.67	3.37	3.43	4.15	3.84	3.39	2.2	2.5
I alt voksne arbeidere	1 205	591 969	2.45	2.84	3.68	4.82	3.42	3.22	37.9	3.2

Tabell 25. Sementfabrikker.
Antall arbeidere og timefortjeneste i de ulike aldersgrupper.

Stilling	19 og 20 år	21—24 år	25—29 år	30—39 år	40—49 år	50—59 år	60—69 år	70 år og over	I alt
Transportarbeidere etc., antall	4	21	35	61	62	57	35	1	276
timefortj.	2.74	3.27	3.25	3.43	3.45	3.42	3.43	2.73	3.39
Fagarbeidere, antall	1	9	35	51	55	38	25	1	215
timefortj.	2.44	3.31	3.41	3.57	3.47	3.44	3.42	2.78	3.47
Hjelpearbeidere, antall	7	16	30	26	23	9	4	-	115
timefortj.	2.65	3.20	3.56	3.54	3.39	3.27	3.11	-	3.39
I alt driftsarbeidere antall	12	46	100	138	140	104	64	2	606
timefortj.	2.64	3.26	3.40	3.50	3.45	3.42	3.41	2.64	3.42
Minerere, antall	1	3	8	13	22	13	4	-	64
timefortj.	2.82	3.68	3.86	3.69	3.36	3.69	3.86	-	3.61
Knuseriarbeidere, antall	-	-	3	7	13	6	3	-	32
timefortj.	-	-	3.10	3.00	3.17	3.26	3.41	-	3.17
Brennere, antall	-	-	5	9	7	5	1	-	27
timefortj.	-	-	3.68	4.05	3.87	3.35	3.88	-	3.79
Slampassere, antall	-	-	1	2	2	3	1	-	9
timefortj.	-	-	3.65	3.34	3.11	3.14	3.61	-	3.28
Maskinpassere, smørere, antall	1	-	1	13	19	17	10	-	61
timefortj.	3.34	-	3.60	3.73	3.67	3.83	3.74	-	3.74
Pakkere antall	1	4	6	3	3	12	6	-	35
timefortj.	2.87	3.22	3.27	3.20	3.19	3.48	3.39	-	3.14
Laboratoriearbeidere, antall	-	2	3	2	3	3	1	-	14
timefortj.	-	2.81	3.33	3.75	3.69	4.00	2.95	-	3.39
Jord- og steinarbeidere, antall	8	15	23	56	28	10	1	-	141
timefortj.	2.72	3.09	3.31	3.30	3.19	3.20	2.63	-	3.23
Spesialarbeidere, antall	-	5	9	27	17	17	6	-	81
timefortj.	-	3.36	3.60	3.67	3.55	3.59	3.69	-	3.61
Hjelpearbeidere, antall	6	17	29	34	25	19	4	1	135
timefortj.	2.71	3.35	3.31	3.27	2.89	3.12	3.06	2.44	3.18
I alt produksjonsarbeidere, antall	17	46	88	166	139	105	37	1	599
timefortj.	2.79	3.25	3.42	3.47	3.34	3.47	3.54	2.44	3.42
I alt voksne arbeidere, antall	29	92	188	304	279	209	101	3	1205
timefortj.	2.74	3.25	3.41	3.49	3.40	3.44	3.45	2.58	3.42

Tabell 26. Sementfabrikker.*Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper.*

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 2.00	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	3.00— 3.24	3.25— 3.49	3.50— 3.74	3.75— 3.99	Over kr. 4.00	
Sjåfører	-	-	-	1	2	7	8	-	8	4	30
Transport ellers	1	1	8	2	6	19	16	13	10	27	103
Laste- og lossearbeidere ..	-	-	-	2	7	7	13	15	3	3	50
Lagerarbeidere (stuere) ..	-	1	1	9	7	6	4	9	17	-	54
Vaktmannskap	-	-	-	-	2	4	3	4	3	7	23
Rengjøringsarbeidere ...	-	-	1	3	7	4	-	1	-	-	16
Maskinister, fyrbøtere ..	-	1	2	1	1	1	2	2	1	1	12
Driftselektrikere	-	-	1	2	-	7	4	4	4	3	25
Jern- og metallarbeidere .	-	-	-	8	10	20	33	19	12	18	120
Bygningsarb. o. a. fagarb.	-	-	1	3	8	10	9	10	6	11	58
Andre driftsarb. (hj. arb.) .	1	-	2	8	15	31	12	18	12	16	115
Minerere	-	-	-	4	4	5	12	5	29	5	64
Knuseriarbeidere	-	-	1	4	7	7	7	2	3	1	32
Brennere	-	-	-	-	2	5	-	2	8	10	27
Slampassere	-	-	-	-	4	-	1	4	-	-	9
Maskinpassere, smørere ..	-	-	1	1	2	6	5	10	19	17	61
Pakkere	-	-	-	-	2	15	7	10	-	1	35
Laboratoriarbeidere	-	-	-	-	4	-	4	3	3	-	14
Jord- og steinarbeidere ..	1	3	4	18	25	29	26	20	10	5	141
Spesialarbeidere	-	-	-	1	2	14	17	17	16	14	81
Hjelpearbeidere	-	2	22	19	13	27	14	9	7	22	135
I alt voksne arbeidere ..	3	8	44	86	130	224	197	177	171	165	1205

Tabell 27. Sementfabrikker.*Voksne arbeidere fordelt etter arbeidsordning og lønnsgrupper.*

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 2.00	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	3.00— 3.24	3.25— 3.49	3.50— 3.74	3.75— 3.99	Over kr. 4.00	
<i>Dagarbeidere:</i>											
Driftsarbeidere	2	3	16	33	53	74	79	59	36	52	407
Jord- og steinarbeidere ..	1	3	4	17	25	29	24	17	8	4	132
Spesialarbeidere	-	-	-	1	1	11	10	7	-	2	32
Hjelpearbeidere	-	2	21	17	8	21	7	7	3	3	89
Andre	-	-	-	1	5	4	7	3	8	-	28
<i>2. skift:</i>											
Driftsarbeidere	-	-	-	4	7	14	11	24	29	10	99
Minerere	-	-	-	-	-	-	-	4	18	3	25
Pakkere	-	-	-	-	1	13	7	10	-	-	31
Andre	-	-	-	1	2	-	6	5	6	1	21
<i>3. skift:</i>											
Driftsarbeidere	-	-	-	2	2	14	7	3	-	4	32
Minerere	-	-	-	4	4	4	11	-	3	2	28
Knuseriarbeidere	-	-	1	3	6	4	4	1	3	-	22
Spesialarbeidere	-	-	-	-	1	3	6	4	9	6	29
Hjelpearbeidere	-	-	1	2	4	6	4	-	-	11	28
Andre	-	-	-	1	5	7	5	5	3	6	32
<i>4. skift:</i>											
Driftsarbeidere	-	-	-	-	3	14	7	9	11	24	68
Brennere	-	-	-	-	2	5	-	2	8	10	27
Maskinpassere	-	-	1	-	-	1	1	9	16	13	41
Andre	-	-	-	-	1	-	1	8	10	14	34
I alt voksne arbeidere ..	3	8	44	86	130	224	197	177	171	165	1205

Tabell 28. Keramisk industri.

Timefortjeneste etter stilling og arbeidsordning.

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Gj.snittlig stipulert lønn	Gj.snittlig timefortj.:				Akkord-timer	Overtidstimer
				Tid	Akkord	Overtid	I alt		
<i>Menn:</i>									
Formenn	37	22 060	2.91	3.16	3.23	4.75	3.20	8.0	2.0
Maskinister, fyrbøtere	2	1 448	2.51	2.45	-	3.36	2.67	-	10.4
Transportarbeidere	13	7 071	2.29	2.35	2.70	3.21	2.49	36.2	1.6
Vaktmenn	12	6 986	2.31	2.61	(1.72)	3.03	2.62	7.2	18.3
Trearb. o. a. håndverkere	15	7 858	2.57	2.54	2.69	4.02	2.55	5.8	0.6
Jernarbeidere	35	21 543	2.34	2.37	3.44	4.42	3.18	74.3	0.9
Andre driftsarb., (anl.arb. etc.)..	53	26 533	2.27	2.37	2.98	3.65	2.50	18.9	1.3
I alt driftsarbeidere	130	71 439	2.33	2.43	2.93	3.31	2.73	34.4	3.0
Massearbeidere	52	30 690	2.30	2.39	3.52	3.89	3.06	57.0	1.5
Ovnsarbeidere	137	79 384	2.37	2.43	3.24	4.11	2.76	37.4	2.1
Stansere, maskinformere	56	32 326	2.29	2.31	3.62	3.71	3.09	59.6	0.1
Dreiere og støpere	137	74 366	2.36	2.40	3.30	3.99	2.85	49.5	0.4
Modellører og formstøpere	47	24 875	2.31	2.44	4.13	4.06	3.14	40.1	1.2
Slipere	7	3 541	2.43	2.29	3.29	3.70	3.27	91.6	2.4
Dekoratorer	62	30 525	2.38	2.41	3.31	4.31	2.91	52.4	1.2
Pussere	10	4 753	2.18	2.27	2.63	3.18	2.48	55.6	1.4
Annen etterbehandling	31	16 712	2.34	2.37	3.37	3.79	2.60	19.3	2.3
Andre arb. i keramisk industri ..	52	22 450	2.36	2.33	2.83	2.79	2.41	15.8	1.3
Kontroll og sortering	8	4 478	2.26	2.32	-	3.78	2.37	0.0	3.5
Pakking og lager	66	34 171	2.13	2.29	2.64	3.21	2.47	49.3	1.1
I alt prod. arbeidere	665	358 271	2.32	2.38	3.31	3.89	2.81	44.3	1.3
I alt voksne arb. — menn	795	429 710	2.32	2.39	3.30	3.70	2.80	42.7	1.5
<i>Kvinner:</i>									
Rengjøringshjelp	14	3 653	1.70	1.82	2.23	-	2.19	90.0	0.0
Massearbeidere og ovnsarbeidere	18	8 383	1.51	1.60	1.82	-	1.77	77.9	0.0
Stansere, maskinformere	47	24 218	1.53	1.49	2.07	-	1.98	85.5	0.0
Dreiere og støpere	43	22 255	1.52	1.47	2.00	2.86	1.77	55.8	0.1
Modellører og formstøpere	12	6 383	1.42	1.41	1.79	-	1.50	23.0	0.0
Dekoratorer	44	20 142	1.76	1.76	2.16	-	1.89	32.1	0.0
Pussersker	133	65 773	1.57	1.56	1.95	3.32	1.83	68.8	0.2
Annen etterbehandling	26	13 959	1.65	1.81	2.06	3.08	2.00	70.0	1.0
Andre arb. i keramisk industri ..	50	25 865	1.58	1.62	1.79	2.86	1.73	61.3	0.2
Kontroll og sortering	26	13 257	1.52	1.52	1.85	2.15	1.68	47.9	0.2
Pakking og lager	13	7 177	1.61	1.73	2.00	2.53	1.89	54.2	1.7
I alt voksne arb. — kvinner	426	211 065	1.58	1.60	1.97	2.92	1.83	62.5	0.2
Unge arbeidere — menn	65	29 450	1.58	1.54	2.24	2.66	1.65	14.8	0.4
Lærlinger — menn	46	20 347	1.51	1.47	2.38	2.56	1.64	19.0	0.1
Unge arbeidere — kvinner	9	3 896	1.23	1.17	1.49	-	1.18	2.3	0.0
Lærlinger — kvinner	10	4 078	1.21	1.23	2.95	2.58	1.37	7.6	0.6
<i>Arbeidsordning:</i>									
Dagarbeidere	678	361 463	2.31	2.37	3.32	3.37	2.80	44.4	1.4
2. skift	8	4 398	2.30	2.27	2.66	3.08	2.57	74.7	0.3
3. skift	109	63 849	2.40	2.47	3.29	4.19	2.76	30.8	2.2
I alt voksne menn	795	429 710	2.32	2.39	3.30	3.70	2.80	42.7	1.5

Tabell 29. Keramisk industri.

Timefortjeneste og antall arb. i de ulike aldersgrupper. — Voksne menn.

Stillinger, arbeidsordning	Arbeidernes alder:								I alt
	19 og 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Driftsarbeidere, antall	8	11	14	24	36	16	19	2	130
timefortj.	2.12	2.59	2.97	3.04	2.73	2.68	2.70	2.39	2.73
Massearbeidere, antall	-	3	6	12	17	10	4	-	52
timefortj.	-	2.76	2.96	3.36	3.18	2.83	2.61	-	3.06
Ovnsarbeidere, antall	2	9	6	44	37	30	9	-	137
timefortj.	1.80	2.61	2.62	2.81	2.72	2.82	2.76	-	2.76
Stansere, maskinformere, ant.	2	4	5	27	9	5	4	-	56
timefortj.	1.72	2.73	3.19	3.32	3.05	2.91	2.78	-	3.09
Dreiere, støpere antall	2	19	29	42	23	14	6	2	137
timefortj.	2.57	1.41	3.03	2.93	2.96	2.56	2.49	2.71	2.85
Modellører, formst. antall	4	13	13	15	1	-	1	-	47
timefortj.	3.06	3.14	2.97	3.31	2.49	-	3.27	-	3.14
Slipere antall	-	-	1	4	1	1	-	-	7
timefortj.	-	-	4.18	3.39	3.03	2.72	-	-	3.27
Dekoratorer antall	1	11	13	15	11	5	3	3	62
timefortj.	2.17	2.42	3.22	2.96	2.89	3.17	2.73	2.84	2.91
Pussere antall	1	3	3	-	1	1	1	-	10
timefortj.	2.84	2.26	2.60	-	2.62	2.18	2.22	-	2.48
Annen etterbehandling, antall	1	6	5	11	4	3	1	-	31
timefortj.	2.32	2.85	2.45	2.61	2.49	2.50	2.92	-	2.60
Andre arb. i ker. ind., antall	4	10	5	6	13	10	4	-	52
timefortj.	2.28	2.28	2.60	2.30	2.56	2.38	2.31	-	2.41
Kontroll og sortering, antall	1	-	1	5	1	-	-	-	8
timefortj.	2.21	-	2.94	2.28	2.27	-	-	-	2.37
Pakking og lager, antall	7	4	6	16	22	4	5	2	66
timefortj.	2.25	2.40	2.72	2.55	2.42	2.37	2.53	2.35	2.47
I alt voksne arb. — menn, ant.	33	93	107	221	176	99	57	9	795
timefortj.	2.31	2.66	2.94	2.95	2.78	2.71	2.66	2.61	2.80
Dagarbeidere, antall	32	87	100	188	141	70	51	9	678
timefortj.	2.30	2.66	2.97	2.97	2.80	2.68	2.66	2.61	2.80
2. skift, antall	-	1	2	2	2	1	-	-	8
timefortj.	-	2.47	2.44	2.43	2.57	2.27	-	-	2.57
3. skift antall	1	5	5	31	33	28	6	-	109
timefortj.	2.39	2.72	2.61	2.83	2.71	2.79	2.63	-	2.76
I alt voksne arb. — menn, ant.	33	93	107	221	176	99	57	9	795
timefortj.	2.31	2.66	2.94	2.95	2.78	2.71	2.66	2.61	2.80

Tabell 30. Keramisk industri.

Timefortjeneste og antall arb. i de ulike aldersgrupper. — Voksne kvinner.

Stillinger	Arbeidernes alder:									I alt
	17 år	18 år	19— 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	
Driftsarbeidere, antall	-	-	-	-	-	1	5	6	2	14
timefortj.	-	-	-	-	-	2.42	2.16	2.18	2.15	2.19
Massearbeidere og ovnsarbeidere antall	-	-	-	-	-	9	9	-	-	18
timefortj.	-	-	-	-	-	1.78	1.76	-	-	1.77
Stansere, maskinformere, antall	-	1	3	4	12	20	5	2	-	47
timefortj.	-	1.34	1.89	1.95	2.06	2.01	1.86	1.96	-	1.98
Dreiere og støpere, antall	3	7	3	4	7	8	9	1	1	43
timefortj.	1.59	1.64	1.76	2.01	1.97	1.87	1.60	1.48	1.48	1.77
Modellører og formstøpere, antall	3	-	1	2	3	1	-	1	1	12
timefortj.	1.24	-	1.48	1.53	1.77	1.48	-	1.48	1.48	1.50
—«— antall	3	2	8	12	6	6	7	-	-	44
timefortj.	1.42	1.42	1.67	2.16	1.92	2.16	1.83	-	-	1.89
Pussere, antall	6	4	13	25	18	29	23	14	1	133
timefortj.	1.82	1.76	1.68	1.76	1.82	1.98	1.83	1.83	1.49	1.83
Annen etterbehandling, .. antall	2	3	2	3	5	7	3	1	-	26
timefortj.	1.79	1.92	2.11	1.81	1.90	2.04	2.26	2.25	-	2.00
Andre arb. i ker. ind., .. antall	2	1	5	9	4	4	11	11	3	50
timefortj.	1.40	1.63	1.51	1.82	1.93	1.75	1.84	1.66	¹⁾ 1.58	1.73
Kontroll og sortering, .. antall	-	1	2	3	-	6	6	5	2	¹⁾ 26
timefortj.	-	1.49	1.74	1.83	-	1.55	1.80	1.62	1.63	1.68
Pakking og lager, antall	-	-	1	1	3	1	3	3	1	13
timefortj.	-	-	1.77	2.03	1.88	2.37	1.82	1.84	1.68	1.89
I alt voksne kvinner antall	19	19	38	63	58	92	81	44	11	¹⁾ 426
timefortj.	1.72	1.65	1.71	1.88	1.92	1.94	1.83	1.78	1.65	1.83
Dagarbeidere, antall	19	19	38	63	58	91	81	44	11	¹⁾ 425
timefortj.	1.72	1.65	1.71	1.88	1.92	1.94	1.83	1.78	1.65	1.83
2. skift antall	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
timefortj.	-	-	-	-	-	2.18	-	-	-	2.18
I alt voksne kvinner antall	19	19	38	63	58	92	81	44	11	¹⁾ 426
timefortj.	1.72	1.65	1.71	1.88	1.92	1.94	1.83	1.78	1.65	1.83

1) Det er en kvinne over 70 år som tjener kr. 1.47 pr. time.

Tabell 31. Keramisk industri.

Voksne menn fordelt etter stilling og lønnsgrupper.

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 2.00	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	3.00— 3.24	3.25— 3.49	3.50— 3.74	3.75— 3.99	Over kr. 4.00	
Maskinister, fyrbøtere ..	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transportarbeidere	-	-	7	1	1	-	-	-	-	-	2
Vaktmenn	1	1	-	4	2	-	-	-	-	-	13
Trearb. o. a. håndverkere	-	-	5	6	3	1	-	-	-	-	12
Jernarbeidere	1	1	5	8	-	2	-	-	-	-	15
Andre driftsarbeidere (anleggsarbeidere etc.)..	-	-	-	4	-	3	5	15	1	-	35
	4	2	20	15	8	3	-	-	1	-	53
I alt driftsarbeidere	6	4	37	38	14	9	5	15	2	-	130
Massearbeidere	-	3	12	9	4	3	4	2	15	-	52
Ovnsarbeidere	1	7	53	20	21	16	7	7	3	2	137
Stansere, maskinformere..	2	-	18	4	3	6	4	-	19	-	56
Dreiere og støpere	1	3	53	13	20	15	11	8	3	10	137
Modellører og formstøpere	2	6	11	3	1	9	3	1	-	11	47
Slipere	-	-	-	1	2	1	-	1	1	1	7
Dekoratorer	2	4	18	9	4	5	9	9	1	1	62
Pussere	-	4	1	3	2	-	-	-	-	-	10
Annen etterbehandling ..	2	1	17	6	2	1	-	-	-	2	31
Andre arb. i ker. industri	2	4	28	14	3	-	-	-	-	-	52
Kontroll og sortering	1	1	4	1	1	1	-	-	-	-	8
Pakking og lager	3	10	27	14	6	4	1	-	1	-	66
I alt voksne arb. — menn	22	47	279	135	83	70	44	43	45	27	795

Voksne kvinner fordelt etter stilling og lønnsgrupper.

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 1.00	1.00— 1.24	1.25— 1.49	1.50— 1.74	1.75— 1.99	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	Over kr. 3.00	
Rengjøringshjelp	-	-	-	-	6	5	2	1	-	-	14
Massearbeidere	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	14
Ovnsarbeidere	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Stansere, maskinformere..	-	-	3	9	10	22	2	-	1	-	47
Dreiere, støpere	-	1	18	1	12	8	3	-	-	-	43
Modellører og form- støpere	-	1	7	2	2	-	-	-	-	-	12
Dekoratorer	-	1	9	7	11	6	5	4	-	1	44
Pussersker	1	1	18	44	31	20	16	2	-	-	133
Annen etterbehandling ..	-	-	3	3	7	6	7	-	-	-	26
Andre arb. i ker. ind. ..	-	1	10	19	12	7	1	-	-	-	50
Kontroll og sortering	-	-	11	5	9	1	-	-	-	-	26
Pakking og lager	-	-	-	5	3	4	1	-	-	-	13
I alt voksne kvinner	1	5	79	99	117	79	37	7	1	1	426

Tabell 32. Glassverk.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i de ulike stillinger.

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Stipulert lønn	Gj.snittlig timefortj.:							Akkord-timer	Over-timer
				Tid	Akkord	Overtid	I alt		Akkord-timer	Over-timer		
							Med hell.d. skift	Uten hell.d. skift				
<i>Menn:</i>			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.		
Formenn	18	10 217	2.75	2.77	3.87	4.69	2.92	-	-	-		
Transportarbeidere	24	12 788	2.40	2.64	3.20	3.85	2.85	-	24	6.4		
Vaktmenn, portnere	17	9 004	2.38	2.28	3.28	3.17	2.55	2.42	6	7.9		
Trearb. o. a. håndverkere ..	50	27 155	2.56	2.67	3.37	4.61	2.96	-	23	2.0		
Jernarbeidere	89	48 528	2.47	2.71	3.25	3.83	2.82	2.79	5	4.5		
Andre driftsarbeidere	279	144 034	2.37	2.48	3.75	3.90	2.66	2.64	10	2.5		
I alt driftsarbeidere	459	241 509	2.41	2.54	3.52	3.86	2.73	2.71	13	3.3		
Mengebodarbeidere	31	16 114	2.47	2.76	3.58	4.23	3.23	3.03	14	10.5		
Fyrere og smeltere	54	29 451	2.50	2.72	3.77	4.11	3.30	3.07	32	1.2		
Maskinførere	62	31 594	2.55	2.34	3.06	3.48	2.95	2.79	61	1.8		
Maskingutter	8	4 244	2.11	2.03	2.44	-	2.44	-	99	-		
Andre pressglassarbeidere..	55	23 712	2.29	2.65	3.95	4.14	3.80	-	87	11.4		
Maskinbetjening	43	21 118	2.30	2.37	3.85	2.66	4.04	3.80	97	0.5		
Glass-skjærere	48	23 305	2.50	2.66	3.36	3.84	3.19	-	73	1.3		
Innbærere	60	24 924	2.07	2.09	2.27	3.00	2.11	-	9	-		
Anfangere	25	12 445	2.10	2.26	2.55	3.82	2.53	-	93	0.1		
Oppblåsere	35	19 012	2.42	2.60	2.90	3.82	2.86	-	87	0.1		
Mestere	28	14 796	2.48	3.15	3.30	-	3.28	-	88	-		
Andre glasshyttarbeidere..	32	15 690	2.01	2.00	2.49	3.19	2.44	-	90	0.3		
Glass-slipere og dekoratører	60	31 708	2.39	2.53	3.75	4.06	3.37	-	68	0.6		
Andre arb. ved glassverk..	82	42 514	2.42	2.52	3.40	3.71	2.92	2.88	34	5.1		
Kontroll, pakking, lager ..	105	54 398	2.52	2.62	3.22	4.27	2.84	2.70	9	1.6		
I alt prod. arbeidere	728	365 025	2.39	2.53	3.32	3.95	3.05	2.97	52	1.8		
I alt voksne arb. — menn..	1 187	606 534	2.40	2.54	3.35	3.89	2.92	2.87	37	2.4		
<i>Kvinner:</i>												
Rengjøringshjelp	43	17 854	1.56	1.59	2.34	2.23	1.61	-	-	-		
Innbærere	10	4 110	1.04	1.06	-	-	1.06	-	-	-		
Glass-slipere	7	3 700	1.46	1.63	1.48	-	1.52	-	-	-		
Andre arb. ved glassverk ..	28	12 778	1.92	1.98	1.67	-	1.95	-	-	-		
Pakking og lagring	14	7 394	1.44	1.43	-	2.25	1.43	-	-	-		
I alt voksne kvinner	102	45 836	1.57	1.62	1.63	2.23	1.62	-	-	-		
Unge arbeidere — menn ..	88	32 818	1.35	1.39	2.17	2.63	1.66	-	-	-		
Lærlinger	35	13 886	1.26	1.20	1.64	2.57	1.29	-	-	-		
Unge kvinner	19	8 568	1.17	1.19	-	-	1.19	-	-	-		

Tabell 33. Glassverk.

Gjennomsnittlig timefortjeneste for voksne menn fordelt etter arbeidsordning.

Arbeidsordning, stillinger	Antall arb.	Timer i alt	Stip. lønn	Gjennomsnittlig timefortjeneste:				
				Tid	Ak- kord	Over- tid	I alt	
							Med hell.d. skift	Uten hell.d. skift
			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
I alt dagarbeidere	859	442 111	2.35	2.48	3.17	4.07	2.75	2.75
Driftsarbeidere	404	212 516	2.38	2.53	3.51	3.93	2.69	2.69
Produksjonsarbeidere	455	229 595	2.32	2.41	3.10	4.23	2.81	2.81
I alt 3-skiftarbeidere	147	73 395	2.47	2.68	3.91	3.72	3.37	3.22
Driftsarbeidere	45	23 825	2.63	2.72	3.62	3.60	3.10	2.91
Mengebodarbeidere	22	11 069	2.49	2.92	3.57	4.22	3.54	3.24
Fyrere og smeltere	12	7 480	2.52	2.40	-	4.64	2.60	2.44
Pressglassarbeidere	53	22 769	2.29	2.65	4.03	3.71	3.87	3.86
Andre 3-skift	15	8 252	2.48	2.58	3.66	3.18	3.26	3.07
I alt 4-skiftarbeidere	181	91 032	2.55	2.73	3.61	3.39	3.41	3.14
Driftsarbeidere	10	4 971	2.61	2.52	4.48	4.15	2.82	2.53
Fyrere og smeltere	37	19 045	2.51	3.00	3.75	3.89	3.64	3.36
Maskinførere	36	18 272	2.66	2.37	3.17	3.24	3.28	3.00
Maskinbetjening	39	19 854	2.30	-	3.84	-	4.09	3.84
Kontroll, pakking	59	28 890	2.65	2.71	4.54	3.88	2.97	2.72
I alt voksne arb. — menn	1 187	606 538	2.40	2.54	3.35	3.89	2.92	2.87

Tabell 34. Glassverk.

Antall voksne menn og timefortjeneste i de ulike aldersgrupper.

Stillinger	Arbeidernes alder:								I alt
	19 og 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Driftsarbeidere, antall	14	39	59	137	111	58	36	5	459
timefortj.	2.41	2.41	2.79	2.79	2.75	2.78	2.76	2.60	2.73
Mengebodarb., antall	-	-	3	12	10	2	4	-	31
timefortj.	-	-	2.88	3.35	3.26	3.31	3.01	-	3.23
Fyrere og smeltere, .. antall	-	-	-	18	23	8	5	-	54
timefortj.	-	-	-	3.16	3.49	3.07	2.87	-	3.30
Maskinførere, antall	1	5	10	27	15	4	-	-	62
timefortj.	2.78	2.09	2.74	2.95	3.38	3.04	-	-	2.95
Maskingutter, antall	-	1	3	4	-	-	-	-	8
timefortj.	-	2.39	2.43	2.46	-	-	-	-	2.44
Andre pressglassarb., antall	5	15	15	13	3	3	1	-	55
timefortj.	4.04	3.78	3.87	3.73	2.84	2.47	4.86	-	3.80
Maskinbetjening, antall	-	4	4	8	11	14	1	1	43
timefortj.	-	3.83	3.88	4.18	4.09	4.08	4.04	2.44	4.04
Glass-skjærere, antall	-	8	10	14	6	1	8	1	48
timefortj.	-	3.24	3.18	3.36	2.30	3.33	2.76	2.44	3.19
Innbærere, antall	8	6	13	11	10	8	4	-	60
timefortj.	2.03	2.10	2.12	2.18	2.13	2.07	2.05	-	2.11
Anfangere, antall	-	3	10	9	3	-	-	-	25
timefortj.	-	2.35	2.50	2.53	2.75	-	-	-	2.53
Oppblåsere, antall	2	1	2	7	13	6	4	-	35
timefortj.	2.24	2.50	2.71	2.74	2.84	3.12	3.36	-	2.86
Mestere, antall	-	-	1	3	8	9	5	2	28
timefortj.	-	-	3.26	3.46	3.35	3.17	3.40	2.89	3.28
Andre glassh.arb., .. antall	8	6	5	8	4	1	-	-	32
timefortj.	2.02	2.19	2.70	2.54	2.82	2.70	-	-	2.44
Glasslipere og dekor., antall	-	1	4	12	17	15	8	3	60
timefortj.	-	2.78	2.86	3.14	3.68	3.69	2.95	2.82	3.37
Andre arb. ved glassv., antall	3	6	12	29	14	9	9	-	82
timefortj.	2.51	2.92	2.75	3.02	3.07	2.98	2.66	-	2.92
Kontr., pakking, lager, antall	4	5	4	29	19	18	21	5	105
timefortj.	2.32	2.64	2.63	2.81	2.95	2.92	2.95	2.99	2.84
I alt voksne arb., menn, antall	45	100	155	341	267	156	106	17	1 187
timefortj.	2.45	2.74	2.87	2.91	3.04	2.98	2.88	2.80	2.92

Tabell 35. Glassverk.

Voksne menn fordelt etter stilling, arbeidsordning og lønnsgrupper.

Stllinger, arbeidsordning	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 2.00	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	3.00— 3.24	3.25— 3.49	3.50— 3.74	3.75— 3.99	Over kr. 4.00	
Driftsarbeidere	15	33	80	134	88	65	13	11	8	12	459
Mengebodarbeidere	-	-	5	5	5	-	2	2	2	10	31
Fyrere og smeltere	1	-	6	6	3	11	2	9	5	11	54
Maskinførere	3	2	4	13	15	3	14	5	1	2	62
Maskingutter	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	8
Andre pressglassarbeidere	-	-	1	1	3	4	10	8	3	25	55
Maskinbetjening	-	-	2	-	1	-	2	-	7	31	43
Glass-skjærere	-	-	3	3	4	14	21	2	-	1	48
Innbærere	6	43	10	1	-	-	-	-	-	-	60
Anfangere	-	1	10	8	6	-	-	-	-	-	25
Oppblåsere	-	1	5	7	9	6	4	2	1	-	35
Mestere	-	-	-	2	4	6	10	4	2	-	28
Andre glassh.arbeidere ..	3	9	9	6	1	2	2	-	-	-	32
Glass-slipere og dekor. ..	-	-	5	8	5	12	2	13	5	10	60
Andre arb. ved glassverk	-	3	15	13	18	17	6	6	1	3	82
Kontroll, pakking o. l. ..	-	3	16	11	30	37	3	5	-	-	105
I alt voksne arb., menn ..	28	95	178	219	192	177	91	67	35	105	1 187
<i>Dagarbeidere:</i>											
Driftsarbeidere	15	33	78	127	75	39	13	10	6	8	404
Produksjonsarbeidere	12	62	92	67	67	60	45	30	8	12	455
<i>3-skiftarbeidere:</i>											
Driftsarbeidere	-	-	2	3	11	22	-	1	2	4	45
Mengebodarbeidere	-	-	-	3	4	-	1	2	2	10	22
Fyrere og smeltere	1	-	4	5	-	1	1	-	-	-	12
Pressglassarbeidere	-	-	-	1	2	4	9	8	3	26	53
Andre 3. skift	-	-	2	-	3	1	4	1	1	3	15
<i>4-skiftarbeidere:</i>											
Driftsarbeidere	-	-	-	4	2	4	-	-	-	-	10
Fyrere og smeltere	-	-	-	-	3	9	1	9	5	10	37
Maskinførere	-	-	-	6	6	2	14	5	1	2	36
Maskinbetjening	-	-	-	-	-	-	2	-	7	30	39
Kontroll, pakking	-	-	-	3	19	35	1	1	-	-	59
I alt voksne arb., menn ..	28	95	178	219	192	177	91	67	35	105	1 187

Tabell 36. Olje- og fettraffinerier.

Timefortjeneste etter stilling og arbeidsordning.

Stillinger, arbeidsordning	Antall arbeidere	Timer i alt	Stipulert timelønn	Gj.snittlig timefortjeneste:					Akkord-timer	Over-timer
				Tidlønn	Akkord	Overtid	I alt			
							Med prod.-premie	Uten prod.-premie		
			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arbeidende formenn	23	12 493	3.57	3.77	-	5.66	3.78	-	-	0.5
Sjåførere	53	32 848	2.58	2.66	3.09	4.04	3.06	2.97	46.4	8.0
Transport ellers	87	47 296	-	2.64	3.16	4.10	2.98	2.80	14.4	5.3
Vaktmannskap	20	10 677	2.76	2.88	-	4.09	3.02	2.96	-	6.8
Håndverkere og fagarb. ...	145	79 687	2.60	2.71	3.67	4.92	3.13	2.92	14.7	3.1
Andre driftsarbeidere	165	87 246	2.39	2.53	3.33	4.12	2.91	2.62	6.2	2.1
I alt driftsarbeidere	470	257 754	2.51	2.64	3.31	4.29	3.02	2.80	15.2	3.9
Møllere og knusere	18	10 020	2.58	2.96	2.90	3.71	2.92	-	63.3	0.8
Pressere	51	25 280	2.75	2.96	3.44	5.00	3.34	-	75.5	1.1
Destill.- og raffineringarb.	123	70 653	2.52	2.80	3.83	4.56	3.14	2.83	0.0	1.9
Oljetappere	56	32 154	2.45	2.72	3.25	4.21	3.09	2.75	1.5	1.5
Maskinpassere, smørere ..	34	18 317	2.72	2.95	3.13	5.12	3.10	3.04	10.9	3.3
Rensearbeidere	22	11 932	2.57	2.76	3.43	4.25	3.11	3.03	37.9	1.2
Rengjøringsarbeidere	10	5 616	2.39	2.47	3.56	4.75	2.56	2.49	1.1	0.4
Lagerarbeidere	13	6 732	2.50	2.63	4.14	3.73	2.76	2.67	0.2	2.6
Andre arb. i oljeraff.	118	58 111	2.46	2.60	3.63	4.54	2.88	2.65	1.4	1.7
I alt produksjonsarbeidere	445	238 845	2.54	2.74	3.32	4.57	3.05	2.85	14.0	1.7
I alt voksne arb., menn	915	496 599	2.52	2.69	3.31	4.37	3.03	2.83	14.6	2.9
Voksne kvinner	9	4 740	1.77	1.87	-	-	1.89	1.87	-	-
Unge arb., menn	7	3 947	1.67	1.72	-	3.25	1.97	1.73	-	0.6
<i>Dagarbeidere:</i>										
Driftsarbeidere	423	230 248	2.50	2.62	3.30	4.27	3.01	2.80	16.1	4.0
Produksjonsarbeidere	130	68 808	2.46	2.59	3.24	4.45	2.84	2.71	11.7	1.8
2-skift arbeidere	11	6 437	2.66	2.85	3.05	4.95	2.99	2.88	0.6	1.5
3-skift arbeidere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Driftsarbeidere	42	24 488	2.50	2.70	3.49	4.44	3.09	2.83	8.3	3.4
Produksjonsarbeidere	305	164 122	2.57	2.80	3.34	4.61	3.14	2.91	15.4	1.7
4-skift arbeidere	4	2 496	3.00	3.03	-	-	3.03	-	-	-
I alt voksne arb., menn	915	496 599	2.52	2.69	3.31	4.37	3.03	2.83	14.6	2.9

Tabell 37. Olje- og fettraffinerier.

Antall voksne arb., menn, og timefortjeneste i de ulike aldersgrupper.

Stillinger, arbeidsordning	Arbeidernes alder:								I alt
	19 og 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Sjåførere, antall	-	1	4	22	19	6	1	-	53
timefortj.	-	2.84	3.00	3.14	3.03	3.03	2.69	-	3.06
Transport ellers, antall	2	4	12	23	29	10	7	-	87
timefortj.	2.99	2.82	2.94	3.14	2.89	2.93	3.09	-	2.97
Vaktmannskap, antall	-	-	-	-	4	6	7	3	20
timefortj.	-	-	-	-	3.05	2.92	3.07	3.55	3.02
Håndv. og a. fagarb., antall	2	1	9	40	43	27	21	2	145
timefortj.	3.03	2.79	3.19	3.12	3.22	3.11	3.04	2.84	3.13
Andre driftsarb., antall	3	16	19	60	21	31	14	1	165
timefortj.	1.91	2.91	2.98	2.97	3.00	2.82	2.88	2.57	2.91
I alt driftsarb., antall	7	22	44	145	116	80	50	6	470
timefortj.	2.66	2.88	3.01	3.06	3.06	2.96	3.00	2.82	3.02
Møllere, knusere, .. antall	-	-	3	5	5	3	2	-	18
timefortj.	-	-	2.83	2.96	2.99	2.86	2.96	-	2.92
Pressere, antall	-	1	4	13	13	18	2	-	51
timefortj.	-	3.14	3.38	3.34	3.35	3.40	2.99	-	3.34
Destill. og raffinering, antall	-	4	10	41	24	29	15	-	123
timefortj.	-	3.05	3.04	3.11	3.14	3.17	3.23	-	3.14
Oljetappere, antall	-	3	9	23	8	11	2	-	56
timefortj.	-	3.00	3.04	3.08	3.01	3.13	3.07	-	3.09
Maskinpassere, smørere, ant.	-	-	1	8	14	5	6	-	34
timefortj.	-	-	3.32	2.98	3.13	3.04	3.04	-	3.10
Rensearbeidere, antall	-	2	1	5	9	1	3	1	22
timefortj.	-	2.73	2.71	3.03	3.15	3.08	3.26	3.95	3.11
Rengjøringsarb., antall	-	-	-	1	1	5	3	-	10
timefortj.	-	-	-	1.78	2.71	2.73	2.79	-	2.66
Lagerarb., antall	-	-	-	-	6	3	4	-	13
timefortj.	-	-	-	-	2.70	2.62	2.91	-	2.76
Andre arb. i oljeraff., antall	4	6	14	39	27	17	11	-	118
timefortj.	3.26	2.80	2.75	2.96	2.86	2.81	3.01	-	2.88
I alt prod.arb., antall	4	16	42	135	107	92	48	1	445
timefortj.	3.26	2.92	2.98	3.06	3.05	3.09	3.18	3.95	3.05
I alt voksne arb., menn, ant.	11	38	86	280	223	172	98	7	915
timefortj.	2.83	2.90	3.00	3.06	3.06	3.02	3.04	3.10	3.03
Dagarbeidere, antall	8	21	53	164	146	98	56	7	553
timefortj.	2.75	2.85	2.95	3.02	3.00	2.91	2.95	3.10	2.97
2-skift, antall	-	-	-	3	3	4	1	-	11
timefortj.	-	-	-	2.90	3.04	3.10	2.61	-	2.99
3-skift, antall	3	17	33	113	74	70	37	-	347
timefortj.	3.07	2.95	3.06	3.12	3.16	3.18	3.17	-	3.13
4-skift, antall	-	-	-	-	-	-	4	-	4
timefortj.	-	-	-	-	-	-	3.03	-	3.03
I alt voksne arb., menn, ant.	11	38	86	280	223	172	98	7	915
timefortj.	2.83	2.90	3.00	3.06	3.06	3.02	3.04	3.10	3.03

Tabell 38. Olje- og fettraffinerier.*Voksne arb., menn, fordelt etter stilling og lønnsgrupper.*

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 2.00	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	3.00— 3.24	3.25— 3.49	3.50— 3.74	3.75— 3.99	Over kr. 4.00	
Sjåfører	-	-	-	6	16	17	13	1	-	-	53
Transport ellers	-	-	3	18	30	24	7	2	3	-	87
Vaktmannskap	-	-	-	-	7	10	1	2	-	-	20
Håndv. og andre fagarb...	-	-	-	16	39	41	31	9	8	1	145
Andre driftsarbeidere	1	1	13	28	59	51	7	3	-	2	165
I alt driftsarbeidere	1	1	16	68	151	143	59	17	11	3	470
Møllere og knusere	-	-	-	5	6	6	1	-	-	-	18
Pressere	-	-	2	-	9	15	9	5	7	4	51
Destillasjon og raffinering	-	-	-	4	30	63	17	5	1	3	123
Oljetappere	-	-	1	5	10	27	12	-	1	-	56
Maskinpassere, smørere ..	-	-	-	-	11	18	4	1	-	-	34
Rensearbeidere	-	-	-	7	5	5	-	-	4	1	22
Rengjøringsarbeidere	1	-	-	7	-	1	1	-	-	-	10
Lagerarbeidere	-	-	1	7	3	1	1	-	-	-	13
Andre arb. i oljeraffinerier	1	3	7	19	55	18	11	1	1	2	118
I alt prod.arbeidere	2	3	11	54	129	154	56	12	14	10	445
I alt voknse arb., menn ..	3	4	27	122	280	297	115	29	25	13	915

Tabell 39. Såpe- og lysfabrikker.

Timefortjeneste etter stillinger og arbeidsordning.

Stillinger, arbeidsordning	Antall arbeidere	Timer i alt	Gj.snitt stipulert lønn	Gj.snittl. timefortjeneste:				Akkord-timer	Over-timer
				Tid	Akkord	Overtid	I alt		
<i>Menn:</i>			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Formenn	22	13 664	2.89	2.89	-	3.57	2.92	0.0	4.6
Maskinister	13	8 434	2.53	2.63	2.92	3.77	2.82	8.3	13.9
Transportarbeidere	41	23 788	2.57	2.62	2.85	3.66	2.69	17.3	2.7
Vaktmenn, portnere	3	1 315	2.29	2.12	-	3.14	2.13	0.0	0.5
Trearb. (håndverkere)	12	7 063	2.62	2.64	3.56	4.33	2.86	21.9	1.0
Jernarbeidere	13	8 191	2.67	2.64	3.06	4.02	2.87	28.5	8.2
Andre driftsarb. (anleggsarb.) ..	50	24 452	2.39	2.58	3.19	3.31	2.68	8.5	6.1
I alt driftsarbeidere	132	73 243	2.50	2.60	3.07	3.64	2.73	14.7	5.5
Fettutsmeltere	11	5 342	2.54	2.65	(5.71)	3.19	2.66	0.1	2.3
Såpearbeidere	113	60 578	2.48	2.61	3.41	3.76	2.72	10.2	2.6
Såpekokere (skiftformenn)	28	16 488	2.73	(2.80)	6.00	3.46	2.83	0.1	3.2
Glyserinarbeidere	7	4 091	2.51	2.79	3.24	3.66	2.84	4.2	3.8
Pulverarbeidere	35	18 375	2.50	2.69	3.43	3.59	3.10	50.0	4.3
Andre arb. i såpefabr. (tannpasta, kosmetikk)	31	16 831	2.50	2.61	3.22	3.39	2.72	9.0	6.5
Lysarbeidere	16	7 478	2.41	2.49	3.75	3.32	3.05	43.9	1.5
Pakking og lager	42	20 051	2.42	2.49	3.02	3.45	2.74	43.1	2.6
Laboratoriarbeidere	7	3 764	2.49	2.35	2.84	4.56	2.76	78.0	0.9
I alt produksjonsarbeidere	290	152 998	2.50	2.63	3.29	3.56	2.80	20.9	3.2
I alt voksne arbeidere	422	226 241	2.50	2.62	3.23	3.60	2.78	18.9	4.0
<i>Kvinner:</i>									
Bestyrerinner	6	3 429	2.03	2.09	3.38	2.00	2.23	11.2	0.2
Rengjøringshjelp	20	7 712	2.07	2.20	2.13	2.33	2.18	29.3	0.0
Andre driftsarbeidere	8	4 281	1.77	2.10	2.07	2.75	2.10	1.1	0.1
I alt driftsarbeidere	28	11 993	1.99	2.15	2.13	2.57	2.15	19.2	0.1
Såpearbeidere	153	74 261	1.61	1.70	2.43	2.39	1.99	40.2	0.3
Pulverarbeidere, laboratoriearb., og andre arb. i såpefabr. (tannpasta, kosmetikk)	21	11 078	1.75	1.80	2.19	2.00	1.84	11.0	0.1
Lysarbeidere	36	15 464	1.65	1.88	2.25	2.35	2.10	59.8	0.4
Pakking og lager	262	114 465	1.60	1.64	2.22	2.32	1.92	47.4	0.6
I alt produksjonsarbeidere	472	215 268	1.61	1.80	2.29	2.34	1.96	43.9	0.5
I alt voksne arb., kvinner	500	227 261	1.64	1.72	2.28	2.34	1.97	42.6	0.5
Unge arbeidere, menn	11	4 465	1.27	1.39	-	-	1.39	0.0	0.0
Unge arbeidere, kvinner	13	5 349	1.19	1.15	1.68	1.75	1.30	29.0	0.2
<i>Menn:</i>									
Dagarbeidere	387	206 775	2.50	2.61	3.15	3.56	2.74	18.7	4.3
2-skiftarb.	15	7 657	2.47	3.51	3.66	3.92	3.66	87.7	3.0
3-skiftarb.	20	11 809	2.61	2.79	3.38	3.98	2.84	0.1	4.2
I alt voksne arb., menn	422	226 241	2.50	2.62	3.23	3.60	2.78	18.9	4.0
<i>Kvinner:</i>									
Dagarbeidere	433	198 718	1.64	1.72	2.24	2.34	1.91	35.2	0.5
2-skiftarb.	67	28 543	1.61	2.18	2.39	-	2.38	94.2	0.0
I alt voksne arb., kvinner	500	227 261	1.64	1.72	2.28	2.34	1.97	42.6	0.5

Tabell 40. Såpe- og lysfabrikker.

Antall voksne menn og fortjeneste i de ulike aldersgrupper.

Stillinger, arbeidsordning	Arbeidernes alder:								I alt
	19 og 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Driftsarbeidere, antall	6	9	20	34	27	21	12	3	132
timefortj.	2.51	2.72	2.66	2.77	2.79	2.79	2.56	2.64	2.73
Fettutsmeltere, antall	-	2	2	2	1	2	2	-	11
timefortj.	-	2.75	2.63	2.51	2.77	2.70	2.56	-	2.66
Såpearbeidere, antall	4	9	27	34	23	11	5	-	113
timefortj.	2.23	3.63	2.57	2.86	2.76	2.78	2.52	-	2.72
Såpekoker (skiftform.), ant.	-	2	2	8	11	3	2	-	28
timefortj.	-	2.49	2.54	2.74	3.04	2.79	2.56	-	2.83
Glyserinarbeidere, .. antall	-	-	2	2	1	2	-	-	7
timefortj.	-	-	2.83	2.77	3.05	2.79	-	-	2.84
Pulverarbeidere, antall	-	4	7	11	6	4	3	-	35
timefortj.	-	2.72	2.88	3.13	3.25	3.30	3.32	-	3.10
Andre arb. i såpefabr. (tann- pasta, kosmetikk), antall	-	5	9	10	7	-	-	-	31
timefortj.	-	2.62	2.77	2.71	2.70	-	-	-	2.72
Lysarbeidere, antall	1	1	1	6	6	-	1	-	16
timefortj.	2.39	3.73	2.43	3.48	2.74	-	2.54	-	3.05
Pakking, lager, antall	3	7	7	12	8	2	3	-	42
timefortj.	2.57	3.80	2.66	2.83	2.92	2.63	2.53	-	2.74
Laboratoriearb., ... antall	1	2	2	2	-	-	-	-	7
timefortj.	2.74	2.35	2.88	2.91	-	-	-	-	2.76
I alt voksne menn, .. antall	15	41	79	121	90	45	28	3	422
timefortj.	2.45	2.71	2.67	2.86	2.85	2.95	2.63	2.64	2.78
Dagarbeidere, antall	15	38	75	109	81	39	27	3	387
timefortj.	2.45	2.72	2.66	2.82	2.79	2.76	2.63	2.64	2.74
2-skift, antall	-	-	1	6	5	3	-	-	15
timefortj.	-	-	3.54	3.67	3.65	3.70	-	-	3.66
3-skift, antall	-	3	3	6	4	3	1	-	20
timefortj.	-	2.70	2.62	2.87	3.00	2.71	2.81	-	2.84
I alt voksne arb., menn, ant.	15	41	79	121	90	45	28	3	422
timefortj.	2.45	2.71	2.67	2.86	2.85	2.95	2.63	2.64	2.78

Tabell 41. Såpe- og lysfabrikker.*Antall voksne kvinner og fortjeneste i de ulike aldersgrupper.*

Stillinger, arbeidsordning	Arbeidernes alder									I alt
	17 og 18 år	19— 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Driftsarbeidere, antall	-	-	1	4	9	6	8	-	-	28
timefortj.	-	-	1.92	1.86	2.20	2.11	2.33	-	-	2.15
Såpearbeidere, antall	7	13	26	31	49	18	7	2	-	153
timefortj.	1.66	1.69	1.79	2.02	2.08	2.20	2.39	2.55	-	1.99
Andre arb. i såpefabr. (tann- pasta, kosmetikk), antall	1	2	4	2	7	5	-	-	-	21
timefortj.	1.75	1.78	1.80	1.75	1.83	1.99	-	-	-	1.83
Lysarbeidere, antall	1	-	6	4	20	4	1	-	-	36
timefortj.	1.71	-	2.10	2.15	2.15	2.05	1.84	-	-	2.10
Pakking, lager, antall	14	21	55	40	64	42	17	7	2	262
timefortj.	1.58	1.86	1.87	1.94	1.98	1.99	1.94	2.05	1.84	1.92
I alt voksne kvinner, antall	23	36	92	81	149	75	33	9	2	500
timefortj.	1.61	1.78	1.86	1.97	2.04	2.06	2.12	2.16	1.84	1.97
Dagarbeidere, antall	22	36	85	70	119	63	29	7	2	433
timefortj.	1.60	1.78	1.84	1.90	1.96	1.98	2.08	2.05	1.84	1.91
2-skift, antall	1	-	7	11	30	12	4	2	-	67
timefortj.	1.71	-	2.10	2.48	2.41	2.46	2.44	2.55	-	2.38
I alt voksne arb., kvinner, antall	23	36	92	81	149	75	33	9	2	500
timefortj.	1.71	1.78	1.86	1.97	2.04	2.06	2.12	2.16	1.84	1.97

Tabell 42. Såpe- og lysfabrikker.

Voksne menn og kvinner fordelt etter stilling, arbeidsordning og lønnsgrupper.

Stillinger, arbeidsordning	Antall arbeidere med timefortjeneste										I alt
	Under kr. 2.00	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	3.00— 3.24	3.25— 3.49	3.50— 3.74	3.75— 3.99	Over kr. 4.00	
<i>Menn:</i>											
Maskinister	-	-	-	2	10	1	-	-	-	-	13
Transportarbeidere	-	1	5	22	9	3	1	-	-	-	41
Vaktmenn, portnere	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3
Trearb. (håndverkere) ..	-	-	-	6	3	1	1	1	-	-	12
Jernarbeidere	-	-	-	4	6	1	2	-	-	-	13
Andre driftsarb. (anleggs- arbeidere)	1	-	16	16	12	4	-	-	1	-	50
Fettutsmeltere	-	-	1	6	4	-	-	-	-	-	11
Såpearbeidere	2	2	28	41	21	9	2	4	3	1	113
Såpekoker (skiftform.) ..	-	-	5	13	5	1	2	1	-	1	28
Glyserinarbeidere	-	-	-	2	3	2	-	-	-	-	7
Pulverarbeidere	-	1	2	10	3	2	6	8	2	1	35
Andre arb. i såpefabr. (tannpasta, kosmetikk)	-	-	3	20	5	2	1	-	-	-	31
Lysarbeidere	-	-	6	3	-	-	-	4	3	-	16
Pakking, lager	1	-	15	14	6	3	1	-	-	2	42
Laboratoriearbeidere	-	-	2	2	2	1	-	-	-	-	7
I alt voksne menn	5	5	84	161	89	30	16	18	9	5	422
Dagarbeidere	5	5	84	155	80	24	16	9	5	4	387
2-skift	-	-	-	-	-	1	-	9	4	1	15
3-skift	-	-	-	6	9	5	-	-	-	-	20
I alt voksne arb., menn ..	5	5	84	161	89	30	16	18	9	5	422

Stillinger, arbeidsordning	Antall arbeidere med timefortjeneste										I alt
	Under kr. 1.00	1.00— 1.24	1.25— 1.49	1.50— 1.74	1.75— 1.99	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	Over kr. 3.00	
<i>Kvinner:</i>											
Rengjøring	-	-	-	-	5	5	3	7	-	-	20
Andre driftsarbeidere	-	-	-	-	5	1	1	-	1	-	8
Såpearbeidere	-	-	3	58	27	8	33	18	6	-	153
Andre arb. i såpefabr. (tannpasta, kosmetikk)	-	-	-	6	13	1	-	1	-	-	21
Lysarbeidere	-	-	-	3	17	7	3	6	-	-	36
Pakking, lager	2	1	17	90	53	61	23	13	1	1	262
I alt voksne kvinner	2	1	20	157	120	83	63	45	8	1	500
Dagarbeidere	2	1	20	154	114	76	33	29	3	1	433
2-skift	-	-	-	3	6	7	30	16	5	-	67
I alt voksne kvinner	2	1	20	157	120	83	63	45	8	1	500

Tabell 43. Gummivarefabrikker.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i de ulike stillingsgrupper.

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Stipulert lønn	Gj.sn. timefortjeneste				Akkord-timer	Over-timer
				Tid	Akkord	Overtid	I alt		
			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
<i>Menn:</i>									
Formenn	30	18 118	3.07	3.19	4.29	5.04	3.34	8.8	2.9
Maskinister, fyrbøtere	19	11 823	2.38	2.83	3.34	4.01	2.98	9.8	8.4
Transportarbeidere	11	5 928	2.35	2.47	3.47	5.56	3.00	51.5	0.5
Vaktmenn	19	9 982	2.41	2.89	-	4.27	3.06	-	5.2
Trearb. og andre håndverkere ..	36	19 607	2.49	3.02	3.52	4.33	3.36	59.8	3.2
Jernarb., mekanikere	109	57 728	2.48	2.77	3.51	4.29	3.23	55.5	3.2
Andre driftsarbeidere	83	40 722	2.22	2.33	3.12	4.20	2.61	32.8	1.4
Blandere og andre gummi-tilberedere	163	83 384	2.27	2.48	3.87	4.35	3.55	75.6	1.2
Vulkanisører	157	85 156	2.38	2.56	3.65	4.48	3.04	41.7	1.2
Pressere	161	83 118	2.29	2.51	3.75	5.92	3.61	87.0	0.8
Maskinpassere	12	6 499	2.49	2.86	3.53	3.88	3.24	56.6	0.5
Kalandermenn	166	88 844	2.25	2.46	3.68	4.54	3.57	87.4	1.8
Klippere	72	40 331	2.22	2.42	3.47	3.98	3.22	73.1	2.1
Fottøyarbeidere	257	126 711	2.17	2.34	3.06	4 01	2.99	88.9	0.4
Dekk- og slangearbeidere	185	93 484	2.24	2.52	3.84	4.89	3.67	85.9	0.8
Div. andre arbeidere i gummi-varefabrikker	145	72 038	2.30	2.60	3.30	3.80	2.99	51.8	2.1
Pussere, lakkere	37	20 322	2.31	2.67	3.39	3.76	3 10	58.2	1.4
Kontroll, sortering	15	8 684	2.31	2.65	3.73	4.58	3.31	57.4	1.7
Pakking, lager	74	38 108	2.22	2.60	3.51	3.18	2.91	33.3	1.0
Laboratoriearbeidere	6	3 223	2.25	2.57	2.31	3.48	2.53	18.6	0.8
I alt voksne arb., menn	1 727	895 692	2.28	2.57	3.54	4.30	3.25	67.4	1.6
<i>Kvinner:</i>									
Bestyrerinner	5	2 842	2.22	2.32	-	3.32	2.33	-	1.3
Rengjøringspersonale	41	18 189	1.72	1.77	-	2.75	1.77	-	0.2
Andre driftsarb.	14	6 917	1.46	1.46	1.75	2.00	1.56	32.3	0.1
Klippersker	97	46 906	1.53	1.58	2.00	2.23	1.82	57.7	0.2
Syersker	156	77 455	1.44	1.54	2.00	2.55	1.86	66.6	2.0
Fottøyarbeidere	636	301 168	1.49	1.63	1.93	2.48	1.97	84.8	0.3
Dekk- og slangearb.	62	30 379	1.50	1.64	2.32	3.16	2.25	88.5	0.4
Div. andre arb. i gummivare-fabrikker	35	18 315	1.58	1.68	2.04	2.58	1.82	37.7	0.8
Pussere, lakkere	39	18 733	1.45	1.65	2.13	2.31	2.03	80.1	0.3
Kontroll, sortering	62	30 028	1.51	1.74	2.10	2.55	1.91	47.0	0.4
Pakking, lager	91	43 696	1.52	1.65	2.11	2.47	1.93	60.4	0.3
I alt voksne arb., kvinner	1 233	591 786	1.50	1.64	2.05	2.54	1.94	71.9	0.5
Unge arbeidere, menn	116	47 410	1.14	1.17	1.92	1.89	1.38	27.1	1.3
Lærlinger, menn	14	7 838	1.42	1.31	3.03	2.00	1.56	14.3	-
Unge arbeidere, kvinner	39	17 130	0.95	0.96	1.58	1.79	1.26	-	-
Lærlinger, kvinner	1	209	1.52	-	1.56	-	-	-	-

Tabell 44. Gummivarefabrikker.
Timefortjeneste og antall voksne arbeidere fordelt på øvde, uøvde skift- og dagarbeidere.¹⁾

Stillinger	Øvde arbeidere								Uøvde arbeidere				Voksne arb. i alt	
	Dagtid		2 skift		3 skift		4 skift 1)		Dagarbeidere		Skiftarbeidere			
	Antall	Gj.sn.	Antall	Gj.sn.	Antall	Gj.sn.	Antall	Gj.sn.	Antall	Gj.sn.	Antall	Gj.sn.	Antall	Gj.sn.
<i>Menn:</i>		kr.		kr.		kr.		kr.		kr.		kr.		kr.
Driftsarbeidere	218	3.09	5	3.16	26	3.11	-	-	27	2.38	1	1.88	277	3.03
Blandere og andre	59	3.19	4	3.48	37	3.47	37	4.78 (4.18)	10	3.05	16	2.92	163	3.55 (3.45)
Vulkanisører	102	2.86	9	2.96	29	3.87	2	4.15 (3.64)	13	2.29	2	3.28	157	3.04 (3.03)
Pressere	41	3.36	7	3.87	64	3.50	35	4.27 (3.74)	4	3.08	10	3.30	161	3.61 (3.51)
Fottøyarbeidere	111	2.98	-	-	13	3.41	-	-	125	2.91	8	3.56	257	2.99
Dekk- og slangearbeidere	47	3.45	19	3.89	66	3.67	7	5.37 (4.70)	10	3.42	36	3.63	185	3.67 (3.66)
Pussere, lakkere	31	3.19	-	-	-	-	-	-	6	2.65	-	-	37	3.10
Pakking og lager	57	2.91	4	3.68	-	-	-	-	13	2.56	-	-	74	2.91
Andre arbeidere	178	3.18	27	3.40	113	3.63	-	-	67	2.71	31	3.33	416	3.28
I alt voksne menn	844	3.10	75	3.52	348	3.57	81	4.59 (4.06)	275	2.78	104	3.38	1 727	3.25 (3.24)
<i>Kvinner:</i>														
Driftsarbeidere	45	1.77	2	1.58	-	-	-	-	7	1.35	1	1.67	55	1.74
Klippersker	75	1.85	-	-	-	1.89	-	-	19	1.67	-	-	97	1.82
Syersker	76	1.98	-	-	3	-	-	-	80	1.74	-	-	156	1.86
Fottøyarbeidere	421	2.01	1	1.85	10	2.20	-	-	203	1.87	1	1.45	636	1.97
Dekk- og slangearbeidere	22	2.35	9	2.00	18	2.30	-	-	13	2.15	-	-	62	2.25
Pussere, lakkere	18	2.05	-	-	-	-	-	-	21	2.03	-	-	39	2.03
Kontroll, sortering	50	1.94	-	-	-	-	-	-	12	1.78	-	-	62	1.91
Pakking og lager	66	2.00	-	-	-	-	-	-	25	1.77	-	-	91	1.93
Andre arbeidere	25	1.89	2	1.70	-	-	-	-	8	1.66	-	-	35	1.82
I alt voksne kvinner	798	1.98	14	1.86	31	2.23			388	1.83	2	1.56	1 233	1.94

¹⁾ Timefortjeneste uten helligdagsskift er satt i parentes.

Tabell 45. Gummivarefabrikker.*Timefortjeneste og antall i de ulike aldersgrupper. Voksne menn.*

Stillinger	Arbeidernes alder								I alt
	18— 19 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Blandere og andre gummi- tilberedere, antall	2	11	36	67	33	13	1	-	163
timefortj.	2.88	3.44	3.66	3.44	3.81	3.42	3.45	-	3.55
Vulkanisører, antall	4	18	38	49	35	11	2	-	157
timefortj.	2.41	2.75	2.97	3.03	3.27	3.17	2.81	-	3.04
Pressere, antall	5	17	31	67	33	6	2	-	161
timefortj.	3.33	3.28	3.60	3.66	3.81	3.54	3.23	-	3.62
Maskinpassere, antall	1	-	1	7	1	2	-	-	12
timefortj.	2.50	-	3.14	3.33	3.57	2.95	-	-	3.25
Kalandermenn, antall	1	4	19	69	46	21	6	-	166
timefortj.	2.69	3.60	3.54	3.55	3.61	3.58	3.49	-	3.56
Klippere, tilskjærere, antall	2	10	16	27	15	1	1	-	72
timefortj.	3.01	2.53	3.09	3.39	3.50	3.51	3.16	-	3.22
Fottøyarbeidere, antall	31	96	65	46	10	8	1	-	257
timefortj.	2.81	3.02	3.00	3.07	3.09	2.89	2.87	-	2.99
Dekk- og slangearb., antall	6	24	45	66	33	10	1	-	185
timefortj.	3.23	2.21	3.67	3.68	3.86	3.78	2.91	-	3.54
Div. andre arbeidere, antall	5	8	20	45	41	19	5	2	145
timefortj.	2.67	2.51	2.86	3.18	2.99	3.04	2.64	4.00	2.99
Pussere, lakkere, antall	4	3	4	9	15	2	-	-	37
timefortj.	2.33	3.17	3.10	3.05	3.32	3.11	-	-	3.10
Kontroll, sortering, antall	-	1	2	9	2	-	1	-	15
timefortj.	-	2.78	3.73	3.39	3.10	-	2.88	-	3.31
Pakking, lager, antall	7	8	13	20	17	5	3	1	74
timefortj.	2.14	2.77	2.76	2.99	3.15	3.24	3.22	2.29	2.91
Laboratoriearb., antall	-	3	2	-	1	-	-	-	6
timefortj.	-	2.31	2.70	-	2.70	-	-	-	2.53
I alt voksne menn, antall ¹⁾	86	236	320	554	340	138	46	7	1 727
timefortj.	2.69	2.86	3.24	3.35	3.45	3.28	3.02	3.21	3.25

Tabell 46. Gummivarefabrikker.*Timefortjeneste og antall i de ulike aldersgrupper. Voksne kvinner.*

Stillinger	Arbeidernes alder									I alt	
	17 år	18 år	19 og 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år		70 år og over
Klippersker, antall	2	3	16	18	19	22	13	3	1	-	97
timefortj.	1.40	1.61	1.78	1.86	1.84	1.81	1.89	2.09	1.51	-	1.82
Syersker, antall	15	19	17	27	26	26	19	3	4	-	156
timefortj.	1.42	1.81	1.88	1.89	1.85	2.01	1.93	2.07	1.97	-	1.87
Fottøyarbeidere, antall	27	42	75	129	116	133	86	20	7	1	636
timefortj.	1.79	1.88	1.95	1.96	1.99	2.03	2.01	1.91	1.94	1.87	1.97
Dekk- og slangearb., antall	3	2	5	14	19	14	3	1	1	-	62
timefortj.	1.85	2.36	2.14	2.28	2.31	2.32	2.30	1.81	1.80	-	2.25
Div. andre arb., antall	1	4	4	1	5	6	11	2	1	-	35
timefortj.	1.47	1.77	1.68	1.61	1.59	2.06	1.81	1.97	3.00	-	1.83
Pusserere, lakkerere, antall	1	8	5	5	8	7	5	-	-	-	39
timefortj.	2.03	1.92	1.94	2.11	2.13	2.06	2.10	-	-	-	2.03
Kontroll, sortering, antall	-	2	5	7	11	13	15	7	2	-	62
timefortj.	-	1.54	1.98	1.84	1.94	1.88	1.95	1.95	1.82	-	1.91
Pakking, lager, antall	6	8	11	20	14	15	11	5	1	-	91
timefortj.	1.69	1.94	2.01	1.96	1.92	1.90	2.09	2.20	1.89	-	1.96
I alt voksne kvin., ant. ¹⁾	57	93	142	224	220	245	173	53	24	2	1 233
timefortj.	1.63	1.85	1.92	1.95	1.97	2.01	1.97	1.95	1.93	1.81	1.94

1) Medregnet driftsarbeidere.

Tabell 47. Gummivarefabrikker.

Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper.

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste										I alt
	Under kr. 2.00	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	3.00— 3.24	3.25— 3.49	3.50— 3.74	3.75— 3.99	Over kr. 4.00	
<i>Menn:</i>											
Blandere og gummitilb...	1	1	6	21	22	20	20	26	3	43	163
Vulkanisører	3	10	31	25	14	16	11	31	9	7	157
Pressere	-	1	2	5	11	27	39	25	17	34	161
Maskinpassere	-	-	-	3	1	2	1	4	1	-	12
Kalandermenn	-	1	2	4	8	20	31	57	22	21	166
Klippere (tilskjærere) ,..	2	-	8	3	9	11	19	11	4	5	72
Fottøyarbeidere	4	2	13	13	94	98	17	11	3	2	257
Dekk- og slangearbeidere	-	-	1	10	13	22	32	37	35	35	185
Div. andre arb. i gummiv.	5	8	24	23	28	14	11	18	9	5	145
Pussere, lakkere	1	-	3	4	4	8	13	3	1	-	37
Kontroll og sortering	-	-	-	2	3	2	-	5	3	-	15
Pakking og lager	3	2	11	21	9	10	7	7	2	2	74
Laboratoriearbeidere	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-	6
I alt voksne menn ¹⁾	30	35	136	170	272	298	233	260	127	166	1 727

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste										I alt
	Under kr. 1.00	1.00— 1.24	1.25— 1.49	1.50— 1.74	1.75— 1.99	2.00— 2.24	2.25— 2.49	2.50— 2.74	2.75— 2.99	Over kr. 3.00	
<i>Kvinner:</i>											
Klippersker (tilskjærer)..	-	1	3	26	51	10	6	-	-	-	97
Syersker	-	4	16	33	55	33	13	2	-	-	156
Fottøyarbeidere	-	2	14	82	300	164	64	7	1	2	636
Dekk- og slangearbeidere	-	-	-	2	10	11	29	9	1	-	62
Div. andre arb. i gummiv.	-	-	3	15	7	8	1	-	-	1	35
Pussere, lakkere	-	-	1	4	8	25	1	-	-	-	39
Kontroll og sortering	-	-	1	20	25	14	2	-	-	-	62
Pakking og lager	-	-	7	19	24	30	9	-	-	2	91
I alt voksne kvinner ¹⁾ ..	1	7	49	222	504	298	127	18	2	5	1 233

¹⁾ Medregnet driftsarbeidere.

Tabell 48. Diverse kjemisk industri.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i de ulike stillinger.

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Stipulert lønn	Gj.sn. timefortjeneste				Akkord-timer	Over-timer
				Tid	Akkord	Overtid	I alt		
<i>Menn:</i>			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Formenn	97	57 161	2.89	3.03	3.40	3.94	3.11	9.9	4.6
Maskinister, fyrbøtere	48	26 188	2.48	2.63	3.57	4.42	2.88	13.0	6.6
Transportarbeidere	150	87 512	2.54	2.62	2.99	3.77	2.77	25.1	5.1
Vaktmenn	28	15 114	2.47	2.51	2.82	3.76	2.59	9.2	1.2
Trearb. o. a. håndverkere	98	53 749	2.55	2.58	3.46	3.57	3.03	48.8	1.5
Jernarbeidere	121	70 028	2.64	2.73	3.45	4.65	3.04	33.4	3.8
A. driftsarbeidere	340	168 664	2.46	2.47	3.30	3.67	2.83	40.7	2.1
I alt driftsarbeidere	785	421 255	2.51	2.57	3.31	3.99	2.87	34.3	3.2
Olje- og linkokere	54	30 788	2.45	2.76	3.16	4.10	2.96	42.0	2.1
Tappere	50	24 910	2.53	2.58	2.88	3.99	2.79	50.7	3.0
A. maling- og lakkarbeidere	64	35 650	2.51	2.55	3.05	3.41	2.68	20.0	3.4
Fargerivere	33	17 453	2.57	2.67	3.10	3.37	3.00	76.3	1.0
Andre fargearbeidere	35	16 165	2.53	2.65	3.11	3.61	2.77	23.3	1.7
Mølle- og knusearbeidere	23	11 488	2.56	3.00	2.80	3.66	3.01	28.0	10.7
Ovnarbeidere	76	35 172	2.57	2.75	2.75	4.58	3.00	32.8	1.5
Fyrstikk- og sprengstoffarbeidere	194	109 420	(2.53)	2.56	2.78	3.45	2.63	30.2	1.1
Impregneringsarbeidere	121	66 607	2.47	2.64	3.85	4.03	2.87	18.7	0.8
Syrearbeidere	34	19 078	2.46	2.50	2.94	4.34	2.70	19.0	1.7
Kjemiarbeidere	110	58 681	2.40	2.50	3.60	3.66	3.21	62.7	2.2
Maskinpassere	65	33 894	2.50	2.56	3.30	4.37	2.80	19.9	5.4
A. fabrikkarbeidere	394	197 571	2.52	2.62	3.32	3.95	2.82	22.3	3.3
Akkumulatorarbeidere	35	18 697	2.24	2.86	2.96	3.67	2.95	80.8	1.0
Pakkere	68	37 337	2.40	2.62	3.26	4.26	2.84	26.5	2.5
Lagerarbeidere	79	39 641	2.40	2.48	2.96	3.73	2.63	27.6	1.9
I alt produksjonsarbeidere	1 435	752 552	2.48	2.61	3.18	3.91	2.83	31.5	2.4
I alt voksne arbeidere, menn	2 220	1 173 807	2.49	2.60	3.23	3.95	2.85	32.5	2.7
<i>Kvinner:</i>									
Bestyrerinner	10	5 739	2.21	2.37	2.86	3.11	2.52	33.2	0.6
Rengjøringspersonale	43	16 955	1.73	1.74	1.78	2.80	1.75	5.8	0.6
Tappersker	40	15 131	1.80	1.85	1.84	2.90	1.89	15.4	5.9
Maling- og lakkarbeidere	18	7 724	1.51	1.52	-	2.18	1.52	-	1.5
Fyrstikk- og sprengstoffarb.	240	112 895	(1.63)	1.65	1.91	1.94	1.85	78.0	0.1
Kjemiarbeidere	9	4 553	1.64	1.85	2.65	3.00	1.98	15.4	-
A. fabrikkarbeidere	135	66 611	1.63	1.77	2.44	2.81	1.98	37.3	1.4
Akkumulatorarbeidere	36	13 399	1.49	1.66	2.55	3.70	2.33	80.0	1.4
Pakkersker	401	182 779	1.63	1.73	2.35	2.81	1.94	38.1	1.4
Lagerarbeidere	44	20 361	1.49	1.55	1.95	-	1.86	80.3	-
I alt produksjonsarbeidere	923	423 453	1.62	1.73	2.11	2.82	1.93	50.2	1.1
I alt voksne arbeidere, kvinner ..	966	440 408	1.63	1.73	2.13	2.82	1.91	49.3	1.1
Unge arbeidere, menn	49	21 785	1.57	1.62	2.07	2.88	1.83	44.8	0.5
Lærlinger, menn	22	10 428	1.40	1.40	1.97	2.18	1.55	24.3	2.1
Unge arbeidere, kvinner	28	12 262	1.28	1.40	1.72	2.30	1.62	69.6	1.0
Lærlinger, kvinner	6	1 963	1.18	1.64	-	-	1.64	-	-

Tabell 49. Diverse kjemisk industri.*Gjennomsnittlig timefortjeneste for voksne menn etter arbeidsordning.*

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Stipulert lønn	Gj.sn. timefortjeneste				Akkord-timer	Over-timer
				Tid	Akkord	Overtid	I alt 1)		
Dagarbeidere	1 862	994 477	kr. 2.49	kr. 2.60	kr. 3.20	kr. 3.91	kr. 2.81 (2.81)	pst. 28.0	pst. 3.0
Driftsarbeidere	740	397 095	2.52	2.58	3.31	3.95	2.88 (2.88)	35.2	3.2
Produksjonsarbeidere	1 122	597 382	2.46	2.61	3.10	3.88	2.76 (2.76)	23.2	2.9
2-skiftarbeidere	105	56 967	2.71	2.52	3.29	4.18	3.03	63.7	1.2
Driftsarbeidere	12	6 932	2.64	2.55	3.17	4.28	2.74	22.6	3.0
Impregneringsarbeidere	20	10 843	2.51	2.51	3.72	4.09	3.60	89.7	0.5
Andre produksjonsarbeidere	73	39 192	2.45	2.51	3.13	4.14	2.92	63.8	1.0
3-skiftarbeidere	253	122 363	2.43	2.58	3.29	4.61	3.08 (2.99)	54.8	1.0
Tappere	20	8 411	2.54	2.54	2.70	3.80	2.72 (2.69)	85.6	0.1
Ovnsarbeidere	51	21 164	2.52	2.70	2.72	4.75	3.10 (2.73)	53.4	0.9
Andre arbeidere	182	92 788	2.40	2.56	3.51	4.59	3.11 (3.08)	52.3	1.1
I alt voksne arbeidere, menn	2 220	1 173 807	2.49	2.60	3.23	3.95	2.85 (2.84)	32.5	2.7

1) Tallene i parentes er fortjeneste uten tillegg for helligdagsskift.

Tabell 50. Diverse kjemisk industri.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i forskjellige produksjonsgrupper etter organisasjonsforhold. — Voksne arbeidere, menn.

Produksjonsgrupper	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Antall arbeids-timer	Stipulert lønn	Gj.snittlig timefortjeneste:						Akkord-timer	Over-timer
					Tid	Akkord	Overtid	I alt				
								Med hell.d. skift	Uten hell.d. skift			
				kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.	
Sprengst.- og fyrstikkf. (bare org. bedr.)	7	541	298 889	2.50	2.53	3.12	3.85	2.75	2.74	33.3	2.4	
Dagarbeidere		495	273 558	2.50	2.52	3.13	3.84	2.76	2.75	33.1	2.5	
Skiftarbeidere		46	25 331	2.48	2.58	2.83	4.17	2.65	2.63	11.9	1.5	
Farge- og fernissfabr...	17	512	258 375	2.50	2.69	2.90	3.75	2.85	2.81	42.7	2.9	
<i>Org. bedrifter</i>	13	391	194 126	2.44	2.66	2.95	3.68	2.95	2.81	41.1	2.8	
Dagarbeidere		310	160 547	2.43	2.67	3.01	3.64	2.83	2.83	35.8	3.3	
Skiftarbeidere		81	33 579	2.51	2.57	2.78	4.57	2.98	2.72	66.4	0.6	
<i>Uorg. bedrifter</i>	4	121	64 249	2.70	2.79	2.78	3.97	-	2.82	47.6	3.0	
Dagarbeidere		103	53 812	2.66	2.79	2.78	3.97	-	2.83	37.5	3.6	
Skiftarbeidere		18	10 437	2.62	-	2.79	3.73	-	2.79	99.8	0.2	
Tjære- destillasj.f. o. l.	9	251	129 654	2.53	2.60	3.63	3.88	-	2.92	29.3	0.9	
<i>Org. bedrifter</i>	4	64	32 736	2.41	2.55	3.38	3.88	-	3.88	34.2	1.8	
Dagarbeidere		31	17 275	2.44	2.53	3.66	3.82	-	2.72	14.7	1.9	
Skiftarbeidere		33	15 461	2.38	2.59	3.30	3.95	-	3.95	55.9	1.7	
<i>Uorg. bedrifter</i>	5	187	96 918	2.57	2.62	3.73	3.87	-	2.94	27.7	0.7	
Dagarbeidere		166	85 489	2.43	2.62	3.74	3.87	-	2.85	19.9	0.7	
Skiftarbeidere		21	11 429	3.68	2.88	3.72	3.91	-	3.61	86.2	0.6	
Farmasøytiske prep. ..	9	107	54 271	2.50	2.59	2.91	3.93	-	2.63	3.6	2.3	
<i>Org. bedrifter</i>	5	91	46 119	2.52	2.61	3.69	4.10	-	2.63	0.03	2.1	
Dagarbeidere		91	46 119	2.52	2.61	3.69	4.10	-	2.63	0.03	2.1	
<i>Uorg. bedrifter</i>	4	16	8 152	2.40	2.41	2.91	3.27	-	2.55	24.4	3.2	
Dagarbeidere		15	7 909	2.39	2.40	2.91	3.27	-	2.55	24.4	3.2	
Skiftarbeidere		1	243	2.55	2.45	-	3.30	-	2.49	-	4.1	
Kjem. tekn. fabr.	44	294	160 632	2.50	2.58	3.20	3.83	-	2.69	11.5	3.4	
<i>Org. bedrifter</i>	21	188	101 624	2.49	2.50	3.23	3.91	-	2.67	15.1	3.9	
Dagarbeidere		140	76 388	2.51	2.51	3.16	3.74	-	2.63	11.4	4.2	
Skiftarbeidere		48	25 236	2.41	2.49	3.33	4.72	-	2.77	26.3	2.8	
<i>Uorg. bedrifter</i>	23	106	59 008	2.52	2.69	3.08	3.63	-	2.73	5.4	2.6	
Dagarbeidere		106	59 008	2.52	2.69	3.08	3.63	-	2.73	5.4	2.6	
Andre kjem. fabr.	10	515	271 857	2.44	2.61	3.50	4.27	3.06	3.05	43.8	3.3	
<i>Org. bedrifter</i>	8	377	198 602	2.38	2.56	3.47	4.28	3.14	3.13	58.3	2.0	
Dagarbeidere		272	143 045	2.39	2.57	3.39	4.25	-	3.04	51.3	2.7	
Skiftarbeidere		105	55 557	2.35	2.52	3.61	4.84	3.39	3.36	76.5	0.5	
<i>Uorg. bedrifter</i>	2	138	73 255	2.61	2.68	4.42	4.25	-	2.86	4.6	6.6	
Dagarbeidere		133	71 218	2.60	2.66	4.42	4.25	-	2.85	4.6	6.8	
Skiftarbeidere		5	2 037	2.66	3.11	-	-	-	3.11	-	-	

Tabell 51. Diverse kjemisk industri.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i forskjellige produksjonsgrupper etter organisasjonsforhold. — Voksne arbeidere, kvinner.

Produksjonsgrupper	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Antall arbeids-timer	Stipulert lønn	Gjennomsnittlig timefortjeneste:				Akkord-timer	Over-timer
					Tid	Akkord	Overtid	I alt		
				kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Sprengstoff- og fyrst.fabr.. (bare org. bedrifter).	7	286	134 314	1.60	1.64	1.91	1.93	1.84	76.2	0.1
Dagarbeidere	-	270	126 094	1.59	1.62	1.91	1.90	1.85	81.1	0.1
Skiftarbeidere	-	16	8 220	1.72	1.71	1.68	2.67	1.71	0.3	0.0
Farge- og fernissfabr.	17	116	52 141	1.61	1.68	2.45	2.29	1.87	24.1	0.6
<i>Organiserte bedrifter</i> ...	13	69	28 618	1.58	1.71	2.49	2.20	2.02	38.9	0.3
Dagarbeidere	-	69	28 618	1.58	1.71	2.49	2.20	2.02	38.9	0.3
<i>Uorganiserte bedrifter</i> ..	4	47	23 046	1.66	1.65	2.13	2.32	1.68	4.1	1.1
Dagarbeidere	-	47	23 046	1.66	1.65	2.13	2.32	1.68	4.1	1.1
Farmasøytiske prep.	9	187	88 149	1.67	1.77	2.42	2.68	1.95	26.2	0.4
<i>Organiserte bedrifter</i> ...	5	135	62 675	1.69	1.75	2.38	2.71	1.79	5.9	0.5
Dagarbeidere	-	135	62 675	1.69	1.75	2.38	2.71	1.79	5.9	0.5
<i>Uorganiserte bedrifter</i> ..	4	52	25 474	1.60	2.04	2.42	2.37	2.33	76.2	0.4
Dagarbeidere	-	18	9 610	1.91	2.12	2.51	2.37	2.30	44.8	0.4
Skiftarbeidere	-	34	15 864	1.44	1.47	2.40	-	2.35	95.1	-
Kjemisk tekn. fabrikker ..	44	317	141 294	1.64	1.75	2.30	2.84	1.93	23.0	1.3
<i>Organiserte bedrifter</i> ...	21	168	72 354	1.68	1.71	2.36	2.84	2.00	42.2	1.2
Dagarbeidere	-	157	67 689	1.68	1.72	2.40	2.84	2.01	40.5	1.2
Skiftarbeidere	-	11	4 665	1.58	1.56	1.99	-	1.84	66.9	-
<i>Uorganiserte bedrifter</i> ..	23	149	68 940	1.61	1.77	2.14	2.84	1.86	17.5	1.6
Dagarbeidere	-	149	68 940	1.61	1.77	2.14	2.84	1.86	17.5	1.6
Andre kjem. fabrikker	6	60	24 994	1.56	1.81	2.50	3.25	2.24	57.4	2.6
<i>Organiserte bedrifter</i> ...	6	60	24 994	1.56	1.81	2.50	3.25	2.24	56.8	2.6
Dagarbeidere	-	59	24 680	1.56	1.81	2.50	3.25	2.24	56.8	2.6
Skiftarbeidere	-	1	314	1.48	-	2.38	-	2.38	100.0	-

Tabell 52. Diverse kjemisk industri.

Timefortjeneste og antall i de ulike aldersgrupper. — Voksne arbeidere, menn.

Stillinger	Arbeidernes alder:								I alt
	19 og 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Maskinister, fyrbøtere, antall	-	4	4	10	13	9	6	2	48
timefortj.	-	2.73	2.65	3.07	2.84	2.81	3.11	2.81	2.88
Transport, antall	1	10	19	53	42	15	8	2	150
timefortj.	2.71	2.86	2.73	2.74	2.83	2.85	2.68	2.49	2.78
Vaktmenn, antall	-	-	-	3	6	8	11	-	28
timefortj.	-	-	-	2.49	2.63	2.49	2.67	-	2.59
Trearbeidere, antall	1	2	7	29	21	24	12	2	98
timefortj.	3.21	3.45	2.74	2.99	3.07	3.17	2.85	2.90	3.03
Jernarbeidere, antall	1	6	25	19	34	24	11	1	121
timefortj.	3.16	3.18	3.04	2.89	3.12	3.03	2.86	2.67	3.03
Andre driftsarb., antall	10	36	56	90	78	42	25	3	340
timefortj.	2.44	2.78	2.73	2.87	2.92	2.93	2.72	2.95	2.84
I alt driftsarb., antall	13	58	111	204	194	122	73	10	785
timefortj.	2.63	2.86	2.80	2.85	2.94	2.95	2.78	2.79	2.87
Olje- og linkokere, .. antall	2	4	6	21	6	13	1	1	54
timefortj.	2.20	2.71	3.15	3.01	3.03	2.99	3.03	2.44	2.96
Tappere, antall	1	2	5	16	11	10	5	-	50
timefortj.	2.58	2.62	2.86	2.74	2.82	2.87	2.92	-	2.81
A. maling- og lakkarb., antall	1	1	10	31	8	12	1	-	64
timefortj.	3.65	2.31	2.67	2.66	2.87	2.61	2.37	-	2.68
Fargerivere, antall	-	6	7	8	5	5	2	-	33
timefortj.	-	2.95	2.99	3.01	3.15	2.95	2.81	-	3.00
Andre fargearb., antall	1	4	4	9	8	7	2	-	35
timefortj.	2.70	2.69	2.80	2.83	2.86	2.66	2.77	-	2.77
Mølle- og knusearb., .. antall	-	-	3	5	8	4	3	-	23
timefortj.	-	-	3.10	3.22	3.10	2.78	2.79	-	3.01
Ovnsarbeidere, antall	1	6	8	11	26	21	3	-	76
timefortj.	3.03	3.18	2.86	2.95	3.04	3.00	2.71	-	2.99
Fyrst.- og sprengst. arb., antall	4	10	15	51	45	36	31	2	194
timefortj.	2.22	2.50	2.59	2.62	2.62	2.65	2.71	2.70	2.65
Impregneringsarb., ... antall	1	2	7	34	31	39	6	1	121
timefortj.	2.52	3.70	2.84	2.72	2.93	2.87	2.95	2.50	2.86
Syrearbeidere, antall	-	-	4	8	13	3	6	-	34
timefortj.	-	-	2.81	2.72	2.64	2.73	2.82	-	2.72
Kjemiarbeidere, antall	2	8	23	46	23	6	2	-	110
timefortj.	3.63	2.79	3.16	3.35	3.07	3.37	3.01	-	3.21
Maskinpassere, antall	-	5	20	20	12	6	2	-	65
timefortj.	-	2.92	2.88	2.75	2.87	2.71	3.71	-	2.81
Andre fabrikkarb., ... antall	8	44	66	120	90	51	14	1	394
timefortj.	2.43	2.65	2.75	2.90	2.89	2.91	2.74	2.70	2.82
Akkumulatorarb., antall	-	2	6	17	7	1	2	-	35
timefortj.	-	2.93	2.72	2.94	3.06	3.26	3.15	-	2.95
Pakkere, antall	1	9	9	24	13	6	6	-	68
timefortj.	2.56	2.60	2.78	2.89	3.07	2.86	2.68	-	2.85
Lagerarbeidere, antall	9	8	11	25	14	7	5	-	79
timefortj.	2.32	2.71	2.58	2.67	2.75	2.65	2.59	-	2.63
I alt prod. arb., antall	31	111	204	446	320	227	91	5	1 435
timefortj.	2.46	2.74	2.82	2.87	2.86	2.84	2.76	2.58	2.83
I alt voksne arb., menn, antall	44	169	315	650	514	349	164	15	2 220
timefortj.	2.51	2.78	2.81	2.86	2.89	2.88	2.77	2.74	2.85
Dagarbeidere, antall	40	149	266	538	425	284	146	14	1 862
timefortj.	2.46	2.74	2.76	2.80	2.88	2.86	2.77	2.75	2.81
2-skiftarbeidere, antall	-	7	22	31	27	14	4	-	105
timefortj.	-	3.28	3.12	3.00	2.92	3.14	2.74	-	3.03
3-skiftarbeidere, antall	4	13	27	81	62	51	14	1	253
timefortj.	3.20	2.95	3.15	3.25	3.01	2.92	2.77	2.64	3.07
I alt voksne arb., menn, antall	44	169	315	650	514	349	164	15	2 220

Tabell 53. Diverse kjemisk industri.*Timefortjeneste og antall i de ulike aldersgrupper. — Voksne arbeidere, kvinner.*

Stillinger	Arbeidernes alder:										I alt
	17 år	18 år	19— 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Rengjøring, antall	-	1	-	-	4	12	17	8	-	1	43
timefortj.	-	1.71	-	-	1.76	1.69	1.80	1.76	-	1.61	1.75
Maling- og lakkarb., antall	2	-	3	3	4	3	1	2	-	-	18
timefortj.	1.17	-	1.63	1.52	1.58	1.55	1.57	-	-	-	1.52
Sprengst.- og fyrstikkarb., antall	13	11	21	30	29	37	52	33	12	2	240
timefortj.	1.73	1.80	1.78	1.83	1.87	1.85	1.90	1.88	1.89	1.86	1.85
Kjemiarbeidere, .. antall	-	-	1	3	2	1	2	-	-	-	9
timefortj.	-	-	1.71	2.05	2.08	1.62	1.97	-	-	-	1.98
Andre fabrikkarb., antall	5	4	7	30	37	20	18	11	3	-	135
timefortj.	2.07	1.93	1.79	1.97	1.91	2.21	2.05	1.89	1.90	-	1.98
Akkumulatorarb., .. antall	3	4	12	4	8	5	-	-	-	-	36
timefortj.	1.97	2.24	2.34	2.36	2.37	2.43	-	-	-	-	2.33
Tappersker, antall	1	-	2	4	7	11	7	5	3	-	40
timefortj.	1.71	-	1.69	1.99	1.87	1.99	1.93	1.83	1.68	-	1.89
Pakkersker, antall	7	17	36	77	86	95	51	27	4	1	401
timefortj.	1.88	1.80	1.78	1.91	1.90	2.02	2.02	1.98	2.11	1.96	1.94
Lagerarbeidere, .. antall	6	1	2	8	11	6	3	6	1	-	44
timefortj.	1.55	1.62	1.66	1.95	1.84	1.98	2.00	1.94	1.73	-	1.86
I alt voksne arb., kvinner antall	37	38	84	159	188	190	151	92	23	4	966
timefortj.	1.77	1.85	1.83	1.91	1.91	1.99	1.96	1.90	1.88	1.81	1.91

Tabell 54. Diverse kjemisk industri.*Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper. — Menn.*

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt
	Under kr. 2.00	2.00—2.24	2.25—2.49	2.50—2.74	2.75—2.99	3.00—3.24	3.25—3.49	3.50—3.74	3.75—3.99	Over kr. 4.00	
Maskinister, fyrbøtere ...	-		7	18	9	4	2	5	2	1	48
Transportarbeidere	-		11	72	43	10	11	1	1	1	150
Vaktmenn	1	2	7	7	8	2	-	-	-	1	28
Trearbeidere	-	1	4	31	19	13	12	14	1	3	98
Jernarbeidere	1	1	3	34	28	23	10	14	4	3	121
Andre driftsarbeidere	1	3	85	99	54	41	27	13	12	5	340
I alt driftsarbeidere	3	7	117	261	161	93	62	47	20	14	785
Olje, linkokere, lakkere ..	-	2	5	10	8	8	14	3	2	2	54
Tappere	-	2	21	17	8	8	-	2	-	-	50
A. maling- og lakkarb. ...	-	1	22	25	10	1	2	2	-	1	64
Fargerivere	-	-	-	6	16	3	4	2	2	-	33
Andre fargearbeidere	-	-	-	21	9	1	4	-	-	-	35
Mølle- og knusearb.	-	-	1	6	6	2	7	-	1	-	23
Ovnsarbeidere	1	-	2	21	18	21	9	3	1	-	76
Fyrst.- og sprengstoffarb.	2	1	21	126	38	5	1	-	-	-	194
Impregneringsarbeidere ..	-	-	15	54	7	13	10	19	2	1	121
Syrearbeidere	1	-	1	21	10	-	-	-	-	1	34
Kjemiarbeidere	1	3	13	18	9	7	3	29	25	2	110
Maskinpassere	-	-	9	29	9	8	8	1	1	-	65
Andre fabrikkarbeidere ..	3	4	67	124	96	52	25	10	9	4	394
Akkumulatorarbeidere ..	-	-	2	4	14	10	4	1	-	-	35
Pakkere	-	3	9	18	20	11	1	1	2	3	68
Lagerarbeidere	4	2	23	30	10	8	2	-	-	-	79
I alt prod.arbeidere	12	16	192	534	297	158	94	73	45	14	1 435
I alt voksne arb., menn ..	15	23	309	795	458	251	156	120	65	28	2 220
Dagarbeidere	14	23	281	693	396	209	113	72	36	25	1 862
2-skiftarbeidere	1	-	9	29	6	13	26	17	4	-	105
3-skiftarbeidere	-	-	19	73	56	29	17	31	25	3	253
I alt voksne arb., menn ..	15	23	309	795	458	251	156	120	65	28	2 220

Tabell 55. Diverse kjemisk industri.*Voksne arbeidere fordelt etter stilling og lønnsgrupper. — Kvinner.*

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:									I alt	
	1.00—1.24	1.25—1.49	1.50—1.74	1.75—1.99	2.00—2.24	2.25—2.49	2.50—2.74	2.75—2.99	Over kr. 3.00		
Rengjøring	1	2	20	18	2	-	-	-	-	-	43
Maling- og lakkarbeidere	2	5	11	-	-	-	-	-	-	-	18
Fyrstikk- og sprengstoffarb. ...	1	3	45	159	31	1	-	-	-	-	240
Kjemiarbeidere	-	-	2	4	1	2	-	-	-	-	9
Andre fabrikkarbeidere	1	2	60	25	21	9	5	3	9	135	
Akkumulatorarbeidere	-	3	5	1	10	5	10	2	-	-	36
Tappersker	-	1	17	3	19	-	-	-	-	-	40
Pakkersker	-	13	142	90	76	30	10	16	24	401	
Lagerarbeidere	1	8	11	8	13	3	-	-	-	-	44
I alt voksne arb., kvinner	6	37	313	308	173	50	25	21	33	966	

Tabell 57. Elektrokjemisk storindustri.*Timefortjeneste ved bedrifter tilsluttet Elektrokemiske Arbeidsgiverforening.*

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Gj.snittlig stipulert lønn	Gj.snittlig timefortjeneste:					Akkord-timer	Over-timer
				Tid	Akkord	Overtid	Tillegg for hell.d. skift	I alt		
			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arb. formenn, baser o. l. . . .	112	58 570	2.70	2.96	3.59	4.11	0.13	3.26	24.3	1.8
Skiftarbeidere	73	38 212	2.64	2.93	3.60	4.00	0.19	3.31	26.9	1.5
Dagarbeidere	39	20 358	2.82	3.00	3.54	4.25	0.02	3.16	19.6	2.2
Forskj. driftsarb. o. l.	1 055	482 810	2.34	2.59	3.41	3.96	0.06	3.03	41.7	2.9
Skiftarbeidere	386	183 871	2.44	2.64	3.25	4.08	0.13	2.92	21.5	1.2
Dagarbeidere	669	298 939	2.29	2.53	3.45	3.94	0.01	3.09	54.2	3.9
Elektrikere, fagarb.	92	48 149	2.71	2.93	3.79	4.49	0.05	3.36	35.7	4.4
Skiftarbeidere	23	12 043	2.71	2.98	3.57	4.82	0.15	3.44	50.5	1.1
Dagarbeidere	69	36 106	2.70	2.92	3.91	4.47	0.01	3.33	30.7	5.5
Jern- og met.arb., fagarb.	333	165 187	2.62	2.81	3.83	4.27	0.01	3.36	48.6	3.3
Skiftarbeidere	9	4 799	2.72	2.85	3.71	3.33	0.30	3.29	17.2	0.1
Dagarbeidere	324	160 388	2.61	2.80	3.83	4.27	0.00	3.36	49.5	3.4
Bygningsarb., fagarb.	231	111 475	2.58	2.72	3.55	3.97	0.01	3.29	63.1	2.3
Skiftarbeidere	1	488	2.35	2.32	3.03	3.90	0.04	3.06	89.5	4.1
Dagarbeidere	230	110 987	2.58	2.72	3.56	3.98	0.01	3.29	63.0	2.3
Hjelparbeidere	250	113 445	2.28	2.41	3.18	3.60	0.01	2.75	39.3	2.4
Skiftarbeidere	32	15 952	2.34	2.43	3.33	3.64	0.03	2.57	7.5	2.4
Dagarbeidere	218	97 493	2.27	2.41	3.17	3.60	0.01	2.78	44.5	2.3
Stein-, jord-, tomtearb. o. l.	441	181 263	2.30	2.64	3.41	3.76	0.02	3.10	52.3	2.2
Skiftarbeidere	31	15 336	2.51	2.98	3.19	4.62	0.14	3.24	41.1	2.2
Dagarbeidere	410	165 927	2.28	2.60	3.42	3.68	0.01	3.09	53.3	2.2
Alm. produksjonsarb.	2 700	1 278 139	2.37	2.63	3.19	3.76	0.17	3.00	33.0	1.2
Skiftarbeidere	2 397	1 133 241	2.38	2.64	3.19	3.79	0.19	3.02	31.1	1.0
Dagarbeidere	303	144 898	2.29	2.48	3.18	3.65	0.03	2.86	46.1	2.6
Kalkbruddarb., dagarb.	76	27 965	2.24	2.22	3.22	4.02	-	3.13	89.2	1.2
Emballasjearbeidere	27	13 733	2.26	2.45	3.03	3.49	0.01	2.93	74.7	3.7
Skiftarbeidere	7	3 245	2.34	2.48	3.07	3.07	0.01	2.75	42.5	2.2
Dagarbeidere	20	10 488	2.23	2.41	3.02	3.55	0.00	2.98	84.6	4.1
I alt voksne arb., menn	5 205	2 422 166	2.38	2.63	3.35	3.91	0.11	3.05	39.7	1.9
Skiftarbeidere	2 886	1 368 975	2.39	2.64	3.21	3.85	0.18	3.01	29.8	1.1
Dagarbeidere	2 319	1 053 191	2.37	2.60	3.45	3.94	0.01	3.10	52.7	3.0
<i>Kvinnelige arbeidere.</i>										
Dagarbeidere	23	8 348	-	1.99	2.59	3.42	0.00	2.00	1.1	0.4
Arbeidere under 19 år, og læregutter	185	71 023	1.45	1.49	1.87	2.73	0.02	1.68	37.7	2.1
Skiftarbeidere	19	7 076	2.27	2.24	3.02	3.44	0.14	2.61	26.2	1.8
Dagarbeidere	166	63 947	1.36	1.38	1.78	2.67	0.00	1.58	39.0	2.1

Tabell 58. Elektrokjemisk storindustri.*Timefortjeneste ved bedrifter utenfor Elektrokemiske Arbeidsgiverforening.*

Stillinger	Antall arbeidere	Timer i alt	Gj.snittlig stipulert lønn	Gj.snittl. timefortjeneste:					Akkord-timer	Over-timer
				Tid	Akkord	Overtid	Tillegg for hell.d. skift	I alt		
			kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	pst.	pst.
Arb. formenn, baser o. l. . . .	78	38 853	3.16	3.36	3.17	5.02	0.01	3.44	25.7	2.2
Skiftarbeidere	37	18 342	3.28	3.44	3.30	4.69	0.01	3.46	23.7	1.9
Dagarbeidere	41	20 511	3.05	3.29	3.09	5.25	0.00	3.42	27.6	2.5
Forskj. driftsarb. o. l.	1 404	659 258	2.35	2.86	3.24	4.63	0.04	3.18	66.1	1.4
Skiftarbeidere	742	358 806	2.40	2.97	3.18	4.72	0.07	3.19	63.6	1.1
Dagarbeidere	662	300 452	2.30	2.70	3.30	4.57	0.01	3.16	69.1	1.8
Elektrikere, fagarb.	122	56 912	2.49	3.03	3.45	4.79	0.04	3.43	75.8	2.8
Skiftarbeidere	15	6 353	3.16	3.55	3.75	3.77	0.14	3.71	36.3	2.5
Dagarbeidere	107	50 559	2.39	2.79	3.44	4.90	0.02	3.40	80.8	2.8
Jern- og met.arb., fagarb. . . .	347	168 827	2.35	2.82	3.40	4.78	0.00	3.39	88.2	2.4
Skiftarbeidere	14	6 929	2.33	-	3.38	4.95	0.02	3.41	98.8	1.2
Dagarbeidere	333	161 898	2.35	2.82	3.41	4.78	0.00	3.38	87.8	2.4
Bygningsarb., fagarb.	386	183 145	2.31	2.82	3.56	4.84	0.00	3.53	90.3	1.6
Skiftarbeidere	5	2 320	2.57	-	3.68	4.83	0.10	3.89	94.7	5.3
Dagarbeidere	381	180 825	2.31	2.82	3.56	4.84	0.00	3.52	90.3	1.5
Hjelparbeidere	494	229 571	2.21	2.47	3.16	4.17	0.02	3.12	82.2	3.6
Skiftarbeidere	36	16 547	2.34	3.45	3.23	4.52	0.11	3.36	95.4	1.4
Dagarbeidere	458	213 024	2.20	2.46	3.16	4.16	0.01	3.10	81.2	3.7
Stein-, jord-, tomtearb. o. l. . .	846	404 852	2.22	2.93	3.55	5.51	0.01	3.56	91.6	2.0
Skiftarbeidere	30	14 483	2.42	2.81	3.15	4.35	0.14	3.15	57.8	0.6
Dagarbeidere	816	390 369	2.21	2.97	3.56	5.53	0.01	3.58	92.9	2.1
Alm. produksjonsarb.	1 096	531 221	2.45	2.69	2.98	4.38	0.18	3.05	56.8	0.9
Skiftarbeidere	943	456 670	2.45	2.70	2.96	4.39	0.21	3.07	60.1	0.7
Dagarbeidere	153	74 551	2.43	2.64	3.24	4.37	0.01	2.91	36.9	2.4
Kalkbruddarb., dagarb.	115	54 722	2.28	2.31	4.10	4.66	0.00	3.85	84.5	1.2
Emballasjearbeidere	280	127 586	2.30	2.60	3.12	4.54	0.01	3.12	97.5	1.4
Skiftarbeidere	268	123 339	2.30	2.60	3.12	4.57	0.01	3.12	97.5	2.8
Dagarbeidere	12	4 247	2.26	2.36	3.07	4.26	0.00	3.08	98.0	0.7
I alt voksne arb., menn	5 090	2 416 094	2.33	2.76	3.31	4.73	0.06	3.27	75.6	1.7
Skiftarbeidere	2 053	985 447	2.41	2.82	3.08	4.56	0.13	3.14	66.8	0.8
Dagarbeidere	3 037	1 430 647	2.28	2.68	3.44	4.77	0.01	3.36	81.6	2.2
<i>Kvinnelige arbeidere.</i>										
Dagarbeidere	69	21 062	-	1.90	2.47	2.89	0.00	2.15	43.0	0.2
Arbeidere under 19 år, og læregutter	222	92 037	1.60	1.81	2.09	3.45	0.02	1.99	56.7	0.8
Skiftarbeidere	16	7 355	2.15	2.37	2.90	4.31	0.13	2.86	63.5	1.0
Dagarbeidere	206	84 682	1.55	1.77	2.01	3.36	0.00	1.92	56.1	0.8

Tabell 59. Elektrokjemisk storindustri.

Antall arbeidere og timefortjeneste i de ulike aldersgrupper. — Voksne arb.

Stillinger	Arbeidernes alder								I alt
	19— 20 år	21— 24 år	25— 29 år	30— 39 år	40— 49 år	50— 59 år	60— 69 år	70 år og over	
Arb.formenn, skift, .. antall	-	-	5	15	36	37	16	1	110
timefortj.	-	-	3.39	3.44	3.44	3.32	3.33	2.02	3.37
« dag, antall	-	2	2	18	24	19	15	-	80
timefortj.	-	3.78	3.30	3.27	3.21	3.32	3.32	-	3.29
Forskj. driftsarb., skift, antall	22	61	141	322	268	191	116	7	1 128
timefortj.	3.00	2.98	3.11	3.10	3.15	3.10	2.97	2.73	3.09
« dag, antall	56	88	161	342	310	248	109	17	1 331
timefortj.	2.68	2.93	3.05	3.17	3.23	3.22	2.98	2.63	3.13
Elektrikere, skift, antall	-	2	3	11	8	11	3	-	38
timefortj.	-	3.00	3.84	3.60	3.70	3.35	3.62	-	3.53
« dag, antall	-	5	29	45	44	41	9	3	176
timefortj.	-	3.25	3.23	3.34	3.46	3.41	3.52	3.09	3.37
Jern- og met.arb., skift, antall	-	1	1	8	7	5	1	-	23
timefortj.	-	2.88	3.39	3.44	3.30	3.42	3.36	-	3.36
« dag, antall	-	27	89	183	141	138	71	8	657
timefortj.	-	3.08	3.28	3.40	3.49	3.43	3.20	3.10	3.37
Trearbeidere, skift, .. antall	-	-	-	2	-	2	2	-	6
timefortj.	-	-	-	3.95	-	3.84	3.32	-	3.74
« dag, antall	3	15	70	166	144	144	68	1	611
timefortj.	3.01	3.33	3.41	3.43	3.47	3.46	3.35	2.71	3.44
Hjelparbeidere, skift, antall	5	11	14	17	12	7	2	-	68
timefortj.	2.62	2.86	3.09	2.90	3.06	3.15	2.49	-	2.96
« dag, antall	58	160	175	180	50	41	12	-	676
timefortj.	2.54	2.89	3.08	3.11	3.06	3.03	2.84	-	3.00
Stein-, jord-, tomtea., skift, ant.	6	3	6	15	12	16	3	-	61
timefortj.	3.02	2.96	3.36	3.11	3.13	3.35	3.20	-	3.20
« dag, antall	41	64	152	336	296	241	87	9	1 226
timefortj.	2.99	3.55	3.53	3.44	3.51	3.40	3.29	2.65	3.43
Alm. prod.arb., skift, — antall	102	273	477	953	790	537	197	11	3 340
timefortj.	2.97	2.98	3.02	3.04	3.08	3.03	2.96	2.87	3.03
« dag, antall	18	37	60	116	99	86	37	3	456
timefortj.	2.64	2.78	2.84	2.90	2.98	2.93	2.76	2.39	2.88
Kalkbruddarb., dag, .. antall	1	4	22	68	49	32	14	1	191
timefortj.	4.49	3.68	4.09	3.76	3.59	3.21	3.10	2.65	3.61
Emballasjearb., skift, .. antall	4	15	56	87	49	41	23	-	275
timefortj.	3.03	3.07	3.11	3.14	3.09	3.14	3.09	-	3.11
« dag, antall	2	4	1	13	5	3	3	1	32
timefortj.	2.82	3.09	3.06	3.01	3.24	2.90	2.87	2.89	3.01
I alt voksne arb., menn, skift									
antall	139	366	698	1 415	1 146	810	347	18	4 939
timefortj.	2.97	2.98	3.06	3.07	3.10	3.07	2.98	2.81	3.06
I alt voksne arb., menn, dag									
antall	179	404	759	1 449	1 138	974	410	43	5 356
timefortj.	2.69	3.02	3.23	3.29	3.36	3.30	3.14	2.75	3.25
Kvinner, dag, antall	1	1	11	16	33	26	4	-	92
timefortj.	1.82	1.17	2.15	2.17	2.08	2.18	1.81	-	2.10

Tabell 60. Elektrokjemisk storindustri.*Arbeiderne fordelt etter stilling og lønnsgrupper.*

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt	Gj.sn. timefortj.
	Under kr. 2.00	2.00—2.24	2.25—2.49	2.50—2.74	2.75—2.99	3.00—3.24	3.25—3.49	3.50—3.74	3.75—3.99	Over kr. 4.00		
<i>Arb. form., baser o. l.</i>												
Skiftarb. antall	-	1	-	3	14	14	48	16	4	10	110	3.37
« pst.	-	0.9	-	2.7	12.7	12.7	43.7	14.6	3.6	9.1	100.0	
Dagarb. antall	-	-	2	7	13	21	21	8	3	5	80	3.29
« pst.	-	-	2.5	8.7	16.3	26.3	26.3	10.0	3.7	6.2	100.0	
<i>Forskj. driftsarb. o. l.</i>												
Skiftarb. antall	-	1	55	149	254	249	294	97	19	10	1 128	3.09
« pst.	-	-	4.9	13.2	22.5	22.1	26.1	8.6	1.7	0.9	100.0	
Dagarb. antall	6	9	94	184	223	266	284	125	67	73	1 331	3.13
« pst.	0.5	0.7	7.1	13.7	16.8	20.0	21.3	9.4	5.0	5.5	100.0	
<i>Elektrikere, fagarb.</i>												
Skiftarb. antall	-	-	1	2	3	-	5	17	8	2	38	3.53
« pst.	-	-	2.6	5.3	7.9	-	13.2	44.6	21.1	5.3	100.0	
Dagarb. antall	-	-	-	8	28	32	64	25	8	11	176	3.37
« pst.	-	-	-	4.5	15.9	18.2	36.4	14.2	4.5	6.3	100.0	
<i>Jern- og met.arb., fagarbeidere.</i>												
Skiftarb. antall	-	-	-	-	1	6	10	4	2	-	23	3.36
« pst.	-	-	-	-	4.3	26.1	43.5	17.4	8.7	-	100.0	
Dagarb. antall	-	-	7	43	65	99	244	122	39	38	657	3.37
« pst.	-	-	1.1	6.5	9.9	15.1	37.1	18.6	5.9	5.8	100.0	
<i>Bygningsarb., fagarb.</i>												
Skiftarb. antall	-	-	-	-	-	1	-	-	5	-	6	3.74
« pst.	-	-	-	-	-	16.7	-	-	83.3	-	100.0	
Dagarb. antall	-	1	2	25	69	90	165	161	47	51	611	3.44
« pst.	-	0.2	0.3	4.1	11.3	14.7	27.0	26.4	7.7	8.3	100.0	
<i>Hjelpesarbeidere.</i>												
Skiftarb. antall	-	-	14	12	9	16	3	12	1	1	68	2.96
« pst.	-	-	20.6	17.6	13.2	23.6	4.4	17.6	1.5	1.5	100.0	
Dagarb. antall	7	9	61	95	120	240	101	21	14	8	676	3.00
« pst.	1.0	1.3	9.0	14.1	17.8	35.5	14.9	3.1	2.1	1.2	100.0	
<i>Stein-, jord-, tomtearb. o. l.</i>												
Skiftarb. antall	1	-	-	2	13	24	8	11	1	1	61	3.20
« pst.	1.6	-	-	3.3	21.4	39.4	13.1	18.0	1.6	1.6	100.0	
Dagarb. antall	-	17	71	65	131	224	257	240	113	108	1 226	3.43
« pst.	-	1.4	5.8	5.3	10.7	18.3	20.9	19.6	9.2	8.8	100.0	
<i>Alm. produksjonsarb.</i>												
Skiftarb. antall	1	1	96	625	838	1 096	427	184	47	25	3 340	3.03
« pst.	-	-	2.9	18.7	25.2	32.8	12.8	5.5	1.4	0.7	100.0	
Dagarb. antall	2	4	65	115	103	86	57	16	4	4	456	2.88
« pst.	0.4	0.9	14.3	25.2	22.6	18.8	12.5	3.5	0.9	0.9	100.0	

Tabell 60. Elektrokjemisk storindustri (forts.).

Arbeiderne fordelt etter stilling og lønnsgrupper.

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt	Gj.sn. timefortj.
	Under kr. 2.00	2.00—2.24	2.25—2.49	2.50—2.74	2.75—2.99	3.00—3.24	3.25—3.49	3.50—3.74	3.75—3.99	Over kr. 4.00		
<i>Kalkbruddarbeidere.</i>												
Dagarb. antall	-	1	22	18	14	31	24	19	6	56	191	3.61
« pst.	-	0.5	11.5	9.4	7.3	16.2	12.6	10.0	3.2	29.3	100.0	
<i>Emballasjearbeidere.</i>												
Skiftarb. antall	-	-	-	3	12	230	30	-	-	-	275	3.11
« pst.	-	-	-	1.1	4.4	83.6	10.9	-	-	-	100.0	
Dagarb. antall	-	-	-	2	16	11	1	-	1	1	32	3.01
« pst.	-	-	-	6.3	50.0	34.4	3.1	-	3.1	3.1	100.0	
<i>I alt voksne arb., menn</i>												
Skiftarb. antall	2	2	166	793	1 130	1 622	777	325	83	39	4 939	-
« pst.	0.0	-	3.4	16.1	22.9	32.8	15.7	6.6	1.7	0.8	100.0	
Dagarb. antall	15	41	322	555	769	1 079	1 197	729	299	350	5 356	-
« pst.	0.3	0.7	6.0	10.4	14.5	20.1	22.3	13.6	5.6	6.5	100.0	
<i>Arb. u. 19 år, læreg.</i>												
Skiftarb. antall	5	1	2	2	13	3	8	-	-	1	35	2.74
« pst.	14.3	2.9	5.7	5.7	37.1	8.6	22.8	-	-	2.9	100.0	
Dagarb. antall	231	28	40	37	21	10	-	3	1	1	372	1.77
« pst.	62.1	7.5	10.8	9.9	5.6	2.7	-	0.8	0.3	0.3	100.0	

Stillinger	Antall arbeidere med timefortjeneste:										I alt	Gj.sn. timefortj.
	Under kr. 1.50	1.50—1.74	1.75—1.99	2.00—2.24	2.25—2.49	2.50—2.74	2.75—2.99	Over kr. 3.00				
<i>Kvinner.</i>												
Dagarb. antall	5	6	10	24	23	21	2	1	92	2.10		
« pst.	5.4	6.5	10.9	26.1	25.0	22.8	2.2	1.1	100.0			

